

τῷ ἀλόγονι κατὰ Λακίφειαν ὀλίγον πρὸς
τὰ τέλει, ὃν ἱερώνυμον μὴ ἐγινώσκοντα ταύτην πλὴν
τῆς παπικῆς ἀλδοχῆς αἰσώθηται φαιερῶς περι-
εῖν ὅσα εἴρηται ἐν πολλοῖς ἀνωτέρω. καὶ δὴ καὶ
5 Αὐγουστίνος τὰ τῶν Κυπριανῶν ἐν τῇ Συνοδῷ πλὴν ὁμοδο-
κονταπέντε Ἐπισκόπων, βιβλίῳ τρίτῳ κεφαλαίῳ
τετάρτῳ περὶ βαπτισμάτων κατὰ Δουνατιανῶν, λέξιν
πρὸς λέξιν ἀναγνώσκοντα, καὶ λέγει περὶ αὐτῶν, ὅτι
ὁκνῶντες τῆς ἀληθείας πενήλθον. Ἐπιφάνιος
10 γράφει περὶ τῶν ἀδελφοῦν, Αἰρέσει ἐξδομηκοῦ
ἐν τῇ Παράγραφῳ τρίτῳ φησὶν, Ἐξ ἑπερ Ἐπι-
σκόπων, καὶ πλὴν πενήντων ἀποστόλων κατεστάν-
σαν ἀλδοχῶν Ἐπισκόπων καὶ πρεσβυτέρων ἐν οἴκῳ
Θεοῦ, καὶ ἔγω γινώσκω πασίδηλον, ὅτι πάντες οἱ
15 Ἐπίσκοποι τῇ ἀξίᾳ καὶ τῇ ἐξουσίᾳ ἴσοι, ὡς διδά-

σκει ὁ Κυπριανὸς καὶ οἱ ὁπαδοί. Ἰὺλιὸς Ῥώμης
Πάπας ἐπιστολὴν πρὸς Εὐσεβίαν, ὡς φαίνεται ἐν τῷ
δευτέρῳ ὁμολόγιῳ τῶν ἀγίων ἀθανασίου, γινώσκοντα
καὶ μαρτυρεῖ ταύτην πλὴν ἰσότητι, ὡς ἐπομνησά-
μεν βιβλίῳ δευτέρῳ κεφαλαίῳ πέμπτῳ, οἱ
ἀκολουθήσαντες ἱερώνυμῳ καὶ Αὐγουστίνῳ, φασὶν
ὅτι πολλοί, ἐν τῇ πολιτείᾳ τῆς ἐκκλησίας πλὴν Ἐπι-
σκοπῶν εἶναι ἀκριβέστερον, ἢ ὁμοφρονῶντες
ἢ καθολικῇ παλαιότητι ἐπαγγέλλεται κρατῆν. καὶ
ἐν ταύτῃ συμπεραίνεται κατὰ πᾶσαν ἀνάγκην,
μηδὲν Ἐπίσκοπον Ῥώμης, ἢ Κωνσταντινουπόλεως,
ἢ ἄλλου τινὸς ἀλδοχθῆναι τὸν Πέτρον εἰς ἰδικὴν
τινὰ ἐξουσίαν, ἢ ἡγεμονίαν, ὥστε ἀπὸ τοῦ αὐτο-
κράτους τῆς ἐπισκοπῆς, ἢ πάντες καὶ ὅλας οἱ
Ἐπίσκοποι κατέχουσιν ἴσην τιμὴν καὶ ἐξουσίαν.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Σ'.

Ἀπόδοσις πέμπτῃ ἐκ τῶν ἱγνατίου τῶν Θεοφύλων, ὅτι πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας ἐπέκεινα ὁ Ἐπίσκοπος, πᾶν-
των κρατῶν, καὶ τῇ πρεσβυτερίῳ καὶ διακονίᾳ.

Ἰγνατίος ὁ Θεοφύλος ἐπιστολὴν πρὸς Τραλλιανὸν
τάδε φησὶ, τὴν γὰρ ἐστὶν Ἐπίσκοπος, ἀλλ' ἡ πάσης
ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας ἐπέκεινα, πάντων κρατῶν, ὡς
οἶόν τε ἀνθρώπων κρατῆν, μιμητὴν γινώσκοντα
25 δυνάμει Χριστοῦ τῶν Θεῶν. τὴν δὲ πρεσβυτερίαν, ἀλλ'
ἢ σύστημα ἱερῶν, σύμβουλον καὶ συνεδρεύοντα τῷ Ἐπι-
σκόπῳ. τὴν διακονίαν, ἀλλ' ἢ μιμητὴν πᾶν ἀγγελικῶν

δυνάμεων, λατρεύοντες αὐτῷ λατρίαν καθαρὰν καὶ
ἀμωμον, ὡς Στέφανος ὁ ἅγιος ἰσχυρῶς τῷ μακάριῳ,
καὶ Τιμόθεος καὶ Λίνος Παῦλος, καὶ Ἀνάκλητος καὶ
Κλήμης Πέτρον σημείωσαν τὸν Θεοφύλον λέγοντας
πλὴν Ἐπισκοπικῶν μηδὲν ἔχειν ἑτέρων βαθμῶν
ἀνώτερον, ἀλλὰ πλὴν αὐτῶν εἶναι ἴσους ἐν πᾶσι
τοῖς Ἐπισκόποις.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Ζ'.

Ἀπόδοσις οὕτως ἐκ τῶν Διονυσίου Ἀρεοπαγίτου, ὅτι ἡ τῶν ἱεραρχῶν τάξις πρώτη καὶ ἀκρυβύτη καὶ ἐσχάτη
ἡ αὐτῇ, ὡν μόνον αὐτοῦ ὁ Χριστός.

Συνωδὸν τρίτην φάσκει καὶ Διονύσιος ὁ Ἀρεοπα-
γίτης βιβλίῳ περὶ οὐκλησιαστικῆς ἱεραρχίας
κεφαλαίῳ πέμπτῳ, Ἐξουσία τῶν ἱεραρχῶν τάξις
πρώτη ἢ ἐν τῇ τῶν Θεοπικῶν τάξεων, ἀκρυβύτη δὲ
καὶ ἐσχάτη ἡ αὐτῇ, καὶ γὰρ εἰς αὐτὴν ὑποτελεῖται
40 καὶ ἀποπληροῦται πᾶσα ἡ τοῦ καὶ ἡμᾶς ἱεραρχίας
ἀποδόμιξις, ὡς γὰρ ἅπαντες ἱεραρχίαν ὁρώμεν

εἰς τὸν ἱερεῖον ἀποπεραιωμένην, ὥστε ἐκαστὸν εἰς
τὸν οἶκόν σου εὐθεὶν ἱεραρχῆν. Ἰδὲ λοιπὸν καὶ ὁ
Διονύσιος ἐξουσίαν ἔγνω ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ πρεσβυτε-
ρῶν Ἐπισκόπων ὁποιασδήποτε πόλεως, εἴα καὶ μόνον
διδάσκων πρεσβυτεῖα τῶν Ἐπισκόπων τὸν κύριον ἡμῶν
ἱερεῖον Χριστόν, ὃν ἐν τῷ κεφαλῷ καλεῖ,
τὸν Θεοαρχικὸν ἡμῶν καὶ πρῶτον ἱερεῖον.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Η'.

Ἀπεδείχθη ἄρα, ὅτι πάντες οἱ Ἐπίσκοποι πᾶντων τῶν ἀποστόλων εἰς ἀλδοχοὶ καὶ κατὰ πάντα ἴσοι.

Ἐν τῇ σαφείᾳ ἀπεδείχθη ἡ ἰσότης τῶν Ἐπισκό-
πων καὶ τῆς ἐξουσίας αὐτῶν, καὶ ὅτι οἱ Ἐπί-
σκοποι κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον εἰς πάντες πᾶν-
50 των τῶν ἀποστόλων ἀλδοχοὶ ἐν πολλοῖς ἀνωτέρω,
καὶ ἰδιαίτερον βιβλίῳ πρώτῳ κεφαλῷ ἐνδεκάτῳ
καὶ ἐκστῷ δευτέρῳ, καὶ βιβλίῳ δευτέρῳ κεφαλῷ
πέμπτῳ, καὶ μέρεος δευτέρου κεφαλῷ πρώτῳ καὶ

ἐσχάτῳ, καὶ μέρεος τρίτου κεφαλῷ ἐξδομῷ, καὶ
ἐν λαμπρῶς ἀπὸ τῆς αὐτοῦ πλὴν τρίτῳ συνοδῶν ἐ-
πιστολῆς τῷ Πάπᾳ κλεμένει, καὶ ἰδὲ ἀνωτέρω βι-
βλίῳ τρίτῳ κεφαλῷ δεκάτῳ πέμπτῳ Παράγραφον
τεταρτὸν, καὶ μέρεος τρίτου κεφαλῷ τρίτῳ τμή-
ματι τετάρτῳ Παράγραφον τέταρτον.

ὅτι ἐδύναται τις τῶν Ἐπισκόπων, καὶ Πατριάρχης ἢ, ἔχει ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ αὐτῇ ἀντικρατικὴν ἐξουσίαν, ἢ οὐκ ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ Ἀφδοχὴν τῷ Πάπᾳ πλάσμα καὶ παζιζόμενον σφαιρεῖον καὶ Ἀθρολικὴν σκηνὴν μυθάρειον.

Εἰ δὲ καὶ παρὰ λαοὺς οἱ παπισταὶ ἐγκωμιά τινα καὶ ὀνόματα ὑπερέργα ῥηθῶσι τῷ Ἐπισκόπῳ ῥώμης, ἀλλ' ἐν δὲ τούτῳ βοηθῆσιν αὐτοῖς ἐκείνοις τῆς αὐτοῦ Ἀφδοχῆς, καὶ ἴδε αὐτῶν τὸ δούτερον μέγεθος ἔχοντες κεφάλαιον. Ἀλλὰ καὶ ὁ Ἐπίσκοπος οὗτος, ὅς ἐστιν ἐν τῇ βασιλείᾳ ἐκείνῃ, ἐκείνῃ τῇ Ἐπαρχίᾳ αὐτῇ, ἀλλὰ καὶ αὐτῇ πρᾶξι μετὰ τῆς βασιλείας καὶ ὑποτάξεως τῇ πρεσβυτερίᾳ, ἥτοι τῇ κληρικῇ, ὡς εἶρηται ἀνωτέρω μέρος τρίτον κεφάλαιον ἐκείνου. Ἐν δὲ καὶ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν Πατριαρχαίαν, ἀλλ' ἐν εἰς τῶν Ἀποστόλων, ἀλλὰ καὶ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων,

ἔχει ὅπως ὁμοίως ὥστε ἔχει αὐτὸς ἑτερόν τινα βασιμὸν Ἐπισκοπικὴν ὡς τὸν κοινόν, ὡς ἐξῆρθε, ἐν δὲ καὶ ἔχει αὐτὸς μείζονος τάξεως καὶ διοικήσεως, ἐκείνῳ γὰρ μετὰ γοικῆς τινὸς ἐξουσίας ἐκείνῳ καὶ Ἐκκλησίᾳ, ἀλλὰ αὐτὸς τὸν διοικῶν, ὡς τῶν κανόνων, καὶ ὅτι ἐν τούτοις εἰρηγῶσι ἀποκλειστικῶς, ἢ ἀντικρατικῶς, ἀλλὰ κατὰ τὴν χάριν, κατὰ τὰς κανόνας, κατὰ τὴν κοινὴν τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας ὡς εἶρηται καὶ συνοδικῶς. Φανερὸν ὅτι ἡ τῆς Πάπας φημιζόμενη Ἀφδοχὴ ἐν τῇ Ῥώμῃ ὡς τῇ ἑτέρᾳ, ἐπὶ πλάσμα, καὶ ὡς ἀθροικὸς ἀνθρώπων καὶ ἀσπιδάμοσι παζιζόμενον σφαιρεῖον, καὶ ἐκείνη Ἀθρολικὴ Ἀθροβόρμον μυθάρειον.

ΒΙΒΛΙΟΤ. Ι. ΜΕΡΟΣ Β. ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β.

Ἐπεὶ δὲ ἐνταῦθα ὁ λόγος ἐστὶ περὶ ὁκκλησιαστικῆς Ἀφδοχῆς, ἥ ἐστὶν ἐκείνη αἱ κληδὲς τῆς βασιλείας τῶν ὀυρανῶν, διοικῶσι οἱ ὀλίγοι περὶ αὐτῶν, ὧν τῆς ἐξουσίας τρεῖς τάξεις τίθενται οἱ σχολαστικοί, Ἀφδοχῶς ὡς ἀποκαλεῖντες καὶ διακρίντες.

Τρεῖς τάξεις ἐξουσίας τίθενται οἱ σχολαστικοί ἐκ τῶν Πάπων καὶ τῶν λοιπῶν Ἐπισκόπων, πρῶτῳ τῷ τῷ βασιλεῖ, δούτερον διοικήσεως ἐσωτερικῆς, τρίτῳ διοικήσεως ἐξωτερικῆς, ὧν ἡ πρώτη αἰσφύρεται ἐκ τῆς ἀπὸ τῆς λαοῦ τῆς βασιλείας, ἡ δὲ δούτερον αἰσφύρεται πρὸς τὸν λαόν τῷ βασιλεῖ, ἐκ τῆς κυβερνήσεως δηλαδὴ τῇ ἐσωτερικῇ τῶν πρὸς τὸν λαόν σφαιρῶν, καὶ ἡ τρίτη ἐκ τῶν αὐτῶν τῶν λαοῦ, ἐκ τῶν ἐξωμῶν ἡ τῆς. ἐκ τῶν αὐτῶν τῶν λαοῦ βέβαιον ἐστὶν ἀνισότητος τῆς Ἀφδοχῆς, καὶ τῆς ἐξῆρθε μετὰ ταῦτα. Ἐπὶ ῥητῶν σφαιρῶν, ἐσωτερικῇ διοίκησιν καλεῖσιν ἐκείνη, δι' ἣς οἱ ἱερεῖς δύνανται συγχωρεῖσιν τῇ ἐξομολογητικῇ πρὸς αὐτὸν ἁμαρτωλῶν, μισγύων καὶ τῷ ἱκανοποίησιν. ἐξωτερικῇ δὲ διοίκησιν λέγουσιν ἐκείνη, δι' ἣς οἱ ἱερεῖς πρὸς φανερώς ἁμαρτανόντας τῇ ἀφορισμῷ δεσμῶσι, παρέχοντες αὐτοῖς κανόνας καὶ ἄλλας ἐξωτερικὰς παιδείας, ἀφ' ὧν καὶ συγχωρεῖσιν αὐτοῖς ὅτ' αὐτὸν βέλωνται. καὶ ἐκείνη μὲν τὴν ἐσωτερικὴν διοίκησιν καλεῖσιν διοίκησιν ἱερὰν, ταύτην δὲ τὴν ἐξωτερικὴν διοίκησιν λέγουσιν διοίκησιν Ἐπισκοπικὴν. Ἐτεροὶ δὲ τὴν μὲν ἐσωτερικὴν διοίκη-

σιν καλεῖσιν ἐξουσίαν τῶν κληδῶν τῆς τάξεως ἐκ τῆς φέρῃ τῆς συνοδικῆς, ἥτοι τῆς μεταίστες, ταύτῃ δὲ τὴν ἐξωτερικὴν καλεῖσιν ἐξουσίαν τῶν κληδῶν τῆς διοικήσεως ἐκ τῆς κληρικῇ τῇ ἐκκλησίᾳ ἐκ τῆς δεσμῆς. Ἀλλὰ τὸ ἀφορισμῷ καὶ λαόν ἀπὸ τῆς ἀφορισμῷ. Ἀλλὰ οἱ δὲ καλεῖσιν ἐκείνη μὲν, δηλοῖ δὲ τῇ ἐσωτερικῇ κληδῇ τάξεως, ταύτῃ δὲ τὴν ἐξωτερικὴν κληδῇ διοικολογίας, ὅπως γὰρ τὸν διοικολογίας ἐγγί- 35 ζει τῇ κληρικῇ ἐξωτερικῇ ἐξουσίᾳ. Ἐν δὲ ἄλλῃ διακρίσει διακρίνεται αἱ κληδὲς ἐκ τῆς κληδῆς τῆς γνώσεως καὶ τῆς ἀφορισμῷ, καὶ ἐκ τῆς κληδῆς τῆς γνώσεως ἡ τῆς ἰσχύος. Οἱ αὐτοὶ γὰρ τῆς διωμῆως ὀνομα, ὅπως ἄλλως ἐπὶ κοινόν, συνοδικῇ τῇ διωμῇ τῇ κληρικῇ, ἢ τῇ ἀποφαινεταί, ὅπως αὐτὴν τῇ κληδῇ διακρίνεται ἀπὸ τῆς διωμῆως τῇ γνώσεως καὶ διακρίνεται πρὸς τὴν ἀποφαινεταί, ἀμφοτέρω δὲ ταύτῃ τῇ κληδῇ λέγουσιν εἶναι ἀποφαινεταί ἀμφοτέρω τῇ βήματι 45 πρὸς τῆς συνοδικῆς, ὅπως ταύτῃ τῇ ὀνομα τῇ κληδῇ τῆς τάξεως, καὶ τῇ βήματι τῇ αἰτίας, ὅπως λέγουσιν κληδὲς διοικολογίας, διότι ἐκ τῆς ὀνομα κληδῆς ζήτηται ἡ γνώσις τῇ πρᾶξι καὶ ἡ ἀπόφαισις.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Β.

Ὅτι μίας ἕως ἐκ τῆς ἐσωτερικῇ καὶ ἐξωτερικῇ βήματι τῆς κληδῆς καὶ ἰδιαιότητος τῆς Ἐπισκοπῆς, βλάσφημοι δύνανται καλεῖσθαι ὡς τῶν λατρίων τῇ μὲν δούτερον τάξιν ἱερὰν, τῇ δὲ τρίτῳ ὁπισκοπικῇ. καὶ περὶ τῶν πρὸς ταχῶς ἐνεργούντων ἐκ τῆς ἐξωτερικῇ βήματι.

Αγνοῦσα ἦσαν τοῖς παλαι ἀγίοις πατράσι ταῦτα
 τὰ κρυφονηθῆ οὐκ ἔμελλε, καὶ αὐτοὶ αἰσθασιᾶς καὶ
 σοφιστικῆς διατρέσεις, πλὴν ὁρθῶς ἀνομιῶν τὰυ-
 τας εἰ δεξιόμεθα, ἐπὶ ἑμὶν ἐμποδῶν ἐσιν, οὐκ ἔστι
 5 δὲ ὁρθὸν τὸ, ὁ ἱερεὺς δυνάται συγχωρῆσαι τῷ
 ἑξομολογησάμῳ πρὸς αὐτὸν ἁμαρτωλῷ, ἔδει γὰρ αὐτὸς
 αἰτῆν, ὁ Ἐπίσκοπος, ἢ ὁ ἄλλος τῶ Ἐπισκόπου λα-
 βὼν ἐξουσίαν ἱερέως, ὅπερ καὶ ἡ Τριδότης Σύ-
 νοδος, καὶ οἱ πατέρες ἔχουσιν, ἡ δὲ ἐκκλησία συ-
 10 γὰν, ἀλλ' οὐδὲν ἐκ τούτων, ὁ ἱερεὺς κατ' ἐπιτρο-
 πὴν τῶ Ἐπισκόπου ἔχει τὸ δικαστικόν. περὶ τα-
 τούτου. Οὐκ ὁρθόν ἐστι καὶ τὸ, ἡ μὲν ἐσωτερικὴ
 καὶ δικαστικὴ ἐστὶν ἱερατικὴ, ἡ δὲ ἐξωτερικὴ διοί-
 κησις ἐστὶν Ἐπισκοπικὴ, καὶ γὰρ βλασφημίαν ἔτι
 15 πῶς χωρὶς διορισμῶ ἀπομένει τὴν μὲν τῶ ἱερέϊ, τὴν
 δὲ τῶ Ἐπισκόπῳ, μία γὰρ ἐστὶν ἡ κλῆσις καὶ ἐν τῇ
 ἐσωτερικῇ καὶ ἐν τῇ ἐξωτερικῇ βήματι ἰδιωτάτη
 τῶ Ἐπισκόπῳ, ὁ μὲν γὰρ Ἐπίσκοπος ἔχει ἀκοινωνήτα
 ἴδια, τὸ χειροτονεῖν Ἐπισκόπους, πρεσβυτέρους,
 20 διακόνους, καὶ τὰς λοιπὰς ἐκκλησιαστικὰς βαθμοὺς
 διδόναι εἰς δέον ἐπὶ δίδοσθαι, καὶ τὸ ἅγιον μυσ-
 τήριον, ὃ δὲ ἱερεὺς λαβὼν ἐκ τῶ Ἐπισκόπου πᾶν
 βαθμόν, ἱερεῖται τὰ διοικητικὰ αὐτῷ πρὸς τῆς
 γραφῆς καὶ τῆς ἐκκλησίας, ἀλλὰ μετὰ ἐπιτροπῆς
 25 τῶ Ἀρχιερέως, ἔχ' ἕως ὅμως ὥστε ἀφοσιῶσθαι τῷ
 ἱερέϊ τὸ εὐχὰς βῆμα, τῷ Ἐπισκόπῳ δὲ τὸ ἐξῶ, ἀλλὰ
 τὸν μὲν Ἐπίσκοπον ἐπιτελεῖν πάντα τὰ μυστήρια ὡς
 ἔχοντα ἐν αὐτῷ τὸ πλῆρωμα τῆς ἱερωσύνης, καὶ ὄντα

Ἀρχοῦντα ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ Νυμφίον τῇ ἐκκλησίᾳ,
 τὸν δὲ ἱερεὺς ἐνεργεῖν τὰ ἀνήκοντα αὐτῷ ἑμόνον ἐν τῷ
 εὐχὰς καὶ μετανοητικῷ βήματι, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ
 καὶ κληρικῷ τῇ ἀποταγῇ καὶ δοθείᾳ αὐτῷ ἐξουσίᾳ πρὸς
 τὸν Ἀρχιερέως, εἰ δὲ καὶ διάκονοι καὶ ἄλλοι Ὀφφικιάριοι
 ἀφορίζουσι καὶ συγχωρεῖσιν, ἀλλ' ἐν τῷ ἐσωτερικῷ
 βήματι, ἐν ᾧ ἀνείδωκτόν ἐστι δυνάσθαι πᾶν μὴ ὄντα
 ἱερεὺς ἐνεργεῖν κατ' ἐξουσίαν τῶν, ἀλλ' ἐν μόνῳ
 τῷ ἐξωτερικῷ βήματι, καὶ τὸ τὸ πρῶτον, ἡ
 ἐξ ἰδικῆς ἐπιτροπῆς, ὡς περὶ οἱ Τοποτηρηταὶ καὶ Λε-
 γάτοιοι ἐνέργησαν ἐν ταῖς Οἰκονομικαῖς καὶ ἄλλαις συ-
 νόδοις κἀκεῖνα ἀπερ' ἔδει ἐνεργεῖν τὰς πέμψοντας
 αὐτὰς Ἐπισκόπους, ἢ οἱ Ἀρχιερεῖς εἰς ἕτερον, ὡς
 ἐν ταῖς μερικαῖς ἐκκλησίαις ἐνεργεῖσιν ἐκεῖνα, ἀπερ'
 αὐτοῖς πεπιστάγησαν, ὡς ἀρίται, πρὸς τὸν Ἐπί-
 30 σκόπον, ἡ ἐκ Ἀρχιερέως τῶ κοινῷ νόμῳ, δίδονται
 γὰρ ἐξουσία τοῖς συνεδρούμεσι τῆς ἐκκλησίας πρὸς
 τῆς γραφῆς, ὅσα γὰρ ἀνέφησι λύσητε καὶ δήσητε,
 ὅπερ καὶ αὐτὸ ἐκ τῶ Ἐπισκόπου κρέμαται, καὶ γὰρ
 συνεδρούμενοι ἐκ ἐκείνων γέροντες ἀπλῶς καὶ λαϊ-
 κοί, ἀλλ' οἱ πᾶν ἐκκλησιῶν πρεσβύτεροι, ἡ κατὰ συ-
 νθεσίαν, ὡς περὶ οἱ ἐνορεῖται ἱερεῖς ἐν ταῖς κληραῖς
 καὶ ἐν ταῖς ἀρπαγαῖς καὶ ἐν ἄλλαις φανεραῖς τοιαύ-
 ταις ἁμαρτίαις ἀφορίζουσι καὶ συγχωρεῖσιν. ἡ ἐκ
 τῶ ἰδίου δικῆς, ὡς ἐκαστὸς πᾶν Χριστιανὸν ἔχει
 διαίωμα ἐν ᾧ συγχωρεῖν τῷ εἰς αὐτὸν ἁμαρτή-
 35 σάντι, ὁπότερ' ἐστὶν ἐξῶθεν τὸ μετανοητικὸν καὶ κλη-
 ρικὸν βῆμα.

39

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Γ'.

Δόγμα Παπῶν καὶ παπιστῶν, ὅτι οἱ ὑποψήφιοι εἰς Ἐπισκοπὴν πρὶν ἢ χειροτονηθῆναι Ἐπισκόπους, ἢ κατ'
 ἱερεῖς, δύνανται πάντα τὰ τῶ Ἐπισκόπου ποιεῖν, καὶ, ὁ Πάπας ἔκ ἐστι ὄνομα βαθμῆ, ἀλλὰ δικαιοκρατίας
 καὶ ἐπαγγέλματος. καὶ, ἡ Πάπας ἔκ ἐστι ἐξουσίαν ἐπιτελεῖν τὸ ἀληθές σῶμα τῶ Κυρίου, μὴ ὡς ἱερεὺς, εἰ
 35 καὶ δύνανται διοικεῖν αὐτὸ καὶ μὴ ὡς ἱερεὺς.

Μεγάλης ἀγνοίας ἔδεικε τοῖς σχολαστικοῖς ἐκείνη
 ἡ συνηθῆσα ἡ ἐβλεπον ἐν τῇ ῥωμαϊκῇ ἐκκλησίᾳ,
 ἀγνοῦσαν μὲν εἶναι ἐν τῇ παλαιότητι τῶν ὁρθόδοξων,
 40 ἐν δὲ τοῖς μεταγενεστέροις καιροῖς ἐσθηδόνισσαν. θεω-
 ρῶντες ἔν τῶ Πάπῳ βεβαιῶντας ταῦτα, κατα-
 κριναι φανερώς ἐκ τῶν ἀποστόλων, ἀλλ' ἔτι τῶν ἱνὰ συμ-
 βιβάζει μετὰ τῆς διδασκαλίας τῶν κληδῶν ὁρι-
 σκον. ἐστὶ δὲ αὕτη ἡ συνηθῆσα ἐκείνη ἥτις καὶ σή-
 45 μερον ὑπὸ τῶν Παπῶν καὶ παπιστῶν ἐνεργεῖται,
 πολλοὶ γὰρ μῆτε κατ' ἱερεῖς ὄντες κεχειροτονημένοι, ἀλλ'
 ὑποψήφιοι λαβόντες τὴν ἐκλογὴν, καὶ τὰς ψήφους
 πρὸς τὴν Ἐπισκοπὴν, πρὸς τῶ χειροτονηθῆναι αὐτοὺς
 ἑμόνον Ἐπισκόπους, ἀλλ' ἐν δὲ κατ' ἱερεῖς, ἀφορίζουσι,
 50 καὶ ὅπως κείνουσι, καὶ ἐξουσιάζουσι τὴν κληρικὴν βήματι
 κατὰ τὴν ἐξουσίαν ἐκείνην τὴν ἐκκλησιαστικὴν, τὴν μόν-
 νως ἀνήκονσαν ταῖς κληραῖς. ὅθεν καὶ φασί, δυνάσθαι
 τινα μὴ ὄντα κατ' ἱερεῖς, ἐκλεγόμενα δὲ εἶναι Πάπαν,
 ἐνεργεῖν καὶ πρὸς τὸ χειροτονεῖν τὰ πάντα, ὡς αὐτὸς ἡ κε-
 χειροτονησάμενος Ἐπίσκοπος. ῥῶμα. ἐπεταὶ δὲ ἐκ τῶ

τῶ Πάπῳ ἢ Πάπῳ δυνάσθαι μὴ εἶναι Ἐπίσκο-
 πον, καὶ λοιπὸν ἐν δὲ καθολικῶν Ἐπισκόπων. τὸ δὲ
 δυνάσθαι τὸν Πάπαν εἶναι Πάπαν αὐτὸ τῶ βαθμῆ τῆς
 ἱερωσύνης, καὶ τῆς χειροτονίας τῶ Ἐπισκόπου, ἐσημέ-
 σαι συφῶς αὐτῶν, ὅτι πρὸς τετρακοσίαν χιλὸν ἐπὶ
 ἐκείνου Ἀνγκλῶν Τελομῶν ὁ ἀγνοητικῶν,
 55 ὡς μαρτυρεῖ Ἡμεῖς Καλτέϊζον ὁ Δομινικανὸς δι-
 δασκαλὸς Θεολόγος ἐν τῇ ἀκαδημίᾳ τῆς Κολωνίας,
 ὅς τις καὶ πλὴν διδασκαλίαν τῶ αὐτῶ Ἀνγκλῶν ἐβεβαί-
 σεν ἐν τῷ λόγῳ αὐτῶν, ὅτι ἔπειν ἐν τῇ Συνοδῷ τῆς Βασι-
 λείας κατὰ τὸ τρίτον ἔρθερον τῶν Πόρων, ἐν ᾗ
 χιλιοσῶ τετρακοσίοις τετρακοσῶ τρίτῳ, ὅπως ὑπὲρ
 τῆς ἐξουσίας τῶ Πάπα λογοποιεῖσθαι φησὶν, ὁ Πά-
 60 πας ἔκ ἐστι ὄνομα βαθμῆ, ἀλλὰ μόνον δικαιοκρα-
 τίας καὶ ἐπαγγέλματος, δηλονότι ὁ Πάπας δύνανται
 ἀπέχεν τῶ παπάτης, ὥστε μὴ εἶναι πλέον
 Πάπαν, ὅμως ἐδύνανται ἀπέχεν τῶ ἱερέϊ βαθμῆ,
 ὥστε μετὰ τὴν χειροτονίαν μὴ ἔχειν πᾶν τὸν
 65 χαρακτήρα τῆς ἱερωσύνης, καὶ ταῦτο μὲν ἀποκτείνον,

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΟΙΣ ΠΑΤΡΙ ΑΡΧΕΥΣΑΝΤΩΝ

1096

τὸ δὲ μέγα πρῶτον, βλάσφημον, ὑψηλὸν γὰρ, ὅτι ὁ Πάπας ἢ Πάπας ἐκ ἑξουσίας ἐπατεῖν τὸ ἀληθινόν τῷ κυρίῳ σῶμα, εἰ μὴ χερσὶ τοῦ Προσβύτερου, εἰ καὶ διώκεται διώκειν τὸ μυστικὸν σῶμα τῶ χειρὸς, καὶ μὴ ἔχει τὸν βαθμὸν τῆς ἱερωσύνης, ὡς συμπεραίνει ὁ ἀπὸ Λυκάνου. Αὐγουστίνου ἐν τῷ βί-

βλίῳ περὶ ἐκκλησιαστικῆς ἑξουσίας, ζητήματι τεταρτῷ, ἀρθεῖ δούτερον. ταῦτα ὁ καλῶς ἐκ τοῦ οὐνόθεν πᾶν συνόδων, τὴν τῶ Παρισίῳ, οὐδὲν τριηκοστῷ τεσσαρακοστῷ πρώτῳ, ἐν τῇ Κολωνίᾳ, ἐν τῇ περὶ τῆς πρώτης ἡμέρας, καὶ γὰρ οὐ τὸν ἡμέρας μόλις καταπαύσατο τὸ λόγος.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Δ.

Ὅτι πρὸς τὴν ἀντικειμένην τῇ γραφῇ τὸ ἀνωτέρω παπικὸν δόγμα, ἀναιρεῖται ὑπὸ Νικολάου Καζάνου Καρδηνάλεως, τοῦ καὶ Σιτοπάτης Ἀβελίας Ἐπισκόπου, ὡς τῆς Κλαδὸς καὶ τῆς δικημοσύνης ἐν βαθμῷ διδομένης.

Καὶ τὸ τοῦ δόγματος πᾶν παπικὸν ἀντίκειται τῇ γραφῇ καὶ τοῖς κανόσι καὶ τῇ περὶ τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας, ἀρκεῖ ὅμως εἰς ἀναιρέσιν αὐτῆς Νικόλαος Καζάνος ὁ Καρδηνάλης, ἐν τῷ περὶ συμφωνίας κεφαλῇ δέκατῳ λέγων, διώκεται ψηφισθῆναι ἡς Πάπας μὴ ὡς ἱερεὺς, καθὼς ψηφίζεται καὶ Ἐπίσκοπος, καὶ ἀρκεῖ εἰς ἀναιρέσιν ὁ Κωνσταντινουπόλεως Νοκτάριος, ὅμως διώκεται ὀνομασθῆναι Πατριάρχης τῆς Ῥώμης, εἰ λάβῃ τὰς βαθμίδας τῆς ἱερωσύνης καὶ Ἀρχιερωσύνης. καὶ εἰ καὶ ὑπὸ τῶν ψήφων ἔχει τὸ δικημοσύνημα, ἀλλὰ πρὸς τῆς χερσίνης ἀειπιδεκτικῆς ἐστὶν ἑξουσίας. σιωπᾷ τὸ Νικόλαος καὶ Τόσας Ἀβελίας Ἐπίσκοπος, φησὶ γὰρ, ἡ Κλῆς, ἥτις ἐστὶν ἡ ἑξουσία ἡ πνευματικὴ, ἐν βαθμῷ δίδεται. δικημο-

λογία δὲ ἐδίδεται ἐν βαθμῷ, ἀλλὰ τότε, ὅτε μετὰ τὸν βαθμὸν δίδεται αὐτῇ ἡ ὑλὴ, τὴν ἐστὶν ὁ ὑποκείμενος λαός. πρὸς τὴν λαβὴν ἀρχὴν ὑπο- 15 κεφάλῳ ὑλῆς, εἰ λάβῃ τὸν βαθμὸν, ἔχει μὲν τὰς κλῆς, ἀλλ' ἐκ ἑξουσίας πρὸς ἐνεργεῖν αὐτῆς, ὡς ἐκ ἑξουσίας καὶ ὅταν ἀφαιρεθῇ παρ' αὐτῆς ἡ ὑλὴ, ὡς δηλοῦσι συμβεβηκέναι Εὐσταθίῳ τῷ Παμφυλίῳ, καὶ Στεφάνῳ καὶ Βασίλειῳ τοῖς Μητροπολίταις Ἐφέσῃ, ὡς 20 τῷ μὲν Εὐσταθίῳ ἡ τρίτη συνόδος, τοῖς δὲ, ἡ οὐ Χαλκηδόνι ἐφῆκα μὲν τὸν βαθμὸν ὅσοι τὰ ἱερατῆα περὶ εαυτῶν μόνων, μὴ δύνασθαι δὲ ἐνεργεῖν τῶν οὐκ αὐτῶν τινὶ αὐτῷ ἐπιτροπῆς Ἐπισκόπου τινος, καὶ τὸ τοῦ διαιρησιν αὐτῶν τῶν περὶ 25 τῶν ἐπιτροπῶν Ἐπισκόπων δηλοῦσι.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Ε.

Περὶ τῆς πρὸς ἐξηγήσεως τὰς κλῆς ὁ Ἀλεξάνδριος Μελέτιος, καὶ πρὸς αὐτῶν Λατίνων μετὰ τῆς ἀντιθέσεως τῶ Πέτρῳ. 30

Τὰς κλῆς φησὶ ὁ Ἀλεξάνδριος Μελέτιος, δύο δὲ ταύτας φανερὰ, εἶναι διπλᾶς, τὸ κήρυγμα τῆς Εὐαγγελίας, δηλὸν, δι' ὃ τοῖς πιστεύουσιν σωτηρία προσήνεται. τὸ τοῦτον ἡ ἀποκρίσις τῶν κλαδῶν αὐθάρτη. αἱ δὲ ἀπαθῆντες κατακρίνονται, καὶ κατ' αὐτῶν ἡ βασιλεία τῶ Θεοῦ κέκληται, αἰεὶ αὐθάρτη. ὡς ἐστὶν ἡ ἐκδοχή, καὶ γὰρ τούτοις ὁ λόγος τῆς Στωικῆς τοῖς μὲν ἀποκρίσεως ἐστὶ μωρία, διὸ καὶ ἀπειθεῖται, καὶ ἀπόλλυται, τοῖς δὲ σωζομένοις ἡμῖν δύναμις οὐδ' ἐστὶν. ὁ δὲ λέγων ὁ Ἀπόστολος, Χριστὸς ὡς ἡ ἐσθὶς ἐν τοῖς ἀποκρίσεως καὶ οὐ τοῖς σωζομένοις, οἷς μὲν ὁ σμὴ ζωῆς εἰς ζωὴν, οἷς δὲ ὁ σμὴ θανάτου εἰς θάνατον. ὁ δὲ Στωικὸς φησὶ, πορρωτέρως εἰς τὴν

κόσμοις πάντα κρύπτει τὸ Εὐαγγέλιον πάσῃ τῇ κτίσει. ὁ πιστεύσας, καὶ βαπτισθεὶς, σωθήσεται, ἡ ΚΛΕΙΣ ἡ ΜΙΑ, ὁ δὲ ἀπισήσας, κατακριθήσεται, ἡ 35 ΚΛΕΙΣ ἡ ΔΕΥΤΕΡΑ, κλαδὸς ἐστὶ κατὰ τὰς Λατίνους, ἡ μὲν, τῆς γνώσεως, ἡ δὲ, τῆς ἑξουσίας, ὡς καὶ φασὶ τὸν Ἐκκλησίαν εἰληφῶσαν, ὡς τε διώκεται ἐπιτηρώσκει μὲν τὰ ἀμαρτήματα τῶν μετανοούντων, διώκεται δὲ πρὸς τὰ ἐγνωσμένα καὶ πᾶν ψήφον ἔχει 40 γκαῖν, λύσαν τὰ λύσεις καὶ δισμῶσαν τὰ δισμῶς ἄλγος. ὡς ἀπεικόντως δὲ ταῦτα ἐφέρειν, εἰ μὴ προσετίθειν, διὰ Πέτρου μόνον ταῦτα εἰληφῶσαν τὴν Ἐκκλησίαν. ταῦτα ἐπισηλοῖ πρὸς τὸν Κωνσταντινουπόλεως ἱερεῖαν ὑπὲρ τῆς, Τρίτης ἡ ἀληθινῆς Ἐκκλησίας. 45

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ ΣΤ.

Περὶ ἐξηγήσεως τῶν κλαδῶν ἀφορώς πρὸς τοῖς θεοῖς πατράσι, καὶ τῶν διορισμῶν αὐτῶν τῶν δεσμῶν τοῦ καὶ 50 λυάν, καὶ τῆς τελειῆς δόσεως αὐτῶν εἰς τὰς Ἀπολύτας.

Ἰστοῖται λοιπὸν πρῶτον, ὅτι αἱ κλαδὸς αἱ καθυποχρεῖσθαι τῷ μακαρίῳ Πέτρῳ καὶ τοῖς Ἀποστόλοις καὶ πατρὶ ὡς ἐστὶν, ἀφορώς ἐξηγῆται πρὸς τοῖς θεοῖς πατράσι, φωνηολογικῶς ὅλοις εἰς πᾶν μίαν

ἁρμονίαν τῆς ἑξουσιοῦ καὶ κλαδοποιῆ χάριτες τῆς τελεταρχικῆς Πιόματος, καὶ γὰρ οἱ μὲν αὐτῶν σημαίνειν αὐτὰς φασὶ πᾶν πίσιν τῶ μακαρίῳ Πέτρῳ, ὡς ἔχει ἡ ἐν Χαλκηδόνι συνόδος. οἱ δὲ, τῶ λόγῳ τῶν διώκεται,

διώκουν, ὡς ὁ Στρεβίτης Θεόδωρος. οἱ δὲ πῶς ἄφεν
 καὶ πῶς δέσιν πῶς ἀμαρτημάτων, ὡς ὁ ἱερεὺς Ἀμβρό-
 σιος ἐν πῶς ἐξηγήσιν τὰς τελειοσύνας αὐτῶν ψαλμοῦ.
 οἱ δὲ τὸ βαπτισμα, ὡς ὁ Θεολόγος Γρηγόριος λόγῳ
 7 εἰς τὰς θείας λέγων, Φωτισμοὶ Κλῆς Οὐρανῶν, ἡ
 πάντες ἔχουσιν ἐξουσίαν εἰσελθεῖν εἰς τὴν Βασιλείαν τῶν
 Οὐρανῶν, καὶ γὰρ κοινῶς διδάσκει ἡ Αὐτοκλῆς καὶ ὁ
 Αὐτοφωτισμὸς πάντας τὰς περὶ αὐτῶν λέγων,
 10 ποτε δὲ, Οὐδὲς διώκεται εἰσελθεῖν εἰς τὴν Βασιλείαν
 τῶν Θεῶν, ὅτι μὴ ὁ γόνιμος αὐτῶν, ποτε δὲ, Ἀ-
 φετε, καὶ ἀφιεθῆσιν ὑμῖν, πατέ δὲ, Πάντα
 δυνάμει τῶν πισθύνῃ. Εἰδοθὴ δὲ ἡ Κλῆς, εἴτ' ἂν
 Κλῆδες, τριῶν, τὸ μὴ πρῶτον, ἡ γὰρ ἀπὸ τῶν πᾶ-
 15 θεν τῶν Χριστῶν ἀμυνδρῶς, ἡ δὲ ἔδωκε τοῖς Ἀποστόλοις
 ὁ Κύριος ἐξουσίαν κατὰ πνεύματων ἀκαθάρτων, καὶ
 τὸν διερχόμενον τὰ ἀρρώγηματα, καὶ ἐκβάλλει τὰ
 δαιμόνια, ὅτι ποσὸν ἡδυνάτω τότε κατὰ τὸν Χρι-
 στοῦ ῥήματα καὶ τὸν Βασιλείας οἱ αὐτόπαι τῶν λόγων.
 20 τὸ δὲ δεύτερον, τελειότερον, ἀμέλα λύει καὶ δε-
 σμῶν ἀμαρτίας, ὅπερ ἐστὶ τὸ ἐπαγγεῖλαι καὶ ἡ
 ὑποχρεῖται ἡ περὶ Πέτρον μὴ σωματικῶς περὶ
 ποιομένης, ὅτι πάντες δὲ τὰς Ἀποστόλους περὶ
 25 ἐπαγγελίας οὐκ ἔχουσιν. Ἀλλὰ τὰ, Ἀββατε, Πνεῦμα ἁ-
 γιον, αὐτῶν ἀφῆκε τὰς ἀμαρτίας, ἀφίεται αὐτοῖς,
 αὐτῶν κρατῆτε, κενεῖσθαι. τὸ δὲ τρίτον, κα-

τὰ πάντα ἐνεργῶν, εὐπαρχόντες τοῖς Ἀποστόλοις
 Ἀλλὰ τῆς αὐτῆς δυνάμεως καὶ ἐξουσίας ὡς αὐτοὶ τῆς
 ἐνεργείας τῆς παναγίας Πνεύματος, τὰ πάντα ἰσχύον-
 τες καὶ ἐνδυναμῶντες, ὥστε τότε μὴ λαβεῖν αὐτὰς
 τὸ καθαίρειν καὶ διερχόμεναι νόσους, ὅτι δὲ τέτοις
 τὸ ἀφίεται καὶ δεσμεῖται τῇ τῇ Κυρίᾳ ἐμφυσήσας ἁ-
 μαρτίας, καὶ δὲ πληρέστατα καὶ τελειότατα τὸ σημεῖο
 ποιεῖν καὶ θαυματουργεῖν, καὶ ἔχουσιν τὴν Κλῆδα τῆς
 ζωῆς καὶ τῆς θανάτου, ὥστε καὶ νεκροὺς ἐγείρειν καὶ
 ζῶντας καταδικάζειν, ὡς φαίνεται ἐν ταῖς Ἀποστο-
 λιχαῖς πράξεσι τῇ ἐπιτιμήσει κατὰ τὴν ψαλμῶν
 τὸ πανάγιον Πνεῦμα, κατὰ Πέτρον καὶ ἰωάννην καὶ
 πάντας τοὺς Ἀποστόλους ἐπράξαντο μετὰ τῶν ἐπ' αὐτὰς
 καθόδον τῆς παναγίας Πνεύματος, ὡς αὐτοὶ καὶ καὶ
 τὰ θεία, καὶ τὰ ἐκκλησιαστικά ὑπομνήματα ἐξο-
 ρῶσι. ταῦτα Νικόλαος ὁ Κερμαῖος ἐν τῇ κατὰ τῆς ἀρ-
 χῆς τῆς Πάπας αὐτῆς βιβλίῳ. τὰ αὐτὰ φησι καὶ Γα-
 βριήλ ὁ φιλοδελφείας ἐν τῇ δευτέρᾳ Διαφορᾷ.
 κείῳ δὲ Κλῆς κατὰ τὸν Χριστοῦ ἡ ἐπιτιμήσει
 τῶν γραφῶν, κατὰ δὲ Τερτυλλιανὸν ἡ τῆς Νόμει-
 γης, κατὰ δὲ Εὐσεβίου τὸ ῥῆμα τῶν Θεῶν. ἐν ταῖς
 30 δὲ ὁ λόγος ἐστὶ περὶ τῶν Κλῆδων κατὰ δεσμῶν
 καὶ λύσεων οἱ περὶ τῆς Ἐκκλησίας πάντα τὰ δε-
 σμῶν καὶ λύσεων ἔχουσιν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ Ἀποστολικῶς καὶ
 αὐτοκρατορικῶς, καὶ ἔχουσιν πάντες, ὡς ῥηθῆσεται. ἔδε
 αὐτοῖς μέρεα τετάρτη κεφαλῆς πρώτης Παράγρα-
 φον δεκάτην ὁδοῦ.

30

ΒΙΒΛΙΟΤ Ι'. ΜΕΡΟΣ Ε'. ΚΕΦ ΑΛΛΑΙΟΝ Γ'.

Περὶ διαιρέσεως τῆς τῶν Κλῆδων ἐξουσίας ὡς τῶν Σχολαστικῶν εἰς τρία, καὶ ὡς ἐν τέτοις ματαιολογῶσι,
 καὶ περὶ τῆς Κλῆδος τῆς Ἀποστολικῆς κατὰ τὸν Θεὸν Ἀμβρόσιον, καὶ αὐτὸν τὸν Κύριον ἡμῶν, καὶ τὸν Ἀπόστολον,
 35 ὅς ἐστι καὶ ὁ Ἐπίσκοπος. ἔχον τὸν ἅπαντα βασιλεὺς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἀλλ' ἡ δοθεῖσα αὐτῇ ἐξουσία ἐκ τῶν αὐτῶν
 κρατορικῇ, ἀλλὰ Ἀποστολικῇ. καὶ ὁ Πέτρος κατὰ Κλήδων παρ' Εὐσεβίῳ ἴσθι κατὰ πάντα τοῖς Ἀπο-
 στόλοις. καὶ κατὰ τὰς Κλῆδας καὶ ἐν ταῖς τῶν σοφισμάτων τῆς μοναρχίας τῶν ὁνείδεως τῇ Κυρίῳ Πάπᾳ.

Τῇ ἐξουσίᾳ τῶν Κλῆδων, ἡ πῶς Κλῆδα διαρῶσιν
 40 οἱ Σχολαστικοὶ εἰς Κλῆδα ἐξουσίας, εἰς Κλῆδα ὑπε-
 ραρχῆς, καὶ εἰς Κλῆδα Ἀποστολικῆς. ἡ πρώτη μόνῃ τῇ
 Θεῷ τῇ ἀδιαίρετῳ Τριάδι ἐστὶν οὐκ ἔστιν. ἡ δευτέρα μόνῃ
 τῇ μεσίτῃ ἰσοῦ Χριστῷ πρέπει. ἡ τρίτη τῇ Ἐκκλη-
 σίᾳ δέδοται. Ἀλλὰ τῆς πρώτης λέγουσιν ἀφί-
 45 θαι τὴν ἀμαρτίαν, ἐκκαθαίρειν τῆς ἐνοχῆς
 τῆς αἰωνίης τιμωρίας καὶ τῆς μώμε τῆς ἀμαρτίας.
 Ἀλλὰ δὲ τῆς δευτέρας λέγουσιν ἀφίεται τὴν ἀμαρ-
 τίαν τῇ πληρωμῇ τῆς ποιῆς. Ἀλλὰ δὲ τὸ μόνον τὸν
 Θεὸν δύνασθαι ἀφίεται τὴν ἀμαρτίαν, καὶ μόνον
 50 τὸν Χριστὸν τῇ πληρωμῇ τῆς δι' αἰῶναις ποιῆς συγ-
 χαρῆς τὴν ἀμαρτίαν, Ἀλλὰ τὸ μόνον ὁ Θεὸς λέγε-
 ται ἔχειν τὴν Κλῆδα τῆς ἐξουσίας, καὶ ὁ Χριστὸς
 τὴν Κλῆδα τῆς ὑπεραρχῆς. περὶ δὲ τῆς Κλῆδος
 τῆς ἀποστολικῆς φησὶν ὁ Ἀμβρόσιος, οἱ ἄνθρωποι οἱ
 τῇ ἀρετῇ τῶν ἀμαρτιῶν περὶ φέρουσι τὴν Ἀποστολικήν

αὐτῶν, ἀλλ' ἐκ ἐνεργείας δίκην τινος ἐτέρας ἐξουσίας,
 καὶ ἐκ τῆς αὐτῆς, ἀλλ' οὐ τῇ τῇ Πατρὶ, καὶ τῇ, καὶ
 ἀγία Πνεῦμα ὁνομαζομένη ἀφίεται τὰ ἀμαρτήματα. ἔτσι
 αὐτοῖς, ὁ δὲ Θεὸς χαρίζεται. καὶ γὰρ ἐκ τῶν ἁν-
 θρωπίνῃ ἡ ἐπιταγή, ἀλλὰ τῆς ἀνωθεν ἐξουσίας ἡ
 ἐνεργεία, βιβλίῳ τρίτῳ περὶ τῆς ἀγίας Πνεύμα-
 τος, κεφαλῇ δεκάτῳ αὐτῶν. τὰ πρὸ βεβαίῳ καὶ
 ὁ Κύριος λέγων, Οἱ δοκῶντες ἄρχαν τῶν ἐθνῶν,
 κατακυριεύουσιν αὐτῶν, ὑμεῖς δὲ ἔχ' ἕως, ἀλλ' ὁ
 60 θέλων εἶναι πρῶτος, ἔσω πάντων Ἀποστόλων. δὲ
 ὡς ῥημάτων ὁ Κύριος ἐκκυρίζει καθίστησι τὰς ἐπι-
 στατάς τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ Ἀποστόλους ὀφείλοντας,
 ἔχ' ὡς ἀκρίτους τινὰς τυράννους, ὡς ὑποκρίν-
 τας Δεσπότην, ἔχ' ἀπλῶς, ἀλλ' ὡς περὶ αὐτῶν
 μακαρίος γάρ φησιν ὁ Κύριος, ὁ δὲ ἔχ' ὁκνῶν
 ὁνείδων ὁ Κύριος ἀφίεται γεννηομένῳ ἕως, ἔτω
 φησὶ, καὶ ἐκ αὐτῶν. ἀπέσταλται δὲ αὐτοῖς εἰς Ἀπο-
 στολικήν

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΟΙΣ ΠΑΤΡΙ ΑΡΧΕΥΣΑΝΤΩΝ

1098

κανίαν ὡς ὁ Ἀπόστολος λέγει πρὸς Κορινθίους, οὕτω λογιζέσθω ἡμεῖς ἄνθρωποι, ὡς ὑπαρέτας Χριστοῦ, καὶ οἰκονόμους Μυστηρίων Θεοῦ. ἔχ ὥστε νομοθετῶν ἀπ' ἐαυτῶν, ὡς ἐφαντάσθη ἡ ἐν Τριδότην Σωτῆρος κεφαλὴ πρῶτῳ περὶ τῆς Εὐχαριστίας τὸν λόγον ποιεῖν, ἵνα δηλαδὴ οἱ λαϊκοὶ κοινωνῶσι μόνῃ τῇ ἐνός εἶδος, τὸ γὰρ ἐστὶν ἀνινομοθετῆν τῇ Θεῷ, ἀλλ' ὥστε νομοθετημένους ὑπὸ Θεοῦ, ὑποφθικῶς ὑπαγορεύειν, διὸ φησὶ, πορεύσασθε κηρύττοντες ἐν ἐταλὰ μὴν ὑμῖν. εἰ δὲ καὶ ἡ Ἐκκλησία ἐρημνύσεται πῶς γραφῶν, ἐν πολλοῖς νομοθετῇ, ἀλλὰ διὰ τῆς κοινότητος, ὡς ἐπηγάματο ὁ Κύριος, ἡ ὁφείλουσιν οἱ πάντες ἀκολουθεῖν. κρίνει γὰρ ἡ Ἐκκλησία ἀπ' αἵματός κληδί, καὶ ὅς ὁ ῥῥῥῥ κρίνει κατὰ τὸν Θεοῦ Νόμον. ὁ δὲ εἰς ἀμαρτήσαν ἐνδέχεται, ὡς πεπόνθασι καὶ πολλοὶ Ἐπίσκοποι ῥῥῥῥ. Ἐπειδὴ λοιπὸν δὲ καὶ τὰς Πάπας ταῖς τ' κοινότητι ἀποφάσσειν, ἵν' ὥσπερ καὶ αὐτοὶ Διάκονοι Θεοῦ, καὶ ἔχ' λέγειν αὐτῶν ῥῥῥῥ, πῶς καθολικῶν, καὶ ἔτι αἰρεῖν καὶ πῶς καθολικῶν. ὁ δὲ καὶ ἡ Διάδοχοι τῷ Πέτρῳ οἱ ταῦτα λέγοντες Πάπαι, ἀλλ' ἀντίθετοι, παρέχετο γὰρ ἑαυτοῖς ἔχ' ὑπαρέτας καὶ Διακόνιαν, ἀλλ' ἐξῆσαν αὐτοκρατορικῶν κυρίαν, ἰσχύσαν καὶ τῷ Εὐαγγελίῳ, καὶ αὐτῆς τῆς αὐθεντίας τῷ Χριστῷ ὑπεραίχεσαν, καὶ πῶς τῷ ῥῥῥῥ Διάκονοι, καὶ, ἐδοξε τῷ Πνεύματι τῷ ἁγίῳ, καὶ ἡμῖν; ὁ Πέτρος ἐλέγχεται, ῥῥῥῥ, κρίνεται, ἀπολογεῖται, καὶ πῶς τῷ Διάδοχοι ὁ ἀνέλεγκτος; μαθητὴς ὑπερέχων μαθητῶν, καὶ Ἐπίσκοπος Ἐπισκόπων, ἀλλ' ὡς ὁ Ἄρχων τῶν, καὶ ἔκ' αἱ. ἄλλο τῶν, καὶ ἄλλο αἱ. τίνα γὰρ τῶν Ἀποστόλων ὁ Πέτρος ἐδίδασκε, ἡ ἐκάλεισεν, ἡ ἐπεμψεν, ἡ ἐκρίνεν, ἡ ἀποστάξεν, ἡ ἐπέμψεν; Σωτῆρ γέγονος ἐν Ἱερουσαλὴμ, ὁ Πέτρος ἐδημηγόρησεν, ὁ ἰάκωβος ἐκρίνεν,

ἀλλ' ὁ κοινότης διώκεται, καὶ ἔγραψεν, ἐκ αὐθεντικῶν, ἔδ' ἀρχικῶς, ἀλλὰ Διακονικῶς, καὶ ἔδ' αὐτῶν βιβλίῳ πρῶτῳ κεφάλαιον πέμπτῳ. ὥστε ὁ Πάπας ἀπολύτῳ ἐξῆσαν κρύνων, ἀντίθετός ἐστι τοῖς πατέρεσι, τοῖς Ἀποστόλοις, καὶ πῶς πάντων τῷ ἁγίῳ Πνεύματι, καὶ γὰρ καὶ ἐν τῷ τόπῳ τῶν ἀντιπίπτα αὐτῷ. πῶς δὲ, εἰ ὅλως συγχωρήσασθαι, ὅτι Ἀπόστολος ἐδίδασκεν Ἀπόστολον. ῥῥῥῥ ὅτι ὁ κλήμης ἐν τῷ ἐβδόμῳ τῶν ὑποτυπώσεων λέγει, ἰακώβῳ τῷ δικαίῳ, καὶ ἰωάννῃ, καὶ Πέτρῳ μετὰ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι παρέδωκε τὴν γενῆσιν ὁ Κύριος, ἔτι δὲ τοῖς λοιποῖς παρέδωκεν, ἔδ' αὖτε πῶποτε ἀρχικῶς καὶ ἐγκριτῶν εἶπον ὅτι μόνῳ τῷ Πέτρῳ ὁ Κύριος ἐδωκέτι. εἰ δὲ εἴποι τις πάλιν τῷ, ΣΩΤΗΡ ΔΩΣΩ ΤΑΣ ΚΑΘΕΤΕ, ΚΑΙ ΤΟ, ΠΟΜΑΙΝΕ, ῥῥῥῥ σὺ τοῖς ῥῥῥῥ αἰρεῖς εἰποῦν αὐτῶν, τῷ, ὁ Πέτρῳ λέγεται, καὶ τοῖς Ἀποστόλοις λέγεται. ῥῥῥ ὡς αὐτὸς φησὶν ἐν τῷ ῥῥῥῥ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως παρ' Εὐσεβίου. βιβλίῳ δευτέρῳ κεφαλὴν πρῶτῳ, Πέτρον, καὶ ἰακώβον, καὶ ἰωάννη μετὰ πῶς ἀγάπησιν τῷ Σωτῆρι ὡς ἂν καὶ ὑπὸ Κυρίου τιμημένους, μὴ ὁπιδι- καζέσθαι ὁδῶν, ἀλλ' ἰακώβον τὸν δικαίον Ἐπίσκοπον Ἱερουσαλὴμ ἐλέειν. ἔδ' αὖτε πῶποτε εἶπον ὅτι μόνον τὸν Πέτρον ἀποτίμησεν ὁ Κύριος πάντων τῶν Ἀποστόλων, ὥστε εἶναι αὐτὸν μονάρχῳ ἐπ' αὐτῶν, ῥῥῥ ἡ ἀπολύτοι τινα ἐξῆσαν ῥῥῥ αὐτὸν ὡς τῶν λοιπῶν Ἀποστόλων. Κατηδάφισαι ἄρα καὶ ἐν ταῦτα τῷ τῆς ἀπολύτης ἐξῆσαν ἐλεονὸν σοφισμάτων, ῥῥῥ τῶν γὰρ λέγουσι κλήμης καὶ Εὐσεβίου, ὅτι ἐξῆσαν οἱ τρεῖς ἀποτίμηται ὑπὸ Κυρίου, καὶ ὅτι καὶ οἱ τρεῖς ὁδῶν κατεφύον, ῥῥῥ αὐτῶν ἐπεται τὸν ῥῥῥῥ ὁδῶν ἀποτίμησης καὶ ἀπολύτης ἐξῆσαν οὐ τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἀντίθετον εἶναι καὶ τοῖς Ἀποστόλοις καὶ τῷ Κυρίῳ, ὡς εἶρηται.

35

ΒΙΒΛΙΟΤ Ι. ΜΕΡΟΣ Ε'. ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Οἱ ἀκλῆδες ἐξῆσαν ἐδόθησαν τοῖς Ἀποστόλοις καὶ ἀμέσως, καὶ ἔτι δίδονται καὶ τοῖς Ἐπισκόποις, ὡς 40 Χρυσόσομοι, Ἀμβρόσιοι, Κυπριανός, καὶ Αὐγουστίνος, τῷ, ποῖ δώσω τὰς κλῆς, καὶ τῷ, ὅσα ἀνέστη καὶ λύσης, ῥῥῥ Πέτρῳ μόνῳ ἐρῆσθαι λέγουσιν, ἀλλὰ τῇ Ἐκκλησίᾳ, ὡς ὁ Πέτρος μυστικῶς ἐσημαίνει.

Ταῦτες τῆς ἀποτίμησης ἡ ἀλήθεια ὅσον πρὸς τὰς Ἀποστόλους ἐδείχθη αὐτῶν πῶς ἀποτίμηται μέ- ρει, ὅσον δὲ καὶ πρὸς πάντας τὰς Ἐπισκόπους τὰς Διάδοχους τῶν Ἀποστόλων ἀρκeticῶς φανερεῖται ἐξ ὧν ἐδείχθη εἰς τὸ πρῶτον κεφάλαιον τῷ παρόντι μέρ- ρει, πῶς ὅμως ἀποτίμηται ἐν ταῦτα διὰ τῶν φιλονεικούντων ἀντιμερῶν γνώμῳ, δεικνύοντες πῶς ἰσότητα ῥῥῥ κατὰ τῶν τῶν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τῶν δεικνολογίαν. Ἐκ τῶν τῶν τῶν ματθαίων κεφαλὴν δεικνύειν, ἡ ἐξῆσαν τῷ ἀφορίζον καὶ τῷ ἀφορίζον λύση ἐδόθη πᾶσι τοῖς Ἱερῶ- σι, δηλονότι τοῖς Ἐπισκόποις, ὅπερ δεικνύουσιν ὁ

Χρυσόσομοι βιβλίῳ τρίτῳ περὶ Ἱερουσαλὴμ κεφα- λαίῳ πέμπτῳ, καὶ ὁ ἰερώνυμος εἰς τὸ δέκατον ἐκτον 45 τῷ ματθαίῳ, καὶ ὁ Ἀμβρόσιος εἰς τὸν τριακοντὸν ὁγδοὺν ψαλμὸν, εἶχω ὑσάτω φησὶν, ὁ δὲ τῷ Πέτρῳ λέγεται, τοῖς Ἀποστόλοις λέγεται, καὶ διὰ τῶν πῶς ἐξῆσαν οὐκ ἐν τῷ διὰ τῶν ματθαίων τῷ Χριστῷ οὐκ ἐν τῷ οἱ Ἐπίσκοποι. ὁ αὐτὸς βιβλίῳ 50 περὶ τῆς Ἱερουσαλὴμ ἀλῆας κεφαλὴν πρῶτῳ φησὶ, τὰς κλῆς ἐκείνας τῆς τῶν οὐρανῶν Βασιλείας ἐν τῷ μακαρίῳ Πέτρῳ πάντες ἐλάβον οἱ Ἱερεῖς, δηλονότι οἱ Ἐπίσκοποι. Κυπριανός κεφαλὴν δε- κῆτῳ ἐκτῷ τῷ ματθαίῳ, ἡ οἰκοδομῇ πῶς ἐξῆσαν

παύτων

πρώτων τῶν Ἀποστόλων Νόμῳ θείῳ τεθεμελιωμένῳ, ἐπιστολῇ εἰκοστῇ ἐβδόμῃ, ἥτοι βιβλίῳ πέμπτῳ ἐπιστολῇ ἑκτῇ καὶ τῇς ὡς ἀποστολικῆς. Αὐγαστῶν τε πραγματεία ποιητικῇ εἰς τὸν Ἰωάννην. ὅτι λέχθη τῷ Πέτρῳ, σοὶ δώσω τὰς κλῆς, καὶ ὅσα ἀποστολῆς καὶ λύσεις, καὶ τὰ ἐξ ἑσέως.

ἀλλὰ τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἣν ὁ Πέτρος μυστικῶς ἐσήμαινε. Καὶ πραγματεία ὑστάτη εἰς τὴν ἐπιστολὴν τῷ Ἰωάννῃ ὁμιλίαν περὶ τῆς εἰς τὴν οἰκουμένην διωσασμένης Ἐκκλησίας λέγει, ὅτι ταῦτ' ἐρηται, ὅσα αὐτοῦ ἀποστολῆς καὶ λύσεις, καὶ τὰ ἐξ ἑσέως.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Β΄.

10 ὅτι τῇ Βελλαρινῷ ἰσορικῶς μόνον λέγοντ' ὅτι τὸν Πέτρον σημαίνει τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸν ὡς ἀποστολικῶς, δέκνυται ὅτι καὶ ἰσορικῶς ἔλαβε τὰς κλῆς ὡς οἱ λοιποὶ Ἀπόστολοι καὶ οἱ Ἐπίσκοποι, καὶ ὡς ἀποστολικῶς μόνον κατὰ τὴν Αὐγαστῶν ὡς τύπος τῆς Ἐκκλησίας.

15 Ἐξαιρῶ ὁ Βελλαρινῶν, ὅτι ὁ Πέτρος ἐσήμαινε τὴν Ἐκκλησίαν ἰσορικῶς, καὶ ἔχ' ὡς ἀποστολικῶς, βιβλίῳ πρώτῳ περὶ τῆς Πάπας, κεφαλαίῳ δεκάτῳ. Ἀλλὰ ῥητέον πρῶτον, ὅτι ἔστω ἡμεῖς τοῖς σχολαστικαῖς, ἀλλὰ τὰς ἀγίας χωρήμεθα ἐρμηνεύσαι τῆς γραφῆς, ὡς ἐποίησαν αἱ ἡ Ἐκκλησία. ὁ δὲ Πέτρος, 20 ὅτι ἔστω ἀρετῇ ἰσορικῶς τὸν Πέτρον ἐληφέναι τὰς κλῆς, ἀλλ' ἰσορικῶς ἔλαβον πάντες οἱ Ἀπόστολοι, καὶ πάντες ἔλαβον καὶ λαμβάνουσιν οἱ Ἐπίσκοποι. ὁ Πέτρος δὲ ἕμμερον ἰσορικῶς ἔλαβε τὰς

κλῆς μετὰ τῶν ἄλλων, ἀλλὰ καὶ ὡς ἀποστολικῶς, ὡς τύπος τῆς Ἐκκλησίας, διὸ καὶ ἐρρέθη αὐτῷ ἐν, ΣΟΙ ΔΩΣΩ ΤΑΣ ΚΛΕΙΣ, ἐνὶ δὲ λέγω ἔχ' ἰσορικῶς, ἀλλὰ ὡς ἀποστολικῶς νομοιομενῶν, εἰ γὰρ ἐν τῷ Πέτρῳ ἔκ' ὡς τὸ μυστήριον τῆς Ἐκκλησίας, ἔκ' αὐτοῦ εἶπον αὐτῷ ὁ Κύριος, ΣΟΙ ΔΩΣΩ ΤΑΣ ΚΛΕΙΣ, ὡς λέγει ὁ Αὐγαστῶν περὶ τῆς ποιητικῆς εἰς τὸν Ἰωάννην, ταῦτα εἰς αὐτὸν ἔκ' αὐτοῦ ἔκ' αὐτοῦ, ἀλλὰ μετὰ τῶν λοιπῶν.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Γ΄.

Ἐνταῦς Βελλαρινῶν σοφιστικῇ ὑπὸ λόγῳ τῷ Αὐγαστῶν, ὅτι ὁ Πέτρος ἐχημάτισε τὴν Ἐκκλησίαν ὡς αὐτῆς ἡγεμῶν καὶ ἀπαύτης ὑπὸ τῷ αὐτῷ λόγῳ, ὅτι ἔκ' ὡς ἡγεμῶν, ἀλλ' ὡς τύπος αὐτῆς κατὰ τὸ, ΣΟΙ ΔΩΣΩ ΤΑΣ ΚΛΕΙΣ, ἔκ' ὡς πρῶτον ἰσορικῶς ἦν, οἷον εἰς καὶ τῶν Ἐπισκόπων κατὰ Κυριακὴν, καὶ τακτικὸν ἀδελφόν, 30 ὅσον, ὅτι ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ πρῶτον, ἴδιον τῶν οἰκουμένην Συναδῶν.

Ἀντίστασις ὁ αὐτός, καὶ Φησὶ, ὅτι ὁ Πέτρος ἐχημάτισε τὴν Ἐκκλησίαν ὡς ἡγεμῶν τῆς Ἐκκλησίας, ὡς περὶ ὁ βασιλεὺς φέρει τὸ πρῶτον τῆς βασιλείας. 35 ὡς ἀπὸ τοῦ εἰς Βελλαρινῶν αὐτῇ τὰς λόγους τῷ Αὐγαστῶν γράφοντ', ὅτι ὁ Πέτρος Δὲ τὸ πρῶτον τῆς ἀποστολῆς αὐτῇ ἐβάστασεν ἐχηματισμῶν γενικότητι τὸ πρῶτον τῇ Ἐκκλησίᾳ, πράξας ὑστάτη εἰς τὸν Ἰωάννην. τὰ ὅμοια ἔτι γε φέρει ὅτι τῷ Αὐγαστῶν εἰς τὸν ἑκατοστόν 40 ὅσον ψαλμὸν, καὶ ὁμιλίαν δεκάτῃ τρίτῃ. ῥητέον ὅμως, ὅτι τὴν σοφιστικὴν ταύτην ἐρμηνείαν τῇ παπιστῶν φανερώς ἀποβάλλει ὁ λόγος τῷ Αὐγαστῶν, καὶ γὰρ ἡ ἡγεμονία καὶ τὸ πρῶτον τῷ Πέτρῳ ἔκ' ἦν ἐχηματισμῶν, ἀλλ' ἰσορικῶν, εἰ καὶ συνέκρινε τὰς τῷ ἰσορικῶν 45 πρῶτον ἡθέλησαν ὁ Κύριος ἐν οὐρανῷ συντάξαι τὸ ἔκ' τῆς Ἐκκλησίας αὐτῇ, ἥς τινος τὸ πρῶτον ἐβάστασεν ἔκ' ὡς μοναρχικῆς αὐτῇ. ἀλλ' ὡς αὐτῆς μυστικὸν ἐχηματισμῶν, ὡς μυστικῶν εἰς ἡμεῖς, ἔκ' αὐτοῦ αὐτῷ περὶ ἡγεμονίας ἴνδ' ὅτι, ΣΟΙ ΔΩΣΩ ΤΑΣ ΚΛΕΙΣ. ἔκ' 50 ἦν οὐκ ἔκ' τὸ πρῶτον τῷ Πέτρῳ μοναρχικῆς ἐξουσίας εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ἀλλὰ πρῶτον τῆς τάξεως μετὰ τῶν συναποστόλων, ὅπως τινος καὶ ἐξουσίας ἡ ἐξουσίας, πρῶτον δὲ φημι μόνῳ τῷ Πέτρῳ πρέπον, ἀλλ' ἔκ' κατὰ ἀδελφικῶς μεταβαίνειν, καθάπερ ὁ ἰδὼν Δὲ τὴν ἀποστολικὴν αὐτῇ κακίαν λέγεται

Βασάσαι τὸ πρῶτον πάντων τῶν κακῶν, ἔκ' ὡς αὐτῶν ἡγεμῶν, ἡ βασιλεία, ἀλλ' ὡς εἰς καὶ μετὰ τοῦ, καὶ εἰς τὰ κακά ἀρκέτες, ὡς τε Βασάσαι τὸν τύπον πάντων τῶν πονηρῶν. καὶ κατ' αὐτὸν τὸν Αὐγαστῶν ὁ ἰδὼν ὁ πονηρὸς τὸ σῶμα τῶν πονηρῶν σημαίνει, ὡς περὶ ὁ Πέτρος τὸ σῶμα τῶν ἀγαθῶν, καὶ μάλιστα τὸ σῶμα τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλ' ἐν τοῖς ἀγαθοῖς, εἰ γὰρ ἔκ' ἦν ἐν τῷ Πέτρῳ τὸ μυστήριον τῆς Ἐκκλησίας, ἔκ' αὐτοῦ εἶπον αὐτῷ ὁ Κύριος, ΣΟΙ ΔΩΣΩ ΤΑΣ ΚΛΕΙΣ. Καὶ περὶ τῆς ποιητικῆς εἰς τὸν Ἰωάννην ὁ αὐτός, ἡ Ἐκκλησίας ὁ Ἀπόστολος Πέτρος Δὲ τὸ πρῶτον τῆς αὐτῇ ἀποστολῆς ἐχηματισμῶν καθολικότητι ἐβάστασε τὸ πρῶτον, ὁ γὰρ ἰδὼν ἦν αὐτῇ, τῇ φύσει εἰς ἦν αὐτῷ, τῇ χάριτι εἰς χερσίν, τῇ περιστομῇ τῆς χάριτος εἰς καὶ ὁ αὐτῷ πρῶτος Ἀπόστολος, ἀλλ' ὅτι ἐρρέθη αὐτῷ, ΣΟΙ ΔΩΣΩ ΤΑΣ ΚΛΕΙΣ, ἀπασαν ἐσήμαινε τὴν Ἐκκλησίαν. ταῦτα πράξας ἐκατέρῃ εἰκοστῇ τετάρτῃ εἰς τὸν Ἰωάννην. Ἐπὶ γὰρ κατὰ ἀληθινὰ ἡμεῖς ἀρχὴν τῷ τὸ μοναρχικὸν ἐν ὑμῖν πρῶτον τῷ Αὐγαστῶν, θερμοτάτῳ ὄντι τῆς ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας ἀνταγωνιστῇ ἐν τῇ αἰτίᾳ τῇ ἀπιστίᾳ, ἐν τῇ ἐν καρθαγοῇ ἐπὶ Αὐρηλίῳ Συναδῶν, καὶ ἀκρῶς ἐπαίνετ' αὐτὸν λόγῳ τῷ Κυριακῷ, εἰς λόγους ὁ Κυριακῶς

1100

ἐν τῇ ἐξουσίᾳ τῆς ἐξωτερικῆς δικημοσολίας, ἥτοι
ἐν τῇ ἐξουσίᾳ τῇ κρινεῖν ἐν τῇ ἐξωτερικῇ βίᾳ καὶ
ἀφορίζον, δι' ἧς ἐξουσιάζεται πάντας τὰς Ἐπισκόπους
ἵνα εἴναι θεοὶ καὶ ἄνθρωποι, ὡς ἐκείνοι ἐκείνους ἐν τῇ
ἐκκαθάρσει τῶν ὁδοποιούντων τὴν Ἐπισκοπὴν σύ-
νοδον, καὶ μαρτυρεῖ Ἀνυστίνου βιβλίῳ τρίτῳ πε-
ρὶ βαπτίσματος κατὰ Δοκίμους, κεφαλalaίᾳ τρίτῃ.
καὶ ἴδε αὐτῶν ἐν ποσὶς, ἥτοι τὸ πρῶτον ἐν τῇ
ἐκκαθάρσει καὶ ἔπειτα τῇ Πάπᾳ καὶ ἔπειτα πάντων, ἐστὶν
ἴδιον τῶν Οἰκουμενικῶν Συνοδῶν, καὶ ἴδε μέρες τρίτης
κεφαλalaίᾳ τρίτῃ τμήματι τρίτῃ Παράγραφῳ ὅγδοῳ.

Ὡς οὖν ἐπὶ τῇ ἐκκαθάρσει ἐκκαθάρσει δούτῃ φησὶν, ἔαν
κακῶς κρινώσιν οἱ Ῥωμαῖοι Ἐπίσκοποι, δὲν τῇ κρίσει
οἰκουμενικῆς Συνοδῆς. καὶ ἐν τῇ αὐτῇ τῇ τῇ, ἥτοι βι-
βλίῳ τρίτῳ περὶ βαπτίσματος, ἀφ' ἐξουσιάζει τὴν
Πάπα Στεφάνῳ καὶ τῇ Κυριακῇ, ἔφη, Δουλοῦμαι
αὐτῷ ἀφ' ὧν σωζομένη τῆς ἀγάπης μέχρι δι-
επισμῆς οἰκουμενικῆς Συνοδῆς. καὶ ἴδε αὐτῶν βι-
βλίᾳ πρώτῃ κεφαλalaίᾳ δέκτῃ ἐκ τῶν. ταῦτα δὲ
πάντα ἀπαραλόγιστα εἰσι εἰς τὴν κατακερματίζοντα τῇ
ὁδοποιίᾳ τῇ σοφίᾳ.

10

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Δ΄.

Ὅτι τὸ, ὅσα αὐτῶν δέσπονται καὶ λύσονται δὲν δὴλοι, ὡς τὸ ἔτερον τὸν Ἐπισκόπον καὶ τὴν πρεσβυτέρου δὴλοι. 15
ὡς ὁ ὁρῶν, ἐστὶ τῇ Ἐπισκοπῇ ὡς ὁ ἔθνη καὶ τελῶν κατὰ Χρυσόστομον καὶ τὴν ἐν ταῖς λοιπῇς πα-
τήρσι, ὡς εἰς Ἐπίσκοποι ἔχουσι τὸ πλήρωμα τῶν κλειδῶν κρινόντες ἑμῶν ἀλλὰ μετὰ τῶν Ἐπισκόπων,
ἔχουσι τὰς καὶ οἱ Ἀπόστολοι καὶ ἑμῶν ὁ Πέτρος, ὡς ἑμῶν ὁ Ῥώμης.

Τὰ κυριακά λόγια, ματθαῖος κεφαλalaίᾳ δεκάτῃ
ὁδοποιίᾳ, ὅσα αὐτῶν δέσπονται καὶ λύσονται, ποτὲ μὴ δι-
λῶσιν οὐκ ἔστιν ἐκκαθάρσει καὶ λύοντα τὴν
αὐτῇ ἐκκαθάρσει αὐτῇ, ὅμως τὰτο οὐκ ἀνέχεται εἰς
τὸ ἐξωτερικὸν βῆμα, ἐπεὶ δὲ ὁ ἀπλῶς Χρυσό-
στομος ἐδιδάσκει ἐκκαθάρσει, ἥ ἐκκαθάρσει τινὰ εἰς
τῇ Ἐκκλησίᾳ. ποτὲ δὲ δὴλοι τὴν Ἐπισκοπὴν
καὶ τὴν πρεσβυτέρου, ὡς φησὶν ὁ Χρυσόστομος εἰς
τὴν αὐτὴν τόπον, ὡς ὁ ὁρῶν, ἐστὶ τῇ Ἐπισκο-
πῇ ὡς ὁ ἔθνη καὶ τελῶν, κατέστι κρινέται ἐν
τῇ ἐξωτερικῇ βίᾳ, καὶ ἐκκαθάρσει τῇ Ἐκκλη-
σίᾳ. ἴδε λοιπὸν κατὰ τὴν Χρυσόστομον ποσὶς με-
τὰ τῇ Ἐπισκοπῇ κρινέται, καὶ ἑμῶν, ἀλλὰ συ-
νοδικῶς κρινέται, ὡς ἔρηται ἐν ποσὶς αὐτῶν. ἐ-
στὶν πᾶς Ἐπίσκοπος ἔχει τὸ πλήρωμα τῶν κλειδῶν,
καὶ καὶ πάντες οἱ Ἀπόστολοι ἔχουσι αὐτῶν, καὶ ἑμῶν
ὁ Πέτρος, ὡς εἰς ἑμῶν ὁ Ῥώμης, ὅθεν
ἐδιδάσκει ἀπόφασιν δεχθῆσαν ὑπὸ τῆς κοινότητος

αὐτῶν Συνοδῆς ἐποίησέ ποτε. διὸ ὁ ἱεράνους πληθὺς 20
καλῶ εἰς τὸν τόπον τῇ τῇ κρινόντας, ἔς ἐκ-
καθάρσει εἶναι τὴν Ἀποστολῆς. καὶ ἰσχυρῶς ἐν τῇ τῇ
τῇ τῇ λέγει, Ἀσφάλειον τῆς ἀποστολικῆς σοβα-
ρῆτος κρινέται πρεσβυτέρου, ἵνα ὡς ἐν τῇ γῇ οἱ
δεσποῦντες. καὶ δὲ καὶ οἱ σχολαστικοὶ δὴλοι τῇ 25
τόπῃ τῇ ἐκκαθάρσει τῇ κλειδῶν ἐν τῇ δημοσίᾳ βί-
ματι τῇ Ἐκκλησίᾳ δεδιδόται δεικνύοντες, ἐν οἷς ἴδως
φησὶν ὁ Δερόνδης ζητήματι δούτῃ ἀρῶν πῶς
τῇ, τῇ ἀπόφασιν τῇ ἀφορισμῷ ἔχει τῇ ἀρχῇ
ἐκκαθάρσει τῇ λόγῳ, εἰ δὲ καὶ τῇ Ἐκκλησίᾳ πα- 30
ρακάσκει, ἔσονται ὡς ὁ ἔθνη καὶ ὁ τελῶν. σε-
μείωσαι ὅτι ὁ Χρυσόστομος ἐν τῇ πρώτῃ Τόμῃ τῆς
σειρᾶς ἐν ταῖς τῇ τόπῃ λέγει, πρεσβυτέρους τῆς Ἐκ-
κλησίας εἶναι τὴν Ἐπισκοπῆς, φησὶ γάρ, Δημο-
σίους αὐτῶν ἔστι τῇ τῇ Ἐκκλησίᾳ πρεσβυτέρους. 35
ἐὰν δὲ καὶ αὐτῶν, τῇ ἀρχιερέων δηλαδὴ, πρεσβυ-
τέρους, ἔσονται οἱ ὡς ὁ ἔθνη καὶ ὁ τελῶν.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Ε΄.

Ὅτι ἐν τῇ, ἀλλὰ οὐκ Πνεῦμα ἅγιον, αὐτῶν ἀφῆτε τὰς ἀμαρτίας, καὶ τὰ ἐξῆς τὰ κατὰ Ἰωάννην, λέγοντες τῇ
Βεβαρύνει μὴ δεδιδόται πᾶσαν τῇ ἐν τῇ κατὰ Ματθαῖον ὑποχρεῖσθαι ἐξουσίαν, ἀλλὰ μόνον ἐξουσίαν τάξαι,
δείκνυται ἐν ταῖς ἐν τῇ κατὰ Ματθαῖον ὑποχρεῖσθαι τῇ ἐξουσίᾳ πλήρωμα τῶν κλειδῶν δεδιδόται ἐν τῇ κατὰ
Ἰωάννην τοῖς Ἀποστόλοις καὶ τοῖς ἀποστόλοις αὐτῶν ἐξῆς, ὡς μετὰ τῇ Ἀμβροσίῳ ὁ Χρυσόστομος συμπεραίνει.

40

Περὶ τῶν λόγων τῇ Κυρίᾳ, Ἰωάννης κεφαλalaίᾳ ἐ-
κκαθάρσει, ἀλλὰ οὐκ Πνεῦμα ἅγιον, ἀνέκρινεν ἀφῆτε
τὰς ἀμαρτίας, ἀφῆνται, καὶ ἀνέκρινεν κρινέται,
κρινέται, ὁ σοφιστὴς φησὶ, βιβλίῳ πρώτῳ πε-
ρὶ τῇ Πάπᾳ κεφαλalaίᾳ πρώτῃ, Βέβαιον εἶναι μὴ
δίδοται ὁμοίους τοῖς ῥήμασι πᾶσαν τῇ κλειδῶν
τῇ ἐξουσίαν, ὡς ὑποχρεῖται ἐν τῇ δεκάτῃ οὕτω κεφα-
λαίᾳ τῇ Ματθαῖον, ἀλλὰ μόνον ἐξουσίαν τάξαι πᾶς
τὸ δίδοται τὰς ἀμαρτίας ἀλλὰ τῇ μυστηρίῳ τῇ βαπτί-
σμῳ καὶ τῇ μετανοίας, καὶ πέμπει τὴν ἀναγνώσῃ εἰς τὴν

Χρυσόστομον καὶ Κύριον ἐν τῇ αὐτῇ τόπῃ. Ἡμεῖς δὲ
ἐὰν καὶ ἐπὶ τῇ ἐκκαθάρσει τὴν λόγον καὶ περὶ τῇ
βαπτισμῶν καὶ μετανοίας, ἐδιδόται ἀποκρίσει,
μᾶλλον δὲ καὶ ἀναγκάσει, ἐπεὶ καὶ ἐκκαθάρσει
ἀμαρτίας, ἀλλὰ ὁ λόγος ἐκκαθάρσει περὶ τῇ μυστηρίῳ τῇ 50
μετανοίας μόνον, ὡς ἔχει ἡμεῖς ὁ ἀναγκάσει
ἵνα κρινέται ἀλλὰ βαπτίσματος, τὸ γὰρ τοῦτον
μυστήριον τῆς μετὰ τῇ βαπτίσματος ἀμαρτάνοντας μόν-
ως οἶδον, ἀλλὰ περὶ τῇ βαπτίσματος καὶ τῇ ἀπο-
τημάτων, αὐτῶν ἀλλὰ τῇ διδασκαλίᾳ τῇ ἀπο-
στόλων

45

δόλων καὶ Ἐπισκόπων κεινόνων, ἡ δισμῶσιν ἡ λύσις
 τὰς ἐνόχας. ὅθεν οἱ λόγοι εἰς καθόλου, ὅτι καὶ
 περὶ πάντας ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ πρᾶγματ'· δεικνύον
 δεσμὴν ἢ λύσιν ἐνοῦνται, ταυτὸν εἶναι εἰπὼν, ὅτι
 5 ἐν ταῖς τῷ τόπῳ δέδοται τοῖς Ἀποστόλοις καὶ τοῖς
 αὐτῶν Διαδόχοις ὁ αἶο τοῦ πλήρωμα τῆς ἐξουσίας τῶν
 κληδῶν, ὅπερ ὑπέχρησεν μαθηταῖς κεφαλῶν δεκά-
 τῶ εἶναι, καὶ ἀπατέτο καὶ ἡ ἐξουσία τῆς δεσμῆς καὶ
 τῆς δημοσίας ἀφορέσεως, καὶ τῆς λύσεως κατὰ τὴν αὐτὴν,
 10 ταῖς περὶ τῆς μυστηρίου τῆς βασιλείας, καὶ περὶ
 τῆς μυστηρίου τῆς μετανοίας, καὶ περὶ τῆς δημοσίας
 ἐξουσίας τῶν κληδῶν τῆς ἀφορέσεως, καὶ κατὰ τῆς δε-
 σμῆς λύσεως. ὁκτείνονται δὲ οἱ λόγοι, καὶ ἡ δι' αὐτῶν
 διδομένη ἐξουσία ἐξίσως κοινῶς εἰς πάντας τὰς Ἀποστό-

15

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Ε'.

Ὅτι τὰς κλῆς τῆς βασιλείας ἐκ μόνου ὁ Πέτρος, ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ Ἀπόστολοι ἔλαβον ἐν τῇ, ἅν τινων ἀφῆτε
 τὰς ἁμαρτίας, καὶ οἱ Ἀρχιερεῖς κατὰ Χρυσόμορον.

20

Ὁ Χρυσόμορος ἐν τῷ πρώτῳ Τόμῳ τῆς σειράς, ὡς
 περὶ γὰρ ὁ Πατήρ μου, Φίλοι, δέδωκέ σοι τὴν γνώσιν
 τῆς μυστηρίου, εἴτω καὶ γὰρ δώσω σοι τὰς κλῆς τῆς
 βασιλείας, ταῖς τῆς δεσμῆς καὶ λύσεως κατὰ τὴν
 25 ἀνθρώπων σφάλματα, ἔχοντες γὰρ ἐξουσίαν τῆς συγ-
 χωρεῖν καὶ δεσμεῖν καὶ οἱ κατὰ Πέτρον τῆς Ἀρχιερα-
 ρικῆς ἀξιώσεως χάρισματι. ἐκ μόνου δὲ τῷ Πέτρῳ
 τῆς δέδοται, ἀλλὰ καὶ τοῖς λοιποῖς μαθηταῖς,

30

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Ζ'.

Ὅτι ὁ τῆς δώσω σοι τὰς κλῆς καὶ κατὰ τὴν Ἀλεξανδρείας κύριον ἦν ἡ τῆς ἀναστάσεως ὥρα, ὅτε εἶπον
 ὁ κύριος τοῖς Ἀποστόλοις, Λάβετε Πνεῦμα ἅγιον, ἅν τινων ἀφῆτε τὰς ἁμαρτίας καὶ τὰ ἐξῆς. καὶ κατὰ
 35 πῶς τρέπεις ἀφίστανται αἱ ἁμαρτίαι. ὅθεν τὰ ἐν Διαφόροις τόποις κατὰ τῆς κυρίας ἐρημίας καὶ πᾶσαν κεί-
 σιν ὑποκαταστήσει τῇ διδασκαλίᾳ τῶν Ἀποστόλων καὶ Ἐπισκόπων ἐνοῦνται.

Κύριος Ἀλεξανδρείας ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ, Τόμῳ
 ὅμως δεύτερῳ τῆς σειράς, Ἀθροῖς πᾶσι κύριον
 εἶναι τὴν συλλήβδην κατὰ πάντα Οὐρανῶν καὶ γῆς,
 40 ὑπάρχοντες γὰρ τὰ ὑπὲρ φύσιν, ὅσα μόνου Θεῷ πρέ-
 πει, χαρίζεσθαι. πρῶτον μὲν γὰρ φησὶν εἶναι
 τὴν Ἐκκλησίαν, ἥτις καὶ θεμελίον ἐπαγγέλλε-
 ται, τὸ ἀναστήσειν αὐτῇ πνεύματι, ἡ ὡς αὐτὸς
 ὑπαρχὼν ὁ τῶν διωκόμενων κύριος, καὶ ταῦτες
 45 ποιῶν τὸν Πέτρον ἐφίστηναι, εἴπα ἔφη. Καὶ δώ-
 σω σοι τὰς κλῆς τῆς βασιλείας τῶν Οὐρανῶν. ταῦτόν
 δὲ τὴν φωνὴν ἐκ Ἀγγελῶν, ἐκ ἄλλης τῆς λογικῆς
 διωκτικῆς φθιγγεῖας διώκεται, πρέπει γὰρ μάλλον
 50 τῶν πάντων κρατῆναι Θεῷ, καὶ ἐξουσίαν ἔχοντι γῆς
 καὶ Οὐρανῶν, πλην ὅτι δώσω καὶ ἦν ἡ τῆς ἀνα-
 στάσεως ὥρα, ὅτε εἶπε, ΛΑΒΕΤΕ ΠΝΕΥΜΑ ἅγιον,
 ἅν τινων ἀφῆτε τὰς ἁμαρτίας, ἀφίστανται
 55 αὐτοῖς, ἅν τινων κρατῆτε, κεκρατῆνται. ὁ αὐτὸς
 ἰσχυρὸς κεφαλῶν ἐκός, ταῦτα φησὶ, δο-
 θῆναι γὰρ τῇ ἀγίᾳ Πνεύματι τοῖς μαθηταῖς,

λας, ὡς γὰρ Βασιλεὺς ἐστὶν ὁ Χρυσόμορος τὰς Ἀποστό-
 λους πάντας Ἀρχοντας, ἵνα βάλωσιν εἰς φυλακὴν καὶ
 ἐκβάλωσιν, ὡς φησὶν ὁ Χρυσόμορος εἰς τὸν τόπον,
 ὅπως συμπεραίνει ἐν τῇ ἡθικῇ καὶ τῆς ἱερείας, ταῖς
 τὰς Ἐπισκόπους ἔχειν τὴν αὐτὴν ἐξουσίαν, ἣν ἔδωκεν
 ὁ κύριος τοῖς Ἀποστόλοις. συγκαταλέγει δὲ ὁ Χρυσό-
 μορος εἰς τὴν εἰσὶν αὐτῶν κληδῶν φαινώματα, ὡς
 ἐπορεύθη εἰς τὸν αὐτὸν τόπον, καὶ τὸ εἶδος τῆς διδα-
 σκαλίας, ὡς καὶ ὁ Ἀμβρόσιος βιβλίῳ περὶ ἱερατι-
 κῆς ἀξίας κεφαλῶν πρώτῳ φησὶν, Οὐαὶ ἡθὲρ μοι
 εἶπεν, εἰς διδάξω, ταῖς θύρας τῆς ἀνθρωπίνης ἀμαρ-
 τίας δι' ἐκείνων τῶν κληδῶν τῆς τῶν Οὐρανῶν Βασι-
 λείας, καὶ τῷ μακαρίῳ Πέτρῳ τῷ Ἀποστόλῳ εἰς ἱερείας
 πᾶτες ἐλάβοντες, ἐκ αὐτοῦ.

ὅτε εἶπεν αὐτοῖς, ἅν τινων ἀφῆτε τὰς ἁμαρτίας,
 ἀφίστανται αὐτοῖς, ἅν τινων κρατῆτε, κεκρατῆνται.
 Ὁ αὐτὸς, ἐν τῷ δεκάτῳ ὀγδόῳ κεφαλῶν τῆς αὐτῆς
 Τόμῳ, πνευματικῶς τῆς, ὅσα αὐτὸς δῶκε καὶ λύ-
 σις ἐπὶ τῆς γῆς, φησὶν, ὁ Θεὸς τὸ θεοπροπέει ἀξίω-
 μα δίδωσι τοῖς μαθηταῖς, καὶ φησὶ, τὰ ὑφ' ὑμῶν
 δεδεμέναι καὶ λελυμένα, ταῦτα καὶ ἐν τοῖς Οὐρανοῖς εἶσιν.

ἅν τινων ἀφῆτε, φησὶ, τὰς ἁμαρτίας, ἀφίστανται.
 καὶ ἀληθῶς μόνον τὰ ἀληθινὰ Θεῷ εἶναι ἵνα διώκ-
 ται ἀφίστανται τὰς ἁμαρτίας τῶν ἀνθρώπων, τίτι
 γὰρ ἐτέρῳ τὰς ἀφίστανται τῆς Νόμου ἔξισιν κατὰ τῆς
 ἀμαρτίας αὐτῶν ἐλθεῖν δέσσειν, εἰ μὴ τῇ ποιότητι τῆς
 αὐτῆς Νόμου, εἴτω γὰρ καὶ ἐν τοῖς ἀνθρώποις πράγ-
 μασι γίνεσθαι ὁρῶντες, διότι ἔδωκε τὰς Νόμους τῶν
 Βασιλείων ἀνὰ ποιητῆς κατὰ δοκιμασίαν, εἰ μὴ αὐτοὶ οἱ
 Βασιλεῖς, οὗτοι τῆς ἀφίστανται τῆς ἐγγελημα τῆς ποι-
 ἣς ἔχει, σαφῶς γὰρ εἶπεν αὐτοῖς εἶναι τὸν λέγον-
 τα τῷ Βασιλεῖ κακῶς ποιεῖς. τίτι ἐν λόγῳ τὴν ἀξίαν
 τῆς θείας φύσεως καὶ τὴν ἐξουσίαν τοῖς μαθηταῖς ὁ
 Σωτὴρ ἐδωκεν, ὅτι ἀληθῶς ἐκ ἀκρόν ἐστι διώκ-
 ται ἀφίστανται τὰς ἁμαρτίας ἐκείνας, οἵτινες ἐν
 εἰσὶν αὐτοῖς ἔχοντες τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, ὅτε γὰρ αὐ-
 τοὶ ἀφίστανται, ἡ κρατῆσι, τὸ ἐν αὐτοῖς κατοικῶν
 πνεῦμα δι' αὐτῶν κρατῆσι, καὶ ἀφίστανται. ὅποτε δὲ
 τῆς δι' αὐτῶν δυὶν οἶμαι τρέποις, πρώτῳ τῷ βασιλί-
 σμῳ, εἴπειτα τῇ μετανοίᾳ, καὶ γὰρ ἡ τῆς πίστεως καὶ

τῇ τῆς ζωῆς ἀγιασμῷ μαρτυρημένοις ἀνδράς πρὸς τὸ
βάπτισμα ἔλκεσι, καὶ τὰς ἐκείθεν αἰσχύναις ἐμμε-
λῶς ἐκδιώκεσιν, ἢ τὰς ἡδὺς τῆς ἐκκλησίας ἀμαρτω-
λῶς ὑπὸ ἐλέγχουσι, μετανοοῦσι δὲ συγχωρεῖσιν, ὥς
περὶ ὁ Παῦλος ποτὲ τὸν ἐκπορεύσαντα πρὸς Κορινθί-
ους εἰς φθορὰν τῆς σαρκὸς πρὸς δέδωκεν, ἵνα τὸ
πνεῦμα σωθῇ, καὶ πάλιν μετακαλῇ, ἵνα μὴ μέζονι
πένῳ καταποδῇ. ἰδὲ λοιπὸν καὶ ὁ χρυσόφομος καὶ

ὁ ἄγιος κύριος ἔχ' ἐρμηνεύσει τὰ λόγια τῶ κυρίου
ἐρημία ἐν διαφθοραῖς τοῖς οἷον ἐνοῦνται διὰ μόνην
ἐξουσίαν τάξεως πρὸς τὸ ἀφίεναι τὰς ἀμαρτίας διὰ
τὴν βαπτισμῶ καὶ τῆς μετανοίας, ἀλλὰ διὰ πᾶσαν
κρίσιν ὑποκαταστήναι τὴν διδασκαλίαν τῶν Ἀποστόλων καὶ
ἐπισκόπων, ἢτε ἐν τῷ μετανοητικῷ, ἢτε ἐν τῷ ἐξου-
σιῶν ἐθήματι εἶη, καὶ ἀπαυτῶσαν δεσμὸν ἢ λύσιν.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Η'.

Ὅτι κατὰ τὸν μέγαν Ἀθανάσιον, Εὐτυχιανὸν ῥώμης, Ἀμβρόσιον καὶ Ἀνώνυμον τινὰ, πῶς ἐξουσίαν τῶ λυέν
καὶ δεσμῶν καὶ πῶς ποιῶσιν ὡς τὰς σωτήρας αἰσχύναις ἔλαβον, καὶ κατὰ πόσους τρόπους ἀφίεναι τὰς ἀμαρτίας.

Ἀθανάσιος ὁ μέγας ὁμιλία εἰς τὸν Ἀΐσιον, εἰ
γὰρ ἐδέχοντο ἐλπίσασθαι εἰδεσμοί, δὲς σωτῆρ
τοῖς μαθηταῖς τῶ ἱησοῦ, πάρεσι γὰρ οἱ λύοντες
ἡμᾶς, πῶς ἐξουσίαν ταῦτων λαβόντες ὡς τὰς σω-
τῆρας, ὅσα γὰρ αὐτοὶ φησὶ δέσπονται καὶ λύοντες ἐν
τῇ γῇ, ἔσαι δεδεμένον καὶ λελυμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς.
Εὐτυχιανὸς ὁ Πάπας πρὸς Σικελὸς ἐπισκόπους ἐπι-
στολῇ δούτερά φησιν, ὁ κύριος ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ
τοῖς Ἀποστόλοις καὶ τοῖς αὐτῶν ἀποστόλοις διαγγε-
λιζόμενος φησιν, ὡς αὐτοὶ φητε τὰς ἀμαρτίας,
καὶ τὰ ἐξῆς. Ἀμβρόσιος εἰς τὸ, ποιῶμεν τὰς ἀμα-
ρτίας, ἔλαβε Πέτρον, ἀλλὰ καὶ πάντες ἡμεῖς ἐν
αὐτῷ ἐλάβομεν, εἶδον τοῖς ἱεροῖς τῶ ποιμαίνον
αὐτὰ πρὸς δέδωκεν, βιβλίῳ περὶ ἱερατικῆς ἀξίας,
κεφαλῶν δούτερον. Ἀνώνυμος δέ τις κείμενος ὡς
τῇ σωτῆρι ἐν τῷ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγελίῳ φησὶ,

Δὲς δὲ τὸ πνεῦμα Χριστοῦ, αὐτὸν φησὶν ἀφῆτε
τὰς ἀμαρτίας, ἀφένται, αὐτὸν κρατῆτε, κα-
κώτερον, τὰ μόνον θεῶ ποιῶν ἰχθυοῦν, τίς
γὰρ δύναται ἀφίεναι ἀμαρτίας, εἰ μὴ μόνος ὁ
θεός. εἶδον δὲ τὰς καὶ σφόδρα καλῶς, ὥς γὰρ
δὲν τὰς ἐχοῖτας ἐν αὐτοῖς ἦν τὸ θεῶν καὶ διαπονητὸν
πνεῦμα, καὶ τὰς ἀφίεναι τὰς ἀμαρτίας εἶναι κυ-
ρίως. Ἀφίεναι γὰρ μὴ ἀμαρτίας, ἢτοι κατέχουσιν οἱ
πνευματικοὶ κατὰ δύο τρόπους, ἢ γὰρ καλῶς ἐπὶ
τὸ βάπτισμα τὸς σεμνότητι βίβη καὶ πῶς δεδωκεν
καὶ τὰς ἀφίεναι τὰς ἀμαρτίας καὶ τῆς θεῶς χάριτος ἐξέρχωνται
ἐπὶ τῶς γεγονότας ἀξίας, ἢ κατὰ ἑτέρον τρόπον
ἐπιτιμῶντες τοῖς ἀμαρτωλοῖς τοῖς τῆς ἐκκλησίας
τέκνοις, καὶ μετανοοῦν συγγνώσκοντες, κατὰ περ
Παῦλος τὸν ἐν Κορινθῷ πορεύσαντα παρεδίδου ὑμῖν
ἐν τῇ σαρκὶ τῆς σαρκὸς, ἵνα τὸ πνεῦμα σωθῇ, πρὸς
σῆμα δὲ, ἵνα μὴ τῇ περισσοτέρᾳ λύπῃ καταποδῇ.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Θ'.

Ὅτι κατὰ Φώτιον, Θεοφύλακτον, Βασίλειον τὸν μέγαν καὶ Αὐγουστίνον τὸν ῥώμης, δώσωσι τὰς κλῆς ἐν πνεύματι
τῶ Πέτρῳ καὶ τοῖς λοιποῖς τῶν μαθητῶν δέδοται ἐν τῇ, Ἀνώνυμος ἀφῆτε τὰς ἀμαρτίας καὶ τὰ ἐξῆς, καὶ
πᾶσι τοῖς ἐπισκόποις, πρὸς τὸν ἐπέχον τὰς σωτήρας τῶ πῶ τῶ ποιμαίνον αὐτοῖς ἐξουσίαν παρέχοντες.

Εὐλόγιε τὴν Ἀλέξανδρον Πατριάρχην, ὡς τῇ
βιβλιοθήκῃ τῶ φωτί, ἀναγνώσας ἀποστολικῇ
ὁ γδοησῇ, εἰπόντις, ὅτι ἀφῆτε ἔτε πρὸς Ἰωάν-
νην, ἔτε πρὸς ἑτέρον τινὰ τῶν μαθητῶν ἔφη ὁ σωτὴρ
τὸ, δώσωσι τὰς κλῆς τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν,
καὶ τὰ ἐξῆς, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸν Πέτρον, ὅς ἐμελλε τῷ
τῆς ἀνήσεως περιπέττειν ὀλιθίῳ, καὶ διὰ
θαυμάσιον καὶ μετανοίας ἀποπέττειν τὸ ἀμαρτήμα,
ἵνα τῷ κατὰ εὐαγγέλιον ὑποδείγματι πρὸς τὰς ἀ-
μαρτωλούς φιλανθρωπότερον ἀφῆται, οἱ γὰρ
ἄλλοι ἀπείραστοι μεμνημένοι, τάχα ἀνδοποροῦ-
μεν αὐτοῖς ἀφῆται. ὁ φωτί, ἐστειλόμενος εἰς τὸν
αὐτὸν τόπον, καὶ εἶπε, τῷ πῶ φησὶν ὁ εὐλό-
γιος πειθαυώτερον μάλλον ἢ ἀλλοτρίεσσιν λέγων, εἰ
γὰρ καὶ πρὸς Πέτρον εἶρη, ἀλλὰ ἐν τῷ πνεύματι τῶ
κορυφαίῳ καὶ τοῖς λοιποῖς τῶν μαθητῶν ἢ τοιαῦτα

ἐξουσία ἐδέδοται, ὅπως καὶ τοῖς ἀπὸ ἐκείνων τὸ ἀφ-
χιερατικὸν κατὰ ἀφῆται περιβιβλημένοις ἀξίωμα
πῶ αὐτῶν πρὸς εἶναι τὸ δεσμεῖν καὶ λύνειν ἐξουσίαν πρὸς
εὐνομίαν. ὁ Θεοφύλακτος ἐν τῷ δεκάτῳ οὐκὶν κε-
φαλῶν τῶ ματθαίου φησὶ, κλέδας νεώτερος τὰς δε-
σμῶν καὶ λύσας τὰς τῶν σφαλμάτων ἢ συγχωρή-
σας ἢ ἐπιτιμῶντες, ἔχουσιν γὰρ ἐξουσίαν ἀφίεναι καὶ
δεσμεῖν οἱ μετὰ Πέτρον τῆς ἐπισκοπικῆς ἀξιώσε-
ως χάριτι, εἰ γὰρ καὶ πρὸς Πέτρον εἶρηται τὸ,
δὴ σῶσαι, ἀλλὰ καὶ πᾶσι τοῖς ἀποστόλοις δέδοται,
πότε; ὅτε εἶπον, Ἀνώνυμος ἀφῆτε τὰς ἀμαρτίας,
ἀφίενται. ὁ αὐτὸς ἐκ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱεραρχίας
Διονυσίου τῶ Ἀρεοπαγίτου κεφαλῶν ἐβδόμῳ ἐβ-
δόμῳ, τῷ τὰς θεῶς ὑποκαταστήσει τὰς παναγίας Πα-
τρὸς ἐκδομῶν τὰ λόγια φησὶν, ὁ εὐαγγέλιος ἐπὶ τῆς
γῆς, ἔσαι λιλυμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ὡς ἐκείνῃ καὶ πα-
ρὸς τῶ κατὰ αὐτὸν ἱεράρχην κατὰ τὰς ἐν αὐτῷ γουο-
μίας

1 ὡς πᾶν πατριῶν δικαιοματῶν ἀποκαλύψας ἐκ-
φανρικῶς καὶ ἀπορρημολτικῶς τὰς τε θεωρίας
ἐκπεριμῆς καὶ τὰς ἀθέτας ἀποκλήρυττο· Βασιλεὺς
ὁ μέγας ἐν ταῖς ἀγαθαῖς τῶν μοναχῶν κεφαλῶν
1 ἑκκοσῶ δ' αὐτέρῳ, ὁ καθ' ἡμέραν ἐξ ἑτέρων ἐστίν·
ἢ ὅτε σωτήρης ἐπέχων ἐξώσωπον, καὶ μεσίτης θεῶ
καὶ ἀνθρώπων γυνόμενος· καὶ ἱερεῶν τῶ θεῷ
τῶν πᾶν πεθομένων αὐτῷ σωτρίαν, καὶ τὰ παρ'
αὐτοῦ τὰ χεῖρ' ἐκπαίδόμεθα, Πέτρους Ποιμένα μεθ'
10 ἐάντων τῆς ἐκκλησίας αὐτῆς καὶ ἰσχύει· Πέτρε
γάρ φησι, φιλεῖς με πᾶσι τέττων· ποίμαινε τὰ ἐκ-
βατῆμα, καὶ πᾶσι δὲ τοῖς ἐφεξῆς Ποιμέσι καὶ δι-
δασκάλοις πᾶν ἴσον παρέχοντο· ἐξουσίαν, καὶ τὰ
τα σπμῶν, τὸ δεσμεῖν ἅπαντας ὁμοίως καὶ λύειν

ὡς περ οὐκ· τὰ αὐτὰ καὶ λόγῳ περὶ ὑπακοῆς,
καὶ ἴδε αὐτέρῳ μέρος τέταρτον κεφαλῶν πρώτης
Παραγράφου τέταρτον· τὴν συμφωνεῖ δ' αὐγυ-
στῶν ἐξηγῆσαι ἑκοστῇ δ' αὐτέρῳ καὶ τεσσαρακοστῇ
τρίτῃ ἐς τὸν Ἰωάννην λέγων, Ἡ ἐξουσία ἐστὶν αἱ
κλεῖδες, οἱ ὧν οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ ὁσίων ἀγνοοῦσι
δεσμεύσαι τὰς ἁμαρτωλούς, ἢ λύειν· ἐν τούτοις
σημαίνει ὅτι καὶ ἄλλοι πατέρες, καὶ μάλιστα τῶν
ἐκκλησιῶν καὶ ἀποστόλων συμφωνῶν τοῖς πᾶσι ἀγίοις
Χρυσόστομῳ καὶ Κυρίλλῳ ἐρμηνεύσει τὰ κυριακά
λόγια, ὡς ἔρηται αὐτέρῳ· καὶ αἰσαφύβητος εἰ
φίλοι λαοὶ παρερμηνεύται δεικνύονται λαμπρῶς
τέττων τῶν κυριακῶν λόγων, ὡς περ καὶ ἄλλων πολλῶν.

15

ΒΙΒΛΙΟΥ Γ. ΜΕΡΟΣ Ε'. ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

20 Ὅτι πᾶσα ἐξουσία ἐπισκοπικὴ καὶ ἱερατικὴ ἀμείσως δίδεται τῷ θεῷ, καὶ πάντες οἱ ἐπίσκοποι ἴσοι τῇ ἐξουσίᾳ·

Ὅτι δὲ τὰς ἐξουσίας τὰς μέγας ἐξουσίας τῆς
ἐτέρῳ δοθῆσιν, ἔτε δὲ τὰς διττήρας τῆς
ἐτέρῳ δοθῆσιν, ὅτι γὰρ αὐτῆς ἐπιτίθησι, τὰ ὁρ-
25 γανικά μέσα ὧν αὐτῆς ἡ ἐξουσία ἐκείνη ἐδίδεται,
εἰ μὴ δὲ τῶν τοιούτων, ὡς βέβαιον οἱ παπισταί,
ἵνα δάξωσι τὸν μὲν Πάπαν χειροτονήσαντα τῷ θεῷ,
τὰς δὲ ἐπισκόπους ἐμμέσως δι' αὐτῆς· Ἀλλ' ἐκπερ
τῶν ἕως ἐχόντων, ἀμφοτέρω ἐξουσία ἴτε τ'
30 τάξιος ἢ τε τῆς ἐξωτερικῆς ἐκκλησιαστικῆς διανο-
λογίας τῷ θεῷ δίδεται ἀμείσως, καὶ γὰρ ὁ χα-

ρηνῶν ἐπίσκοπος τὸν ἱερέα ἐκ ἑστὶ ποιητῆς τῆς
ἐξουσίας τῆς βαθμῆς, ἐπειδὴ ἡτοιωμένη ἐξουσία δίδο-
ται τῷ θεῷ ἀμείσως, καθὼς καὶ πᾶσα ἐξουσία,
ἢ δὲ τῆς χειροτονίας τῶν ἐπισκόπων θεοῦ ἀγα-
ταχθεῖσα δίδεται, ὥστε καὶ ὁ χειροτονηθεὶς τῷ
τῆς ἀρχιεπισκόπου, ἢ τῆς Πάπας, ἢ τινὸς τῶν λοιπῶν
Πατριάρχων ἐπίσκοπος, ἔχα τῶν ἐξουσιῶν τῆς ἐπι-
σκοπικῆς τάξεως ἰσορρόπως μετὰ τῆς χειροτονήσαν-
τος, καὶ ἴσως, καὶ ἀμείσως τῷ θεῷ τῆς θεῆς.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Ε'.

35 Ὅτι ὁ θεὸς κατὰ τὸν ἀμβρόσιον δίδωσι μόνος δὲ τὰς χειροτονίας τῶν χειροτονιῶν πᾶσι τάξιν, πᾶν τιμὴν καὶ ἀξίαν·

Ὁ ἀμβρόσιος περὶ ἱερατικῆς ἀξίας κεφαλῶν
πέμπω, τῆς δίδωσι φησι πᾶν ἐπισκοπικὴν χά-
ριν, ὁ θεὸς, ἢ ἀνθρώπος; καὶ ἀπεκρίνεται ὅτι ἀναμ-
40 φιβόλως ὁ θεός· ὁ θεὸς δὲ τῆς ἀνθρώπου δίδωσιν,
ὁ ἀνθρώπος ἐπιτίθησι τὰς χάρας, ὁ θεὸς δωρεῖται
πᾶν χάριν, ὁ ἱερεὺς ἐπιτίθησι πᾶν δεσμεῖν δεξιά,
καὶ ὁ θεὸς ὁλοκληρῶς τῇ κραταῖᾳ δεξιά, ὁ ἐπίσκο-

πος ἐορτάζει πᾶν τάξιν, καὶ ὁ θεὸς δίδωσι πᾶν ἀ-
ξίαν· ταῦτα ὁ ἀμβρόσιος, δεικνύων ὅτι μόνος ὁ
θεὸς δίδωσι δὲ τὰς χειροτονίας ἐπισκόπου πᾶν
τάξιν, πᾶν τιμὴν καὶ πᾶν ἀξίαν, ἥτις ἐκφέρει
πᾶν ἐξουσίαν τῶν κλεῖδων κατὰ τὸ πλήρωμα καὶ τῆς
πᾶν ἐνέργειας τῆς δεσμεῖν καὶ λύειν ἐν τῇ ἐξωτερικῇ
κρητικῇ βήματι.

45

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Γ'.

Ὅτι κατὰ Δεδρόν ἡ ἱερατικὴ καὶ ἀρχιερατικὴ ἐξουσία τῆς ἀγίας Πνεύματος ἔργα·

Ἡ ἱερατικὴ ἐξουσία καὶ ἡ ἀρχιερατικὴ φησὶν ὁ
40 Δεδρόν, ἔτε ἐστὶν ἐκ ἀνθρώπου ἐκκλησίας γενε-
τηρῶν, ἔτε δὲ μόνος τῆς αἰωνίας τῶν ἀνθρώπων
συμφωνίας, ἀλλὰ δὲ χεῖρ' καὶ Πνεύματος ἀγίου

ἀγαταχθεῖσα καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ ἐν τοῖς ἀποστόλοις
δοθῆσα, ἐπεὶ ὁμοίως ἐξουσίας τὰ τέλη ἐστὶν ἔργα
τῆς ἀγίας Πνεύματος, καὶ ὑπὲρ πᾶν δυνάμειν τῆς
ἀνθρώπου φύσεως.

ὅτι καὶ κατὰ Βελλαρμίνον ὡς οὖν θεὸς δίδωται ἡ δικαιολογία τῇ Ἀρχιερεῖ .

Βροθὲ ἡμῖν καὶ ὁ Ῥωμαϊκὸς Γολιάθ Βελλαρμίνος, παρίχων καὶ ἄλλων πλὴν ῥομφαίων αὐτὸς πρὸς σφαιρῶν αὐτῶν, λέγει γὰρ ἐν βιβλίῳ δευτέρῳ περὶ τῆς Πάπας κεφαλῆς τριαντεςῶν, ὅτι ἡ δικαιολογία δίδεται μὴ τῇ Ἀρχιερεῖ ὡς οὖν θεὸς, ἀλλὰ τῇ συνδεδεμένῃ τῶν ἀνθρώπων, καὶ δηλον, καθ' ὅσον τὸ πλὴν ἀνθρώπων ἔχει ἕτος ὁ ἀνθρώπος, οὗ πρῶτον ἐκ τῆς Πάπας,

τὸ ἄρχεσθαι εἶναι Πάπας . Εἰ δὲ ὁ Πάπας αἰετὶ ὀργάνων τῶν Ἐπισκόπων λαμβάνει τὸ εἶναι Πάπας, καὶ ἐκ ἐμμέσως παρ' αὐτῶν, ἀλλ' ἀμέσως ὡς οὖν θεὸς, ὅτι καὶ οἱ Ἐπίσκοποι ὡς δι' ὀργάνων τῶν χειροτονιῶν γίνονται, καὶ ἐκ ἐμμέσως, ἀλλ' ἀμέσως ὡς οὖν θεὸς . καὶ αὖθις φησὶ καὶ ἡ παρ' αὐτοῦ παπικὴ τρέβολος, αἰατέλματος τῆς ἡλίου τῆς ἀληθείας, κατεφλογίσθη .

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Ε'.

ὅτι κατὰ Χρυσόστομον, Λυγαρίον καὶ Ζωναράν ὁ θεὸς ἐν ταῖς χειροτονίαις τὸ πλὴν ἐργάζεται, κατὰ τὴν ἡθλίαν χάριν ποιεῖται καὶ τὰ ἐξῆς, καὶ πάντας τὰς ἀποστόλους Ἐπισκόπους κατέστησε .

Ο Χρυσόστομος λόγῳ τετάρτῳ ἐς τὰς προχέας περὶ Πάπας καὶ Βαρνάβαν φησὶν, ὅρα δὲ πῶς ἐκ ἐπὶ σφαιρῶν ὁ συγγραφεὺς, ὃ γὰρ λέγει πῶς, ἀλλ' ἀπλῶς ὅτι ἐχειροτονήσαντο διὰ πνεύματος, τὴν γὰρ ἡ χειροτονία εἶναι . ἡ γὰρ ὑπὸ κατὰ τὴν αὐτοῦ, τὸ δὲ πλὴν ὁ θεὸς ἐργάζεται, καὶ ἡ αὐτὴ χάρις ἡ ἀποδομένη τῆς κεφαλῆς τῇ χειροτονιᾷ, ἐκ αὐτοῦ δὲ χειροτονῶνται . καὶ λόγῳ εἰκοστῷ ἐβδόμῳ κεφαλῆς δωδεκάτῳ, τὸ μὴ ἐκ ἀπ' ἀνθρώπων εἶναι, ἵνα δηλώσῃ ὅτι ἐκ ἀνθρώπων αὐτὸν ἐκάλεισαν, ἐκ δὲ πνεύματος γάρτετο . τὸ δὲ ἐκ δὲ δι' ἀνθρώπων, ὅτι ἐκ τῆς ἐπὶ ἐπέμφθη, ἀλλ' ὑπὸ τῷ Πνεύματι . καὶ πρώτη πρὸς Τιμόθεον κεφαλῆς πρώτῳ, λόγῳ πέμπτῳ, διὰ τὴν αὐτῶν αὐτοῦ, καὶ ἡ φανερὴ ἀποκάλυψις καὶ ἐργη

γομένη, ἀναμνηστικὴ τῆς ἐλομένης καὶ χειροτονήσασθαι, ἀπὸ ἐλεγχου, ἐκείνῳ σε ἐξελέξατο, αὐτὸς σε ἐντίθεσθαι, ἐκ ἀνθρώπων γένονας ψήφω . καὶ δευτέρῳ πρὸς Τιμόθεον, λόγῳ δαυτέρῳ, οὐκ αὐτὴ τῇ ἱερείᾳ καταφρονεῖς, ἀλλὰ τῇ χειροτονήσασθαι αὐτοῦ θεοῦ . καὶ ὁ Λυγαρίος ζητήματι ὀνομαστικῶν ἐβδόμῳ περὶ τῶν ὀνομάτων τῆς ἀρχιερείας, Πάντας τὰς ἀποστόλους ὁ Χρυσὸς Ἐπισκόπους κατέστησε φησὶ . καὶ ὁ Ζωναρὰς ἐν τῇ ἐρμηνείᾳ τῆς πρώτης ἀποστολικῆς καθόλου φησὶ, Νυνὶ μὲν χειροτονία καλεῖται ἡ τῆς καθιερώσεως τῇ ἱερεῖᾳ λαχόντῃ τελεσθῆναι τῶν εὐχῶν, καὶ τῇ αἰνῇ Πνεύματος ὑπὸ τῷ πρὸς Ἀρχιερεῖ τῆς πλὴν χειρὸς ἀποδομένη τῇ χειροτονιᾷ, ἡ θεία χάρις ποιεῖται .

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Σ'.

ὅτι καὶ ἀπὸ τῆς ὑπὸ κατὰ τὴν αὐτῶν συνάγεται ἡμῶς ὡς οὖν θεὸς τὰς χειροτονίας γίνεσθαι, καὶ ψευδὲς προφανέστατον τὸ ἐμμέσως ὡς οὖν θεὸς τῇ Πάπᾳ .

Εν τῇ χειροτονίᾳ . ἡ θεία χάρις ἡ τὸ αὐτοῦ θεοποιέμεσα, καὶ τὸ ἐκείνου αἰσθητέον ποιεῖται . ἀλλὰ δὴ καὶ ὑπὸ τῶν εὐχῶν τῶν ἐν ταῖς χειροτονίαις διακόνων, πρεσβυτέρων καὶ Ἐπισκόπων τὸ σῶμα γίνεται ἁγιοῦ . ἡμεῖς αὖθις ὡς οὖν θεὸς φανεράντες ἐπὶ ψαλμῷ τὸ πλὴν Πάπας χειροτονεῖται .

αὐτὴ ἀμέσως ἐκ θεοῦ, τὰς δὲ λοιπὰς Ἐπισκόπους ἐμμέσως δι' αὐτῶν, καὶ πασίδηλον ὅτι καὶ Ἐπίσκοποι καὶ πρεσβύτεροι, ἐκ καὶ διὰ Ἐπισκόπων ὡς ὀργάνων χειροτονῶνται, ἀμέσως ὅμως ἐκ πάντων ἐκ θεοῦ λαμβάνει τὸ χάρισμα τῆς ἱερωσύνης . καὶ κατεστράφη καὶ ἡ παρ' αὐτοῦ θείας τῶν παπικῶν .

ΒΙΒΛΙΟΤ Ι' . ΜΕΡΟΣ Ε' . ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Σ'.

ὅτι τὸ μεγαλεῖον τῆς ἱερωσύνης, ἡ τάξις δηλοῦσι, ἡ δικαιολογία (τ. ἡ νοεῖται ἐκπλαμνῶς, καὶ πρὸς τὰς ἐνέργειας ἐκείνης τῆς ἱερωσύνης, ἡ καθ' ὅσον πλὴν ὑποκαταστήσει ὡς οὖν θεὸς ἐκείνην αἰετὶ ἐργάσαι .

Τὸ πρῶτον μεγαλεῖον εἶναι ἐσωτερικὸν καὶ ἐξωτερικόν, τὸ δεύτερον ἐξωτερικόν, καὶ κατὰ συμβεβηκός, κατὰ τὴν πρῶτον σημασίαν καὶ τὰς

ἴσοι ἐπὶ τῇ ἱερωσίᾳ ὅσοι ἔχουσιν πλὴν αὐτῶν τῇ εἰδῇ ἱερωσύνης τῇ ἴσῳ συμπληρώματι καθ' ὅσον πρὸς τὰς ἐνέργειας, καὶ ὡς οὖν πᾶσι τοῖς ὁρισταῖς πρεσβυ-

Πρεσβυτέροις ἴσιν ἐστὶν ἡ ἐξουσία, ποῦ τιν' ᾧ ἐδόθησαν
 Διακόνειαι ψυχῶν, ὅσον ᾧ ἐδόθησαν μυρίαι,
 5 πᾶσας γὰρ τὰς ἐνεργείας τῆς ἱερατικῆς αἰτίας δύναται
 ἐκτελεῖν ἐν ταῖς Διακοναῖς αὐτῆς, φέρει εἰ-
 πῆν, ὁ Πέτρος, αὐτῶν ἐκτελεῖ ὁ Παῦλος ἐν ταῖς μυ-
 10 ρίαις, καὶ τῶν αὐτῶν ἀποστόλων ἐνεργειῶν χρεία τῷ Πέτρῳ
 αἰς διοίκησιν τῶν Διακόνων, ὅσας χρεῖται καὶ ὁ
 Παῦλος αἰς διοίκησιν τῶν μυρίων, ὅθεν καὶ εἰ ἀδελ-
 φά τινι κατὰ συμβεβηκὸς ἐπιστελλέσθῃ, καὶ κατὰ
 15 τύχην, ἢ ἄλλῃ τινὶ δυσυχίᾳ συχεσθῇ, τὰ ποι-
 μνία τῷ Πέτρῳ, ἀποδίδωσιν ἐν τῇ ποιμνίᾳ αὐτῆς
 οἱ ἐκπληροῦνται, καὶ μένουσι μόνον ποιεῖν, ὁ δὲ Παῦλος
 20 ἔχει σῶμα τῶν μυρίων, ἢ καὶ πλείονας ἐπικτήσεται,
 ἔδωκεν μακάριον κατὰ τὴν ἐσωτερικὴν καὶ
 ἐξωτερικὴν μεγαλοσύνην τῆς αὐτοῦ ἐξουσίας ὁ Πέ-
 τρος τῷ Παύλῳ. ὣτω πάντες οἱ Βασίλεις τῆς αὐτῆς
 εἰσὶν ἐξουσίας καὶ ἴσοι κατὰ τὰς ἐνεργείας τῆς Βασι-
 λεύας, εἰ καὶ μὴ πάντες ἔχουσιν ὑποκατάστατον ἴσον
 τῷ ἀρχιεπίσκοπῳ, ὅθεν καὶ μακάριον ὁ Κομνηνὸς ἐσοχα-
 25 ρεῖν ἔχων τὴν ὑποκατάστατον ὑπὸ αὐτοῦ, καὶ σχεδὸν μὴ-

τὴν ποταμὸν ἐν μέρῳ ἧς ἐκράτα ὁ μέγας Κωνσταν-
 τῖνος, Ἀλέξανδρος τὸ μέγαλιν Κωνσταντῖνον ἡράφειται
 εἰς τὴν Σάκκον, καὶ ἐγραψέ Ρεβαῖν τὴν περὶ τοῦ
 Ὁ Πατῆρος μείζωνος ἐπὶ Συμῶν, καὶ ἰδοὺ αὐτῶν
 βιβλίον οὐδὲν κεφαλαιὸν εἶχεν. Καὶ αὐτὸς ὁ ἔχων
 τῶν Ῥωμαίων Βασιλέων Κωνσταντῖνον ἐσοχα-
 30 ρεῖν ἔχων τῆς βασιλείας τὰ ὅρα τοῖς τέχαις
 τῆς Βυζαντίας, Ἀντικράτωρ Ῥωμαίων ὑπὸ τῷ Πάπᾳ
 μαρτίνῳ ἐγράφετο. κατὰ τὴν ἐν ἴσοι οἱ Πατριάρχ-
 ην ἀλλήλους, Πατριάρχῳ γὰρ Φημι καὶ τῶν Πά-
 πων ὁρῶνται, ἐπειδὴ τὰς αὐτὰς χρωμάτων ἐπισ-
 καὶς ἐνεργείας, εἰ καὶ τὸ ὑποκατάστατον τινὲν ἔλαττω-
 ται, καὶ ἔδωκεν τῷ ἐτέρῳ μείζωνος εἰ τι τὸ πῶς ἔστιν,
 εἰ μὴ ἐν τῇ τῆς πρωτοκαθεδρίας τάξει, ὡς οἱ τῶν Συ-
 γόρων διωρισθῶν Κανόνες, καὶ ἔρηται αὐτῶν πολ-
 35 λάκις. ἴσοι δὲ καὶ οἱ Ἐπίσκοποι πάντες κατὰ τὴν
 ἐξουσίαν ἐξουσίαν, ὡς τὸ ἴσον ὁ Πάπας καὶ
 ὁσας τῶν λοιπῶν Πατριάρχων, καὶ ὁ ἐν Βυγαβίᾳ
 Ἐπίσκοπος, ὡς ἔρηται εἰς τὸ πρῶτον κεφαλαιὸν.

ΒΙΒΛΙΟΥ Γ. ΜΕΡΟΣ Ε΄ ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ΄.

25 Οὐμὴν, ἀλλὰ καὶ τὸ πλῆρωμα τῆς ἐξουσίας τῶν Κληρῶν, καὶ τὴν διημοσίαν ἐν τῇ ἐξωτερικῇ βήματι καὶ
 ἴσον πᾶσι τὰς ἐνεργείας ὁμοίως ἔχουσι πάντες οἱ Ἐπίσκοποι κατὰ Κυριότητα.

30 Τούτο τὸ πλῆρωμα τῆς ἐπισκοπικῆς διημοσίαν
 καλῶς ὁ Κυριότης ἔχων παρεστῆται, ἥ δὲ τῇ
 Ἐπίσκοπον ἐνεργεῖ τῆς Ἐπισκοπικῆς τῇ ἰσχύϊ, καὶ
 διοικεῖν τὸν ἴσον τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὴν θείαν ἐξου-
 35 σίαν, ἥ ὁ Ἐπίσκοπος ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ κελεῖται νοεῖται
 ἱερατικῶς τῷ Χριστῷ, ὅπως οὐκ ἐστὶν ποταμὸς
 πρῶτον, ἥτοι βιβλίῳ πρῶτον ὅπως οὐκ ἐστὶν ποταμὸς
 40 κορυφίον, ὁμοίως τὴν ἐξουσίαν τῆς καθέδρας, τὴν
 ἰσχύϊ τῆς Ἐπισκοπικῆς, καὶ τὴν δυνάμιν τῆς ἐπισκο-

πικῆς τιμῆς, ὅπως οὐκ ἐστὶν πέμπτῃ, ἥτοι βι-
 βλίῳ τέτῳ, ὅπως οὐκ ἐστὶν ἐνάτῃ, ὅθεν καὶ ἐν τῇ τέτῳ
 τῷ καὶ ἀλλὰ τῇ Ἐπίσκοπον καλῶς τῆς Ἐκκλη-
 σίας πρῶτον, τὰς Ἐπισκοπίας λέγει ἐν τῇ Ἐκ-
 κλησίᾳ πρῶτον, βιβλίῳ περὶ ἐπίσης τῆς Ἐκ-
 κλησίας, ὅτι δὲ τὸ πρῶτον καὶ πρῶτον ἴδιον
 εἰς πᾶσι τοῖς Ἐπισκόποις, ἔρηται καὶ αὐτῶν μέγας
 45 τῆς κεφαλῆς δεκάτῃ τετάρτῃ, καὶ μέγας δὲ
 τῆς κεφαλῆς ἐνάτῃ.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Β΄.

40 Ὅτι πᾶς Ἐπίσκοπος κατὰ Λυγαρίον, Γεατιανὸν καὶ ἰσίδωρον Πλησιώτῳ ἔχει τὴν ἐξουσίαν τῷ κείνῳ
 τῶν αὐτῶν ὑποκατάστατον καὶ κατακρίνει καὶ ἀφορίζει ὡς καὶ οἱ Ἀπόστολοι, πλὴν τῆς καθολικότητος τῆς ὕλης,
 ἥ δὲ ἐν τῇ αὐτῇ μετὰ τῶν Ἀποστόλων πρέπα.

45 Ἐπὶ ταῖς καὶ Λυγαρίῳ πρῶτον Γεατιανῷ, Διορ-
 θῶντα φησὶν οἱ ὑποκατάστατοι ὑπὸ τῶν πρῶτων
 μὲν αὐτῶν διορθώσεως πρῶτον καὶ ἐξ ἀγάπης καὶ
 50 τὴν ἀφορὰν τῶν ἐκκλησιῶν ἀφ' ὧν, ἡ μείζο-
 σιν, ἡ ἐλάττωσι, διότι καὶ αὐτὴ ἡτις καλεῖται κα-
 τὰ τὴν ἐξουσίαν τῶν Ἐπισκόπων ποιεῖ, ἥς ποιῆσαι
 δὲ ἡ μείζων ἐστὶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ὡς ἐν τῇ
 55 ἐν διορθώσεως σωτηρίᾳ μεταβληθῆναι καὶ πρὸς τὴν
 δυνάμει, αὐτῇ αἰκῇ τετάρτῃ, ζητήματι τέτῳ.

καὶ οἱ ΔΙΟΡΘΩΤΕΣΘΕΣΑΝ, ὅπως ὁ Γεατιανὸς συμ-
 πρῶναι τῶν ἀφορισμῶν ἴδιον εἶναι τῶν Ἐπισκόπων,
 πρῶτον καὶ ἐτέρῳ ὅπως οὐκ ἐστὶν, ὅτι δηλαδὴ ὁ
 ἀφορισμὸς λέγεται ὁμοίως τῶν Ἐπισκόπων, ἡ δὲ
 καθολικότης μετὰ τῶν Ἀποστόλων καὶ ἐστὶν, εἰ γὰρ
 καὶ ἴσον τὸ ἀξίωμα, ἀλλὰ ἐν τῇ ἐξουσίᾳ καὶ ὁ
 60 Πλησιώτης ἰσίδωρος βιβλίῳ τέτῳ ὅπως οὐκ ἐστὶν
 ἀφορὰν δεκάτῃ ἐνάτῃ, λατρεύει ὑποδύον, καὶ
 ἀρχὴν ἀνέστησεν λέγει τὴν Ἐπισκοπικὴν.

ὅτι τὸ τινας ὁμολογητὰς καλέσαι τὸν Ῥώμης Κορηλίον καθολικῆς Ἐκκλησίας Ἐπίσκοπον, ἢ ἀφελῆ
τὴν ἣν διδάσκει οἱ παπῆσαι τῷ Πάπᾳ μοναρχίαν, ἔτε ὁποῖα τὰ τῶν Ἐπισκόπων πλῆθος τῆς καθο-
λικῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ τῆς μερικῆς, φέρει γὰρ παλαιὰ ἦν καὶ τὰ κληρὶ ὁκείνῃ λέγεσθαι ἐκείνην ὅ-
τι Ἐκκλησίαν ὁρθόδοξον καθολικὴν, ὡς ἐν ταύτῃ δέκνυται.

Ἐκείνῳ δὲ ὑπέρτινι τῶν Ῥωμαίων ὑπὸ τῆς Αἰρέσεως
τῆς Νοβαθιανῆς ὑπερέφοντες ἔγραψαν πρὸς Κορ-
νήλιον, καλέσαντες αὐτὸν τῆς καθολικῆς Ἐκ-
κλησίας Ἐπίσκοπον (διηγέται δὲ τὸ πρὸς τὴν Ἐπισ-
τολὴν ὁ Κορηλίου πρὸς Κυπριανόν, ἥτις ἐστὶ τῆς
τῆς Κυπριανῆς Ἐπιστολῆς τεσσαρακοστῇ ἐνάτῃ, ἥτοι βί-
βλικῃ τρίτῃ Ἐπιστολῇ οὐδεκάτῃ) ἀφελῆ τὴν
μοναρχίαν ἣν διδάσκει οἱ παπῆσαι τῷ Πάπᾳ, καὶ
ἀφελῆ τὴν ἢ Παμμέλει κατὰ τὴν καὶ ἀδίκως
κασιώσκει δέξαι ἐκ τῆς ὁ βέλονται. Ἐπὶ περὶ τῆ-
ς αὐτοφύρου τῶν Ἐπιστολῶν Κορηλίου πρὸς Φάβιον
τὸν Ἐπίσκοπον Ἀντιοχείας τὸ μὲν πρῶτον τῶν Συμ-
βόλων, ὅμως ὑπὸ ἑτέρου ἔλεγον ὁκείνῃ οἱ ὁμολογη-
ταί, ἀλλὰ τὸν εἶναι Νόμον τῆς καθολικῆς
Ἐκκλησίας ἵνα ἐν μιᾷ πόλει εἰς μόνον Ἐπίσκοπον
προκαθίσταται. ἔτα παλαιὰ φέρει ἦν καὶ τὰ κληρὶ
ὁκείνῃ ἐκείνῃ Ἐκκλησίαν ὁρθόδοξον καλεῖν κα-
θολικὴν Ἐκκλησίαν, τὸν τε Ἐπίσκοπον αὐτῆς Ἐπί-
σκοπον τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας ὀνομάζαν. ὁ-
δοῦ ὁ Εὐσεβίου ἱστορίας ἐκκλησιαστικῆς βιβλίῳ
ἐβδόμῳ κεφαλῇ ἑκστῇ ἐβδόμῳ, ἑκστῇ ὀγ-
δόμῳ, ἑκστῇ ἐνάτῃ καὶ τετρακοστῇ, διηγέμεν
τὴν ἐν Ἀντιοχείᾳ κατὰ Παύλῃ τῆς Συμεωνάτους
Συμβόλον, λέγει, οἱ λοιποὶ τῆς Ἐκκλησίας Ποι-
μῆρες ἄλλοι ἄλλοι ὡς ἐπὶ λυμενῶνα τῆς τῆς Χρι-
στῆ ποιμνῆς συνίσταν ἐπὶ τῇ Ἀντιοχείᾳ, ἀσβ-
δοῦντες ἑτέρου αὐτῶν τῇ καθολικῇ Ἐκκλησίᾳ
καταστῆσαι Ἐπίσκοπον. καὶ δὴ καὶ ἡ ἐν Νικίᾳ πρῶ-
τη Συμβόλῃ καὶ οἱ ὀγδόῳ λέγει, τῆς τῆς καθο-
λικῆς Ἐκκλησίας Ἐπισκόπος. καὶ ἐν τῇ Ἐπιστολῇ
τῆς ἐπὶ μαρτίνῃ Συμβόλῃ γίνεται μνήμη τῶν

πρὸς πάντας τῆς πιστῆς τῆς Χριστῆ ἀγίων τῆς Θεῆ
καθολικῆς Ἐκκλησίας. μία δὲ ἐστὶ τῶν ἔτω λε-
γομένων καθολικῶν Ἐκκλησιῶν καὶ ἡ Ἐκκλησία ὁ
Ῥώμης. ὅθεν ἐν τῇ κατ' αὐτὸν Συμβόλῃ ὁ Πάπας μαρτίνος
γράφεται, μαρτίνος Ἐπίσκοπος τῆς ἀγίας καθολικῆς
καὶ ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας πόλεως Ῥώμης, καὶ ὁ Πά-
πας Ἀγάθων ἐν τῇ πρὸς Κωνσταντίνον Βασιλεῖαν τὸν
Πατριάρχῃ ἀναφορᾷ τῆς κατ' αὐτὸν Συμβόλῃ γρά-
φει, Ἀγάθων Ἐπίσκοπος τῆς ἀγίας τῆς Χριστῆ
καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας πόλεως Ῥώ-
μης, ταύτῃ τῇ ἀναφορᾷ ἔμα τῇ κοινῇ ὅλης τῆς
Συμβόλῃ τῆς καθολικῆς Θεῆς. καὶ ἐπὶ Λέοντος
αὐγῆς τῆς μεγάλης οἱ Ἐπίσκοποι Ἀλεξανδρείας ἔγρα-
φον τῷ Κωνσταντινῇ πόλει Ἀνατολίῳ, καὶ τῆς κα-
θολικῆς Ἐκκλησίας Ἀρχιεπισκόπῳ, ὅτι ἐβέλονται
ἐν οἱ ὁμολογηταί, λέγοντες τὸν Κορηλίον Ἐπίσκο-
πον τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας, ὁποῖα τὸ
πλῆθος τῶν Ἐπισκόπων ὑπὸ τῆς καθολικῆς Ἐκ-
κλησίας, ἀλλὰ ὑπὸ τῆς μερικῆς Ἐκκλησίας ἐκεί-
νης Διοικήσεως, γινώσκοντες δηλαδὴ καὶ ἰσχυροὶ (ὡς
ἐξηγεῖται ὁ Κυπριανὸς κατ' ἐκείνῃ τῇ Χρίσματος)
μὴ δοῦναι εἶναι ἐν ἐνὶ τόπῳ ἡ ποιεῖται Ποιμνῆς,
ἡ ποιεῖται ποιμνία, βιβλίῳ περὶ ἐνότητῃ τῆς Ἐκ-
κλησίας. καὶ ἀπὸ τῆς χειρὸς τῆς Ἐπισκόπου καὶ τῇ
μαρτυρίᾳ τῆς λαῶν, τῇ τε κρίσει τῶν ὁπαδῶν βεβαιω-
θῆντες, ζῶντες ὁκείνῃ, κατ' ἐκείνῃ τῇ τῆς
ἐπὶ δυνάμει εἰς τὸν τόπον αὐτῆς ἐστελθεῖν, Ἐπι-
στολῇ τεσσαρακοστῇ πρῶτῃ, ὅπως ἐστὶ γράφει, τι-
νὲς ἀπεσταλμένοι εἰς Καρχηδόνα πρὸς τὴν Νοβαθιανῆν,
ἐδοκίμασαν καὶ τὸ σῶμα τῆς καθολικῆς Ἐκκλη-
σίας χρίσαι καὶ Ἀσκήσει.

ὅτι ἐκ τῶν πρὸς Ἀντωνιανὸν καὶ Φλωρόντιον Ἐπιστολῶν τῆς Κυπριανῆς, δέκνυται εἶναι ἐκείνη κατὰ τὴν
ὀικουμένην μερικὴ Ἐκκλησία αὐτῇ ἐκείνῃ Ἐπίσκοπον πρὸς ἄλλῃ αὐτῆς ὡς ὁ Κορηλίου ὁ Ῥώμης δηλοῖται.

καὶ περὶ αὐτῆς τῆς Νοβαθιανῆς γράφει πρὸς Ἀντω-
νιανὸν λέγει, Ἀ δέ εἰς ἰδὲν περὶ τῆς Ἐπισκό-
που τῆς Νοβαθιανῆς ἀδελφῆ περιπόθητε, ἔτε ἀδελ-
φικῇ ἀγάτῃ, ἔτε ἐκκλησιαστικῇ ἐνότῃ ἐκεί-
νην, ὅθεν καὶ ἡ πρῶτη ἀπόλεσον, ἀλλὰ δι-
ξασοι Ἐπίσκοπος, ὁμοίως, ὅστις Ἐπίσκοπον ἐν
τῇ Ἐκκλησίᾳ πρὸς δεκάτῃ Ἐπισκόπων χειροτονη-
θῆντα ἐβέλονται ἀποδοῦναι, καὶ ἔσῃ μιᾷ πρὸς
τῆς Χριστῆ κατὰ πᾶσαν τὴν οἰκουμένην ἐποποιῶν
μέρεν διωρομήνης τῆς Ἐκκλησίας, ὁμοίως καὶ τῆς
Ἐπισκοπῆς πρὸς Ἐπισκόπων συμφώνῳ ἀρεθμοῦ-

τητι ἀρεθμοῦ πρὸς, ἐκείνῃ μετὰ τὴν παρὰ το-
ν τῆς Θεῆ, καὶ μετὰ τὴν πανταχῇ χειροτονίᾳ τῆς
καθολικῆς Ἐκκλησίας ἐνότῃ, ἀνθρῶπινῃ Ἐκ-
κλησίᾳ ποιῆσαι ἀποδοῦναι, ἀποδοῦναι νέας δὲ
αὐτῆς ἀποδοῦναι εἰς ἀφῶρες πόλεις, ἵνα τῆς τεω-
τερισμῆς αὐτῆς διμελιώσωσι, καὶ πρὸς πᾶσαν κατὰ
πᾶσαν τὰς Ἐπαρχίας καὶ ἐν πάσῃς ταῖς πόλεσιν
ὄντων χειροτονηθῇ Ἐπισκόπων τῇ ἐκείνῃ γη-
ραλῶν, τῇ πῆσιν ὁκείνῃ, τοῖς διωμοῖς δοκίμων,
καὶ τοῖς ἄλλοις πᾶσι χαρίσμασιν αὐδοκίμωντων,
ἐκείνῃ ἐπ' αὐτῆς ἄλλας ψευδοῦς Ἐπισκόπους χειροτονῆ-
σαι

ΒΙΒΛΙΟΥ Γ'. ΜΕΡΟΣ Ε'. ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

1107

σαι ἀποτολμᾷ, ἡνελὼν ἐκδοτὴ πέμπτῃ πρὸς Ἀντωνιανόν. καὶ ἡνελὼν ἐκδοτὴ ὁδῶν πρὸς Φλωρεντίαν. Περικλῆς γὰρ τὰ ἱερόματα

καὶ αἱ ἀγίεςτες ἔξωθεν, καὶ ἀρχόνται, ἐπειδὴ ὁ Ἐπίσκοπος ὁδῶν ἐς ἐς, καὶ τῆς Ἐκκλησίας ἐκδοτὴται, ὑπερφάνῳ τινὶ δοκιμασθῆναι καταφρονεῖται.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Ε'.

Ὅτι ὁ πρὸς Φάβιον ἐπιστολὴς τῆ Κορυθίης Ρώμης δέκνυται λέγεσθαι καὶ ὁ καὶ τὴν Ἐκκλησίαν τὴν μερικὴν τῆ Ρώμης.

10 Ὁ Κορυθίης πρὸς Φάβιον Ἀιτιολέας, ὡς φησιν ἡ ἐπιστολὴ βιβλίῳ ἑκτῷ κεφαλῶν τεσσαρακοστῷ τρίτῳ περὶ τῆς ἐπανόδου αὐτῶν τῶν ὁμολογητῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀπὸ Νωατίας, καὶ τῆ Νοβατιανῆς τὴν τόλμαν κατ' αὐτὴν τῇ Κορυθίᾳ. Δὲ τὸ τὸν Νοβατιανὸν αὐτὸν νομίσαι ἐμμετὸν Ἐπίσκοπον, καὶ 15 χερσὶν καὶ ἄλλας, φησὶν, εἶνα Ἐπίσκοπον

δὲν εἶναι ἐν καθολικῇ Ἐκκλησίᾳ, ἐν ᾗ ἐκ ἡγνότητος, πῶς γὰρ, εἶναι Πρεσβυτέρους τεσσαρακοστῶν, Διάκονους ἐπὶ, ὑποδιακόνους ἐπὶ, ἀκοινοῦς τεσσαρακοστῶν, ἑξορκιστὰς καὶ ἀναγνώστους μετὰ τῶν ὁσιωμένων προσηκουσῶν, χήρας μετὰ ἄλλων τινῶν προσηκόντων πλάσας ἢ ἐκκαρπυζήσονται.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Σ'.

10 Ὅτι καὶ ὁ ἐκκλησιαστικὸς πρῶτος Συνοδὸς Κανόνι ὁγδόῳ περὶ τῶν Νοβατιανῶν Ἐπισκόπων νομοθετῶσα, τὴν μερικὴν Ἐκκλησίαν καθολικῶς ἔπεικα τὸς ἀνώτερος ὁμολογητὰς.

Κατὰ τὴν ἐκδοτὴν ἐκείνων τῶν ἐρημῶν ὧν ἐχρήσαντο οἱ ὁμολογηταὶ πρὸς Κορυθίαν λέγοντες, Μὴ ἀγνοῦν οἱ δὲν εἶναι Ἐπίσκοπον ἐν τῇ καθολικῇ Ἐκκλησίᾳ, 25 ταύτην ἐν ἐκείνῃ τῇ καθολικῇ Ἐκκλησίᾳ, ἥτις ἦν ἡ Ρώμη. καὶ ἄλλοι περὶ τῶν καθολικῶν Ἐκκλησιῶν τῶν λοιπῶν πόλεων. ταῖς τοῖς λόγους ἐκκαρπυζήσας καὶ αἱ ἐκ Νικηίας ἄλλοι πατέρες περὶ τῶν Ἐπισκόπων τῶν Νοβατιανῶν, ἐς τὴν καθολικὴν Ἐκκλησίαν ἐπανερχομένων, ἀπεφώνων, ὅτι πανταχῶς 30 ὅπου γε αὐτοὶ εὐρεθῶσι αὐτοὶ μόνοι, ἐν τῇ αὐτῇ ἐκκλησίᾳ καὶ ἐν τῇ αὐτῇ τάξει ἰσχυρῶν. ὅπου δὲ ὑπῆρχε καὶ

καθολικῆς Ἐκκλησίας Ἐπίσκοπος, ἡ τιμὴ τῆς Ἐπισκοπῆς μὴ ἐπὶ τῇ Ἐπισκοπῇ τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ ἐπὶ τῷ οἴκῳ τῆς τιμῆς ἐτέρῳ κοινωῆσθαι ὥστε βέλτοι. εἰ δὲ τὸ αὐτὸ μὴ ἀρέσκει, ἐπινοήσας τόπον, ἵνα μὴ ἐν μίᾳ πόλει δύο Ἐπίσκοποι ὦσι, Κανόνι ὁγδόῳ. ταύτῃ τῇ ἐκκαρπυζήσας ἐχρήσαντο καὶ Ἰωάννης ὁ χρυσοστόμος κατὰ Σισινίαν τῆ Νοβατιανῶν Ἐπισκοπῆς, ὡς Σικεράτης βιβλὶς οὕτως κεφαλῶν ἐκδοτῶν δούτερος, ὅτι ἐκ ἕνα μίᾳ πόλει δύο Ἐπισκόποις. ἴδε τὸ περὶ τῶν πλατύτερων ἀνωτέρων βιβλίων πρῶτος κεφαλῶν δεκάτῳ πέμπτῳ.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Ζ'.

37

Ὅτι δίδωται ὡς χεῖρ αἰέτως τοῖς Ἐπισκόποις καὶ ἐπὶ τῇ Πάπᾳ πᾶσαν ἐξουσίαν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ὡς καὶ τοῖς ἀποστόλοις, πλὴν τῆς καθολικότητος τῆς ὕλης, ἀπεδέχθη.

40 Ἐδέχθη ἔν ἱκανῶς τὸ πλήρωμα τῆς Ἐπισκοπικῆς δικαιολογίας, ὅσον πρὸς πᾶσας τὰς ἐν τῇ ἐκκλησιᾳ ἐκδοτὴς ἐνεργείας, καὶ ὅσον πρὸς τὴν ἐκδοτὴν τῆς ἀφορισμῆς δίδωται πᾶσι τοῖς Ἐπισκόποις ὡς χεῖρ, ἐκτὶ δὲ ὡς τῇ Πάπᾳ τῆς Ρώμης. 45 τὸ δὲ πλήρωμα τῆς Ἐπισκοπικῆς δικαιολογίας, ὅ-

σον πρὸς τὴν καθολικότητα τῆς ὕλης, ταύτην πᾶσας τὰς χεῖρας, ἐκδοτὴν ποτε ἀνθρώπων μετὰ τῶν χεῖρας τῶν ἀποστόλων θείᾳ ψήφῳ ἢ δέδοται, ἢ κεκράτηται, καὶ ἀπὸ τῶν παπιστῶν ταύτῃ τὴν ἐξουσίαν ὡς χεῖρ τῇ Πάπᾳ δοθῆναι οἰόμεθα, ἀθλίως Πλαῦνται.

ΒΙΒΛΙΟΥ Γ'. ΜΕΡΟΣ Ε'. ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

50

Εὐδοκίᾳ πλατύτερον δέκνυται, ὅτι οἱ ζητῶντες τὴν αἰσιν Ἀποδοχῶν, ματαίαν ἐροῦνται καταφυγῶν τῆς διαίρεσιν τῆς τάξεως καὶ τῆς δικαιολογίας, ἢ τὸν Πάπαν ἀμείνως ὡς χεῖρ λαμβάνειν τὴν δ' Ἐπισκοπὴν ἐμμέσως φασὶ Λαϊνέσιος Γενεράλης Γιεζεβιτῶν καὶ Βελαρμίνος.

Ὁμολογῶν οἱ Λατῖνοι, ὅτι οἱ αἱ Ἐπίσκοποι εἰσὶν ἴσοι καὶ λόγῳ τῆς τάξεως, λέγουσιν ὅμως μὴ εἶναι

1108

ἔτι καὶ ἴσως τῷ λόγῳ τῆς δικηολογίας, καὶ συ-
γγραφοῖς τῶν Πάπας τῆς Ρώμης, μὴ ἔχον ἀξίαν,
ἢ χαρσύναν ἐπισκοπικὴν μάστιγα, θέλουν ὅμως
ἔχειν αὐτὸν πᾶν ἐπισκοπικὴν δικηολογίαν, ἐκείνην
δηλονότι πᾶν ἐξωτερικὸν, πᾶν δὲ τῷ βήματι τῆς αἰτίας,
καὶ ταύτῃ αὖ ἐκείνην ἀναίτην ἔχει καὶ οἱ ἰσότημι
αὐτῷ Πατριάρχαι, καὶ ὅσιν διορίζουσιν οἱ
Καθολοί, ὡς ἔρεται ἀνωτέρω ἐν πολλοῖς, ἀλλ' ὅτε
χωρεῖται τὸ πᾶν, ὡς τε αὐτὸν κρεῖσθαι πάντων
καὶ ἐξ αὐτοῦ ἀποκρίβδον εἶναι, καὶ μόνον ἀμέσως αὐτῷ
Χρυσῷ λαμβάνειν πᾶν ἐπισκοπικὴν δικηολογίαν,
τῆς δὲ λοιπῆς Ἐπισκόπου μὴ λαμβάνειν αὐτὸν ἀπὸ
Χρυσῷ ἁδως, εἰ μὴ ἐμμέσως, αὐτῷ δὲ τῷ Πάπα

ἀμέσως, ὡς δὲ καὶ καθολικῇ μοναρχίᾳ πάσης τῆς Ἐκ-
κλησίας θείᾳ ψήφῳ χαρσυνήσεται. ἔτι δὲ Πα-
τριάρχης τῶν Γεζεβιτῶν εἰς πᾶν Διαιτητὴν
αὐτῷ αὖ ἔχει περὶ τῆς τῆς Ἀπικαρῆματις ἐκείνου
τῆς ἐν Τριδόντῳ συναγωγῆς ἡδολέχουσιν οἱ ἐπὶ χι-
λιοςῷ ποταμοσὶν ἐξήκοσθ' ὁδοτέρω, ὅτε βρέ-
εικοσθ'· μένεται δὲ τῶν ῥημάτων τῶν οὐ συγγρα-
φῶν τῶν πρὸς τὴν τῆς Συνόδου εἰς βιβλίον ἐβδό-
μον, ὅπερ γε περὶ τῆς γράφει τὰς συμβεβλῆσθαι καὶ
φροντίδας καὶ ἁλῶν θεολόγων τῆς συμμορίας ταύ-
της, ἵνα συζητήσας πᾶν διδασκαλίαν ταύτην, ἣν καὶ
ὁ Βεδαρμὴν ἐπαταλαμῶσαι, καὶ ἀποκλυθεῖ, καὶ
διαδοχῶν ἐκείνην βιβλίον ἐν τοῖς περὶ τῆς Πάπας βιβλίοις.

ΠΑΡΑΤΡΑΦΟΝ Β'

15

Ὅτι κατὰ φραγίσκον Βιτόριαν καὶ Ἀλφόνσον Ἀκρίστον τὰς περιφύμας Θεολόγους, καὶ τὰς ἐν τῇ Ἱερῷ
τῆς ἐν Τριδόντῳ Συνόδῳ Θεολόγους καὶ Ἐπισκόπους, οἱ Ἐπίσκοποι ὡς καὶ οἱ Ἀπόστολοι ἀμέσως αὐτῷ Χρυσῷ
λαμβάνουσι τὴν δικηολογίαν, τὴν ἐξωτερικὴν δηλονότι, καὶ αὐτῷ τῷ Πάπα, καὶ ἡ Συνὸς ἐστὶν ὑπεράνω τῆς Γαίης.

20

Τῆς αὐτῆς διπλήσεως τῶν Βεδαρμῶν, βιβλίῳ τε-
τάρτῳ, κεφαλῶν εἰκοσθ' ὁδοτέρω, πᾶν ὅσον ἴαν
γνώμῃ κρεττοῖς δύο περιφύμας Θεολόγοι παπι-
σά φραγίσκους ὁ Βιτόριαν ἐν τῇ ὁδοτέρᾳ ἐπα-
γνώσας περὶ τῆς οὐκ ἐκκλησιαστικῆς ἐξουσίας ζητήματι
δοτέρω, καὶ Ἀλφόνσος Ἀκρίστον βιβλίῳ δευτέρῳ
κεφαλῶν εἰκοσθ' τετάρτῳ, περὶ τῆς δικῆς τῶν
Ἀρετικῶν παιδείας, ὅπερ διδάσκει τὰς τε Ἀποστό-
λους καὶ τὰς λοιπὰς Ἐπισκόπους ἀμέσως αὐτῷ Θεῷ
λαβεῖν καὶ λαμβάνειν πᾶν δικηολογίαν (τετάρτη ταύ-
την πᾶν ἐξωτερικὴν περὶ τῆς ὁδοῦ) οἱ ἀπὸ τῆς
ἐκ τῆς Ἱστορίας τῆς ἐν Τριδόντῳ βιβλίῳ ἐβδόμῳ
ἀντωνίου Νικηνοῦ Ἀκρίστον Θεολόγον φραγίσκον
τον, Μιχαὴλ ἐν Ὁραβόσῳ Θεολόγον Πομπησιοπολι-
τῶν, Ἰωάννην Φασέκα Θεολόγον Γραβιτοῦσον,
Ἰωάννην Γρεστέπιν Θεολόγον Δομινικῶν, Πέτρον
Ζώπον τῆς αὐτῆς τάξεως Θεολόγον, καὶ τῆς Ἱστο-
ρίας, καὶ ἐτέρων ἐθνῶν ἐν ὁδοῖς τῇ Συνόδῳ ποιη-

κονταενία Ἐπίσκοπος αὐτῆς ἐκείνου πᾶν Γα-
λῶν Ἐπίσκοπον, εἰς τὴν ἀριθμὸν ἡνέκταν,
πάντας κρεττοῖς πᾶν αὐτῷ γνώμῃ τῇ παλαιᾷ καὶ
συνηθῆ αὐτῷ Γάλλοις ἀξιωματί, ἥτοι Ἀραβειαν-
τας πᾶν Συνόδῳ εἶναι ὑπεράνω τῷ Πάπα, ἐχόντων
δηλαδὴ τῶν Ἐπισκόπων πᾶν δικηολογητικὴν ἐξου-
σίαν ἀμέσως αὐτῷ Χρυσῷ, ἐκὶ δὲ αὐτῷ τῷ Πάπα
τῶν τῆς Ἀπικαρῆματις ἐν Τριδόντῳ ἐχρήσατο Ἱερό-
χος Σιγκέζιος ὁ Μινερίτης Ἐπίσκοπος Σομοῦσης,
ἡ Συνὸς ἔχει πᾶν δικηολογητικὴν ἐξουσίαν ἀμέ-
σως αὐτῷ Θεῷ, Ἀπικαρῆ καὶ ἕκαστον τῶν Ἐπισκό-
πων αὐτῶν συνηθῆται ἡ Συνὸς ἔχει πᾶν δικηο-
λογητικὴν ἐξουσίαν ἀμέσως αὐτῷ Θεῷ, ὡς ὁδοτέρως
γὰρ ἐδιδάσκει λέγεσθαι πᾶν Συνόδῳ ἔχει τῶν
ἀμέσως αὐτῷ Θεῷ, ἀλλὰ μόνον ἀμέσως αὐτῷ αὐτῶ-
πων, ὅπερ ἐκ ἐξῆς αὐτῶν διπλεῖται δὲ ταῦτα Παῦ-
λος ὁ συγγραφεὺς τῆς Συνόδου βιβλίῳ ἐβδόμῳ.

40

ΠΑΡΑΤΡΑΦΟΝ Γ'

Ὅτι τῆς αὐτῆς ἐνοίας εἰσι καὶ πάντες οἱ ὁρθόδοξοι πατέρες, Βασιλεῖς, Σύνοδοι, Πάπαι, Πατριάρχαι,
Μητροπολῖται, καὶ οἱ πάσης τάξεως ἄνθρωποι, ὅτι δηλαδὴ ἡ Συνὸς ἐστὶν ὑπεράνω τῆς Ρώμης καὶ τῶν λοιπῶν
Πατριαρχῶν, καὶ ἀμέσως ἔχει αὐτῷ Θεῷ πᾶν δικηολογίαν, καὶ κρεῖται πάντας καὶ πᾶν Πάπαν.

45

Τῆς αὐτῆς ἐνοίας εἰσι πάντες οἱ ὁρθόδοξοι πατέ-
ρες, ὅτι δηλονότι ἡ Συνὸς ἐστὶν ὑπεράνω καὶ τῆς
Ρώμης, καὶ τῶν λοιπῶν Πατριαρχῶν, καὶ αὐτῷ Θεῷ
ἀμέσως ἔχει πᾶν δικηολογίαν τῆς ἀποβάνειν δικηο-
λογητικῆς, καὶ καὶ ἀντιλέγει καὶ ἐδιδάσκει ὁ Ρώμης,
ἥ τις καὶ αὐτὸν τῶν Πάπας κρεῖται. ἐν τῇ γνώμῃ ἦσαν
πάντες οἱ ἄγιοι πατέρες, Πατριάρχαι, Μητροπο-
λῖται, Ἐπίσκοποι, Ἀρχιεπίσκοποι, Ἡγούμενοι καὶ
ἄλλοις κληρικῶν, καὶ αὐτοὶ οἱ Ἀσκηταὶ καὶ Στυλῖται
ἐν ἰδίῳ συγγράμματι καὶ ἑποικαῖς καὶ συγκατα-

θέσει, καὶ ἐν ταῖς συνοδικαῖς οὐκ ἐκκλησιαστικαῖς καὶ
μερικαῖς συναλεύσεσι, καὶ οἱ ὁρθόδοξοι ἀποκρίσεις
καὶ αἱ σύγκλητοι καὶ οἱ ἄρχοντες καὶ πάντες οἱ
ὁρθόδοξοι λαοί, ὡς ἀποδέδοκται ἀπορηματικῶς
καὶ ἐρμηνευτικῶς ὅτι πᾶσι τῇ παρέσθαι συγγραφοῖς,
καὶ ῥητῶς ἐν τῇ τῆς μέρι, ἀλλὰ δὲ καὶ οἱ ἐγ-
κεῖται Πάπαι τῆς Ρώμης τῆς αὐτῆς γνώμης ἔσαν,
ὡς ἐσημειώσαμεν ἐν τῇ ἐσχάτῃ κεφαλῇ τῆς τῆς
μέρις, καὶ αὐτῶν τῶν, καὶ Ἀπικαρῶν καὶ ὁκ-
θέσειν ἰχυρῶν καὶ ἐν παντὶ τῇ νόσῳ πασιδήλων

οἱ

οἱ ἐξακόσιοι τεράκοντα πατέρες τῆς Οἰκουμένης
 καὶ οἱ χαλκηδόνι Συνόδου, οἵτινες τὸν Κωνσταντι-
 νουπόλεως ἐπιστάξαν τῷ Ἀλεξανδρῷ καὶ μὴ θέλον-
 τ⁵ τῷ τῷ Λέοντι Ρώμῃ, καὶ οἱ ὅλοι οὗτοι ἐξήκοοντο
 καὶ ποῖτε πατέρες τῆς πέμπτῃς Οἰκουμένης, οἵτινες
 παρόντα τὸν Πάπαν Βιβλίον καὶ συντιθέμενον αὐ-
 τοῖς ἐξώρισαν, καὶ τῷ τῷ πᾶσι τῶν ἐπιτοξάν εἰς
 τὴν ὑπόστασιν αὐτῶν, καὶ οἱ Διόσκοροι δεκάτις αἱ
 τῇ Ἀφρικῇ, οἵτινες ἰσχυρῶς ἀντίστησαν τοῖς Πά-
 10 πᾶσι Διὸς τῶν αὐτῶν τῷ Ἀπριλίῳ, καὶ Κανόνα ἐξέ-
 θεν κατὰ τῆς Ἐκκλησίας τῷ Ρώμῃ, οὗ οἱ καὶ

ὁ μακάριος Δυγκτίνος, καὶ ἔτι οἱ πατέρες τῆς κα-
 τὰ τῆς Συνόδου, καὶ δέχονται ἐξολοκλήρως καὶ οἱ
 Λαῖνοι, ὑποφαινόμενοι ἐν καιροῖς αὐτῶν δεκάτῃ
 τεύτῃ κρινέσθαι καὶ τὸν Πάπαν ἐπὶ Οἰκουμένης
 Συνόδου. κρίνει δὲ κατὰ τὴν ὑπόστασιν τῷ Πάπᾳ
 Νικολάῳ ὁ μείζων τὸν ἐλάττω, καὶ ἴδε αὐτῶν
 βιβλίῳ ἐν αὐτῷ κεφαλῶν ἕκτον. λαμπρῶς δὲ ἀπε-
 φήνατο καὶ ὁ Πάπας Ἀδριανὸς ὁ ἕκτος ἐν τῇ περὶ
 τῷ χρίσματι τῷ ζητήματι τῷ ἀσφάλειαν τῆς κρι-
 σεως περὶ τῶν δογμάτων μὴ εἶναι ἐν τῷ Πάπᾳ,
 ἀλλ' ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, καὶ τῇ Οἰκουμένη Συνόδῳ.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Δ'.

15 Ὡσαύτως τῆς αὐτῆς γνώμης ἦσαν, ὅτι δηλονότι ἡ Σύνοδος ἔφη πάντων καὶ τῷ Πάπᾳ, καὶ οἱ καθήραιτες
 Γρηγόριον τὸν δυνάστητον ἐν τῇ ἐπίσῃ Συνόδῳ.

Ἐν τῇ αὐτῇ γνώμῃ ἦσαν ἐκείνοι οἱ Καρδηνάλοι,
 καὶ οἱ καλὲς οὗτοι Λατίνοι Πατριάρχαι, Ἀρ-
 20 χιεπίσκοποι, καὶ Ἀββατοὶ μετὰ ἀπείρῃ πληθύνει
 τῆς Θεολογίας, καὶ ἀμφοτέρων τῶν Νόμων, οἵτι-
 νες πάντες ἐν τῇ ἐπίσῃ Λατίνοι Οἰκουμένη Συ-
 νόδῳ, ἀθροισθέντες εἰς Πίσαν, ὡς ἐδηλώθη αὐτῶν
 βιβλίῳ ἐν αὐτῷ κεφαλῶν τεσσαρεσκαίδεκάτῳ, ἐ-
 25 κάθησαν Γρηγόριον δυνάστητον τὸν Πάπαν (ὅς οἱ Ρώ-
 μαῖοι τάπησιν ἐν τῇ νομίμῳ) ἀκούει καὶ μὴ βυ-
 λόμενον, πράττει τῆς Συνόδου τεσσαρεσκαίδεκάτῃ,

κατὰ τὸ χίλιον τετρακοσίον ἐν αὐτῇ ἔτος. λέγουσι
 δὲ ὅτι ἐπὶ τῇ παρῇ Συνόδῳ Καρδηνάλοις ἐκ-
 στήριξις Πατριάρχαις τῶν ἐπίσῃ Λατίνοι τρεῖς, Ἀρχιεπι-
 σκόπος καὶ Ἐπισκόπος τεράκοντα, Μοναστηρίων ἡ ὑπερβύς
 Διόσκοροι ὁδοῦντες, Θεολόγοι καὶ Πρέσβεις τῶν ἡ-
 γεμόνων τῆς ἐκκλησίας οὗτοι πλεονάζει, ὡς διγυῖται ἐν
 ταῖς σημειώσεσιν αὐτῶν ἐπὶ Ἀξιώσεως ὁ Βίνιος, πλην
 τῶν κριτῶν τῶν νομικῶν Διδασκάλων, οἵτινες πάντες
 συμφώνως ἐξέθουσαν τὴν καθάρισιν τῷ Πάπᾳ Γρηγο-
 ρίῳ, ὡς καὶ αἱ πράξεις ταύτης τῆς Συνόδου μαρτυροῦσι.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Ε'.

30 Ὁμοίως τὴν αὐτὴν γνώμην εἶχον καὶ τὸν ἐκκοσὸν τῶν ἱωάννην καταδικάσαντα ἐν Κωνσταντῇ Συνόδῳ, καὶ τὸν
 μαρτυροῦν τὸν πέμπτῃ ψήφισμα τῷ Πάπᾳ, ὅτι πᾶσα Οἰκουμένη νόμιμος Σύνοδος ἐπιφέρει τόπον τῆς
 καθολικῆς Ἐκκλησίας, κρίνει καὶ κατακρίνει τὸν ἐκκοσόν καὶ τὸν Πάπαν.

35 Τὴν αὐτὴν γνώμην εἶχε καὶ ἡ ἐν Κωνσταντῇ Σύνοδος,
 ἀλιβεῖται ἐν ἑπτὰ χίλιον τετρακοσίον τεσσαρε-
 σκαίδεκάτῳ περὶ Βουδίντῃ τῷ αὐτοπάπᾳ, ὡς
 ἐξεθέρεται αὐτῶν βιβλίῳ ἐν αὐτῷ κεφαλῶν τεσσα-
 40 ρεσκαίδεκάτῳ. ἦσαν δὲ ἐν τῇ ἐν Κωνσταντῇ ταύτῃ
 Σύνοδῳ πολὺ πληθύνει τῆς Οἰκουμένης, ὡς μαρ-
 τυρεῖ ὁ Διόσκορος εἰς τὸν βίον ἱωάννην ἐκκοσὸν τε-
 τάρτῃ ἐπὶ Πλάτωνα. ὁ δὲ Βεδορμίνος Φίλος
 ἐν ταύτῃ τῇ Συνόδῳ ἐβρεθῆναι χεῖρον χιλίαν πα-
 45 τέρων, ἐξ ὧν τεράκοντοι ἦσαν ἑπὶσκοποι, βιβλίῳ
 πρώτῳ περὶ τῶν Συνόδων, κεφαλῶν ἐβδόμῳ.
 αὕτη ἡ Σύνοδος τὴν ὑπόστασιν τῆς ἐν Πίσῃ Ρωμανί-
 σα, καὶ κρινέσθαι, διώρισαν, ὅτι πᾶσα Οἰκυ-
 50 μὲν νόμιμος καὶ ἁγία Σύνοδος ἐπιφέρει τόπον
 τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας, καὶ ἔχει τὴν ἐξουσίαν
 ἀμέσως ἐπὶ χρίσῃ, καὶ ὅτι ὁ Πάπας ἵνα πέθη-
 ται καὶ ὑπακούῃ τῇ Συνόδῳ ἵνα τοῖς περὶ πίσεως
 ἐπὶ ἐκρίνωσιν τῷ χρίσματι, ἐπὶ διόρθωσιν τῆς Ἐκ-
 55 κλησίας, καὶ ὅτι ὁ Πάπας πᾶσι τοῖς διωρισμένοις
 πρὸς ἡμᾶς καὶ ταῖς ἐπαγγελίαις ὁποῦσιν Οἰκυ-
 μὲν Σύνοδος κανονικῆς γονομίας, ἡ γονομίας

ἵνα πέθηται, εἰ δὲ καὶ ἔχει ὑπακούσῃ, ἡ ἐμετομ-
 ληθῇ, ἵνα κατακρίνεται καὶ παιδιδέχεται κατ'
 αἶσαν. ὅλως δὲ τὰς ἀφορισμῶν καὶ τὰς καταστά-
 60 σεως τῆς Συνόδου μὴ εἶθι, ἔτι νομίζει εἶναι ὁλό-
 γως, ὁ δὲ Πάπας θέλει αὐτὰς ἀφαιρεῖν, πᾶσι
 εἶναι ἀνύχως, καὶ καὶ κατὰ καὶ εἰς ἐκδοὺ λογισμέ-
 νας, πράττει τετάρτῃ, πέμπτῃ, καὶ τεσσαρεσκαί-
 65 πέμπτῃ. τὸν δὲ ἐκκοσὸν τῶν ἱωάννην καὶ ἀκού-
 σασθε παπικῆς πράξεως ἤρρησε, καὶ διώρισεν ἐξ-
 ταθῆναι καὶ τὰ ἐγκλήματα αὐτῶν πάντα, ἵνα ὑ-
 70 ρηθῇ καὶ τῷ ἀξιώματι τῆς ἀρχιερωσύνης, προ-
 ξα δεκάτῃ, ἔτι χίλιον τετρακοσίον πρὸς
 ἡμετέρας. ἐπὶ τῆς Συνόδου ταύτης ἐπὶ τῇ
 Πάπᾳ Μαρτίνῳ ὁ πέμπτος, ἐν αὐτῇ πρὸς
 75 πᾶσι καὶ ἔκαστα τὰ διορισθέντα καὶ κρινέσθαι
 συμπερανθέντα Διὸς τῆς παρῆς ἐν Κωνσταντῇ
 Συνόδῳ ὡμολόγησε φυλάττειν ἀναμφιβόλως καὶ
 80 ἀβιάτως πᾶσι ταῖς συγκατέθετο, καὶ ἵνα καὶ
 τε καὶ ἐκδοῦν τρόπον αἰτέτη, πράττει τεσσα-
 85 πέμπτῃ, ἡτοι ὑσάτη, ἔτι χίλιον τετρακοσίον
 ἐπὶ ἡμετέρας. ἐθον δὴλον, ὅτι καὶ ὁ Πάπας

MIHO

τῶν σπανίφωνος τῇ ἀποφάσει τῆς σωθῆς περὶ τῆς
 ἐξουσίας αὐτῆς, ἣν καὶ ὁσῶπιον πάντων ὁμοῦλογα κα-
 τῆν, καὶ μάλιστα ἐγγράφως εἰς τὸ βιβλίον τῆς
 κατακρίσεως τῶν ἐκκλημάτων Ἰωάννης Βίγελφ, καὶ
 Ἰωάννης τῷ Χρῆστω τοῖς ἐρωτήμασιν, ἅτινα ὑποτί-

θενται τῷ ἀρεθμῷ τῶν ἀρθρων· ὁρίσεται δὲ ἡ βιβλὶα
 αὐτῇ περὶ τὰ τέλει τῶν προτάσεων τῆς Συναγωγῆς· ἐπὶ δὲ αὐ-
 τῇ ἡ διδασκαλία περὶ πίστεως, συμμετοχὴν τῇ περὶ
 ἐκκλησίας ἀρθρῷ.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ 5.

ὁμοίως καὶ ἡ τὴν τέταρτον Εὐαγγέλιον καὶ θάρσος υποβαλλῶσα ὁ βασιλεῖα Σιώνδος τὴν αὐτὴν διδασκαλίαν δι-
φρητικῶς διδάσκει, ὅτι ἡ ἐξουσία τῆς οἰκουμενικῆς Σιώνδος εἰς ὑπεράνω καὶ Πάπας καὶ παντὸς ἑτέρου παροσίπης. 10

Τὴν αὐτὴν διδασκαλίαν περὶ τῆς ἐξουσίας τῆς Σω-
 δειχρὺν διδάσκει καὶ ὑποφαινεται καὶ ἔν Βασι-
 λείᾳ Σωδοῦ περὶ τῆς δούτερας, τρίτης καὶ ὀγδοῆς,
 κατὰ τὸ χιλιόσδον τετρακοσιοσδὸν τετακοσδὸν δούτερον
 ἔπειτα, καὶ περὶ τῆς ποντεκαδικῆς, κατὰ τὸ χιλιό-
 σδον τετρακοσιοσδὸν τετακοσδὸν τρίτῳ ἔτι, ὡς διεί-
 λεθηται ἀνωτέρω βιβλίῳ ἐν αὐτῇ κεφαλαίᾳ τεσσαρε-
 σκαιδεκάτῃ. καὶ μετὰ ταῦτα δὲ περὶ τῆς ἀρχίας Εὐ-
 γυνίης Πάπᾳ τῶ τιταρτῷ, πρῶτῃ τετακοσῇ πρώτῃ, ἐν
 ἑτῇ χιλιόσῃ τετρακοσιοσῇ τετακοσῇ ἐν αὐτῷ, καὶ ἐν τῇ
 ὑποφάσει τῆς καθαιρέσεως τῶ αὐτῷ ὁμολογηθείσης πρῶ-
 τῇ τετακοσῇ τιταρτῇ πᾶσι αὐτῷ ἔτι, καὶ ταύτης
 διδάσκουσιν εἶναι πᾶσι ἀλήθειαν τῆς καθολικῆς πί-
 στως, ἣν ὁ πνευματικὸς ἀδιδασκάλῳ, καὶ αὐτῇ τι-
 τῇ, ἀρεσκὸς νομίζεται, πρῶτῃ τετακοσῇ
 τρίτῃ, ὅπῃ ἐπαναληφθεὶς πᾶσι ὑποφάσεων οὐκεί-
 νων τῆς Σωδοῦ περὶ τῆς ἐξουσίας φασὶν οἱ πατέ-
 ρες τῆς Σωδοῦ, ὅτι τῶ, ἥτοι ἡ ὑποφάσις πᾶν
 Σωδοῦν ἐστὶν ἀλήθεια τῆς καθολικῆς πίστεως.
 βεβαιῶται καὶ ἐκ περὶ τῶν δημηγοριῶν ὅσον τῆς
 ἐν Κωνσταντείᾳ Σωδοῦ, ὅσον καὶ ὑπο ταύτης τῆς
 ἐν Βασιλείᾳ, ἀπὸς μέγιστον ὅμως σεβασμὸν καὶ βε-
 βαιώσιν πάντων τῶν ὁρθοδόξων, τῇ ὁμοψύχῳ
 ὁμολογίᾳ αὐτῶν πᾶσι ἀληθείαν, ταῦτα ἡ ἀγία Σύ-

208 ὀρίζεται, καὶ ἀποφαίνεται ὡς περ ἐπεται, Ἡ ἀλή-
 θεια περὶ τῆς ἐξουσίας τῆς Οἰκουμενικῆς Συνόδου, τῆς
 πάλι καθολικῆς Ἐκκλησίας ὑπερέχουσα, ὑπεραίω-
 τὰ Πάπα, καὶ παντὸς ἐτέρου ἀποστολικοῦ ἱε-
 ροῦ Διὰ τῆς οὐκ ὄντος αὐτῆς, καὶ ταύτης τῆς οὐκ ὀνομα-
 σίας τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων, ἐστὶν ἀλήθεια τῆς
 καθολικῆς πίστεως. Αὕτη ἡ ἀλήθεια, ἥ ἔν Πά-
 πα πάλι Οἰκουμενικῇ Συνόδῳ ὑπερέχουσα πάλι καθο-
 λικῇ Ἐκκλησίᾳ, πράγματι Κανονικῶς ἀπορριπ-
 τήν, ἐδὲ τῶν ἀνωτέρω ἀποφανθέντων ἐκ τῆς ἀπολεχ-
 θείσης ἀληθείας ἀντὶ τῆς γράμης ἐκείνης τῆς Συνό-
 δου ὀρίσασαν, ἐδὲ ποσὶς ἐξουσιαστικῶς ἀπαλῶσαι,
 ἢ εἰς ἕτερον κομρὸν παρσκατεῖναι, ἢ ἀπὸ τῆς εἰς τόπον
 μεταφέρειν, ἐστὶν ἀλήθεια τῆς καθολικῆς πίστεως. 25
 ταύταις ταῖς δυσὶν ἀληθείαις ὁ πατριαρχικὸς ἀντι-
 σταθμίζων, καὶ ἀντιπατάγων, ἀιρετικὸς νομίζεται.
 Ἐδόθη δὲ δημοσίᾳ ἡμετέρα πράξις, ἐν τῇ μένοντι
 Ἐκκλησίᾳ τῆς Βασιλείας δημοσίως ἐρεταθῆσα ἐκ τῆς
 Ἰταλίας, ἑτα χιλιοσῶ τέτρακοντοσῶ τριακοσῶ οὐκ ἔ-
 τω. ταύτῃ πάλι ἀποφασίᾳ αὐτῶν οἱ πατέρες πάλιν
 ἀποφαίνονται εἶναι ἑσθίαν, καὶ τὰ ἀντικείμενα σφάλ-
 ματα ἀποβάλλει τῇ αὐτῇ ἑτα ἐν τῇ ἀποφάσει τῇ
 πρώτῃ συμπερασμάτων, ὧς ἀναγινώσκεται μετὰ τὰς
 πράξεις τῆς ἐσχάτης συνελεύσεως τῆς Συνόδου. 30

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Ζ'.

Θὴ καὶ τὰ γυμναστὰ καρδιάντων, Ἐπισκόπων, Θεολόγων, Κανονιστῶν, καὶ Ἀκαδημιῶν Λατίνων μετὰ τῶν
ἐρμηνεύτων, καὶ ἄλλων πολλῶν ἐς καταλίγειν Βελλαριμίν[Ⓢ], κρατῶσι τὴν διδασκαλίαν ταύτην, ὅτι δη-40
λοδὴ ἡ Συνοδ[Ⓢ] ἐστὶν ὑπὲρ τῶν πάντων.

Εἰ ταῦτα συναχθῇτω τὸ πᾶν τῶν καρδηνύλων
καὶ ἐπισκόπων, καὶ θεολόγων, καὶ κανονιστῶν, καὶ
πολλῶν περιφήμων ἀκαδημιῶν λατινικῶν, καὶ ταύτην
τὴν διδασκαλίαν ὁμοψύχως κρατέντων, καὶ οἱ ἐρ-
μηνεύται ἐν τῇ τεσσαρακοστῇ διαίρεσει, ἧς ἡ ἀρχὴ,
Εἰ ὁ Πᾶς, καὶ αἰτία πρώτη ζητήματι πρώτῳ,
κανόνι, ἧς ἀρχὴ, ὅτι τίς, καὶ περὶ τῆς διπλο-
λῆς ἐν τῷ σκοπῷ κεφαλῶν πρώτῳ, καὶ ἐν τῇ περ-
υραφῇ τῶν συμβάντων τμημάτων, σημείῳ, ἔπι-
πλεῖον, ὅτι ἡ σωὸς ἐστὶν ὑπεράνω τῶν πά-
σα. τὴτο δεδόσκησεν (φησὶν ὁ νεχαριῖν βιβλίου

δοτέρω περὶ πᾶν Σωθῶν κεφαλῇ τρυφερακαδε-
 νᾶτῃ) Κορδιναίς ὁ Καμερατόσης, Ἰωάννης ὁ Γέ-
 ρων, ἸάκωβⓈ, ἈλμαῖⓈ, καὶ ἄλλοι πολλοὶ ἐν ταῖς 45
 πραγματείαις αὐτῶν περὶ τῶν Ἐκκλησιῶν. ὁμοίως Νι-
 κόλαⓈ ὁ ΚυζῆνⓈ πραγματεῖα περὶ συμφωνίας
 κυνοικίης, Σεβλῆ κεφαλῇ υἱαύτῃ. ὁ Πα-
 νορμιτᾶⓈ, ὁ κεφαλῇ, ἜΣΗΜΕΙΩΣΑΣ, ἘΞΩ
 ΨΗΦΩΝ, καὶ αὐτέθι ὁ ΔιδόσκαλⓈ αὐτᾶς Καρδῆ- 50
 νάλις ὁ ΦλωρεντῖνⓈ. ὁμοίως ὁ Δεβλένσης εἰς τὴν δέ-
 κατον ὄγδον κεφαλῇ τῶν ΜΑΤΘΑῖⓈ ζητηματι-
 κῶν ὄγδω, καὶ τινες ἄλλοι. ταῦτα ὅκηνⓈ.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Η'.

Ὅτι καὶ ἐκ τῶν ὑπὸ τῶν τριῶν τούτων συνοδῶν χειροποιηθέντων Παπῶν, ἃ βεβαιωσάντων τὰς αὐτῶν πράξεις, καὶ τῶν καθαιρεθέντων, δέκνυται ἡ ἐξουσία τῆς Συνοδῆς ὑπεράνω τῆς Πάπας, τῆς Συνοδῆς δηλονότι χωρὶς τῆς Πάπας.

5

Ἐπεὶ οὖν ὁμοῦ τὸν αὐτὸν εἶπεν καὶ πανσόφους ἄλλους, οὓς οἱ καὶ Ἀλέξανδρον τὸν πέμπτον ὁπότε τῆς ἐν Πίσσης Συνοδῆς, καὶ Μαρτίνου τὸν πέμπτον ὁπότε τῆς ἐν Κωνσταντῆς Συνοδῆς ψευδοθέντος καὶ χειροποιηθέντος, καὶ ἀναδεχθέντος, καὶ βεβαιώσαντος τὰς πράξεις τῶν Συνοδῶν. καὶ ἔτι εἶπεν ταῦτ' αὐτοὺς εἶναι τῶν κοινῶν ὑποφάσιν τῶν χριστιανικῶν πληρώματι, περὶ Εὐγενίᾳ Πάπᾳ τῷ τετάρτῳ, ὃν κατὰ τὴν σφαλ-

μάτων καὶ τῆς Φανεραῆς (ὡς ἐπείνοι καλεῖσιν) ὁποιαστίας οἱ ἐν Βασιλείᾳ πατέρες ὤρισαν, καὶ διώρισαν ταῦτ' αὐτῶν τῶν ἀληθῶν περὶ τῆς ἐξουσίας τῆς Οἰκουμενικῆς Συνοδῆς ὑπεράνω τῆς Πάπας (τῆς Συνοδῆς δηλονότι χωρὶς τῆς Πάπας) εἶναι ἀληθῶν τῆς καθολικῆς πίστεως, ἡ ἀληθὴς περσετέθη καὶ φιλίξ ὁ πέμπτος, ψευδοθῆς καὶ χειροποιηθῆς παρ' αὐτῆς τῆς Συνοδῆς.

15

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Θ'.

Ὅτι ἐκ τῶν τῆς ἀναρχικῆς καὶ λαϊκῆς Ἐκκλησίας ἀρχαίων πατέρων καὶ συγγραμμάτων συμπεραίνεται ὑπερανέχεν τὰς Συνοδούς τῆς Πάπας, καὶ πάντας τὰς Ἐπισκόπους ἀμέσως ὡρᾷ χρεῖς λαμβάνειν τὴν ἐξουσίαν τῆς Ἐπισκοπικῆς δικηολογίας καὶ τῆς τάξεως, καὶ ἴσως εἶναι τῇ Πάπᾳ ὁρθοδοξῆντι.

10

Οὐ μόνον ἄρα οἱ τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας ἀρχαῖοι πατέρες, καὶ τὸ ἀρχαῖον πλήρωμα αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ τὰ τῶν ὡρᾷ Λατίνοις ἐγκρίτων σοφῶν, καὶ πολυπληθῶν ποιμνῶν καὶ διδασκάλων συγγραμματα, αὐτοῖτε οἱ τῆς Ρώμης Ἀρχιερεῖς μετὰ τῶν Οἰκουμενικῶν ὡρᾷ Λατίνοις Συνοδῶν ταῦτ' ἐπερασιζόντων τῆς γνώμης τῆς, ὅτι αἱ Συνοδοὶ ὑπερανέχουσιν τῇ Πάπᾳ ὡς καὶ τῶν λοιπῶν Πατριάρχων, καὶ ἀκολούθως ὅτι οἱ Ἐπίσκοποι καὶ ὁπότε τῆς Πάπας τῆς Ρώ-

μης, ἀλλ' ὁπότε τῆς χρεῖς ἀμέσως λαμβάνουσιν τὴν ἐξουσίαν τῆς Ἐπισκοπικῆς δικηολογίας. ὅθεν συμπεραίνει) πάντας τὰς Ἐπισκόπους εἶναι ἴσους τῇ ἐξουσίᾳ ταύτῃ, ὡς περὶ καὶ ἴσοι εἰσὶ τῇ ἐξουσίᾳ τῆς τάξεως, τὸν τε Ἐπίσκοπον τῆς Ρώμης, ὅτε ὁρθοδοξῇ θεῶν ψήφῳ ἴσον εἶναι ὡς καὶ ἕκαστον ἕτερον ἀληθῆ Ἐπίσκοπον κατ' ὅσον πρὸς ἀμφοτέρους τὰς ἐξουσίας, καὶ ἀκολούθως πρὸς πᾶσαν τὴν Ἐπισκοπικὴν ἐξουσίαν, ἥτις γνώμη βεβαιῆται καὶ διὰ λόγων ἀναντιρρήτων.

30

ΒΙΒΛΙΟΥ Γ'. ΜΕΡΟΣ Ε'. ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

35 Ὅτι καὶ διὰ λόγων ἀναντιρρήτων δέκνυται ἕκαστον ἀλλοθι Ἐπίσκοπον ἴσον εἶναι τῇ Ρώμῃ τῇ λόγῳ τῆς Ἐπισκοπικῆς δικηολογίας, ἥτις ἐνεργεῖται ἐν τῇ ἐξωτερικῇ βήματι. Λόγος Α'.

Τῇ ἐσιαστικῇ ἐξουσίᾳ τῆς Ἐπισκοπικῆς ἐχουσιν ἐξίς καὶ ἀμέσως ὡρᾷ χρεῖς πάντες οἱ Ἐπίσκοποι. ἀλλὰ μὴν ἡ ἐξουσία τῆς Ἐπισκοπικῆς δικηολογίας Λόγος Β'.

Ἡ ἐξουσία ἡ διδομένη διὰ τῆς ἱερωσύνης, εἴτε ἐν τῇ χειροτονίᾳ, εἴτε μετὰ τὴν χειροτονίαν θεῶν ψήφῳ, αὐτὴ πᾶσι τοῖς τῇ αὐτῇ χειροτονίᾳ χειρο-

45 ποιηθεῖσιν ἐξίς καὶ ἀμέσως δίδεται ὡρᾷ θεῶν. ἀλλὰ μὴν ἡ ἐξουσία τῆς Ἐπισκοπικῆς δικηολογίας δίδεται διὰ τῆς ἱερωσύνης, ἄρα, ἡ μείζων δέκνυται κρείσσων κεφαλῶν ἕκαστῳ. Ἐν ᾧ ἔθετο ὑμᾶς Ἐπισκόπους τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον. Καὶ πρώτῃ πρὸς κορινθίους κεφαλῶν δώδεκάτῳ, οὗς ἔθετο ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ. Καὶ τῆς πρὸς Ἑβραίους κεφαλῶν πέμπτῳ, ὁ καλέσας ὑμᾶς θεῶν. Καὶ τῆς πρὸς Λατινοὺς λέγει λέων ὁ Πάπας, ὅτι ἐπεὶ πρὸς θεῶν ὑπομένετε. Καὶ τῆς πρὸς Ἑβραίους κεφαλῶν τετάρτῳ, Αὐτὸς ἔδωκε, τὰς μὲν, Ἀποστόλους. τὰς δὲ,

40 ἡ ἐξουσία τῆς ἐπισκοπικῆς δικηολογίας δίδεται διὰ τῆς ἱερωσύνης, ἄρα, ἡ μείζων δέκνυται κρείσσων κεφαλῶν ἕκαστῳ. Ἐν ᾧ ἔθετο ὑμᾶς Ἐπισκόπους τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον. Καὶ πρώτῃ πρὸς κορινθίους κεφαλῶν δώδεκάτῳ, οὗς ἔθετο ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ. Καὶ τῆς πρὸς Ἑβραίους κεφαλῶν πέμπτῳ, ὁ καλέσας ὑμᾶς θεῶν. Καὶ τῆς πρὸς Λατινοὺς λέγει λέων ὁ Πάπας, ὅτι ἐπεὶ πρὸς θεῶν ὑπομένετε. Καὶ τῆς πρὸς Ἑβραίους κεφαλῶν τετάρτῳ, Αὐτὸς ἔδωκε, τὰς μὲν, Ἀποστόλους. τὰς δὲ,

50 ἡ ἐξουσία τῆς ἐπισκοπικῆς δικηολογίας δίδεται διὰ τῆς ἱερωσύνης, ἄρα, ἡ μείζων δέκνυται κρείσσων κεφαλῶν ἕκαστῳ. Ἐν ᾧ ἔθετο ὑμᾶς Ἐπισκόπους τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον. Καὶ πρώτῃ πρὸς κορινθίους κεφαλῶν δώδεκάτῳ, οὗς ἔθετο ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ. Καὶ τῆς πρὸς Ἑβραίους κεφαλῶν πέμπτῳ, ὁ καλέσας ὑμᾶς θεῶν. Καὶ τῆς πρὸς Λατινοὺς λέγει λέων ὁ Πάπας, ὅτι ἐπεὶ πρὸς θεῶν ὑπομένετε. Καὶ τῆς πρὸς Ἑβραίους κεφαλῶν τετάρτῳ, Αὐτὸς ἔδωκε, τὰς μὲν, Ἀποστόλους. τὰς δὲ,

λογίας ἐν τῇ ἐξωτερικῇ βήματι ἐπὶ ἐξουσία τῆς Ἐπισκοπῆς ἐσιαστικῇ, ὡς εἴρηται ἀνωτέρω κεφαλῶν ἕκαστῳ καὶ ἐβδόμῳ, ἄρα.

Εὐαγγελιστῶν, καὶ ἀνωτέρω εἴρηται περὶ τῆς κεφαλῶν πέμπτῳ, ἀλλὰ μὴν καὶ οἱ τῶν ἀντικειμένων δέκνυται, οἱ γὰρ Λατίνοι δέχονται καὶ τὸν Αἰρετικὸν Ἐπίσκοπον, ὃς ἐκ ἑστὸς ὑπὸ τῆς Πάπας ἔτε ἀμέσως ἔτε ἐμμέσως κεχειροτονημένος δηλονότι, ἔχον ἐξουσίαν τῆς δεσμεύει καὶ λύει παπισμῶν γενόμενον, ἢ φασιν εἰληφέναι ὁπότε τῆς καὶ χειροτονίας, ὡς λέγει ὁ Γραμματεὺς αὐτῆς πρώτῃ, ζητήματι πρώτῳ, κανόνι, ὅτι τίς. ἔτι ὁ Βελλαρμίνος ἐμολογεῖ τὴν Πάπαν μὴ ἔχον ἀξίαν, ἢ χειροτονίαν τῆς Ἐπισκοπικῆς μέζονα, βιβλίῳ περὶ τῆς Πάπας κεφαλῶν ἕκαστῳ ἐβδόμῳ, καὶ καλῶς φησὶν, ἐπειδὴ ὁ Πάπας ἐλαμβάνει τὸ ἀξίωμα τῆς Ἐπισκοπικῆς δικηολογίας παρ' αὐτῶν χειροτονεῖται, ἀλλὰ ἀμέσως

111

ἀμείνων, ὡς δὲ οὐδ', ὡς λαμβάνουσιν αὐτὴ καὶ οἱ λοιποὶ ἐπίσκοποι χειροτονήμενοι. ἐπεὶ δὲ ἄρα ἡ ἐξουσία τῆς ἐπισκοπικῆς δικαιοδοσίας δίδεται τῇ Πάπᾳ Ἀπὸ τῆς ἐπισκοπικῆς χειροτονίας, ἥτις ἐστὶ κοινὴ πᾶσι τοῖς Ἐπισκόποις, δῆλον ἐστὶ τὴν αὐτὴν ἐξουσίαν δι-

λόγοι Γ'. καὶ δότοκερσις Βεβαρμίνῳ

Οἱ Διόνυσος βιβλίῳ περὶ ἐκκλησιαστικῆς ἱεραρχίας, κεφαλαιῷ πέμπτῳ, λέγει τὴν τῶν Ἐπισκόπων ἱεραρχίαν ἀμέσως τελεῖσθαι εἰς τὴν ἰστέον, ἄρα πᾶντες οἱ Ἐπίσκοποι πᾶσαν τὴν ἐπισκοπικὴν αὐτῶν ἐξουσίαν ἀμέσως λαμβάνουσιν ὡς τὴν Κυρίαν ἐκ τῆς ἰστέον Χρυσῆ. ὁ δὲ Βεβαρμίνος δότοκερσις περὶ τῆς δικαιοδοσίας. Ἀλλ' ἡ δότοκερσις αὕτη ἀναιχμητός ἐστιν, ἐπεὶ μᾶλλον ἐστὶν δότοκερσις, ἢ λύσις ἐκείνη περὶ ἧς ζητᾶται, ὁ γὰρ Διόνυσος ἀπλῶς ὁμιλεῖ, καὶ χωρὶς ἡνὸς διαιρέσεως, καὶ καθ' ὅσον ὑπέχειται ἀπ' ἀρχῆς εἶπεν περὶ τῶν ἱεραρχικῶν τάξεων, καὶ περὶ τῶν ὑποπληρώσεων, καὶ δυνάμεων αὐτῶν, καὶ τελεώσεων, ἕτω δὲ καὶ λαλεῖ ὅτι αὐτὸς ὁ Βεβαρμίνος. ἵνα δὲ εἰς ἀλλὰ κατὰ τὴν νέαν Ἀριετικὴν μέζονας, τὰς Ἐπισκόπους τῶν Πρεσβυτέρων, καλῶς καὶ διολογικῶς ποιῶν, χρᾶται τοῖς ῥήμασι τῶν Διόνυσου, βιβλίῳ περὶ τῶν κληρικῶν, κεφαλαιῷ τεσσαρεσκαίδεκάτῳ. τὸν αὐτὸν εἶχε σκοπὸν καὶ ἰγνώτιος Ὀπισολῆς ὡς Τρακιανῆς, καὶ ἴδε αὐτῶν κεφαλαιῶν πρῶτον. Ἀλλὰ καὶ ἐν ἐτέρῃ αὐτῆς Ὀπισολῆς, ὁ ἰγνώτιος ἐπιτίθησι σφῶν τῶν Ἐπισκόπων ἐν πάσῃ ἐκκλησιαστικῇ ἐξουσίᾳ καὶ δικαιοδογητικῇ, καὶ ἐν πάσῃ διοίκησει, νεφελῆς δὲ καὶ τὰς μαγισίας, ἵνα σφωδρόναι τὰ πᾶντα ποιῶν ἐν ἰσοστασίᾳ οὐδ', λέγει γὰρ, Περικαθ-

λόγοι

Οἱ τῇ ἐξουσίᾳ τῶν κλαδῶν τῆς οὐρανῶν βασιλείας, τῇ Πέτρῳ ὑποχωρήσαντες ματθαίῳ κεφαλαιῷ ἐκκλησιαστικῷ, ἴσοι οὗτοι, οἱ αὐτοὶ τῇ ἐξουσίᾳ τῆς ἐπισκοπικῆς δικαιοδοσίας ἴσοι εἰσιν. ἀλλὰ μὴ πάντες οἱ Ἐπίσκοποι τῇ ἐξουσίᾳ τέτων τῶν κλαδῶν ἴσοι, ἄρα. τὴν μέζονα βεβαιῶσιν οἱ πατέρες, πάντες γὰρ διδάσκοντες πᾶσαν τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἐξουσίαν, ἐστὶ καὶ τὴν ἄκραν δικαιοδογητικὴν συνεχέσθαι τῇ ἐξουσίᾳ τέτων τῶν κλαδῶν (ὅπερ ἐστὶν ἡ ἐλάττω) διδάσκει ὁ Κυριακὸς βιβλίῳ περὶ οὐκείνης τῆς Ἐκ-

λόγοι

Οἱ δότοκοι ἔλαβον ἀμέσως ὡς Χρυσῆ τὴν ἐξουσίαν αὐτῶν, ἄρα καὶ οἱ Ἐπίσκοποι λαμβάνουσιν καὶ αὐτοὶ ἀμέσως ὡς Χρυσῆ τὴν δικαιοδοσίαν αὐτῶν, ἔχοντες δὲ ὑπὸ τῇ Πάπᾳ, ἀλλ' ἀμέσως ὡς Χρυσῆ, καὶ ἐν τούτῳ λαμβάνει καὶ ἔλαβε τὴν δικαιοδοσίαν αὐτῆς ὁ ῥώμης. ὁ λόγος τῆς ἀκολοθίας ἔστιν, ὁ Ἀπόστολος ἀπ' οὗ κείνη ἔχει τὴν δικαιοδοσίαν, ἀφ' ἧς ἔχουσιν αὐτὴν καὶ οἱ ἀποστόλοι αὐτῆς, ἀλλὰ γὰρ αὐτῆς, ἐκ ἀληθείας ἐστὶ Ἀπόστολος, ἐκ ἀληθείας Ἀπόστο-

δοθῆναι πᾶσι τοῖς Ἐπισκόποις Ἀπὸ τῆς ἐπισκοπικῆς χειροτονίας. Εἰ δὲ καὶ γίνεται μετὰ τοῖς ἐξ ἐνός εἰς ἕτερον θρόνον, ὡς δίδεται νέᾳ ἐξουσίᾳ, ἀλλὰ μόνον γίνεται μετὰ βολῇ, ὅσον πρὸς τὴν ὕλην, ὥστε δὲ ἡ αὐτὴ ἐξουσία ἀπαξ ληφθεῖσα Ἀπὸ τῆς χειροτονίας, εἰς τὴν τὴν λόγον. καὶ ἀπαίρειται αὐτῆς.

μὴν τὰ Ἐπισκόποις εἰς τόπον οὐδ', καὶ τὴν πρεσβυτέρων εἰς τόπον τῆς συνειδήσεως τῶν Ἀποστόλων. ἀλλὰ δὴ καὶ τὰς ἐν Φιλαδέλφειᾳ νεφελῆς, ἵνα αὐτοὶ Ἐπισκόποις μὴδὲν ποιῶσι, μὴδὲν δηλαδὴ τῶν ἀντιθέτων εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ὡς φησὶν Ὀπισολῆς ἐν τῇ αὐτῇ Συμμεταίῳ. τὰ αὐτὰ σκοπεῖ καὶ ὁ Κυριακὸς, ὅτι καὶ ἐκείνης Ἐκκλησίας Ἐπίσκοποις καλῶς κερταῖ εἰς τόπον Χρυσῆ, καὶ εἰς ἐκείνον τὸν ἴδιον ἀρεθμὸν, τίθησιν ἐκείνην καὶ τὸν Πάπαν τῆς ῥώμης Κορνήλιον, Ὀπισολῆς τεσσαρεσκαίδεκάτῳ, ἡτοι βιβλίῳ πρῶτῳ, Ὀπισολῆς τεσσαρεσκαίδεκάτῳ, ἔσθ' ὅτι τῇ αὐτῇ Ὀπισολῆς φανερώς χειροτῶν ἐκείνης Ἐπισκόποις ἄκραν ὑπὸ Χρυσῆ ἐξουσίαν, καὶ δυνάμει δικαιοδο- 20 γητικῇ τῆς διοικῆσεως, καὶ ποιμαίνοντες, καὶ Κυβερνῶντες τὰ μέρη τῆς δοθέντος αὐτοῖς ποιμνίας. ἔτω καὶ Ὀπισολῆς ἐκκοσῆς ἐβδόμῃ, ἡτοι βιβλίῳ τρίτῳ, Ὀπισολῆς τεσσαρεσκαίδεκάτῳ, καὶ βιβλίῳ περὶ ἐκείνης Ἐκκλησίας, καὶ ἀλλὰ καὶ, ὡς τὴν διδασκαλίαν ἀνδρώεως ἐκράτησαν οἱ 25 ὁρθόδοξοι πατέρες, ὡς αὐτῶν κεφαλαιῷ πρῶτῳ ἐν ταύτῃ τῇ διδασκαλίᾳ, σφωδρόναι καὶ ἐκείνοι τῶν Ὀπισολικῶν Διαταγῶν, ὅτι καὶ τῶν Ἐπισκόπων καλῶς ἐστὶν τύπος οὐδ' ἐν ἀνθρώποις, Ἀρχιεπίσκοποι, Ἱερεῖς, Βασιλεῖς, Ἀρχιεπίσκοποι, Πατέρες, Ἀρχιεπίσκοποι, Ἱερεῖς, 30 Βασιλεῖς, καὶ Δυναστεῖαι τῶν Χριστιανῶν, καὶ οὐδὲν ὅτι τῆς γῆς, καὶ ἔχοντες ἐξουσίαν τὴν κείνην τῆς ἡμαρτηκτότας, καὶ ἴδε αὐτῶν βιβλίῳ πρῶτῳ κεφαλαιῷ ἐκείνης Παράγραφῃς αὐτῶν.

Δ.

ἐκκοσῆς, καὶ ἐν τῇ αὐτῇ τῆς ἐν Καρθαγίνῃ Συνόδου, καὶ Ὀπισολῆς ἐκκοσῆς ἐβδόμῃ, καὶ εἰς ἀλλὰς τόπους αὐτῶν σηματοδοτήσας, καὶ ἡ ἐν Νικαίᾳ πρῶτη καὶ οὐκ ἐκείνη, ἔστιν ὁ καὶ οὐκ ἐκείνη τῇ ἐξουσίᾳ ὑποχωρεῖται καὶ τὸν Πάπαν διδάσκει ἡ ἐν Ἀφρικῇ 40 Συνόδος (ἐν ἧς καὶ ὁ Διονύσιος) Ὀπισολῆς ὡς Κελεσίῳ τὸν ῥώμης, ἐπ' αὐτῇ τῇ Ἀπαστῇ γράφει. τὴν αὐτὴν ἐλάττω βεβαιῶσι καὶ ὁ δούπερς ὁ δούπερς Οἰκουμενικῆς Συνόδου, καὶ τὸ αὐτῶν ἐκκοσῆς.

45

Ε.

Χρυσῆ, ἀλλ' ἐν ἐκείνῃ τῇ Ἀποστολῇ. οἱ δὲ Ἐπίσκοποι Ἀπόστολοι εἰς τὴν Ἀποστόλῃ, ὡς περὶ ὁ ῥώμης τῇ Πέτρῳ. ὁ δὲ ὁ Διονύσιος ἐν τεσσαρεσκαίδεκάτῳ ψαλμῷ ἐκείνῳ, ὅτι, Ἀντὶ τῶν πατέρων σου εὐλογηθήσονται οἱ οἱ σου, πατέρες ἀπεσταλμένοι φησὶν, εἰσὶν οἱ Ἀπόστολοι ὡς τῇ τῶν πατέρων καὶ ἰστέον, τῇ τῶν Ἐπισκόπων διατεχθήσονται. ὁ δὲ καὶ ὁ φλωρεντίνος Συνόδος ἐν τῇ νεφελῇ τῶν Ἀποστόλων, καὶ ἡ ἐν Τριδέντῳ πρῶτη τῇ, κεφαλαιῷ τεσσάρτῳ.

ἀλλ'

ἀκκοσαι καὶ βιαζόμενοι ὑπὸ τῆς φανεραῆς ἀληθείας τῆς
Ἐπισκόπου διδασκῆς Ἀποδόχης εἶναι τῶν Ἀποστόλων.

Ἀποκρίσις Βελλαρίνου εἰς τὸ

Ἀλλ' ὁ Βελλαρίνιος μαχόμενος ἀναιδῶς τῇ ἀληθείᾳ,
δοκρεῖται πρὸς τὴν τὸ συμπέρασμα βιβλίῳ πε-
τάρτῳ περὶ τῶν Πάπῶν, κεφαλalaίῳ εἰκοστῷ πέμπτῳ,
τὸν Πάπῶν Ἀποδόχου μὲν εἶναι τὸ Πίτερς ἰδίως, ἀλλ'
ἐκ ὧς Ἀπόστολος, ἀλλ' ὡς κοινῇ Παιμὸς, καὶ Ἀπο-
τὰ ἀπ' ἐκείνου ἔχον τὸν Πάπῶν πᾶν διηκολογίαν,
10 ἀφ' ἑῶν αὐτῶν ὁ Πίτερς, τὸς δὲ Ἐπισκόπους μὴ

Ἀπαύτως πρώτη τετραχῶς εἰς τὸ χθίζον τυτὶ μυθᾶριον τῷ Βελλαρίνῳ.

Ἀλλὰ ῥητόν, ὅτι τὸ χθίζον τὸ μυθᾶριον ἀρ-
κετῶς ἀπεβλήθη αὐτῶν, ἀπεδέξαμεν γὰρ
τῶν ἀποστολικῶν ἐκείνων εἶναι ἄκρον, ἥς ὑπὸ χει-
15 ρὸς δὲ μέν μαζονα εἶναι ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ. δούτε-
ρον, ὅτι ἐν τῇ ἀποστολικῇ συμπεριλαμβανέται πᾶσα
τάξις τῶν κατωτέρων, καὶ αὐτὴ ἡ τῶν Ὁρδινάριων ἐ-
κείνη. τρίτον, ταύτην πᾶν ἀρχειεπιστολήν ἐκ-
είνην πᾶν ἀποστολικήν, καὶ εἶναι πᾶσι τοῖς Ἀποστό-

20 Ἀπαύτως δούτερον ἐκ τῶν Ἐπιρῶν καὶ τῶν Τερταχῶν εἰς τὸ αὐτὸ μυθᾶριον τῷ Βελλαρίνῳ.

Ἐπειδὴ λέγει ὁ Ἑρηναιὸς ἀρχιερεὺς ἐκείνος, εἰ
ὡς τῶν Ἀποστόλων Ἐπίσκοποι διετάχθησαν ἐν
ταῖς Ἐκκλησίαις, καὶ Ἀποδόχοι αὐτῶν μέχρι ἡμῶν,
οἱ καὶ αὐτοὶ τὰς Ἐκκλησίας ὑποτάσσονται, ἥς
25 καὶ Ἀποδόχης κατέλιπον, τὸν ἐν τῶν αὐτῶν τόπον
καὶ τῆς αὐτῶν Ἀποστολῆς ὑποτάσσονται. ταῦτα βι-
βλίῳ τρίτῳ κατὰ Αἰρέσεων, κεφαλalaίῳ τρίτῳ, δι-
δάσκων ἐκ ἐλαττον ἰδίως ἐν τῇ ἐκείνῃ τῇ ἐπισκοπικῇ
τῶν Ἐπισκόπων Ἀποδόχῃ τῶν Ἀποστόλων ἀφ' ὧν
30 διετάχθησαν, ἥς καὶ Ἀποδόχης κατέλιπον, ἥ ἐκεί-
νη Ἀπαύτως τρίτῃ ἐκ τῶν Κυπριανῶν καὶ Ἰακώβου

Μημνησθῆσαι δὲ χρὴ τῶν Διακόνων φησὶ ὁ Κυπρι-
ανός, ὅτι τὸς Ἀποστόλους, καὶ τῶν Ἐπισκόπων,
καὶ ἀρεῖς αὐτοὺς ὁ Κύριος ἐξελέξατο, τὸς δὲ Διακό-
35 νους μετὰ πᾶν τῶν Κυρίων εἰς Οὐρανὸς Ἀνάληψιν οἱ Ἀ-
πόστολοι κατέστησαν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Ἐπι-
σκοπῆς αὐτῶν Διακόνους, εἰ γὰρ ἡμεῖς ἡ κατὰ Θεὸν δυ-
ναμεθα ὑποταλμᾶν, ὅστις ποιεῖ τὸς Ἐπισκόπους,
δυναταὶ καὶ κατὰ τὴν ὑποταλμᾶν εἰς Διακόνους. ἐπι-
40 σολὴ ἐκείνη πέμπτῃ, ἥτοι βιβλίῳ τρίτῳ ἐπιστολῇ
ἐκείνῃ, ὡς Ῥωμαίων τὸν Ἐπίσκοπον περὶ τῶν
περιφάνων Διακόνων. ὅπου ὁρᾷ τὸ Κυπριανῶν

Ἀπαύτως τετάρτῃ ἐκ τῶν Γρηγορίων καὶ Ἀλφόνου καὶ Ἰωάννου τῶν Δελιδῶν εἰς τὸ αὐτὸ μυθᾶριον τῷ αὐτῷ.

Γρηγόριος ὁ Διάλογος Ὀμιλία εἰκοστῇ ἐκτῇ εἰς τὰ
45 Βυαγγελία, ἰδὲ, φησὶ, κραταὶ τῶν ψυχῶν γί-
νονται οἱ Ἀπόστολοι, τῶν ἀληθῶς νῦν ἐν τῇ Ἐκ-
κλησίᾳ τὸς τόπους κρατῶσιν οἱ Ἐπίσκοποι, τῶν δεσμεῶν
καὶ λύσιν πᾶν ἐκείνων λαμβάνουσιν οἱ λαχόντες πᾶν
τάξιν τῆς Διοκλήσεως. ζῆται καὶ τὸ ἀρχιερεὺς τῶν Πάπῶν
50 Βυτυχιανῶν αὐτῶν κεφαλalaίῳ τῶν τῶν καὶ τῶν ἐ-
κείνων τῶν Πάπῶν Κελεσίῳ μέρῳ, ἥτοι τμήματος τε-
τάρτου Παραγραφῶν τετάρτῳ. καὶ Ἰωάννης ὁ Δελί-
δος φησὶ, κατέστησαν οἱ Ἀπόστολοι Διακόνους, Πρε-
σβυτέρους καὶ Ἐπισκόπους κατὰ τὸν καὶ πόλιν,
καὶ ἀπετάξαντο ἱερατικῶς ἐκείνων, ἥ ἀρχιερατικῶν

καὶ κρατῶν τὸν τόπον αὐτῶν.

τὸ αὐτῶν συμπέρασμα.

Ἀποδόχῃ τῶν Ἀποστόλων ἐν τῶν Ἐπισκόπων
Ἀποδόχῃ ἑτέρων, καὶ εἰς Βασιλίδος Ἀποδόχῃ ἑ-
τέρων, οἱ γὰρ Ἀπόστολοι ἐκ ἧσαν Ὁρδινάριοι, ἀλλ'
Ἐκσερορδινάριοι, καὶ χεῖρον ἀπεσταλμένοι Παιμῶν
ὡς Λεγάτοι, ὡν Ἀποδόχῃ ἐκ ἑπὶ, ἐγάρ τις αὐτῶς
Ἀποδόχῃ.

ζῶν τυτὶ μυθᾶριον τῷ Βελλαρίνῳ.

λοις, τῆς αὐτῆς τιμῆς καὶ ἐκείνης εἶσι. τέταρτον,
ὅτι τὸ ὑποταλμῶν χαρίσματι ἦν Ὁρδινάριον, τῷ
αὐτῷ εἰς τὸς Ἀποδόχης αὐτῶν κυριακῇ Ἀποδόχῃ Ἀπο-
νομίμῃ χαριστοῦ μετενεχθῆναι, καὶ ἴσως καὶ ἰδίως
τὸς ἄλλους Ἐπισκόπους Ἀποδόχῃ τῶν Ἀποστόλων
καὶ τὸν Πέτρον, ὡς περὶ καὶ ὁ Ῥώμιος τὸν Πέτρον καὶ
τὸς λοιποὺς Ἀποστόλους.

εἰς τὸ αὐτὸ μυθᾶριον τῷ Βελλαρίνῳ.

νους τὸς Ἐπισκόπους ἐκείνους Ἐπίσκοποι μετὰ ταῦτα
διεδέχοντο. ὁ δὲ Τερταχῶν, ἐκείνους ἀρεῖς,
φησὶ, τὰς ἀρχαὶς τῶν αὐτῶν Ἐκκλησιῶν, Θεολογεί-
τῶν πᾶν τῶν αὐτῶν Ἐπισκόπων ἔτω κατὰ
Ἀποδόχῃ ὑπερῶν αὐτῶν Ἀποδόχῃ. ὡς ὁ πρῶ-
τος ἐκείνος Ἐπίσκοπος ἐκείνους ἀρχιερεὺς αὐτῶν καὶ ἀρχιε-
ρεῶν ἡνὰ τῶν ἀποστολικῶν ἀνδρῶν, ὅστις μέλει τέ-
λος μετὰ τῶν Ἀποστόλων διέμεινε, βιβλίῳ τῶν πα-
ραγραφῶν, κεφαλalaίῳ τετρακοστῷ δούτερον. καὶ ἰδὲ,
οἱ ἀρχιερεῖς, Ἀπόστολοι, οἱ δὲ Ἀποδόχοι, Ἐπίσκοποι.

Παμμελίᾳ εἰς τὸ αὐτὸ μυθᾶριον τῷ Βελλαρίνῳ.

αὐτῶς τὸς Ἀποστόλους πρῶτος εἶναι Ἐπίσκοπος, καὶ
ἐκ ἐλαττον ἰδίως τὸς ἄλλους Ἐπισκόπους δεδέχθαι
τὸς Ἀποστόλους ὅσον τὸς καταδουλοῦντες Διακόνους τὸς
πρῶτους Διακόνους. Ἰακώβος Παμμελίος σημαίνει
τρίτῃ ἐκ ταύτῃ τῇ τῶν Κυπριανῶν ἐκείνῃ πέμπτῃ ἐπι-
στολῇ φησὶ, Ὁρδῶς τὸς Ἐπισκόπους τῶν Ἀποστόλων
Ἀποδόχῃ ἀποκαλεῖ ὡς καὶ ὁ ἀρχιερεὺς ὁ Κυπριανός. καὶ
σημαίνει ὡς καὶ πᾶν πιστοκῶν ἐκείνην ἐπιστολὴν
τῶν αὐτῶν, ὅτι φησὶ τῶν Ἀποστόλων καὶ τῶν Ἀποδό-
χων αὐτῶν Ἐπισκόπων ἐκείνην Ἀποδόχῃ.

εἰς τὸ αὐτὸ μυθᾶριον τῷ αὐτῷ.

παρ' ἡμῶν ὁ Χριστὸς διετάξατο, δωρέμενο αὐ-
θοῖ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, χαρίζομενός τε αὐτῶν τῇ
Ἐκκλησίᾳ ἐν τῇ Πέτρῳ καὶ τοῖς λοιποῖς Ἀποστόλοις ἕως
τῆς σωματικῆς τῆς αἰῶνος, πᾶν αὐτῶν χορηγῶν αὐ-
τοῖς, οἵτινες ἐχρηστονήθησαν ὡς τῶν Ἀποστόλων,
ἡ ὑπὸ τῶν Ἀποδόχων αὐτῶν. ὁ αὐτὸς, ἐκείνους Ἐπι-
σκοπῇ ὑπὸ τῆς ἐκείνης κατὰ γὰρ, ὅπου οἱ Ἐπι-
σκοποι καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἀλλήλοις εἰσι Ἀποδόχοι
ὡς καὶ Χριστὸς Ἀπὸ τῶν Ἀποστόλων, καὶ ὡς τῶν Ἀπο-
στόλων αὐτῶς τὸς Ἀποδόχους ἀρχιερεῖς ἡμῶν. ταῦτα Ἰωάννης
ὁ Δελίδος βιβλίῳ τετάρτῳ περὶ βυαγγελίων δογμα-
των, κεφαλalaίῳ τρίτῳ, μέρῳ πρῶτῳ. ἀρεῖ ἰδίως ἐν τῇ

ποιμα-

παιμαντική Αρχιερατική ἐξουσία μέχρι τῆς συντελείας

λόγου 5.

Οἱ οὖν τῶν ἀλλήλων ἴσοι ἐν τῇ Διαδοχῇ τῶν Ἀποστόλων, αἱ αὐταὶ ἴσοι εἰσι ἀλλήλοις τῇ ἐξουσίᾳ τῆς ποιμαντικῆς δικαιολογίας, ἀλλὰ μὴ εἰς τὸν σκο-

λόγου Ζ'.

καὶ ὑποκρίσεις εἰς τὴν

Εἰς τὴν οὐρανὴν τὴν τῆς τάξεως τῆς Ἐπισκοπῆς, ἀναγκαῖα εἰσὶν ἡ δικαιολογία, ἡ δὲ οὗτος συνασφύρων πᾶσι τάξι, συνασφύρεται καὶ πᾶσι δικαιολογίαν. Πρὸς τὴν τὴν ὑποκρίσιν ὑποκρίνεται ὁ Βεδαρμύς βιβλίῳ τετάρτῳ περὶ τῆς Πάπας, κεφαλᾷ ὑστάτῳ λέγων, Παρὰ τοῦ ἀμφοτέρου δίδονται, ἀλλὰ τὸ ἐν ἐμείσεως, τὸ δὲ ἕτερον ἀμείσεως, διὸ τὸ εἶ, ταῖς ἐν ἐξουσίᾳ τῆς τάξεως ὑποκρίσιν τὴν χαρακτηρεῖται καὶ πᾶσι χάριν, ἡν μόνος ὁ Θεὸς ἐπι-

λόγου Η'. καὶ ὑποκρίσεις εἰς αὐτὴν Βεδαρμύς, ὅτι καὶ ἐμείσεως ὁ Πάπας δυνάμει χειροτονεῖ Ἐπισκόπους δι' ὧν ὁ Πέτρος κατ' ἀρχαίαν κατέστησεν Ἀντιοχείας καὶ Ἀλεξανδρείας Πατριαρχῶν, καὶ ἀπ' αὐτί-

σι πᾶσι ταύτῃ ὑπὸ πολλῶν ἁγίων πατέρων καὶ τῆς Ῥώμης Δαμάσκου, ὅτι πάντες οἱ Ἐπίσκοποι ἐξίσχουσιν

Εἰ δὲ πάντες οἱ Ἐπίσκοποι λαμβάνουσιν πᾶσι δικαιολογίαν τῶν Πάπας, πολλοὶ Ἐπίσκοποι ἐκ ἧσαν ἀληθῆς Ἐπίσκοποι, καὶ γὰρ ἐπ' αὐτάς τας Ἐπισκοπὰς, καὶ μάλιστα τὰς τῆς Ἀσίας καὶ Ἀφρικῆς ἐψηφίσαντο, ἡ ἐχειροτόνησαν ὁ Πάπας. Τὴν τὴν ἐπιχειρήματα ποσῶς ἐρήμασιν ἀναρῶνται ἀσυνάξας ὁ Βεδαρμύς βιβλίῳ τετάρτῳ περὶ τῆς Πάπας, κεφαλᾷ ὑστάτῳ, ὅπως ταύτην ἐκρίθησιν τὴν ὑποκρίσιν, λέγει γὰρ, ὅτι ἡ ἔστιν ἀναγκαστικὴ ἵνα ψηφίζηται ὁ Πάπας ἀμείσεως τὰς Ἐπισκοπὰς, ἀλλ' ἀρκεῖ καὶ ἐμείσεως Διὰ τῶν Πατριαρχῶν καὶ Ἀρχιεπισκόπων τὴν ποιῶν, Διὰ τὴν κατ' ἀρχαίαν ὁ Πέτρος κατέστησεν Πατριαρχῶν Ἀντιοχείας, καὶ Ἀλεξανδρείας, οἵτινες λαβόντες πᾶσι ἐξουσίαν τῶν τῆς Πέτρος, χρίσιν πᾶσι τῆς Ἀσίας καὶ Ἀφρικῆς ἐκρίσιν, καὶ ἐδύναται χειροτονεῖν Ἀρχιεπισκοπὰς, οἵτινες μεταταῦτα χειροτονεῖσιν Ἐπισκοπὰς. Ὅμως ὑποκρίσιν ἐκ ἀδυναμίας εἰς ταῦτα, Τιμόθεος γὰρ καὶ Οὐρίσιμος καὶ οἱ Διαδόχοι αὐτῶν Ἐπίσκοποι ἔφεσαν, περὶ ὧν ἐν τῇ ἐν Καλκηδόνι Συνόδῳ πρὸς αὐτὴν, Λεόντιος Μαγνησίας εἶπεν, Ἀπὸ τῆς ἁγίας Τιμόθεος μέχρι καὶ ἐκαστοῦ Ἐπίσκοποι ἐγένοντο, καὶ πάντες ἐν Ἐφέσῳ ἐχειροτονήθησαν. ὅτι δὲ ὁ Οὐρίσιμος διεδέξατο πᾶσι Ἐπισκοπῶν τῆς Ἐφέσεως μετὰ τὴν θάνατον τῆς Τιμόθεος, φανερεῖται ἐκ τῆς ἐπιστολῆς ἱγνατίου πρὸς Ἐφέσιους, ὁμοίως καὶ περὶ τῆς Σμύρνης Πολυκάρπου καὶ τῶν αὐτῶν Διαδόχων, λέγει γὰρ ὁ Εὐσεβίου περὶ αὐτῶν, Ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῶν Ἀποστόλων κατασταθεὶς εἰς τὴν Ἀσίαν ἐν τῇ ἐν Σμύρνῃ Ἐκκλησίᾳ Ἐπίσκοπος, καὶ ταῦτα διδάξας καὶ αὐτὸν καὶ τῶν Ἀποστόλων ἔμαθε, καὶ οἱ μέχρι τῆς Διαδοχῆς τῶν Πολυκάρπου θρόνον, βιβλίῳ τετάρτῳ, κεφαλᾷ πρὸς αὐτὴν δεκάτῳ. Ὁ αὐτὸς, Τηλικαὶα ὅτι Ἀντιοχείαν Ἐκκλησίαν θεόφιλος αὐτός ὑπὸ τῶν Ἀποστόλων ἐγνωρίζετο, βιβλίῳ τα-

τῆ αὐτοῦ εἰς τὸν σκοποῦν Διαδοχῆς τῶν Ἀποστόλων.

ποι ἡ ἐν Ῥώμῃ, ἡ ἐν Βυγερβίῳ ἀλλήλοις εἰσὶν ἴσοι ἐν τῇ Διαδοχῇ τῶν Ἀποστόλων, ἡ ἐκρίσιν δὴ ἡ ἐκ τῶν αὐτῶν ἐκ πολλοῖς ἐξηγῶνται.

καὶ ὑποκρίσεις εἰς τὴν Βεδαρμύς, καὶ ὑποκρίσεις αὐτῆς.

τιλέσται δυνάμει, τὸ δὲ ἕτερον, ταῖς ἐν τῇ δικαιολογίᾳ ἐπιζητῶν μόνον τὴν θέλησιν τῆς σωτηρίας. ταῦτα ὁ αὐτὸς. Ἡμεῖς ἔκως ταύτην πᾶσι ὑποκρίσιν ἀμείσεως ἀπεβάλοιμεν κεφαλᾷ τριτῷ, καὶ ἡ δὲ ὁ ῥητόν, ὅτι τὸ πνευματικὸν χάρισμα, καὶ αὐτὴ ἡ πνευματικὴ ἀμφοτέρω ἐξουσία μετὰ δίδεται τῶν μόνων τῶν ἐν ἀμείσεως, ὅπως εἴρηται πλατύτερον ἐκ πολλοῖς αὐτῶν.

ἡ καὶ ἐμείσεως ὁ Πάπας δυνάμει χειροτονεῖ Ἐπισκόπους δι' ὧν ὁ Πέτρος κατ' ἀρχαίαν κατέστησεν Ἀντιοχείας καὶ Ἀλεξανδρείας Πατριαρχῶν, καὶ ἀπ' αὐτίσι πᾶσι ταύτῃ ὑπὸ πολλῶν ἁγίων πατέρων καὶ τῆς Ῥώμης Δαμάσκου, ὅτι πάντες οἱ Ἐπίσκοποι ἐξίσχουσιν

ὅτι ταῖς πλείους ἐγνωρίζοντο κατὰ τὴν τῆς πρώτης τάξεως τῆς τῶν Ἀποστόλων ἐκρίσιν διαδοχῆς, βιβλίῳ τρίτῳ, κεφαλᾷ τετρακοστῷ ἐκδόμῳ. Ὁ αὐτὸς κατελέγων τῆς ὑπὸ τῶν Ἐπισκόπων ἱεροσολύμων Φησί, Καὶ ὅτι πᾶσι τὴν Νάρκισσον τετρακοστὴν ὑπὸ τῶν Ἀποστόλων κατὰ πᾶσι τῶν ἐξῆς Διαδοχῶν γενομένην, βιβλίῳ πέμπτῳ, κεφαλᾷ δεκάτῳ. Καὶ ὁ Ἐπιφάνιος Φησί, Ὁ Κέρων ἐν χρόνῳ γέγονεν ἵνα ἐπισκόπου πᾶσι εἴητι κλήρον ἔχοντες ὑπὸ τῆς τῶν περὶ τὸν Ἰάκωβον καὶ Πέτρον καὶ Παῦλον Ἀποστόλων Διαδοχῆς, Διέρι-39 σα τεσσαρεσθῆς πρώτῃ. Ὁ αὐτὸς, ὅτι τὰς χρόνους κατέστη καὶ κατ' ἐμείσεως ὑπὸ τῆς Ἰακώβου τῆς Ἐπισκοπῆς, τὰς κατὰ Διαδοχῶν Ἐπισκοπὰς ἐν ἱεροσολύμοις, Διέρισα ἑξήκοντες πέμπτῃ. καὶ ὁ Ἀνυσεῖν ἐξηγῶν τὴν τεσσαρεσθῆς τετάρτην ψαλ-35 μὸς, Φησί γινώσκαι ὑπὸ τῶν Ἀποστόλων Ἐπισκοπὰς. Καὶ ὁ Ἰερώνυμος ἐν τῇ αὐτῇ τότῃ, Ἀπόντων, ἔφη, τῶν πατέρων, ἦγεν τῶν Ἀποστόλων, αὐτὸς ἐκείνων καὶ εἰσὶν οἱ Ἐπίσκοποι. καὶ Διονύσιος ἐν τῇ πρὸς Δημόφιλον ὑποστολῇ λέγων περὶ Ἐπισκόπων καὶ τῶν Διαδόχων τῶν Ἀποστόλων, ὑποτίθηται πολλὰς Διαδοχὰς τῶν Ἀποστόλων, ὅπως ἐξηγῶνται ὁ ὁ αὐτὸς Μαξιμῶς, ἐκ δὲ ὅπως μετὰ τῆς Πάπας, ἀλλὰ Φησί, Διαδόχους δὲ τῶν Ἀποστόλων οἱ μὲν λέγουσιν τὰς κατὰ Πατριαρχίας, καὶ ὁ αὐτὸς 41 μαστὸς ὑποστολῇ τετάρτῃ πρὸς τὰς Ἐπισκοπὰς, τοῖς Ἐπισκόποις, ἔφη, πᾶσι καθόλου Ἐκκλησίαν γινώσκαι ὑποτεταμένους. καὶ ὁ Τερτυλλιανὸς Φησί, Τὰς Ἀποστόλους πᾶσι Ἐκκλησίαν καταστήσαντας, καὶ τὰς ὑστέρως Ἐκκλησίας ὑποστολικὰς ἀποσαγορεύσαντας τῆς πρώτης Ἐκκλησίας προαφάσεως. Καὶ, ἐκ ἀπ' αὐτῶν, ἐκ δὲ δι' αὐτῶν λαβὼν τὸ χάρισμα τῆς ὑποστολικῆς ἐξουσίας Παῦλος. Καὶ, μὴ δυνάμενος Πέτρος, μὴ τῆς ἐκείνου φωνῆς, ἀλλ' Ἰσίδωρος αὐτῷ, ἔπεισεν εἰς Κρήτην τὸν Τίτον, καὶ ὅτι

τάτῃ αὐτῇ καταστῆσαι κατὰ πόλιν Πρεσβυτέρους, ἤτοι Ἐπισκόπους. καὶ οἱ Ἀπόστολοι ἀμέσως πρὸς Χερ-
 5 ἑξ Ἀβόντιος πλὴν Ἀποστολικῶν ἐκκλησιῶν καὶ διωκτικῶν
 καὶ ἐκείνων, ἑκαστὸν ἐκαστοῦ ὅπου ἐκκλησίαν
 Ἐπισκόπος ἐξ οἰκίας διωκτικῶν, εἰ καὶ ὁργανικῶς
 ἐκκλησίαν ἐν πολλοῖς ἀντιθέτως κατὰ τὰς ἀγίας πα-
 10 τέρους. Ἐπιλέγει ἡμᾶς διηγουμένης ὁ Χρῆστος ἵνα
 κατ' αὐτὸν γράφωμεν μίαν πρὸς μίαν τὰς μαρτυ-
 ρίας τῶν ἀγίων πατέρων, καὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν
 15 Ἀποστόλων ἐγγεῖρα εἰς τὴν ἀνάγκησαν ὑποκρίναι τὴν Βεβαίωσιν, λέγοντες τὰς Πατερικὰς Ἀποστολικὰς

καὶ Ἀποστολικὰς λαβεῖν τὴν ἐκκλησίαν πρὸς τὴν Πάπαν.
 Παλιγοῦνται ὁμοίως, καὶ ῥητέον ὅτι καταγέλαστον
 ἐστὶν καὶ διόλου ἀνάγκη, ὅτι οἱ Πατερικὰς Ἀπο-
 20 στολικὰς καὶ Ἀποστολικὰς ἔλαβον τὴν ἐκκλησίαν πρὸς
 τὴν Πάπαν, φανερώς γὰρ μάχεται τῇ καθολικῇ ἀρ-
 χαιοτάτῃ περὶ ἰσότητος πάντων τῶν Ἐπισκόπων,
 ὡς δέδεικται, καὶ ταῖς ἀποφάσεσι τῆς πρώτης καὶ
 25 δευτέρας καὶ τετάρτης τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων περὶ
 τῶν ἀπονομῶν τῶν αὐτῶν ἐκκλησιῶν ὁρίων, καὶ τῇ γινώ-
 σκει μὴ τῆς ἐκκλησίας Οἰκουμενικῆς, ἐν ᾗ οἱ Πατερικὰς
 τῆς Ἀνατολῆς μετὰ τὴν αὐτῆς Ἐπισκόπων
 30 τὰς συνοδικὰς πράξεις ἐπράξαντο, καὶ ἀπεφάνησαν
 καὶ ὁρίσαν, ματαίως ὑποβῶντες τὴν Βιβλίαν, κα-
 θάπερ ματαίως ἠγωνίζετο Λέων ὁ Πάπας περὶ τῆς
 35 ὑποφάσεως τῆς ἐν Χαλκηδόνι Συνόδου περὶ τῶν πρε-
 σβυτέρων τῆς ὁρίων Κωνσταντινουπόλεως, ἐπειδὴ ὁ λό-
 γος τῆς Συνόδου ἴχυσεν ἐν παντί, καὶ δὴ καὶ αἱ
 μεταγενέστεραι Συνodoὶ ἐδεδίξαν καθεξῆς κατὰ πλά-
 40 τὴν καθεαυτῶν τὴν ἰσότητά, καὶ ἔχουσιν ἀλλήλοις
 πάντες οἱ Ἐπίσκοποι, καὶ ἀπολύτως ὅτι ἐκαστὸν Ἐπι-
 45 σκόπον περὶ τῆς ὁρίων Ἐκκλησίας τῆς Ρώμης ἐν
 τῇ Ἀποστολικῇ Διαδοχῇ καὶ ἐπισκοπικῇ ἐκκλησίᾳ τῆς τε
 τῆς ὁρίων καὶ τῆς διηγουμένης. ὁ δὲ καὶ ὁ γέ-
 λωτος ὁρίων ὡς ἐκκλησίαν τὴν πλάσμα τῆς αἰσῆς Ἀπο-
 50 δοχῆς, ὅς ὁ τῆς Ρώμης ὁρίων καὶ ὑπὲρ τὰς ἄλλας
 ὑψέται, ἀλλ' ὁ Βασιλεὺς Φησὶν ὅτι Παροιμία ὅσον
 αὐτοῦ φησὶν, ἐδέετο γινώσκουσα ταῦτα. καὶ
 55 πληρεστέραν ὁμοίως ὑποβολῇ τῆς πεπρασμένης ταύ-
 τος καὶ βεβήλης τῆς Ρώμης Διαδοχῆς ῥητέον, ὅτι
 ἡ ἐν Ρώμῃ Διαδοχὴ ἐκκλῆνόντα τὴν Πέτρην, ἀλλ'
 ὡσαύτως καὶ τὴν Παύλιν, καὶ ἐν Ἀνατολῇ τῶν αὐ-
 60 τῶν, καὶ τῶν λοιπῶν Ἀποστόλων, ἀλλὰ καὶ περὶ
 τῆς ἐν Ἀλεξανδρίᾳ Διαδοχῆς ἐρεῖται τὰ περὶ τῆς
 65 καὶ δὴ καὶ κατ' ἄλλας φανερὰ καὶ ἀντιθέτως ῥη-
 τας τρέψας πρὸς τὴν ὁρίων, ὅτι αἱ μετὰ τὴν φησὶν
 τὴν περὶ τῆς αἰσῆς Πάπας ἐδ' ὁρίων ἐστὶν
 70 ὅτι τὴν Πέτρην, ὅτι τῶν λοιπῶν Ἀποστόλων Διαδοχοί.
 ὅτι καὶ ἀντιθέτως βιβλίαν πρώτης κεφαλῆς ἐν δέκα-
 75 τῶν, ὅτι ἴσοι οἱ Ἐπίσκοποι.

35 ΒΙΒΛΙΟΥ Γ'. ΜΕΡΟΣ Ε'. ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

Ὅτι τὸ ὑποσκοπεῖν τὴν Πέτρην εἰς Ρώμην ἔστιν ἐκκοπή, καὶ εἰς ταύτῃ ὑποδημῆσαι τὴν δευτέρω ἔστι τὴν
 40 Κλαυδίαν, ψόδῳ δέδεικται ἐκ τῶν πράξεων καὶ τῶν Παύλων ὑποσολῶν καὶ τῆς περιόδου τῆς ζωῆς Πέτρης,
 καὶ πάντες τῆς Ἀποστολικῆς ἰσορίας καὶ τῶν παλαιῶν μαρτυριῶν.

Ὅτι μὲν ὁ Πέτρος εἰς Ρώμην ἀπῆλθε, μάρτυς
 ὁ Εὐσεβίος βιβλίῳ δευτέρῳ, κεφαλῇ τρια-
 45 ρεσμηδεκάτῳ, καὶ ἐκκαδέκατῳ, καὶ ἐκκοπῇ πέμπτῳ,
 καὶ ὁρίων παρ' Εὐσεβίῳ, βιβλίῳ τρίτῳ, κεφα-
 50 λῇ πρώτῃ. ὅτι δὲ ἐκκοπή ἔστι ἐπισκοπία
 εἰς Ρώμην, ψόδῳ, ἀντίκεινται γὰρ ταῖς λέγουσι
 τῇ Λατίνῳ αἱ Ἀποστολικαὶ πράξεις, αἱ Παύλων ὑπο-
 55 σολῶν, καὶ ἡ περίοδος τῆς ζωῆς τῆς αἰσῆς Πέτρης,
 καὶ αἱ τῶν παλαιῶν μαρτυρίαι, ἐξ ὧν ἐστὶ καὶ ἡ τῆς
 60 ὁρίων παρ' Εὐσεβίῳ, βιβλίῳ τρίτῳ, κεφαλῇ
 πρώτῳ, καὶ ἡ τῆς Λατίνῳ βιβλίῳ καὶ περιφάνει
 65 ἐκκλησιαστικῇ ἀντιθέτως, λεγόμενον, Πέτρος πρὸς τὸ
 τέλος τῆς ζωῆς αὐτῆς ἐλθὼν εἰς Ρώμην, τὴν ἰδίαν
 αἰματὴν ἐτίμησεν αὐτῇ. καὶ Πέτρος Ἀλεξανδρείας
 70 καὶ μάρτυς ἐν τῇ καπολικῇ αὐτῇ ὑποσολῇ, κεφα-
 75 λῇ ἐντῷ φησὶν, ὁ δὲ καὶ τῶν Ἀποστόλων Πέ-
 τρος πολλὰς συλλήψεις, καὶ φυλακίδας, καὶ
 ἀτιμασίαις, ὅτε ἐν Ρώμῃ ἐσαυρώθη, ταῦτα φησὶ
 80 καὶ τὸ Μηνολόγιον ἰσχυρῶς ἐκκοπῇ αὐτῇ. αἱ Λατί-
 νοι δὲ, ἤτοι οἱ σοφιστὰς Διασφύρασι καὶ μεταπλάτ-
 τουσιν τὰς χρονολογίας κατὰ τὸ ἐν αὐτῇ, ὅθεν καὶ
 85 μαρτυρίας ἐκβύλας ἀποφύρασι πρὸς τὸν δόξαν ὅτι ἐν
 τῇ δευτέρῳ ἔστι Κλαυδία, ὅτε ἐστὶν ἐν τῇ φησὶ
 90 τριακονταεὶς ὁρίων, ἐπὶ τῇ ὁ Πέτρος εἰς Ρώ-
 μην, ἀμφότερα δὲ ψόδῳ, ἐπειδὴ ὑπο ἀκριβεστά-
 95 τος ἱστορίας ἀξιολόγων ἀρχαίων συγγραφέων δέ-
 νουται ὅτι ὁ Ἡρώδης ἐλθὼν πρὸς Κλαυδίαν ὑπο Ρώ-
 μης εἰς Παλαιστίνην, τὴν τρίτῃ ἔστι Κλαυδίαν ἀπέκτα-
 100 ναι τὸν Ἰάκωβον, καὶ τὴν Πέτρην καθεξῆς εἰς φυλα-
 κὴν, ἵνα ὑποκρίνῃ περὶ τὸ Πάσχα, Πέτρος δὲ λυ-
 105 θῆκε

θὰς τῶν δεσμῶν, ἐπορεύθη, ὡς φησὶν ἡ γραφή· εἰς ἄλλον τόπον, ὅπερ ἐξηγήσατο ὁ Χρυσόστομος, καὶ εἶπε τὸν τόπον, ἀλλὰ τὸν μόνον, ὅτι ἐπορεύθη εἰς ἄλλον τόπον, ὅτι μὴ ἐμβάλλαν ἑαυτὸς εἰς περισπῶν ἐκιδάχθησαν ὡς τὸ κυρεῖν οἱ Ἀπόστολοι· ἄλλος τόπος τις δ' αὖ ἐστὶ περὶ τὴν Παλαιστίνην, ἢ ἡ Ἀντιόχεια. οἱ δὲ παπισταὶ λέγουσιν ὅτι ἐπορεύθη εἰς Ῥώμην, ὅπερ καὶ ψεύδος ἐστίν, ἀλλ' ὅτι παλαιὰ τὰ εἰρησποῦντε ἔτη, αἷτα ὑπομνήσασιν οἱ αὐτοὶ, ὅσο γὰρ τὰ τρίτα ἔτης τῆς Κλαυδίου, ἐφ' ἧς ἐνερδύοντο οἱ παπισταὶ ἐλθόντες τὸν Πέτρον εἰς Ῥώμην, ὥς τὸ ἐνδεκάτῃ ἔτει τῆς Νέρωνος, ὅπέρ ἐστιν ἔτι ὁ Χρυσὸς ἐξηκαστὸν πέμπτου, ἐφ' ἧς ἐσαυρώθη ὁ Πέτρος κατὰ τὴν κοινὴν καὶ ἀναμφίβολον μαρτυρίαν τῶν συγγεγραμμένων, παρερρέθη ἔτη ἑκοσι καὶ οὐδ' ὁ Βαρώνιος φησὶν ὅτι ἐπαύτα τὰ τῆς Πέτρος ἐξορήσκει ὁ Λεκάς. ῥητέον ὅμως πρὸς αὐτὸν ὅτι ἀναγινώσκοντες, εἰ γὰρ ὁ Λεκάς τὰς ἐν Σαμαρείᾳ καὶ Λυδῶν καὶ Ἰόππῃ ὑποδημίας τῆς Πέτρος ἐξορήσει, πῶς δ' ἐπὶ Ῥώμῃ ἐπελάθετο μερίσκει ἔστι; εἴτα ἐν ἔτει ὁ Χρυσὸς τεσσαρκαστὴν ἐβδόμῃ, καὶ τῆς ἐπιστροφῆς τῆς Παύλου πρὸς Χρυσὸν ἔτι τεσσαρεσκαιδεκάτῃ ἐλθὼν ὁ Παῦλος εἰς Ἱερουσαλὴμ, εὖρον ὅκα τὸν Πέτρον, ὡς γράφει πρὸς Γαλάτας κεφαλala δότῃ, καὶ σωτὴν ἐν τῇ ὑποστολικῇ Συνοδῷ περὶ τῆς εἰς δὲ φυλάττειν τὰ ἐν τῇ μωσαϊκῇ Νόμῃ, καὶ ματὰ τὴν Συνοδὸν ἀπῆλθεν ὁ Πέτρος εἰς Ἀντιόχειαν, ὅτε μετὰ τινι χρόνῳ αὐτὸς καὶ αὐτῷ ὁ Παῦλος, ὡς γράφει πάλιν πρὸς Γαλάτας ὁ αὐτός· ἀλλ' ὁ Βαρώνιος συγχέει τὰς ἱστορίας, καὶ λέγει, τῆς Κλαυδίου διώξεως πρὸς ἐν Ῥώμῃ Ἰουδαίους, ὁ Πέτρος ἀναχωρήσας τῆς Ῥώμης, ἦλθεν εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἀνέβη εἰς τὴν Συνοδὸν. ὁ Ὀρόσιος ὅμως Λατίνος καταθύμιος, καὶ ἀρχαῖος, γράφει ὁπὸ μαρτυρίας ἰωσήφου, ὅτι ὁ Κλαυδίου τὸν διωγμὸν ἐποίησε καὶ ἐν αὐτῷ ἔτι τῆς Βασιλείας αὐτοῦ, ὅπέρ ἐστιν ἔτι

τεσσαρκαστὸν ἔνατον, τρίτῳ δὲ μετὰ τὴν ὑποστολικὴν Συνοδὸν. δεύτερον, καὶ ποιητικῶς τὰ τὰ τῷ ἔτι ἔγραψεν ὁ Παῦλος τὴν πρὸς Ῥώμους ἐπιστολήν, ἐν ᾗ ἐδέξατο μνήμη τῆς Πέτρος. τρίτον, ὅτι τῷ ποιητικῶς ἐβδόμῃ ἔτι ὁ Παῦλος δεσμιος εἰς Ῥώμην ἀπάγεται, καὶ ἀπαντῶσιν αὐτῷ οἱ ἀδελφοί, καὶ ποιεῖ μετὰ τῶν ἐν Ῥώμῃ Ἰουδαίων τὸν διάλογον, ὃν περιγράφει ὁ Λεκάς κεφαλala ἐσχάτῃ, καὶ πάλιν ἐδέξατο μνήμη τῆς Πέτρος. διαμνηστικὸς δὲ τῆς ἀπαγωγῆς ἐπὶ ἔτη δύο, ἔγραψε ὁ καὶ ὁ Παῦλος 10 τὰς πρὸς Κολοσσαεῖς καὶ Εφεσίους καὶ Φιλιππησίους καὶ Φιλιμόνα ἐπιστολάς, ἐν αἷς ἐδὲ σημειῖται, ἐδὲ γνώρισμα (εἰ μή τις ματὰ δόξαν βάλῃτο) τῆς Πέτρος ἡ τότε εἶναι ἐν Ῥώμῃ, ἢ γινώσκαι πρότερον, μάλιστα δὲ καὶ τὸν τῶν φαίνεται, ἐν γὰρ τῇ πρὸς Κολοσσαεῖς ἐπιστολῇ, καὶ 15 κεφαλala τετάρτῃ, τὰς μετ' αὐτῆς ὄντας ἐν Ῥώμῃ ὁ Παῦλος ἀπαρτιμῶν, ἐκ τῆς περιτομῆς μόλις τίθεται ἀρτίστονον, καὶ ἰσχυρὸν καὶ ἰσχυρὸν. οὗτοι μόνον, φησὶν, ἡ δὲ μοι συνεργοὶ εἰς τὴν Βασιλείαν τῆς Θεᾶς, οἵτινες ἐγχορήγησαν μοι παρηγορία. τὸ δὲ ἡ τὸν Πέτρον τὴν συμπεριελαβὼν ἀπα- 20 νήσασθαι, ἢ τὸν Παῦλον τὴν σιγῇ παρελθόν, καὶ οἱ ἐχέφρων πισύσας, καὶ τῇ πρὸς Τιμόθεον δούτερά, ἢ τὸν δοκῇ τὴν καὶ τὸν Παῦλον γεγραφοῦναι, φησὶν, ἐν τῇ πρώτῃ μετὰ τοῦ λόγου ἐδὲ μοι συμπαρεγένετο, ἀλλὰ πάντες με ἐγκατέλειπον. ἐξ ὧν 25 διώκεται πρὸς τὸ ἀκούειν καὶ πρὸς τὸ ἀκούειν τὸν Πέτρον εἰς Ῥώμην. λυθεὶς δὲ τὸ ἐν Ῥώμῃ φυλακῇ, καὶ ἡ ἀναγέρων ἐν Ἰταλίᾳ, ἔγραψε τὴν πρὸς Εβραίους ἐπιστολήν, ἐν δὲ τῇ ταύτῃ τέλει μνηστικῇ Τιμόθεον, ὅπως τε τῶν δεσμῶν ἐλύθη, καὶ ὅτι ἐλεύσεται σὺ αὐτῷ πρὸς 30 ἐκείνους, καὶ αὐτὸς ἐσσεῖται ἐν τοιαύτῃ τῇ λόγῃ ὁπότε φάσαι τὸς πόδας, τὰς μερίμνας, καὶ τὰς κινδύνους τῆς Πέτρος, εἰς τὴν ὑπομνήσκειν ὁ Πέτρος ἐν Ῥώμῃ, ἢ ἐν αὐτῇ ὑπομνήσκειν. ἐκ πάσης ἐκ τῆς ἀποστολικῆς ἱστορίας φαίνεται μὴ πᾶν τὸν Πέτρον εἰς 35 Ῥώμην ἐλθόν.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Β'.

ὅτι ἔτι τὰ ἐν τῇ ὑπολογίᾳ τῆς φυγῆς τῆς Ἀθανασίας, ἔτι ὁ ἐν τῇ τῆς Πέτρος καὶ Παύλου κοιμήσει λόγος 40 τῆς Λέοντος Ῥώμης, ἢ τῆς Εὐσεβίου καὶ Ἱερωνύμου καὶ ὁ τῶν ἀρχιερέων τῆς Ῥώμης κατάλογος βοηθῶσι Λατίνοις, ἐπὶ Κλαυδίου λέγουσιν ἀνελθόντες τὸν Πέτρον εἰς Ῥώμην καὶ ὑποσκοπεῖσθαι ἔτι εἰκοσιπέντε, ἔτι ἐπὶ Νέρωνι ἀνελθόντες, καὶ ἀπαρτίσθαι συγχωρεῖν τὸ ὑποστολικὸν ἄξιωμα εἶναι μερικὸν ἐπίσκοπον τὸν Πέτρον, καὶ ὅτι ὁ μόνον ὁ Πέτρος, ἀλλὰ καὶ ὁ Παῦλος ὑποκόμει τὴν Ῥώμην ἐκκλησίαν.

45

Ὁ μόνον τὰ ὁπότε τῶν ἱστορικῶν συμβαλλόμενα ὑπὸ τῶν βυζαντινῶν τὸν Πέτρον καὶ δούτερά ἔτι τῆς Κλαυδίου εἰς Ῥώμην ἀναγενεῖται βοηθῶν αὐτοῖς ἐδὲ, ἀλλὰ καὶ τὰ ὁπότε τῶν ἀρχαίων πατέρων κατωπιδόματα, καὶ γὰρ ἀναμνηστικῇ ἡμῶν εἰς τὴν μετὰ τοὺς Ἀθανάσιον καὶ Λέοντα, τὸν μὲν Ἀθανάσιον λέγουσιν ἐν τῇ ὑπολογίᾳ τῆς ἰδίας φυγῆς, Πέτρον δὲ ὁ Λέων τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων κρυπτοῦν, καὶ Παῦλον ὁ ἐν σαργάνῃ χαλασθεὶς καὶ φάτων, ἀναμνηστικῇ, καὶ ὑμᾶς εἰς Ῥώμην μαρτυρῆσαι, καὶ

ἀναμνηστικῇ τὴν ὑπομνήσκειν, χαίροντες δὲ μᾶλλον ἀπῆλθεν, καὶ ὁπότε, ὡς πρὸς τὴν ἰδίαν κατωπιδόμα, ἐγινάντο σφαζόμενοι. ὁ δὲ, καὶ παρὸν τὰ τὸν νικητὸν ἐκατέπνευεν, ἀλλὰ καὶ ὁ καυχῶτο λέγων, ἐγὼ γὰρ ἤδη ἀποδόμα, καὶ ὁ κατὰ τῆς ἐμῆς ἀγαλῆ- 50 σιως ἐφέστηκε. καὶ δὲ Λέοντα, ἀπὸ τῆς λόγῃ εἰς τὴν κοιμήσειν Πέτρον καὶ Παῦλον, Πέτρος ὁ μακάριος καὶ κορυφαῖος τῆς ἀποστολικῆς πατρίας τῶν ἀποστόλων τῆς Ῥωμαϊκῆς Βασιλείας κληροῦται. ἔτι φοβῇ τὴν δέσποιναν τῆς κόσμου Ῥώμης οὐδ' οὐ

ἢ

τῇ εἰσῆλθῃ τῇ Καίσαρα φοβηθεὶς πᾶν τὸ ἱερέως πα-
 δίσκον· μή τι ἄρα ἦεν τῇ κρίσει τῷ Πιλάτῃ, ἢ οὐ τῇ
 ἀπειθείᾳ τῶν Ἰουδαίων ὑπαρχόντων· ἐλάττω ἢ ἡ ἐν Κλαυ-
 δίῳ ἐξουσία, ἢ ἡ ἐν Νέρονι ὀμότης; Ἀλλὰ ῥητέον περὶ
 5 μὴ τὸ πρῶτον, ὅτι τὸ πρῶτον τὸ ἐκείνου ἀπὸ τοῦ
 ὅτι ἐμφανιστὴν παρέχεται ὅτι ὁ Πέτρος φυγὼν ὑπὸ ῥώ-
 μης πάλιν ἐπαγγέλλεται εἰς αὐτὸν, ἐν αἷματι πολ-
 λῶς καὶ ἀναμφιβόλως ἀντιγράφῃς λέγεται, ὅτι πρῶ-
 10 τερων τὰς Ἰουδαίας φεύγων, ἐξ ἧς παρίσταται περὶ
 μίας καὶ τῆς αὐτῆς φυγῆς τῷ Πέτρῳ λέγειν τὸν ἄγον
 Ἀθανάσιον, καὶ περὶ τοῦ ὅτι ἐξέπεσε δύνανται ἐκ
 τῆς αὐτῆς λόγων συμφωνίας τὸ ὅτι ἀντικείμενοι εἰς
 τὸν ὑπόθετον αὐτῶν. περὶ δὲ τὸ δαύτερον, ὅτι τὸν
 ῥωμαίων Ἀντικρατῶν ὅτι τὸν Ἀποστόλων τῶν μόν-
 15 νοι ἐφρουρῶντο κατὰ τῆς Ἐκκλησίας Κλαυδίου καὶ
 Νέρον, ὡς τὸν ἐξουσίαν καὶ ὀμότητα εἰς ὑποδοχὴν
 ὁ Πέτρος ἠδυνάτω, εἰ καὶ μὴ πᾶσι εἰς ῥώμην ἤλ-
 θον ὅτι Κλαυδίῳ. ὅτι ὁ Λίον ἐσώθησε τὸν Πέτρον
 20 ἀπὸ τοῦ ἐκείνου καὶ τὸν ἔχον ἱστορικὴν καθάρτην
 καὶ ἀναμφιβόλως. περὶ τούτοις εἰς οἰκιστὴν φέρει τὸν Εὐ-
 σέβιον τῶν ἡμετέρων γράφοντα ἐν τῇ τεσσαρεσκατοῦ τρι-
 τῷ ἔτη ὑπὸ Χριστοῦ, Πέτρος ὁ Ἀπόστολος μετὰ
 τὸ Θεμελιώσαι τὸν ἐν Ἀντιοχείᾳ Ἐκκλησίαν ἀνέ-
 25 χεται εἰς ῥώμην, ὅθεν ὅτι ἐκκοσπεύει ἔτη κη-
 ρύτῃ τὸν Εὐαγγέλιον, τῆς αὐτῆς πόλεως Ἐπί-
 σκοπος Θεμελιῶν. Ἀλλὰ ῥητέον, ὅτι παρ' Εὐσε-
 βίου ἐκ ἐξουσίας τῶν ῥημάτων, εἰ δὲ καὶ
 ὁ μεταφράστης αὐτῶν εἰς τὸν λατινικὸν γλῶττιον ἱερῶ-
 30 νυμ, ἡ ἑκείνου ἡ εἰς τὰς, μακρὰν τῆς ἀλη-
 θείας ἔστιν, ὅτι καὶ Εὐσεβίου ἐν ὑποκρίσει αὐτῶν συγ-
 γραμμάτων, ὅτι ἐν τῇ οὐκ ἐκκοσπεύει αὐτῶν ἱστορίᾳ
 περὶ Ἐπισκοπῆς μὴσαν ἡνὰ ποιᾶται τὸ Πέτρον,
 εἰ δὲ Ἐπίσκοπος ποτε καλῶ τὸν Πέτρον, τόσον
 35 δὲ μόνον ἔπειτα, ὅτι ὁ Πέτρος ὅτι Κλαυδίῳ κατὰ
 τὸ Σίμων ὁ ἀπὸ τοῦ ἐκ ῥώμης, ἐλθὼν δὲ τὸν
 Χρῆστον. ὅτι δὲ ὁ Εὐσεβίου ἐν τῇ ἡπατήρῃ,
 ὁ ἡλὸν, ἐκ δυνάμεως ὅπως γινώσκων πόθεν αὐτῶν περι-
 γυνοίται ἡ ἀπόστασις. ὁ δὲ ἱερῶνυμ, ἐν αἷματι, καὶ ἐν
 40 τῇ κατὰ λόγον τὸν ἱερῶν συγγραφῶν λέγειν ὅτι
 ποτὶς, ὅτι ὁ Πέτρος τῇ δαύτερον ἔτη Κλαυδίῳ
 ἀπῆλθεν εἰς ῥώμην, καὶ κατέβαλε Σίμωνα τὸν
 μάγον, καὶ ἐν ὅτερον ἐκκοσπεύει τὸν ἱερατι-
 κὸν κατέχευε καθέδραν. Ἀλλὰ ῥητέον, πόθεν
 45 ὁ ἱερῶνυμος λαβὼν ἔπειτα; ἐκ τῆς προηγουμένης ὑποθέ-
 σεις; ἀλλ' ἐκ τῆς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τοιαύτη ὑποθέ-
 σεις, ἐν γὰρ αὐτῇ, ἔγραψεν ὅτι καὶ αἱ περὶ αὐ-
 τῆς, ἡ γὰρ ἐκ τῆς Λακτατίου παρέλαβον, εἰρη-
 τὴς Ἀποστόλου κηρύττει τὸν Εὐαγγέλιον κατὰ πάσας
 50 τὰς χώρας δι' ὅτι ἐκκοσπεύει ἔτη καὶ τῆς Βασιλείας
 τῆς Νέρονος. ὅτι ὅπως ὁ ἱερῶνυμος ἔστιν ὁ ἀρχηγὸς
 τῆς τῆς δόξης, τῆς ὁ Πέτρος δηλαδὴ κατέχευε
 τὸν ἱερατικὸν Ἐπισκοπὴν ἐν τῇ ῥώμῃ ἔτη ἐκκοσπεύει,
 δοκῶ ἀναμφιβόλως. τῆς οἰκιστῆς ἐκδοχῆς τῆς
 κατὰ λόγον τὸν Ἀρχιερέων τῆς ῥώμης, ἀλλὰ καὶ τῶν

τοῦ ματαίου, δακνύται γὰρ διὰ πολλῶν, ὅτι οἱ τοι-
 αῖοι κατὰ λόγον ἀπὸ πλεονασμοῦ, καὶ πρὸς χάριν γυναι-
 κῶν, καὶ ὑπὸ τῶν ῥωμαίων πολυεθνῶς σιστοφι-
 σμῶν, τῆς διεσκαμνῆς, καὶ ἐν τῇ μετὰ αὐτῶν
 ἀσυνφωνίᾳ, ὅθεν καὶ ἀμφιβόλοι, καὶ ἀδυνάτοι πε-
 ρὶ τῶν πρὸς σύστασιν ἀληθείας. περὶ τούτοις ἐπι-
 κηφόρος βιβλίῳ δαύτερον, κεφαλαιῶν ἐκκοσπεύει πέμπτῳ
 φησὶ περὶ Πέτρον, ἐν ταῖς ἀρχαῖς Νέρονος τῇ ῥώ-
 μῳ ὑποδημιῶν. καὶ τὸ Μητρολόγιον ἱερέως τρι-
 κοστῇ φησὶ. Μετὰ τὸ κήρυγμα τὸ ἐν τῇ Θεσσαλονικίᾳ κατέ-
 5 βα ὁ Πέτρος εἰς τὸν ῥώμην, καὶ ἐσώρηντο ὑπὸ Νέρω-
 νος. καὶ ἐλθὼν ὅτι ἐκείνους ἀπῆλθεν, ἡ ὅτι Κλαυ-
 δίου, ἀλλ' ὅτι Νέρονος, καὶ ἐκ ὑπο ἱεροσολύμων, ἀ-
 λλά μετὰ τὸ κηρύττει ἐν Πόντῳ, καὶ Γαλατίᾳ, καὶ
 Καππαδοκίᾳ, καὶ Ἀσίᾳ, καὶ Βιθυνίᾳ. ὑπὸ λαμ-
 βάνονται οἱ ἀποστολῆς τῶν αὐτῶν ῥημάτων τῇ
 Λακτατίῳ, καὶ λέγουσιν, ὅτι ἐκ ἀριστερῶν διὰ τῶν
 10 τῶν Πέτρον ἀπῆλθεν εἰς τὸν ῥώμην ὅτι Κλαυ-
 δίου, καὶ διδάσκει ὅτι ἔτερον ἐκκοσπεύει. Ἀλλὰ ῥη-
 τέον, ὅτι ὁ Λακτατίου περὶ τῆς θανάτου τῶν δικαστῶν
 κεφαλαιῶν δαύτερον ῥητῶς τῶν φησὶ, Διασώρησαν
 εἰς Ἀποστόλοις εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐκ τῶν κηρύττει τὸν Εὐα-
 γγέλιον κατὰ αὐτοῖς ὁ Διδάσκαλος Κύριος ἐνεστά-
 15 λατο, καὶ δι' ἐκείνους ἐκκοσπεύει μέχρι τῆς ἀρχῆς τῆς
 Νέρονος Βασιλείας κατὰ πάσας τὰς Ἐπαρχίας καὶ
 πόλεις τῶν Ἐκκλησιῶν ἐθεμελιώσαν, βασιλεύοντες
 δὲ Νέρονος, Πέτρος εἰς ῥώμην ὑποδημιῶν, καὶ θά-
 20 ματα τὰ ὑποδείκνυται; ἀπὸ ἐποικίας διὰ τῆς δωρη-
 σίσης αὐτῶν ἐν τῇ ἐκείνῳ δυνάμει καὶ ἐξουσίᾳ, ἐ-
 πέστρεψε πολλὰς πρὸς τὸν δικαιοσύνην, ὅτι δὲ πρῶ-
 γματι ἀντιχριστοῦ. περὶ Νέρονος, πρῶτος πάντων
 κατὰ διδάσκει τὰς δόξας τῆς Θεᾶς, ἀποστήλασε τὸν Πέ-
 25 τρον σωρῶν, καὶ τὸν Παῦλον ἀπέκτενον, ἐξ ὧν δὴ-
 λον, μὴ εἶναι ἄλλην οὐσίαν τῶν τοιούτων λόγων,
 εἰ μὴ ταύτην, ὅτι δηλαδὴ μετὰ τὸν εἰς Οὐρανὸς Ἀνά-
 ληψιν τῆς Χριστοῦ οἱ δώδεκα Ἀπόστολοι αὐτὰ πάσας
 τὰς Ἐπαρχίας καὶ πόλεις ἐκῆρυξαν τὸν Εὐαγγέλιον
 30 τῇ Χριστοῦ ὅτι ἔτη ἐκκοσπεύει, βασιλεύοντες δὲ Νέ-
 ρωνος, ἦλθε καὶ Πέτρος εἰς ῥώμην, καὶ Θεμε-
 λιώσαν τὸν Ἐκκλησίαν οὕτως, σωρῶν τελευτῶν. ὅ-
 35 δὲ ἀποβάλλονται οἱ ἀντικείμενοι, ψόδος ἐπὶ σαφῶς,
 καὶ ἀσυνφωνίαν πᾶσι τοῖς Λακτατίου λόγοις. ὅτι
 τῶν ἐρημίων δὲ γίνεται σαφές, ὅτι ὁ Πέτρος ἔτε
 γέγονον, ὅτι ἐξ ῥέει μερικὸς καὶ ἰδικῶς Ἐπί-
 40 σκοπος ῥώμης, πρῶτον, ὅτι ὁ λόγος τῆς δόπο-
 σολικῆς ἀξιώματις ἐσυγχρεῖ τὸν Πέτρον εἶναι Ἐπί-
 σκοπον ῥώμης μερικόν. δαύτερον, ὅτι ὑπὸ τῶν
 ἀρχαίων τῶν ἐσημείωσαν, ὅτι καὶ Εἰρηναῖος παρ'
 Εὐσεβίου βιβλίῳ πέμπτῳ κεφαλαιῶν ἐκ τῶν πρώτων
 45 τῶν Θεοδοκίῳ τῶν ἐν ῥώμῃ Ἀρχιερέων ἐκδοχῆς
 ἔτω λέγει, Θεμελιώσαντες ἔν, καὶ οἱ ἐκδοχῆς
 οἱ μακάριοι Ἀπόστολοι τῶν Ἐκκλησιῶν, ὅτι ἡνὶ τῶν
 Ἐπισκοπῆς λειτουργίαν ἐνεχείρισαν. σωρῶν τῇ Εἰρη-
 50 ναίῳ καὶ ὁ Εὐσεβίος λέγων βιβλίῳ τρίτῳ κεφα-
 λαιῶν δαύτερον. Μετὰ τὸ μαρτυρεῖν Παύλῳ καὶ Πέτρῳ,
 πρῶτος

πρώτος τῆς Ῥωμαίων Ἐκκλησίας κληρεῖται πῶς ἔπι-
σκοπὸν Λίνου. μάλιστα πολλοὶ τῶν ἀρχαίων, καὶ
βασιλεῖς καὶ πατέρες Πέτρος πῶς Ἐπισκόπων Ῥώ-
μης χαρακτηρίζονται, συνεργοὶ καὶ συνεπίσκοποι καὶ
τὸν Παῦλον ὁμολογεῖσι, κοινῶς δηλονότι πῶς λα-
τρεῖσαν αὐτῶν, ἡμφοτέρους τῆς αὐτῆς ἐξέτας καὶ
φροντίδος ἡμῶν εἰς τὸ θεμελιώσαι, ἀλλὰ καὶ εἰς
τὸ διοικῆσαι πῶς ἐν Ῥώμῃ Ἐκκλησίαν. ὅθεν ὁ Ἐπι-
φάνιος Ἀίρεσις κατὰ Καρποκράτιαν φησὶν, Ἐν
Ῥώμῃ γὰρ γεγόνασιν πρῶτοι Πέτρος καὶ Παῦλος οἱ
Ἀπόστολοι αὐτοὶ καὶ Ἐπίσκοποι, εἴτα Λίνος. καὶ
πάλιν, Ἡ τῶν ἐν Ῥώμῃ Ἐπισκόπων Διαδοχὴ ταύ-
τῃ ἔχει πῶς ἀκολουθίαν, Πέτρος, Παῦλος, Λίνος, καὶ
τὰ ἐξῆς. καὶ ὁ Πάπας Ἀγάθων ἐν τῇ πρὸς τὸν Αὐτο-
κράτορα Κωνσταντῖνον ἀναφορᾷ φησὶν, Ἰνα δὲ αὐ-
τῇ τῆς καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς ἡμῶν πίστεως τῇ

τηλαυγέστατον λάμψῃ φῶς ἐν ταῖς πάντων καρδίαις,
ὅπερ ἐκ τῆς πηγῆς τῆς ἀληθινῆς φωτὸς ὡς οἱ ἀκ-
τίνων τῆς ζωοποιᾶ λαμπρότης τοῖς μακαρίοις λα-
τρεῦσιν Πέτρος καὶ Παῦλος τοῖς τῶν Ἀποστόλων κε-
ρυφαίοις, καὶ τοῖς τέττοις μαθηταῖς καὶ Διαδόχοις
τοῖς ἀποστολικαῖς κατὰ βαθμὸν μέλει τῆς ἡμετέ-
ρας ἐξουσίας τῇ τῇ Θεῷ βοηθείᾳ ἐφυλάχθη. καὶ ὁ Πά-
πας Ἀδριανὸς ἐν τῇ πρὸς Κωνσταντῖνον καὶ Εἰρηνίαν ἀναφο-
ρᾷ, ἥν καὶ αὐτὸς ἐν τῇ δευτέρᾳ προέβη τῆς ἐξδόμης Οἰκε-
μενικῆς, φησὶ περὶ τῆς Ταραχῆς, καὶ μάλιστα ἐν τῇ 10
ἐξουσίᾳ τῆς ἐξουσίας πίστεως τῆς Ἐκκλησίας τῇ
ἀγίᾳ Πέτρος καὶ Παῦλος τῶν κερυφαίων Ἀποστόλων
ἐξακολουθήσῃ. ταῦτα καὶ ἄλλοι πολλοὶ λέγουσιν ἕτω
ρητῶς, ἀλλὰ ἐξουσίαν αὐτῶν πῶς ἐπὶ αὐτοῖς τῆς
ἐπιτομῆς.

15

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Γ'.

Ὅτι πρὸς Πέτρον καὶ Παῦλον ἐν Ῥώμῃ καὶ ἐν Ἀντιοχείᾳ ἐκέρυξαν τὸ Εὐαγγέλιον ἀλλοί, καὶ πότε Παῦλος καὶ 20
Πέτρος ἐπεδήμησαν εἰς Ῥώμην, τίνας τε αἰτίαι ἐκλήθησαν Χριστιανοί, καὶ ἔτι τίς βασι-
λέως ἀνεχώρησαν οἱ Ἀπόστολοι τῶν Ἱερουσαλύμων, καὶ περὶ τῶν Πέτρος καὶ Παύλου Διαδόχων ἐν Ῥώμῃ καὶ
Ἀντιοχείᾳ, καὶ ἄλλοι ἐν αὐταῖς πολλοὶς μόνις τῇ Πέτρος ἢ Διαδοχῇ λέγεται.

Ὅπερ ἐν τῇ Ῥώμῃ πρὸς τῆς ἐκείσε ἀποδημίας τῇ
Πέτρος καὶ Παῦλος, ἐκέρυξαν τὸ Εὐαγγέλιον ἵνα,
μαρτυρῶντες τῇ Ἀγκᾷ κεφαλῇ ἐχάτω τῶν πράξε-
ων, ὅτι ἀπαγορεύει τῇ Παύλῳ εἰς Ῥώμην, ἐξῆλ-
θόν οἱ ἀδελφοὶ εἰς ὑπαύτησιν αὐτῇ, εἴτα ὁ Παῦλος
μένει ἐκεῖ ἔτι δύο, ἐκέρυξε περισσότερους πῶς βα-
σιλέαν τῇ Θεῷ, ἔτι δὲ Νέρωνος ἀπελθὼν ἐκεῖ καὶ
ὁ Πέτρος, ἐπώπησε τὰ εἰρηναῖα, λέγει γὰρ ὁ Νικηφό-
ρος βιβλίῳ δευτέρῳ, κεφαλῇ ἐκείνῳ πέμπτῳ, Ἐν
ταῖς ἀρχαῖς τῇ Νέρωνος τῇ Ῥωμαίων ἐπιδημίας
ὁ Πέτρος, ἐθεμελίωσαν πῶς Ἐκκλησίαν ὁ Πέτρος
καὶ ὁ Παῦλος, ὅπερ ἐστὶν ὅτι τελευτήσαν τὸν εὐαγγελι-
κὸν σκοπὸν ἐποίησαν, ἦσαν ἐκέρυξαν, ὡκονόμησαν
καὶ Ἐπισκόπους κατέστησαν, Λίνον, Ἀνάκλητον, καὶ
κλήματα. ὡς ἔν ταῦτα ἐν Ῥώμῃ ἐγένετο, ἕτω καὶ
ἐν τῇ Ἀντιοχείᾳ, ὡς ἔσονται πάλιν ὁ Ἀγκᾷ πράξεις
κεφαλῇ οὐδεκῇ, πρῶτοι ἐκέρυξαν ἄνδρες κύ-
ριοι, καὶ Κυρηναῖοι, πολλοὶ τε ἀρετὰς ἐπιστάσαν
εἰς τὸν Κύριον Ἰησοῦν. εἴτα οἱ Ἀπόστολοι ὑπὸ Ἱερου-
σαλύμων ἀκούσαντες ταῦτα, ἐπεμψαν τὸν Βαρνάβαν
καὶ σεσσητέον ὁ Χλὸς ἱκανὸς τῇ Κυρίῳ. μετα-
ταῦτα δὲ ὁ Βαρνάβας ἀναγαγὼν τὸν Παῦλον ὑπὸ Ταρ-
σῆ εἰς Ἀντιόχειαν, ἔμεινε πῶς αὐτῷ ὄντων τῶν οὖν,
ὅτε καὶ οἱ πῖσι Χριστιανῶν ὠνομάσθησαν ὑπὸ αἰτίας
τῇ Παύλῳ, λέγοντες τῇ Χριστοσύμῃ ἐν τέττῳ τῇ τέ-
ττῳ αὐτῷ, διατέτο ἐν Ἀντιοχείᾳ ἐχρηματίσθησαν κα-
λεῖσθαι Χριστιανοί, ὅτι ὁ Παῦλος ἐν ταύτῃ πρῶτον
διέτριψεν χεῖρον. ὡς δὲ ὁ κυρεὶς ἔτῳ. ἔτι κλαυ-
δίῃ τῇ καύσας, ὡς λέγεται ἐν τῇ αὐτῇ κεφαλῇ
περὶ τῇ γενομένῳ τότε λιμῇ, ὅτε καὶ ὁ Πέτρος
ἔπειτα ἐξῆλθε τῆς Παλαιστίνης, μετὰ γὰρ τὸ τὸν Ἑρῶ-

δὲ ὑποκταῖναι Ἰάκωβον, ὁ Πέτρος λυτρωθεὶς τῆς 25
φυλακῆς, ἀνεχώρησε τῆς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐπορεύθη
εἰς ἄλλον τόπον, ἦτοι πρὸς τρίτῳ ἔτα Κλαυδίῃ, ὅπερ
ὡς εἴρηται ἦν ἔτῳ ὑπὸ Χρυσῆ τεσσαρακοστὸν δευτέ-
ρον. ἐν δὲ τῇ τεσσαρακοστῇ ἐβδόμῃ ἐγένετο ἐν Ἱε-
ρουσαλὺμοις ἡ ἀποστολικὴ Σύνοδος περὶ τῆς Περιτο- 30
μῆς, καὶ τῶν μωσαϊκῶν ἐθῶν. μετὰ δὲ πῶς Σύνοδος
ταύτῃ, ἐν τῇ διωγμῇ τῶν Ἰουδαίων ὑπὸ Κλαυδίῃ, ὅς
ἐγένετο πρὸς αὐτῇ ἔτα τῆς Βασιλείας αὐτῆς, ἐπερ ἦν
τρίτον μετὰ πῶς ἀποστολικῇ Σύνοδος, ἀνεχώρησαν
οἱ Ἀπόστολοι τῶν Ἱερουσαλύμων, ὅτε καὶ ὁ Πέτρος ἦλ- 35
θον εἰς Ἀντιόχειαν, καὶ διέτριψεν ἐν αὐτῇ χρόνον
ἱκανόν, ὅτε καὶ ὁ Παῦλος αὐτίκῃ αὐτῇ φυλάττοντι
(ἐκείνῳ ἐκονομικῶς) τὰ ἔτη Μωσέως, καὶ ἐκείθεν
ἐπορεύθη εἰς πῶς Διασπορὰν, καὶ ἔτι Νέρωνος ἀπῆλ-
θον εἰς Ῥώμην. σημείωσαι δὲ ὅτι ὁ Παῦλος ἀπῆλ- 40
θε δέσμιος εἰς Ῥώμην πρὸς πρῶτον ἐβδόμῃ ἔτα,
καὶ λέγει ὁ Χρυσόστομος λόγῳ ἐκείνῳ πέμπτῳ εἰς
ταῖς πράξεσιν, ὅτι οἱ Ἀπόστολοι ἦσαν ἐν Ἱερουσαλὺμοις,
καὶ ἔως Παῦλος εἰς Ῥώμην μὴ ἀνέβαινον, ἐκεῖ ἦ-
σαν. εἰ δὲ οἱ Κύριοι, καὶ Κυρηναῖοι, καὶ Βαρνά- 45
βας, καὶ Παῦλος ἐκέρυξαν ἐν Ἀντιοχείᾳ, καὶ
μετὰ ταῦτα καὶ ὁ Πέτρος, μάλιστα δὲ πάντων ὁ
Παῦλος, δι' ἧς ἐκλήθησαν οἱ πῖσι Χριστιανοί, ἀλλ'
ἐπειδὴ τῇ Βαρνάβᾳ πρὸς καὶ αὐτῶν ἀνεχώρησαν τῆς Ἀν-
τιοχείας, ὁ δὲ Πέτρος καὶ Παῦλος μένουσιν εἰς ἄρτι 50
τόπος ἀποδημῶν, ἐθεμελίωσαν πῶς Ἐκκλησίαν, τε-
τίσαν ἡμῶν ἐκέρυξαν καὶ ὡκονόμησαν περισσότερους,
ἀλλὰ καὶ Ἐπίσκοπον ἐχρημάτισαν τὸν Ἐυσδοκῶν, καὶ ἔως
ἐκείθεν ἀπῆραν. λέγεται δὲ ἐν τῇ Ἀντιοχείᾳ Δια-
δοχῇ πότε καὶ τῇ Πέτρος, ὡς λέγουσιν ὁ Νικηφόρος
βιβλίῳ

βιβλίῳ δούτῳ, κεφαλῇ αὐτοῦ πέμψῃ, καὶ ὁ
 Εὐσέβιος βιβλίῳ τρίτῳ, κεφαλῇ τριμνησῷ πέμψῃ,
 ὃν ὁ Ἰγνατίος τῆς κατὰ Ἀντιόχειαν Πέτρῃ Δαδοχῆς
 δούτερος πῶς Ἐπισκοπῇ πεκληρῆται. καὶ σωκράτης
 5 βιβλίῳ ἑκτῷ κεφαλῇ οὐδῶ, Ἰγνατίος Ἀντιό-
 χίας τῆς Συρίας τρίτος ὑπὸ τῷ Ἀποστόλῃ Πέτρῃ
 Ἐπίσκοπος. καὶ Μακάριος ὁ Ἀγνύρας Φησί, ὁρῶ-
 ντος πρώτος τῷ Πέτρῃ ὅτις Ἀντιοχίων, τέττα Δα-
 δοχὸς Εὐδοῦ, καὶ τέττα Ἰγνατίου. ποτὲ δὲ τῶν
 10 Ἀποστόλων, καὶ ποτὲ Πέτρῃ καὶ Παύλῃ, ὅτι δὲ
 τῷ Πέτρῃ, καὶ τῷ Παύλῃ, καὶ κοινῶς τῶν Ἀποστό-
 λων ἴσιν ἡ Δαδοχὴ, δηλον, ὁ γὰρ Ἰγνατίος ὑπὸ
 τῷ Ἀντιόχῃ, ὡς Ἀντιόχῃς Φησί, μνημονεύσας Εὐδοῦ
 τῷ Ἀγνύρασι ποιμνίῳ ὑμῶν, ὅς πρῶτος ὡς
 15 χειρὶς τῇ τῶν Ἀποστόλων πῶς ὑμετέρῳ πρῶτος.
 Ἐν τῇ αὐτῇ, Παύλῃ καὶ Πέτρῃ γενοῖσθε μαθηταί.
 καὶ ὅτι τῷ τεσσαρῆκῳ οὐδῶ κεφαλῇ τῷ Εὐδοῦ
 βιβλίῳ τῶν Διαπογῶν λέγεται, Εὐδοῦ μὲν ὑπὸ Πέ-
 20 τρῃ Ἀντιόχῃς, Ἰγνατίος δὲ ὑπὸ Παύλῃ. καὶ Ἐπισκο-
 πῇ ὡς Μαγνησίας ὁ Ἰγνατίος λέγει, Πέτρῃ καὶ Παύλῃ
 Θεμελιώσας πῶς Ἐκκλησίας Ἀντιοχίων. τέττα Φησί
 καὶ ὁ Οἰκονόμος δούτερος ὡς Κορινθίους κεφαλῇ
 οὐδῶ, Παύλῃ καὶ Πέτρῃ Θεμελιώσας πῶς Ἐκ-
 25 κλησίαν Ἀντιοχίων. καὶ Δεκεμβρίῳ αὐτοῦ τῷ Μη-
 νολόγῳ λέγει, ὅτι ὁ Ἰγνατίος ἦν τῶν Ἀποστόλων
 Δαδοχὸς. τέττα αὐτὸ λέγει καὶ Νικηφόρος Κάλδιστος
 βιβλίῳ πρώτῳ κεφαλῇ τρίτῳ, καθὼς ἔν ὃν τῇ
 Ῥωμαίων ἡ Δαδοχὴ ἦν τῷ Πέτρῃ καὶ τῷ Παύλῃ,
 Φησί γὰρ ὁ Εὐσέβιος βιβλίῳ τρίτῳ κεφαλῇ δούτε-

ρῃ, τῆς Ῥωμαίων Ἐκκλησίας μετὰ Πέτρῃ καὶ Παύλῃ
 πῶς μαρτυρίας, πρῶτον κληρῆται πῶς Ἐπισκο-
 πῇ Ἀντιόχῃ. καὶ κεφαλῇ αὐτοῦ δεκάτῳ, ὁ Κλή-
 μης τρίτῳ πῶς μετὰ Παύλῃ καὶ Πέτρῃ Ἐπισκο-
 πῇ αὐτῶν. καὶ βιβλίῳ τετάρτῳ, κεφαλῇ πέμ-
 πτῳ περὶ Ἀλεξανδρείας ὃν ἔχει πέμπτῳ Δαδοχῇ
 ὑπὸ Πέτρῃ καὶ Παύλῃ, καὶ βιβλίῳ τετάρτῳ κε-
 5 φαλῇ πρώτῳ, Εὐδοῦ ὑπὸ τῶν Ἀποστόλων Δα-
 δέχεται Τελεφόρῳ. καὶ βιβλίῳ πέμπτῳ κεφα-
 λῇ πρώτῳ, τέττα δωδέκατον ὑπὸ τῶν Ἀποστό-
 λων Εὐδοῦ Δαδέχεται. καὶ Ἐπιφάνιος Αἰρέ-
 σαι αὐτοῦ ἐβδόμῃ, καὶ μηδὲς θαυμάζω ὅτι πρῶ-
 τῳ αὐτῷ κλήμης αὐτοῦ πῶς Ἐπισκοπῇ διεδέξατο ὑπὸ
 τῶν Ἀποστόλων, ὅντος τέττα συγχρῆς Πέτρῃ καὶ
 Παύλῃ. καὶ Αἰρέσαι τεσσαρῆκῃ πρώτῃ κατὰ Κέρ-
 10 θωνος, ὅντος μὲν ὁ Κέρθων ὃν χρεῖς μὲν γέγο-
 νος Ἰγνίου Ἐπισκόπου τῷ αὐτῷ κληρῇ ἄγοντος ὑπὸ
 τῆς τῶν περὶ τὸν Πέτρῃ καὶ Παύλῃ Ἀποστόλων
 διαδοχῆς. καὶ Θεοδώριτος ὑπὸ τῇ ἑκατῇ τρι-
 σκαυδενάτῃ ὡς τὸν Πάπῃ Λέοντα περὶ Πέτρῃ καὶ
 Παύλῃ Φησί, ὁ ὁκταῶν Θεός καὶ νῦν τὸν ὁκταῶν
 ἐλάμπρως θρόνους, πῶς ὑμετέρῳ ἀγιοσύνην ἰδρύ-
 15 σαι ὃν τέττα. λέγεται δὲ πολλὰ ὑπὸ πολλῶν
 ἡ Δαδοχὴ μόνῃ τῷ Πέτρῃ κοινῇ εἶσα, χάριν ὑπὸ
 τῆς ποιαντῶν τῶν συγγραφέων. ἔστι ὅτι δὲ
 καὶ Δαδὲ πῶς τάξιν, καὶ ὁ Πέτρῃ πρῶτος τῶν Ἀποστόλων
 κατὰ πῶς τάξιν, ὡς αἰρηται αὐτῶν πάλαις, καὶ
 μάλιστα ὃν τῷ πρώτῳ κεφαλῇ τῷ παρόντος μέρεος.

39

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Δ'.

ὅτι ἔστι λόγος καλῶς μὴ καὶ τὸν Ἀλεξανδρείας καὶ Ἀντιόχειας Δαδοχὸς εἶναι τῷ Πέτρῃ ὡς τὸν κλήμης
 Ῥώμης, καὶ πάντων ἔχον τὰ πρῶτα. καὶ τί δηλοῖ τὸ Θεμελιώσας οἱ Ἀπόστολοι, ἡ ὁ Ἀπόστολος πῶς
 35 Ἐκκλησίας, ἡ τὰς Ἐκκλησίας, καὶ ὅτι πολλοὶ ὑστερον τῶν Ἀποστόλων καὶ ἐξ ἑσθῆς τὸ πατριαρχικὸν ἀξίωμα,
 καὶ ὅτι Πέτρῃ καὶ Παύλῃ καὶ οἱ λοιποὶ τῶν Ἀποστόλων μόνον Ἐπισκόπους ἀπλῶς ὡς αἱ ὁκταῶν πόλεις
 κατέστησαν. καὶ εἴχεται καὶ τούτῳ τὸ βομπηκὸν ἀξίωμα τῷ Πάπῃ.

Εἰ Ἀλεξανδρείας καὶ τοῖς περὶ αὐτῶν μέρεσιν ἐκ-
 40 ρυξῇ πρῶτος τὸ Εὐαγγέλιον ὁ Εὐαγγελιστὴς Μάρ-
 κος, ὅθον ὃν τῇ ὡς Ἐκκλησίᾳ Συνοδῇ ὁ Ἀλεξανδρείας
 ἐρρέθη Εὐαγγελικὸς θρόνος, ἐπεμψε δὲ αὐτὸν ἐκεί-
 ὁ μακάριος Πέτρῃ, ὅθον καὶ Δαδοχῇ τῷ Πέ-
 45 τρῃ ὁ Ἀλεξανδρείας ἐκλήθη, λέγει γὰρ ὁ Βαρ-
 λαάμ βιβλίῳ τρίτῳ περὶ τῆς ἀρχῆς τῷ Πάπῃ,
 τίς δὲ λόγος καλῶς μὴ καὶ τὸν Ἀλεξανδρείας
 Δαδοχὸν εἶναι τῷ Πέτρῃ, καὶ πάντων ἔχον τὰ πρῶ-
 50 τα, ὡς περὶ γὰρ Κλήμης Ῥώμης, ὅθον ὁ Εὐαγ-
 γελιστὴς Μάρκος Ἀλεξανδρείας Ἐπίσκοπος ὑπὸ
 τῷ Θεῷ Πέτρῃ ἰγνίου. τέττα λέγει καὶ Νεῖλος ὁ
 δὲ πατρίς, γενοῦντος ὡς Ροῦμῃ Ρῶγα Σικελίας,
 καὶ Νικηφόρος βιβλίῳ δούτῳ, κεφαλῇ αὐτοῦ
 πέμπτῳ. καὶ δὴ καὶ ὁ Διάλογος γενοῦντος ὡς
 τὸν Ἀλεξανδρείας Εὐλόγιον βιβλίῳ ἑκτῳ, ὑπὸ
 τῇ τριμνησῇ ἐβδόμῃ, πῶς αὐτὸν τῷ Πέτρῃ θρό-

νον εἶναι ὅθον τῷ τῷ καθεδρῳ, ἔχον Ῥώμης,
 Ἀλεξανδρείας καὶ Ἀντιόχειας, ὃ μόνον δὲ εἶται,
 ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ παλαιότε καὶ νῦν τῷ λέγεται.
 Σημῶσαι ὅμως πρῶτον, ὃν τὸ Θεμελιώσας, καὶ
 ὁκοδόμησαν οἱ Ἀπόστολοι, ἡ ὁ Ἀπόστολος πῶς Ἐκκλη-
 5 σίαν, ἡ τὰς Ἐκκλησίας, ὃν εἶναι ἑσθῆς, αἰμὴ τὸ
 κληρῇ τὸ Εὐαγγέλιον, τέττα τὸ διδάξαι πῶς ἀγίαν
 πίσιν, τὸ ὡς ἀδελφῶν τὰ μυστήρια αὐτῆς, καὶ τὸ χρι-
 στιανίσαι Ἐπίσκοποι, ἡ Ἐπισκόπους. τέττα δὲ ὃ μόνον
 ὁ Πέτρῃ εἶσαι, ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ λοιποὶ Ἀπόστολοι
 παντοῦ πορεύοντο καὶ κληρῶντες, Ἐπισκόπους κα-
 10 θίσαν ἔν ἑκάστῃ πόλει εἰς αὐτὴν περιέρχοντο. ὅθον
 Νικηφόρος ὁ Κάλδιστος Φησί περὶ Βαρθολομαίου καὶ
 Φιλίππου, τὸν ἀρρέαν τοιζαρεῖν τῆς πίστεως Θεμε-
 λιον ὑπὸ τὰς ὁκταῶν πόλεις καταστήσαντες.
 καὶ τε ὁκοδόμησαν, καὶ ἱερεῖς πρέβαλον, βιβλίῳ
 δεκάτῳ πέμπτῳ, κεφαλῇ τριμνησῇ οὐδῶ. καὶ ὁ
 μακά-

μακάριον Πάυλον γράφα τίτω, τέττα χάριν κατέλειπόν σε ἐν Κρήτῃ, ἵνα τὰ ἰδιώματα ὑπιδρα-
θώσης, καὶ καταστήσης κατὰ πόλιν Προσβυτέρους,
ὡς ἐγώ σοι διαταξάμην. ἐν ᾧ φησὶν ὁ Χρυσοστόμος
λόγῳ δαυτέρῳ, καθάπερ οἰκίαν μίαν τὴν Οἰκονομίαν
Διανομήν (οἱ Ἀπόστολοι) ἕως πάντα διηκονούν-
τες, καὶ τὴν πάντα ἕξ ἐπεμέλειτο, ὁ μὲν τίτω, ὁ
δὲ ὁκείνο λαβὼν τὸ μέρος. καὶ ταῦτα ὑπηρετῶνται τῷ
μαθητῇ, τῶν Ἐπισκόπων, λέγων, τὰς Χερστονίας,
καὶ τὰ ἄλλα πάντα ὅσα ἐδάτο τινος διορθώσεως,
οἷον αὐτῇ τις πλάνη καταρτισμῶ, ὅπερ ταυ-
τόν ἐστι τῷ, ὡς ὁ Πέτρος καὶ Πάυλος ἐθεμελίωσαν
τὰς Ἐκκλησίας Ῥώμης καὶ Ἀντιοχείας, ἥτοι ἐν
αὐταῖς πλείονα καταρτισμὸν ἐποίησαν, ἕως ἐθα-
μελίωσε καὶ τὴν ἐν Κρήτῃ Ἐκκλησίαν ὁ Τίτος, ὡς-
τε ὅσοι τῷ ἐθεμελίωσαν, ὑποδόμησαν, καὶ τὴν ὁ-
μοίαν ἔδωκεν ἰδικὸν ἀξίωμα συμπάγεται. δαύτερον, ὅτι
ἔτι ἐν Ῥώμῃ ἔτι ἐν Ἀντιοχείᾳ, ἔτι ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἔ-
τι ἐν Σικκονὶ ὁ μακάριος Πέτρος, ἢ ὁ Πάυλος ἵνα ὡς ἑθρόνοι
Πατριάρχικοι καὶ ὑπερκείμενοι, τὴν πύλιν πόλεων καὶ
ἐθίων, ἀλλὰ μόνως Ἐπισκόπους κατέστησαν ὁκείνων
τῶν πόλεων, ὡς καὶ ἐν Ἀλβανίᾳ. μετὰ δὲ τὰς Ἀπο-
στόλους ὑγεγονῆα συνήθισα ἐκ τῶν κοινῶν ἐνεργειῶν
αὐτῶν οἱ ἐν αὐταῖς Ἐπίσκοποι Διὰ τὸ ἀξίωμα καὶ
τὴν δυνάμιν τῶν πόλεων, παρέδωκε μέγιστα πρε-
τίμησιν καὶ ἐξουσίαν. ὅθεν ἡ πρώτη Σύνοδος εἶπεν
ἐν τῇ ἑκτῇ καὶ ἐν τῇ ἐβδόμῃ τοῖς Κανόσις αὐτῆς,
τὰ ἀρχαῖα ἔθνη κατέτατο. καὶ, ἐπειδὴ συνήθισα
κεκράτηκε καὶ ἀρχαῖα ἐκκλησιαστικά, καὶ ἴδοι τὴν ἐρ-
μηνείαν τῶν Κανόνων αὐτῶν βιβλίῳ δαυτέρῳ, καὶ

σημείωσαι, ὅτι ὡς τῷ Ἱεροσολύμων, Ἀντιοχείας,
καὶ Ἀλεξανδρείας, καὶ δὴ καὶ τῷ Κωνσταντινουπόλεως
ἐδόθη ἀπὸ τῆς συνήθειας ἡ πρετίμησις καὶ ἡ ἐξου-
σία τῶν τὰδε Ἐπαρχιῶν, ἕως ἐδόθη καὶ τῷ Ῥώ-
μης ἀπὸ συνήθειας τῷ Πατριάρχει. εἰ δὲ καὶ οἱ Ἐκκλη-
σιαστικοὶ συγγράφας, καὶ πολλοὶ τῶν ἐγκρίτων πα-
τέρων λέγουσι τὰς μετὰ πολλὴν χρόνον τῆς ζωῆς τῶν
Ἀποστόλων Ἐπισκόπους Ῥώμης, Ἀλεξανδρείας, καὶ
Ἀντιοχείας Πατριάρχας, ἀλλὰ τὴν λέγουσι κατὰ
ἀντιχριστιανὴν, οὐ γὰρ τῶν μελλόντων, ἥτοι τῶν με-
ταύται γεγονημένων ὁκείσαν τὰς ἀρχὰς τῶν θρό-
νων ὁκείνων, καὶ ἔχ' ὅτιγε τότε Χερστονιῶντες
ἐπὶ τῶν Ἀποστόλων εἶχον πρετίμησιν, ἡ πατριαρ-
χικὸν ἀξίωμα, καὶ γὰρ τὴν ἑξῆς δυνάμει δέχαι,
εἰμήτη Διὰ τῶν ὁμωνυμῶν καὶ σοφισμάτων, ὅπερ ἔργον ἵς
ταῦτόν ἐστι τῷ ψεύδει, τῷ πρῶτοισι καὶ τῇ συνοφαν-
τίᾳ. συμπάγεται ἐν ὁκείτων, ὅτι καὶ ἐν τῇ Ῥώμῃ
καὶ Ἀντιοχείᾳ κοινῶς ὁ Πέτρος καὶ Πάυλος, ἕως
ἐν τῇ Ἀλεξανδρείᾳ ὁ Μάρκος, πομφόθης ὑπὸ τῷ Πέ-
τρῳ, ἐθεμελίωσε τὴν Ἐκκλησίαν, ὡς ὁ Τιμόθεος 20
ἐν Εφέσῳ, καὶ ὁ Τίτος ἐν Κρήτῃ ὑπὸ τῷ Παύλῳ,
καὶ ὁ Πολύκαρπος ἐν Σμύρνῃ ὑπὸ τῷ Ἀποστόλῳ,
καὶ ἄλλοι πολλοὶ καὶ ὑπὸ τέτων καὶ ὑπὸ τῶν λοι-
πῶν Ἀποστόλων, κατὰ γὰρ τὸν Πληρωσὶν ἱσ-
τῶν ὑποσολῇ ἑκαπῇ ἐβδομηκοστῇ ἑκτῇ, τμή- 25
ματι τρίτῳ, ἑκάς τῶν Ἀποστόλων, ὡς ἐπὶ
εἶπεν, μίαν λαβερὴν χώραν, ταῦτων ἐρρύθμι-
σεν, ἡ ἀρέσκει, ἡ ἐμμέσει δηλονότι, ὥστε ἕδω
ὠφελήθησαν. ἕδω ἐκτελεσθῶ οἱ παπῆσαι περὶ τῇ
πομπῇ καὶ ἀξιώματι. 30

ΒΙΒΛΙΟΥ Γ. ΜΕΡΟΣ Β'. ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ.

Περὶ τῆς διηκολογίας ἡ ἔχουσιν οἱ ἀνώτατοι Πατριάρχαι ἐν τῇ καθόλῃ Ἐκκλησίᾳ, καὶ τῆς ἀντιθέ-
σεως τῶν Λατίνων, δι' ἧς συμπάγαν ἔχον τὸν Πάπαν κατὰ πάντων ἰδικῶν ἐξουσίαν, καὶ περὶ τῆς πρεσβυ-
τερίας ἐν τῇ ἀπαύτην ταύτης πρώτον ὁπὸ τῆς ποιταχίως κοινωνίας τῶν Πατριάρχων μετὰ τῶν Μητρο-
πολιτῶν καὶ Ἐπισκόπων. 40

Ἀποφύγετε πρὸς τὰς αὐτῆς οἱ Λατῖνοι, καὶ
λέγουσιν, εἰς οἱ πάντες οἱ Ἐπίσκοποι ἐν
οἷς καὶ ὁ Ῥώμης τῇ Ἀποστολικῇ Διαδοχῇ, καὶ ἐπι-
σκοπικῇ ἐξουσίᾳ τῆς τε τάξεως καὶ τῆς διηκολογίας,
πῶς οἱ Πατριάρχαι τῆς Ἀνατολῆς ὑποτίθενται πρὸς
τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας μέγιστα ἐξουσίαν ἔχον
τῶν Μητροπολιτῶν καὶ τῶν Ἐπισκόπων, εἰ δὲ τὰ
ἕως ὁμολογῶνται, ὅρα ἐκ αὐτῶν οἱ μὲν ἐπὶ τῇ ἐκ-
κλησιαστικῇ Κανόνι τὸν Πάπαν ἰδικῶν ἐξουσίαν ἔχον
κατὰ πάντων. ταῦτα οἱ παπῆσαι. Ἀλλὰ ῥητέον,
ἡμῶς ἐκ ὁκείνων, ἀλλὰ μάλλον γενναίως ὁμολο-
γῶντες ἔχον τὰς Πατριάρχας ἐν τῇ καθόλῃ Ἐκκλη-
σίᾳ μέγιστα ἐξουσίαν, ἥ ὡς φιλοσοφίᾳ λέγειν οἱ Λα-
τῖνοι μέγιστα διηκολογίαν, πᾶσα ὅμως ἐστὶ, καὶ

πόση, καὶ ποῖαις τρόποις ἔχουσιν αὐτῶν, εἴρηται
αὐτῶν ἐν πολλοῖς, καὶ μάλιστα ἰδίως ἐν τῷ ἐχθ-
ρῷ Παραγράφῳ τῇ πρώτῃ κεφαλαίᾳ τῆς παρῶντος μέρους.
ὡς σαφετέρως ὁμῶς λύσει τῆς ἀντιθέσεως ῥητέον 45
καὶ οὐταῦτα τινὰ, καὶ πρῶτον τίς ἡ κοινωνία καὶ καὶ
Διαφορὰ τῶν Πατριάρχων, Μητροπολιτῶν, καὶ Ἐπι-
σκόπων. εἰ δὲ καὶ περὶ τῆς ἰκανῶς εἴρηται αὐτῶν
μέρους τρίτῃ κεφαλῇ ἐβδόμῳ, ὁγδόῳ, καὶ ἐνάτῳ,
καὶ μάλιστα ἐν ὅλῃ τῇ δαυτέρῳ μέρῳ, καὶ ἐν ὅλῃ τῇ
χρῆδον τῇ δαυτέρῳ βιβλίῳ, καὶ μάλιστα τῇ τῇ
δαυτέρῃ βιβλίῳ κεφαλῇ τρίτῃ, ὅμως ὡς ἐπο-
μῳ, ῥητέον καὶ οὐταῦτα Διὰ τὴν αὐτῶν αὐτῶν.
περὶ πάντων δὲ τῶν ἐν οἷς κοινωνίᾳ καὶ διαφέρειν ἰκανῶν
ἀλλὰ περὶ μόνων τῶν συντακόντων ἐν ταύτῃ τῇ ὑπα-
στάσει. 50

Θέσει. Κοινωνέσιν ὧν οἱ Ἐπίσκοποι, Μητροπολίται καὶ Πατριάρχαι πρῶτον, ὅτι οἱον λόγον ἐνεργῶσιν οἱ Ἐπίσκοποι ἐν ταῖς παροικίαις αὐτῶν τὰ τῆς ἐπισκοπικῆς ἀξίας, ἢτε Μυστήρια, ἢτε ἄλλο τι δηλαδὴ, κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον ἐνεργῶσιν αὐτὰ καὶ οἱ Μητροπολίται καὶ οἱ Πατριάρχαι ἐν ταῖς ἰδίαις ἐνορίαις, καὶ γὰρ ἔπειτα Δεσφορὰν Ἐπισκόπου, Μητροπολίτου καὶ Πατριάρχου ἡ ποῦλα καὶ ὁ πλάτος καὶ τὸν ἱερώθυμον, καὶ ἡ μέζων καὶ ἡ ἱλάτιον παροικία, ὡς εἴρηται ἀνωτέρω κεφαλαίῳ σήτῳ. Δύττερον, ὅταν τύχη ζήτημα ἐκκλησιαστικόν, ὅπερ ἐκ αὐταῖς εἰς Ἐπίσκοπον, ἀλλὰ πλείονας, ὡς περ ὁ Ἐπίσκοπος θεωρεῖ αὐτὸ ἐν τῇ Συνοδῷ τῆς Ἐπαρχίας, ἕτως αὐτὸ θεωρεῖ καὶ ὁ Μητροπολίτης ἐν τῇ Συνοδῷ τῆς Ἐπαρχίας, εἰ δὲ τὸ ζήτημα δοῖται δύσλητον, ὡς περ θεωρεῖ αὐτὸ ὁ Μητροπολίτης καὶ ὁ Ἐπίσκοπος ἐν τῇ Συνόδῳ τῶν Πατριάρχων, τῇ αὐτῇ τῷ πρώτῳ θεωρεῖ αὐτὸ καὶ ὁ Πατριάρχης ἐν τῇ αὐτῇ Συνοδῷ, ἥτοι τῆς κατ' αὐτὸν Διοικήσεως, καὶ γὰρ ἐδιώκεται ἐνεργῆσαι εἰς, ὅπερ ἐξέρχεται τοῖς πολλοῖς. Τρίτον, ὁ Ἐπίσκοπος ἐν τῇ ἰδίᾳ παροικίᾳ εἴτι ἐνεργεῖ, ἐνεργεῖ τὸ ἐξηγούμε-

νον πλὴν ἀγίων γραφῶν, ἐπὶ ὁμοῦ τὰς ἐξηγήσεις, ὁμοῖς ἀγίοις πατέρεσσι καὶ Συνοδοῖς, καὶ ὑποβλέπων ἐς πλὴν ἐκκλησιαστικὴν ὡς ἴδουσιν, καὶ κατὰ τὸν τρόπον τῶν ἐνεργῶσιν ἐν ταῖς ἰδίαις παροικίαις καὶ ὁ Μητροπολίτης καὶ ὁ Πατριάρχης, ὅθεν λέγεται ἐν τῇ Τόμῳ τῆς ἐνώσεως, καὶ ἐν τῇ Συνοδικῇ τῆς ὁρθοδοξίας κατὰ πλὴν ὑπόφασιν τῆς Οἰκουμενικῆς ἐβδόμου Συνοδῆς, ἅπαντα τὰ ὡς πλὴν ἐκκλησιαστικὴν ὡς ἴδουσιν καὶ διδασκαλίαν καὶ ὑποτύπωσιν τῶν ἁγίων πατέρων περὶ αὐτῶν, ἡ περὶ ἐπὶ ὁμοῦ, ἀνάθεμα. Τέταρτον, ὡς τὰ ὅρια τῆς παροικίας ὁ Ἐπίσκοπος διωρισμένη εἶσιν, ἕτω καὶ τὰ ὅρια τῶν ἐνοριῶν τῶν Μητροπολιτῶν καὶ Πατριαρχῶν διωρισμένη εἶσιν. πέμπτῳ, ὡς ὁ Ἐπίσκοπος ἐνεργεῖ ἐν τῇ ἰδίᾳ Ἐπαρχίᾳ συνοδικῶς, ἕτως ἐνεργεῖ καὶ ὁ Μητροπολίτης καὶ ὁ Πατριάρχης συνοδικῶς, καὶ γὰρ ὡς εἴρηται ἐδιώκεται εἰς ἐνεργῆσαι, ὅπερ τοῖς πολλοῖς ἀποστήκει, εἰ γὰρ ἀφ' ἑνὸς ἡ Ἐκκλησία κρέμαται, ὅλη καταπεσέται, καὶ ἴδε ἀνωτέρω μέρος τρίτον κεφαλαιῶν ἐνδεκάτη Παράγραφον πέμπτῳ, καὶ ταῦτα περὶ τῆς κριναρίας.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Β'.

Περὶ τῆς ἀποφασιστικῆς δύττερον ἐς πλὴν ἀπάντησιν ὧν τῶν μεταξὺ Πατριαρχῶν, Μητροπολιτῶν καὶ Ἐπισκόπων.

Ἡ Δεσφορὰ δὲ εἶπεν, ὅτι ὁ Μητροπολίτης ἀπὸ πάντων τῶν Ἐπισκόπων, ἀλλὰ μετὰ τῶν παρόντων ἐν τῇ συνόδῳ θεωρεῖται τὰ ἀνήκοντα τῇ Συνοδῷ τῆς Ἐπαρχίας, οἱ δὲ Ἐπίσκοποι πάντες ἐδιώκεται θεωρεῖσθαι ταῦτα ἀπὸ τῆς Μητροπολίτης. καὶ τὰ ἀνήκοντα τῇ Συνοδῷ τῆς Διοικήσεως διώκεται θεωρεῖσθαι ὁ Πατριάρχης μετὰ τῆς Συνόδου τῶν παρεισδυμένων Ἀρχιερέων, οἱ δὲ Μητροπολίται καὶ Ἐπίσκοποι καθάπαξ πάντες τῆς αὐτῆς Διοικήσεως ἐδιώκεται ἀπὸ Πατριάρχου θεωρεῖσθαι τὰ ἀνήκοντα τῇ Συνόδῳ τῆς Διοικήσεως. καὶ εἰ ὁ Πατριάρχης ὑποθέσῃ, ἡ Διοικητικὴ εἴη, καθαιρέσιν αὐτὸν, καὶ χερσποῦσιν ἐπὶ τὴν Πατριάρχην, καὶ ἕτω μετ' αὐτῆς θεωρεῖσθαι τὰ ἐκκλησιαστικά, ὡς πεποιήσασιν εἰς τῆς Αἰγυπτιακῆς Διοικήσεως ἐν τῇ ἐν Χαλκηδόνι Συνοδῷ παρόντες Ἐπίσκοποι, καὶ ἴδε ἀνωτέρω τὸν τρόπον εἰβλίξαι τετάρτη κεφαλαιῶν πρώτῃ Παράγραφῳ τεσσαρεσκαίδεκάτῳ. Δύττερον, τὸ Ἐπίσκοπος ἡ Συνοδος συναίρεται Διὰ μόνων Πρεσβυτέρων καὶ Διακόνων, ἡ δὲ τῶν Μητροπολιτῶν καὶ Διὰ τῶν τῶν, καὶ Διὰ Ἐπισκόπων, ἡ δὲ τῶν Πατριάρχων καὶ Διὰ τῶν τῶν πάντων, καὶ Διὰ Μητροπολιτῶν. Τρίτον, ἡ Συνοδος τῶν Ἐπισκόπων ἐνδείχεται σφαλῆσαι ἐς λύπην ἀποσπαστικῆς ἀμφιβολίας, ἡ δὲ τῶν Μητροπολιτῶν ὅτιον σφαλῆσαι ἐνδείχεται, ὡς ἔχουσιν κληρικὸς Βιλένας, καὶ σφοδρότερος, καὶ μάλιστα τῆς Ἐπισκοπικῆς. μᾶλλον δὲ ἡ τῶν ἐνδείχεται σφαλῆσαι ἡ τῶν Πατριάρχων Διὰ τὸ ἀναγνώσκειν ἔχον αὐτὴν σφοδρότερος καὶ πλείονας κληρικὸς εἰδόμενος καλῶς τὰς νόμους καὶ τὰ ἐκκλησιαστικὰ δι-

τῆς ἀντιθέσεως τῶν Λατίνων ὑπὸ τῶν τριῶν Δεσφορῶν. καὶ μάλιστα Διὰ τὸ ἔχειν αὐτὴν ὑπόθεσιν Ἐπισκόπους καὶ Μητροπολίτας, ἐξ ὧν κατὰ τὸ εἰρηστικὸν εἰς σοφοὺς καὶ εἰδήμονες τῶν ἐκκλησιαστικῶν διωρισμένων, ἔχοντες καὶ ἐρμηνεύς τῆς ἀγίας γραφῆς, καὶ βιβλία τῶν ἁγίων πατέρων, καὶ ἐξηγήσεις τῶν ἱερῶν Κανόνων, καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς παραδόσεως ἀκριβεστέρων γνώσιν. ὅθεν πλὴν μὴ συνόδου τῶν Ἐπισκόπων ἀνακρίνει ἡ Συνοδος τῆς Ἐπαρχίας, εἰ δὲ ἀδυνατήσῃ λύσαι πλὴν ἀποσπαστικῆς ἀμφιβολίας ἡ Συνοδος τῆς Ἐπαρχίας, ἡ διορίσῃ ὡς πλὴν ἐκκλησιαστικὴν ὡς ἴδουσιν, κρίνει καὶ ἀνακρίνει αὐτὴν ἡ πατριαρχικὴ Συνοδος, καθὼς πλὴν πατριαρχικὴν εἰς ἀμαρτοί, κρίνει καὶ ἀνακρίνει καὶ διορθοῖ ἡ Οἰκουμενικὴ, ἥτις καὶ ἀμαρτλητὲς εἶπεν, ὡς εἴρηται ἀνωτέρω ἐν πολλοῖς, καὶ ἰδίως μέρος τρίτον κεφαλαιῶν δεκάτη Παράγραφῳ τεσσαρεσκαίδεκάτῳ, ἡ τετράχισον ἡ κοινότης τῶν Πατριαρχῶν. ὅθεν Βουφάτιος τῷ Μαγνυτινῷ Ἐπίσκοπος ἐν τετάρτῃ διακρίσει φησὶν, Εἰ τοίνυν κερτὴν ἔχῃ, ἀναμφισβητήτως εἶναι τὸν δικαστὴν κατὰ τὸν ἵνα μὴ ἐπ' αὐτῶν ἡ τῆς ἀμαρτίας γόνεται ἀπόδοσις, τοῖς τοῖς δ' ἐδιώκεται εἶναι, εἰ μὴ Οἰκουμενικὴ Συνοδος, ἡ τετράχισον εἰ τῶν Ἀποστόλων Διδοχῶν. ἴδε καὶ ἀνωτέρω μέρος τρίτον κεφαλαιῶν τετάρτῳ τμήματι ἐκτῆ Παράγραφῳ ἑξῆς. τῶν ἕτω διωρισμένων, θεωρητέον τίνα Δεσφορὰν ἰδὲ καὶ ἔχουσιν οἱ Πατριάρχαι τῶν Μητροπολιτῶν καὶ Ἐπισκόπων, ἢν τινα Δεσφορὰν ἔχουσιν τῶν παπῶν, ὡς εἴρηται ἀνωτέρω, ἐξ ὧν καὶ ἐν ταῦτα Δεσφορὰν διηρηστικῶς.

Τὴν σῶμα ἡ καθολικὴ Ἐκκλησία, καὶ τὴς καὶ ποίας φύσεως ἡ κεφαλὴ αὐτῆς, καὶ τὴς ὁ Ἀνάκτορον αὐτῆς καὶ αὐτὰς μελετῶν κεφαλὰς, καὶ τὴν ἀποφορὰν ἰδικῶς ἔχουσιν οἱ Πατριάρχαι τῶν Μητροπολιτῶν καὶ Ἐπισκόπων, ἐξ ὧν καὶ ἡ τῆς ἀντιθέσεως τῶν παπικῶν λύσις.

Ἐπειδὴ ἡ καθολικὴ Ἐκκλησία σῶμα ἐστὶ τῆ χει-
ρὸς, καὶ ἔχει κεφαλὴν τὴν χειρὸν, ὡς εἴρηται
αὐτῶν ἐν πολλοῖς, καὶ ἰδίως μέρες τρίτης κεφα-
λαίᾳ πρώτῃ, ἔχει δὲ κεφαλὴν τὴν χειρὸν τῆς αὐ-
τῆς φύσεως, σωματικῶς γὰρ ἔχει, καὶ λέγεται κε-
φαλὴ κατὰ σωματικὴν πτωχὴν ἡμῖν ἅπασιν, κα-
θὼς ὡς λέγει ὁ Ἀπόστολος κεφαλὴν δούτερον πρὸς
Ἐβραῖους, κοινοῦντες ἡμῖν σαρκοῦ καὶ αἵματος,
καὶ ὡφθαλμοὶ κατὰ πάντα τοῖς ἀδελφοῖς ὁμοιωθῆναι,
πλὴν τῆς ἁμαρτίας, δηλονότι, ὅθεν ὁ Αὐγεστὸς
ἐν τῇ βιβλίᾳ περὶ διορθώσεως τῶν Δυναστῶν πρὸς
Βονιφάτιον Φησὶν, Εἰς ἅρτος, ὅς σῶμα οἱ πολλοὶ ἐ-
σθῆναι, μόνῃ ἡ καθολικὴ Ἐκκλησία σῶμα ἐστὶ τῆ χει-
ρὸς, ἥς ἐκείνους κεφαλὴ ἐστὶ, σωτὴρ τῆ ἰδίας σῶ-
ματος. Ἐν τῇ τῇ σῶμα ἔθηκεν ὁ Κύριος Ἀνά-
κτορον αὐτῆς τῶν κοινῶν ἱεροσυνῶν, ἥς μερικὰς κεφα-
λαὸς ἔθηκε τὰς πρώτας Ἐπισκόπους ἐκαστὸς ἔθνους,
ὡς διορίζει ὁ τριακσὸς τέταρτος. Δοκτικὸς Κανὼν,
ὅς ἡ σωτηρία κατὰ τὸ ἀκόλυντον Μητροπολίτας ὡς ὁ-
μασιν. Ὡς πᾶσι δὲ τέτοις ἔθηκε κεφαλὰς κατὰ
πρεσβυτέρων τὰς Ἐπισκόπους τῶν πρώτων καθολικῶν θρό-
νων, καὶ ἡ σωτηρία πάλιν κατὰ τὸ ἀκόλυντον Πα-
τριάρχας ὠνόμασε. Τέτῃς ἔν ὡς ἐπὶ τῆς πρώτης αἰ-
σθησεὶ ἐνέθηκεν ὁ Θεός, ὡς εἴρηκε καὶ ὁ Ἀναστάσιος
αὐτῶν μέρες δούτερος κεφαλὰς δούτερος Πατριάρχῃ
ὁ γδῶν. καὶ Πεντακόρουφον κράτος, καὶ τῶν θείων δογ-
μάτων κρατῆριον, ὡς εἴρηκε Θεόδωρος ὁ Στιδίτης, καὶ
ἴδε αὐτῶν μέρες τρίτης κεφαλὰς δωδεκάτης Πα-
τριάρχῃ πρῶτον. καὶ Κάρις, ὡς ἄλλοι εἴρηκα-
σιν. Ὡς δὲ τῶν ἐκκλησιαστικῶν συγγραφέων λέ-
γεται εἶναι ἐν ταῖς Οἰκουμενικαῖς Συνόδοις πρεσβύτεροι,
Ἡγούμενοι, Πρεσβυτέρωι, Ἀρχοντες, Ἐξαρχοντες,
Ἡγούμενοι, Πρεσβυτέρωι, Κεφαλὰς, Ἀρχιερεῖς
μέγιστοι, Πρεσβύτεροι, Ταξίαρχοι, καὶ ἄλλοι ὀνό-
μασι, καὶ ἴδε αὐτῶν τὰς τέτῃς. καὶ τῇ τῇ, διό-
τι τὰς Οἰκουμενικὰς Συνόδους πρεσβεύοντες τὰς Βα-
σιλεῖς ἔγχεσαν, συνέστησαν, καὶ διαύτην διώρσαν
καὶ ἐβεβαίωσαν τὴν ὁρθόδοξον πίσιν, ὡς αὐτῶν
εἴρηται καθαρῶς ἐν πολλοῖς. Οὗτοι ἔν ὡς ταῖς Οἰ-
κουμενικαῖς Συνόδοις ἔχουσιν τὴν αὐθεντίαν, ἡ τινεῖς,
ἡ ἐκ πᾶτων τινεῖς, καὶ ἴδε αὐτῶν βιβλίᾳ τετάρ-
της κεφαλὰς πρώτης Πατριάρχῃ, ἐκαστὸν ὁ γδῶν.

καὶ τέως εἰπεῖν, ἕκαστος τῶν Πατριάρχων ὡς
συνήκεις ἐστὶν ἀρχῆς μοναρχάτωρ, καὶ κοινῶς κρατῶν
εἰσι καὶ οἱ πρῶτοι ἐν ταῖς Συνόδοις, ὧν ἡ συμφωνία
διορίζει τὴν ἐκκλησιαστικὴν σύστασιν, ὡς εἴρηται ἀ- 10
νωτέρω βιβλίᾳ πέμπτῃ κεφαλὰς δεκάτῃ ἐνάτῃ καὶ βί-
βλίᾳ ἐβδόμῃ κεφαλὰς πρώτης Πατριάρχῃ τετάρ-
της αἰσθησεὶ ὑπερσχησὶ νομίζονται, καὶ
ἔτι γράφονται, ὡς αὐτῶν βιβλίᾳ ἕκτῃ κεφα-
λαὶς δεκάτῃ πέμπτῃ Πατριάρχῃ ὁ γδῶν. Οὗτοι 15
καὶ ἐν ἀποτελείᾳ Ἐπαρχίαις, καὶ ἐν αὐταῖς δὲ τῶν
πατριαρχικῶν ἐν κατὰ ἀνάγκης ἐνεργεσιν, εἰ γὰρ
καὶ πᾶς Ἐπίσκοπος ἐν κατὰ ἀνάγκης ἐνεργεῖ ὅπως καὶ
ὅπως διωθῇ, ὡς εἴρηται αὐτῶν βιβλίᾳ πέμπτῃ
κεφαλὰς οὐδεκάτῃ, ἀλλὰ μάλιστα πάντων καὶ ἀ- 20
συνκρίτως οἱ Πατριάρχαι ἐνεργεσιν, ὡς εἴρηται ἐν
τῇ αὐτῇ κεφαλὰς, ἐκδικεσὶ καὶ ἐν ταῖς ἰδίαις καὶ
ἐν ταῖς ἄλλοις πατριαρχίαις τῶν πραγμάτων ἀπει-
τέτων τῆς ἐκκλησιαστικῆς Καίσεως καὶ τῆς ἐκκλησι- 25
αστικῆς διήκας, ὅθεν καὶ ἐν ταῖς ἄλλοις διοική-
σεσι ἡμῶνται ὡς καὶ ἐν ταῖς ἰδίαις, καὶ ἴδε τὴν Βαλ-
σαμῶνα ἐν τῇ περὶ τῶν Πατριάρχων μελέτῃ,
καὶ ἱεροῖς ἰδικοῖς ἀμφίτοις κατακεσμένται, καὶ
ἐν τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς ἀποθέρεσι μετὰ λυμῶνται πρᾶγ- 30
μασιν, ὅθεν καὶ Οἰκουμενικοὶ Πατριάρχαι ὀνομά-
ζονται, καὶ οἱ θρόνοι αὐτῶν καθολικοὶ θρόνοι κα-
λεῖνται, καὶ τὴν διηκολογίαν αὐτῶν ὁ ἱερός μά-
ξιμος Δοκτικὸς ἀποδοχὴν ἰδιατέρως τῷ πρῶτῳ ὡς ὁ-
μασε, καὶ ἴδε αὐτῶν βιβλίᾳ τετάρτης κεφαλὰς
τρίτης Πατριάρχῃ τῶν πρεσβεύοντων, καὶ βιβλίᾳ 35
ἐβδόμῃ κεφαλῇ ὁ γδῶν. πρὸς τὸ τέλος περὶ
τέτων ἱεροῦ ἀνυεστῆτος ὡς Γραμματεῖς, Διορθῶ-
σασιν, Φησὶν, οἱ ὑποκατάτοιτοι ὑπὸ τῶν πρεσβεύον-
των αὐτῶν, καὶ ἴδε αὐτῶν κεφαλὰς ἐβδόμῃ Πα- 40
τριάρχῃ δούτερον. Τέτῃς ἰωάννης ὁ Νομοφύλαξ
ἐν τῇ αὐτῇ ῥήσει τῆς φλωρεντινῆς ὁμοφροσύνης ἰσοτί-
μης καὶ ἰσοδυναμίας τῇ πνευματικῇ ἐξουσίᾳ, καὶ
ἴδε περὶ τῆς πρεσβείας καὶ ἰσοτιμίας καὶ ἰσοδυναμίας αὐτῶν
τῆς τετάρτης βιβλίᾳ τὸ πρῶτον κεφαλῇ ὡς ὁ πέμ- 45
πτῃ κεφαλῇ, καὶ τὸ δέκατον ἕνατον κεφαλῇ
καὶ ἐκαστὸν τῆς πέμπτῃς βιβλίᾳ, ἐξίσου γὰρ τοῖς
πέντε τὰ τῆς Οἰκουμενικῆς κλίματα διήρηται, ὡς παρί-
στησι Θεόδωρος Πατριάρχης Αἰτιοχέας ὁ Βαλσαμῶν.

ὅτι αὐτῇ τῇ τῶν Πατριάρχων πρεσβείᾳ καὶ ἐξουσίᾳ ἡ διηκολογία τῶν ἀρτίων περιερίζεται, καὶ ἔσα
ἀποδέσποτον καὶ ἀπολελυμένην, ἀλλὰ ἀποκρινὴ καὶ ἀδελφικῇ, ὅθεν ἀσυνείτῃ καὶ ἀμφελίᾳ ὁ παπισμὸς.

Πᾶσι ἡ πρεσβεία καὶ διώμης καὶ ἐνεργεῖ καὶ τὸ ΠΕΝΤΑΚΟΡΥΤΩΝ ΚΡΑΤΟΣ καὶ τῶν θείων δογ-
μάτων

μάτων ΚΡΙΤΗΡΙΟΝ, ἢ ὡς φίλοι Λατίνοι ἐ-
πὶν, Ἡ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΙΑ, ἐκείνη αὐτεξέστη καὶ
αὐτοδίδακτος καὶ αὐτεργική, ἢ ἀπολελυμένη ἐξ-
οσία καὶ γυνική καὶ καθόλου, ἀλλ' αὐτεργική καὶ
5 Δακονική, ὡς ἔρηται αὐτὴν κεφαλῇ τρίτῃ,
καὶ περιωρισμένη ὁλύσει τρεῖς, τῆς γραφῆς,
τῶν παρηγησαμένων πατέρων, καὶ τῆς ἐκκλησια-
στικῆς εἴτε σωτηρίας εἴτε ἀποδόσεως κοινῆς τε καὶ
ἀρχαίας, καὶ γὰρ Δὲ τέτῳ λαλῇ καὶ ἐνεργῇ
10 τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐν τῇ καθόλου Ἐκκλησίᾳ, ἀλλὰ
τέτοις τοῖς τρόποις. ὅτε δὲ ὡς τὰς τρεῖς τέ-
τες λαλῶσιν, ἢ ἐνεργῶσιν οἱ Πάπαι καὶ Πατριάρ-
χοι, ἢ ὡς παραβάται τῶν ἐν τῷ Κανόνι, ἢ ὡς
καταφρονεῖται τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀποδόσεως, ἢ ὡς
15 ὡς χαράσσεται τῆς ἀγίας γραφῆς νομίζονται, ὅθεν κεί-
νεται, καθαρῶνται, καὶ ἀποβάλλονται ὑπὸ τῶν υἱαί-
νοντων μέρεος τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ἴδε αὐτὴν τρεῖς
τόπους τῶν Συνοδῶν, καὶ βιβλίᾳ πρώτῃ κεφαλῇ

ἔχον. ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ αὐτοσίᾳ τῶν Συναγῶν
ἢ ὡς τὸ πνεῦμα ἐνεργῶσιν παρορῶνται, καὶ
ἴδε αὐτὴν βιβλίᾳ τέτῳ κεφαλῇ πρώτῃ
Παραγράφῃ. ἐκεῖ δὲ ὁ γὰρ. συμπεραίνοντες ἔ-
στι, ὅτι ἡ καθολικὴ Ἐκκλησία πᾶσι πατέρεσσιν καὶ τῷ πρῶ-
τῳ καὶ πᾶσι ἐνεργῶσιν διὰ τὴν καὶ ἐξουσίαν καὶ
κοινῇ ἐνεργῶσιν τῶν Πατριαρχῶν γινώσκει, καὶ
ἔχει, καὶ ὡς ὁμοῦς ἀπολελυμένη ὡς ἐξουσίᾳ
μετὰ τῇ Βασιλεὺς τῇ γινώσκοντι αὐτὴν ἐν
τῇ ἀρχῇ τῇ ὁδοῦ κεφαλῇ περὶ τῇ βίβλῃ,
ἀλλὰ ὡς ἔρηται Δακονικῇ, καὶ ἀδελφικῇ, καὶ
ὑπὸ τῶν Καθόντων διωρισμένη, ὡς ἐν τῇ
περιεργῇ καὶ σπουδαστικῇ ταύτης διαμερίσει ὡφ-
λήθη ὁ αὐτὸς παπισμός. ἴδε καὶ αὐτὴν βι-
βλίᾳ δούτῃ κεφαλῇ τρίτῃ καὶ τέτῳ, καὶ
βιβλίᾳ ἐβδόμῃ κεφαλῇ πρώτῃ Παραγράφῃ τρι-
τῇ, καὶ βιβλίᾳ τρίτῃ κεφαλῇ τέτῳ.

ΒΙΒΛΙΟΥ Γ'. ΜΕΡΟΣ Β'. ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

Περὶ Διαδοχῆς ἀληθῆς ἐκκλησιαστικῆς καὶ ἣν οἱ ἀληθεῖς τῶν Ἀποστόλων Διαδοχοὶ γινώσκονται Δὲ τριῶν
25 τινῶν, καὶ ποῖα εἰς ταῦτα.

Τρία εἰσὶν ἐκεῖνα δι' ὧν ἡ Διαδοχὴ τῶν ἐκκλησιαστι-
κῶν Ποιμένων ὑπὸ τὰς Ἀποδόχους δίδεται, πρῶτον
ὁ τόπος, δούτῃ ἐπ' ἀγγελία, τρίτον ἡ διδα-
30 σκαλία. Διαδοχῇ ἐν τῷ τόπῳ λέγουσιν ἐκεῖνη,
δι' ἧς ἐν τῇ Ἐπισκοπῇ τῆς αὐτῆς πόλεως ὡς διοί-
κουν τῆς μερικῆς αὐτῆς Ἐκκλησίας γίνεται ἡ δια-
δοχὴ, ἐν τῷ τόπῳ λέγονται οἱ Ἐπίσκοποι Ἱεροσολύ-
μων Διαδοχοὶ ἐν τῷ Θρόνῳ τῶν Ἀδελφῶν, καὶ οἱ
35 Ἀλεξανδρείας Ἐπίσκοποι Διαδοχοὶ ἐν τῷ Θρόνῳ τῶν
Μαρκῶν. Διαδοχὴ ἐν τῇ ἀγγελίᾳ εἰσὶν ἐκεῖνη, ἣν
γίνεται Δὲ νομῆς χειρουργίας, ἢ Δὲ τῇ ὁδῇ τῆς
ἐκκλησιαστικῆς χειρουργίας πᾶσι Ποιμῶν ἐκκλησιαστικῶν
Δὲ ἵνος τόπος ἐπὶ Διαδοχῇ τῶν Ἀποστόλων ἐν τῇ

Δακονίᾳ πᾶσι ποιμαντικῇ. Διαδοχὴ ἐν τῇ διδα-
σκαλίᾳ, τρεῖς εἰς τῇ ἀληθείᾳ τῆς πίστεως εἰσὶν
ἐκεῖνη, δι' ἧς ὁ ἐκκλησιαστικὸς Ποιμὴν ἐπὶ κήρυξιν
πιστὸς ὑφ' ἑαυτοῦ τῆς αὐτῆς ἀληθείας διδασκαλίας,
τῆς κηρυχθείσης ὑπὸ τῶν Ἀποστόλων, καὶ ἀσφαλῶς
ἐν ταῖς ἀγίαις γραφαῖς ἀποδοθείσης τοῖς μεταγεν-
εστέροις ὡς τὸ κηρύττειν, ὅθεν ὁ Εἰρηναῖος φησὶ, ὅτι
δι' ἐτέρων πᾶσι Διαδοχῇ τῆς ἡμετέρας σωτηρίας ἐγνω-
μῶν, εἰμὶ δι' ὧν τὸ ὑαγγέλιον ὡς ἡμῶν ἦλθεν, ὁ τό-
πος ἐκκήρυξιν, μεταταῦτα δὲ Δὲ θελήματος θεοῦ ὅτι
ταῖς γραφαῖς παρέδωκεν ἡμῖν οἱ Ἀπόστολοι, ἐσθ-
μῶν θεμελίον καὶ σῶλον τῆς ἡμετέρας πίστεως,
βιβλίᾳ τρίτῃ κεφαλῇ πρώτῃ καὶ Αἰρέσεων.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Β'.

Ὅτι ἡ κατὰ τόπον Διαδοχὴ καὶ διδασκαλία κατὰ δύο τρόπους εἰσὶν ὡφέλιμος καὶ αἰσχυρὰ, καὶ κατὰ
45 τῶν Εἰρηναίων οἱ ἐν ταῖς Ἐκκλησίαις Ἐπίσκοποι τῶν Ἀποστόλων Διαδοχοὶ, εἰ καὶ τὰ ἀποκρυφὰ μυστήρια
παρ' ἐκείνων διδαχθέντες.

Ὁφέλιμος ἐστὶ, καὶ μάλιστα αἰσχυρὰ ἡ Διαδοχὴ
κατὰ τῶν Αἰρετικῶν, τῶν τὰς θείας γραφῶν καὶ
τῇ θείᾳ διδασκαλίᾳ Διαδοχῶν. πρῶτον,
50 ὅτε αὐτὰ τῶν γραφῶν τῶν ἀποστολικῶν καὶ αὐτόγρα-
φα ἐν ταῖς κατὰ μέρος Ἐκκλησίαις ἐφυλάσσονται.
καὶ εἴτε κατὰ τῶν ποιητῶν τῶν νέων δογμάτων, καὶ
ἴσον κοινῇ ἐν ἐκείναις τῆς Ἐκκλησίας ἀδολο-
γιστοῦ ἢ ὁμολογίας τῆς ὡς τῶν Ἀποστόλων ἀπο-
δόσεως διδασκαλίας. δούτῃ, Δὲ πᾶσι ἀδελφῶν

καὶ ἀληθινῶν Διαδοχῇ ἀληθοδιαδόχως τῶν
Ἐπισκόπων, καὶ αὐτὰ διδασκόντων τοῖς Ἀποστόλοις
καὶ τοῖς ἀγίοις πατέρεσσιν, ὅθεν ὁ Εἰρηναῖος φησὶ,
Ἐχόντων ἀπαριθμῆσαι οὐκ ἔστι, οἱ ὡς τῶν Ἀποστό-
λων Ἐπίσκοποι ἐν ταῖς Ἐκκλησίαις δι' ἡμετέρας ἔγνω-
σαν, καὶ τὰς Διαδοχὰς αὐτῶν μέχρις ἡμῶν, οἱ
καὶ ἐν αὐτοῖς ἐδίδαν, ὅτε ἐγνωσαν ὅποιον
ὡς τῶν νῦν ὁδοῦται, εἰ γὰρ εἶδον οἱ Ἀπόστολοι τὰ
ἀποκρυφὰ μυστήρια, ὅ κατὰ μέρος καὶ κρυφίως τῶν
ἀλλων

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΙΕΡΟ ΣΟΛΤΜΟΙΣ ΠΑΤΡΙ ΑΡΧΕΥΣΑΝΤΩΝ

1124

ἄλλων τὰς τελείας ἐδίδασκον, ταῦτα ἐλέγχετο αὐτοὶ πα-
ρέδωκαν οἷς καὶ αὐτὰς τὰς ἑκκλησίας, ὅμιλόν δὲ τοῖς

ἀποκρίμοις. ταῦτα βιβλίῳ τρίτῳ κατὰ Αἰρέσεις,
κεφαλαίῳ τρίτῳ.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Γ΄.

ὅτι ὁ Τερτυλλιανὸς τὰς μερικὰς ἑκκλησίας καθίδρυσε τῶν Ἀποστόλων, καὶ ἐν τοῖς τοποῖς αὐτῶν ἐκτίσθησαν
λέγων, ἀρίθμη καὶ ὀνόμασι.

Ομοίως ὁ Τερτυλλιανὸς φησὶ, Διελθεὶς τὰς ὁπο-
σοδικὰς ἑκκλησίας, παρ' αἷς ἔτι πῶς σήμερον
αὐταὶ ἀκαθάρτοι τῶν Ἀποστόλων ἐν τοῖς τοποῖς αὐτῶν
ἐκτίσθησαν, καὶ ἐν αὐταῖς Αἰρέσεις τὰς αὐτοῦ γραφὰς
αὐτῶν ἀναγνωσκόμενα, καὶ φωνῶνται πῶς φωνῶνται,
καὶ παριστάνονται τὰς ἀποστολικὰς ἐκείνης ἀφ' ἧς ἐρ-
ρέθη. ἐγγύς ἐστὶν ἡ Ἀχαΐα, ἔχει πῶς Κόριν-
θον. ἐμὴ μακρὰν ἔστι Μακεδονίας, ἔχει Φι-
λίππους καὶ τὸς Θεσσαλονικεῖς, ἐδιώκοντο ἐς Ἀσίαν
πορεύσθαι, ἔχει πῶς Ἐφεσον, ἐδὲ καὶ ἐν Ἰταλίᾳ,
ἔχει πῶς Ῥώμην. ἴδες οὕτω κατὰ τὰς ἑκκλη-
σίας, οἷς πόσων πῶς τῶν Χριστῶν διδασκαλίαν τῇ
αἰματὶ αὐτῶν ἐσπασαν οἱ Ἀπόστολοι, ὅπως Πέτρος ἐμι-
μήθη τῷ Κυρίῳ καὶ πάθος, ὅπως Παῦλος τῇ ἐκεί-
στῃ τῇ Βαβυλῶνι ἐφάνηται, ὅπως Ἰωάννης ὁ Ἀπό-

στολος μετὰ τὸν βυθὸν τῶν ξυλίνων ἐλάττω ἐν τῇ πα-
θῶν, ἐξωχρῶν ἐς πῶς Νῆσον. ἴδωμεν τί ἔπει, τῇ 10
ἐδίδασκε, τί μετὰ τῶν Ἀφρικανῶν ἐκτίσθη ἑκκλη-
σίαν διηλέχθη. οὐκ οὖν ἔπει ποιητῶν τῶν πάντων,
καὶ Χριστὸν ἰησοῦν ὁ καὶ τῆς Παρθένου Μαρίας ἴδον Θεὸν
τῶν ποιητῶν. καὶ, Νόμον καὶ Προφήτας μετὰ ἀναγνα-
στικῶν καὶ ὁποσοδικῶν γραμμάτων μετὰ τὸν εὐαγγέλιον, 15
ἐπὶ τὴν ἐκείνην πῶς πίστευσε ἀφ' ἧς ἐσημασθή καὶ αὐτὸς,
ἡ τῇ Πνεύματι τῇ ἀγίῳ ἐνδύσας τὰς πίστες, τῇ εὐ-
χαριστίᾳ τρέφει, τῇ μαρτυρίᾳ πρὸς τὰ ὅμοια προ-
τρώει, καὶ ἔτι καὶ ἐν τῇ παλαιᾷ διαθήκῃ τὸν αὐτοῦ
μυθὸν ταύτη τῇ θείᾳ καὶ παναληθεύσῃ διαπονή. 20
βιβλίῳ περὶ τῶν ἀποστολικῶν κεφαλαίων τριακωσθ' ἐκ-
τῶ, καὶ τὰ ὅμοια βιβλίῳ τετάρτῳ κατὰ Μαρκίανους,
κεφαλαίῳ πέμπτῳ.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Δ΄.

ὅτι κατὰ Κυπριανὸν καὶ Παπυανὸν τὸν Βερκίλωνος ἡ ἐν τῷ Ἀλδοχῇ τῶν ὁμοδόξων Ἐπισκόπων αἰγυ-
κία κατὰ τῶν σχισματικῶν, ὡς καὶ ἡ τῇ Ῥώμῃ κατὰ Νανάτη καὶ κατ' ἄλλων ἄλλῃ.

Ἐστὶν ἴδων πῶς Ἀλδοχὸς τῶν Ἐπισκόπων τῶν ὁ-
μοδόξων ἐν τῇ τῷ κατὰ τῶν σχισματικῶν, οἷς
πῶς χάρις τῶν ἐτέρων ἀρπάζοντες, ἐγείρει
Θουσιαστικὸν κατὰ Θουσιαστικῶν, ὅποιοι ἦσαν ποτὲ
ἐν Ῥώμῃ. Νοβατιανὸς ὁ πρῶτος τῆς τῶν καθαρῶν Αἰρέ-
σεως Ἐπίσκοπος, καὶ οἱ Ἀλδοχοὶ αὐτῶν, καὶ Βικ-
τωρ ὁ Γερβιόσης τῆς τῶν Δονατιστῶν Αἰρέσεως πρῶ-
τος, καὶ αὐτοὶ τῆς αὐτῆς πόλεως Ἐπίσκοποι, καὶ
ἔτι καὶ τῶν ὑπερσυντακτικῶν τῶν ἐρημικῶν Αἰρέσεων
ἐγένοντο καὶ ἐν ἐτέροις ἱστορίαις πόλεσιν, ὅθεν ὁ Κυ-
πριανὸς περὶ τῶν Νοβατιανῶν καὶ τῶν Ἀλδοχῶν αὐτῶν
φησὶν, οὗτοι εἰσὶν, οἵτινες πρὸς ἀνιδεσὶ τισιν
αὐτῶν τινὸς θείας ἀποθέσεως ἀποκαθίστανται, οἷς
καὶ αὐτοὶ ἀποστρέφονται αὐτῶν τινὸς χερσὶν Νό-
μα ὁμολογῶν, οἷς μὴ μὴ μὴ διδόντες πῶς
Ἐπισκοπὴν τῇ τῇ Ἐπισκόπῃ ὄνομα αὐτοῖς ἐπι-
συντάκται. παρ' ἡμῶν δὲ ἄλλος, ὡς ἀσεβὴς, ἀδελ-
φὸς ἐχθρὸς, καταφρονήσας Ἐπισκόπων, καταλιπὼν
Θεὸν ἑαυτοῦ, ὁποῦ μὴ ἔτερον Θουσιαστικὸν ἀνι-

στῶν. ταῦτα βιβλίῳ περὶ εὐσεβείας ἐκκλησιαστικῆς.
καὶ Ἐπισκοπῇ ποιητικῇ δαυτέρῃ, ἡ βιβλίῳ πε-
τάρτῳ Ἐπισκοπῇ δαυτέρῃ πρὸς Ἀντωνιανὸν φησὶ
καὶ πῶς μὴ δόξης οὐ Ἐπίσκοπος μὴ καὶ
ἐκείνῳ, ἐς τὸν ἀληθινὸν Ἐπίσκοπον ἐν τῇ ἑκκλη- 35
σίᾳ πρὸς δεκάτῃ Ἐπισκόπων χερσὶν αὐτῶν
ποβαλὼν, ἔτερος. ψαυδοῦς Ἐπίσκοπος ἐν τῇ τῷ
αὐτῷ χερσὶν αὐτῶν ἀπαυδαδίζῃ; πρὸς ποῦ καὶ γὰρ
κατὰ πάσας τὰς Ἐπαρχίας, καὶ τὰς τῶν Χερσὶν
τῶν πόλεων μεχερστούτω Ἐπίσκοποι τῇ ἡλικίᾳ 40
πρὸς βηκνότες, τῇ πίσει ἄνθρωποι, τὰς θλίψεις
δόκιμοι, τὰς διωγμοὺς καρτετικοί. τίς ἐπαύει τῶν
τῶν ἄλλων; τίς ἐτέρως θήσεται; περὶ τῶν τῶν Νο-
βατιανῶν γράφει ὁ Παπυανὸς Ἐπίσκοπος Βερκίλο-
νός, Ἐπισκοπῇ τρίτῃ πρὸς Σιμωνιανὸν, τῷ τῷ 45
τῷ βιβλιοθήκῃ τῶν πατέρων, καθ' ἡμῶν τῶν Ἐπι-
σκόπων ἐν Ῥώμῃ, κατὰ τῶν δικῶν τῆς ἱερουσιᾶς αὐτῆς
ἔτερος Ἐπίσκοπος ὄνομα αὐτῶν ἀποστρέφεται.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Ε΄.

ὅτι κατὰ Ὀκρίαντον Μιλεβιτιανόν, Εὐσέβιον, Θεοδώρον, Νικηφόρον Κωνσταντινουπόλεως, Νικηφόρον Κάλκιδος,
καὶ τὸν ἅγιον Ἐπιφάνιον, ἀναγνωστοτάτη καὶ ἐπωφελεστάτη ἡ ἐν τῷ Ἀλδοχῇ.

Ὁ πᾶς ὁμιλεῖται κατὰ Δουνατισῶν, με-
τὰ τὸ ἀπαλειφθῆναι τὰς ἐπισκόπους Ῥώμης, ὡς
Πέτρος τῷ Ἀποστόλῳ ἔως Δαμάσκου, λίγα περὶ τῆς
Δαμάσκου, ἡμετέροις ἐστὶν ὁ παῖς, μεθ' ἧς ἡ σύμπα-
5 ρὰ ἐν μὲν ὁμοφρονίᾳ ὁμολογῆται ὁμοφρονεῖ, αὐτὸς δὲ ἡ-
μέτεροι καθέδραι τῶν ἁγίων πληρῶσιν. Ἐκκλησίαν,
αὐτῶν αἰδρωμένων ἐν Ῥώμῃ παρ' ἡμῖν, καὶ ἄλλα καὶ
ἐν Ἀφρόροις τόποις. τὰς δὲ ὑμετέρας καθέδρας
πρὸς τὸν ἁγίον; πῶς ἔχετε μέγας οἰκιστοὺς ἐν Ῥώμῃ,
10 ἡ καὶ ἄλλα καὶ; σέλιχον ἐστὶ τῆς ὑμετέρας βλασφη-
μίας, ὅτι ἀπελάθοντες ἐκ τοῦ τῆς ἐξουσίας τῆς ἀληθείας,
ἀλλ' ἐκ τῆς τῆς ψεύδους, τίς ἐστὶν ἡ μακροβίος ἐρωτη-
σθῇ, πρὸς ἀνάστασιν; διδάσκει τὰ κατὰ ἐν τῇ κα-
θόδῳ τῆς Πέτρος; τὸν μακροβίον ἔπον, καὶ γὰρ Βί-
15 τος ὁ Γερμανικός, πρὸς τὸν ὑμετέρων πρὸς ὀλίγους
τινας ἐν Ἀφροί, πεπληρωμένους ἐπέφθην, καὶ ἦν ὁ πα-
ὅς ἡδὲ αὐτὸς πατὴρ; ὁ Στεφανίου αὐτὸς ἡ γερμανικός,
ὁ μαθητὴς αὐτοῦ διδασκαλίας, τὸ ἀκούειν χωρὶς
τῆς μετῴνης, πρὸς τῆς αὐτοῦ οἴκῃ, ὁ ἐξέ-
20 νον αὐτὸς ἐκδοχῆς, ὁ ποιμὴν χωρὶς ποιμνίου, ὁ
ἐπίσκοπος χωρὶς λαοῦ, καὶ γὰρ ἐκ ἐλλογινοῦ πρὸς

μνην καὶ λαὸν ὀνομάσαι ἐκείνους τὰς ὀλίγους, οἵτινες
μεταξὺ, καὶ ἐπέκεινα ὑμῶν ἐκ ἑχόν τόπον ὅπου συ-
νεσέλθωσιν, ὅθεν καὶ ἀπὸ τῶν ἡ ἐξουσίας τῆς πόλεως
ὑποβάθους καὶ σκοτεινὸν μάλιστα ἐκτίσαντες πρὸς ἡμε-
τεράς τὰς ἐκκλησίας συνεδρεῖν ἀρμόδιον, ὅθεν καὶ Σπηλαιώται
ὑποσώθησαν. ἀλλὰ ἐπεὶ καὶ Κλαυδίου τῷ Λακκιανῷ, Λα-
κιανὸς τῷ Μακροβίῳ, Μακροβίος τῷ Εὐκολπίῳ, Εὐ-
κόλπιος τῷ Βονιφάτιῳ, Βονιφάτιος τῷ Βίκτωρι, ὁ-
κεῖ λέγειν Διάδοχος ἐστὶν ἐμὶ. ἐρωτήσωμεν δὲ τὸν Βί-
κτωρ πρὸς ἐκείνους, καὶ δεξάτω τὸν πρὸς αὐτῶν. καὶ διὰ
ταῦτα καθέδρας ἀποστολικῶν ἐπιθεσῶν, ἐμὴ ἀλλὰ πρὸς
τὸν λοιμὸν, βιβλίῳ δότῃ κατὰ Πατριάρχας.
ἔτι Εὐσεβίου, Σωκράτους, Σωζόμενου, Θεοδώ-
25 ρου, Νικηφόρου ὁ Κωνσταντινουπόλεως, Νικηφόρος Κόν-
σταντινός, καὶ ὁ ἄλλος. Ἐπιφανὴς τὰς κατὰ τὸν τόπον
Διαδοχὰς τῶν πατριαρχικῶν θρόνων, καὶ τῶν ἐπί-
στων ἐπιμελῶς ἐκτίθενται; ἀλλὰ δὲ καὶ ἑτέροις πα-
τέρες, καὶ βίοι τῶν Ἀποστόλων καὶ τῶν ἀρχαίων
πατέρων περὶ ταύτης τῆς κατὰ τόπον Διαδοχῆς
Διαλαμβάνουσιν, ἔξ ὧν δὴλον ἀναγκασιότατον εἶναι
καὶ ἐπιβεβαιώσθαι τὴν ἐν τῷ τόπῳ διαδοχὴν.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Γ'.

35 ὅτι ἡ ἐν τῷ τόπῳ ἀναγκάσι Διαδοχὴ ἐπεὶ πασῶν τῶν Ἐκκλησιῶν, ἀλλὰ περὶ τῶν καθολικῶν καὶ πρώτων
πατριαρχικῶν λέγεται, ὡς μηδέποτε ὑπῆσαν τὰς πασῶν ἀμαρτησῶν ὡς δὲ κινεῖται, καὶ τοῖς ἐνδέχεται ἡς
τάτων ἐκκλῖναι τῆς ἀσεβείας, ὡς ἡ Ῥώμη Ἐκκλησία, ἥτις ἐν τῷ ὁφείλειται ἐκ τῆς τόπῳ καὶ τῶν οἰκοδομῶν
καὶ τῶν ἄλλων κατὰ ἰσχυρὸν, καὶ κατὰ τὸν χρυσοφόρον καὶ ἱερώνυμον ἐτίχθη καὶ λίθοις, καὶ ἄλλοις
δογματῶν σφραγίσται ἡ Ἐκκλησία.

39

Ἀλλὰ δὲ ἀναγκάσι τὴν διαδοχὴν ἐν τῷ τόπῳ ἐπεὶ
πασῶν τῶν Ἐκκλησιῶν, καθότι βλέπομεν ὅτι
πολλοὶς τόποις ἐνθα ποτὲ ὁ ὁρθόδοξος ἦν, καὶ
ἔξελιπε διόλου, ἀλλὰ περὶ τῶν καθολικῶν καὶ πρώ-
35 των θρόνων τῶν καὶ πατριαρχικῶν λεγομένων, οἵ
τινες πάντες ὑπῆσαν ἐκ ἡμαρτόν ποτε, ἔτε δυνά-
τον ἀμαρτῆσαι, ὅντων γὰρ ἐν Κωνσταντινουπόλει, Ἀλε-
ξανδρείᾳ, καὶ Ἀντιοχείᾳ Ἀρμενίων Πατριαρχῶν,
ἦσαν ὁρθόδοξοι ὁ Ῥώμη καὶ ὁ ἱεροσολύμων. Ἀρμε-
40 νισαὶ τῶν Ῥώμης λιβερεῖς, ἦν ὁ ἱεροσολύμων
ὁρθόδοξος. καὶ οἱ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Ἀρμενιοὶ τότε Πα-
τριαρχαὶ, ὡς Κωνσταντινουπόλεως, ἐκ ἦσαν
Διαδοχοί, ἔτι γὰρ ὁ μέγας Ἀθανάσιος ὁ γνήσιος
Διαδοχός. Ἐν τῇ ἐν Εφέσῳ ληστρικῇ παρεστῆσαν
45 τινὲς Πατριάρχαι, ὁ Ῥώμη ὅμως ἦν ὁρθόδοξος.
Ἐν τῇ ἐν Μίση Σιωδῶν παρεστῆσαν μόνος ὁ Ῥώμη
Βιγίλιος. Ἀναφύσκει τῆς Αἰρέσεως τῶν Μονοθελη-
τῶν, ὁ Ῥώμη ὀνόματι, ὁ Κωνσταντινουπόλεως Σέρ-
γιος, καὶ ὁ Ἀλεξανδρείας Κύριος ἦσαν Αἰρετικοί,
50 ἀλλὰ Ἀντιοχείας καὶ ὁ ἱεροσολύμων ἦσαν ὁρθόδοξοι.
Ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς ἐκτῆς Σιωδῶν μόνος ὁ Ἀντιοχείας
ἦν Αἰρετικός, οἱ δὲ λοιποὶ τῶν τότε ὁρθόδοξοι. Ἐν
τῇ ἀνομομαχίᾳ Ἀναστάσιος, Κωνσταντίνος, Νι-
κήτας, Ἀντώνιος, Θεόδωρος, καὶ ἰωάννης Κωνσταν-
τινουπόλεως Πατριαρχαὶ ἦσαν Αἰρετικοί, τῶν δὲ

λοιπῶν θρόνων οἱ Πατριαρχαὶ ἦσαν ὁρθόδοξοι. ἀναγ-
νῆς ἦν τῷ τόπῳ ἡ Διαδοχὴ κατὰ τὴν τὸν τρέ-
πον, ὅμως ἐκ ἐνδέχεται τῶν τῶν θρόνων ἐκκλῖ-
ναι τινὰς τῆς ἀσεβείας, ὡς πρὸς τὸν ὁ τῆς παλαιᾶς
Ῥώμης, ὡς ἀπὸ τῶν ἡς μυρίας Αἰρέσεως, ὅθεν περὶ
τάτων ἐν τῷ ἀποστόλῳ τῆς ἐν Εφέσῳ Ἐκκλησίας λέ-
γεται ἐν τῇ ἀποκαλύψει, κεφαλῶν δότῃ, Ἐρ-
χομαῖοι ταχὺ, καὶ κινήσω τὴν λυχνίαν ἐκ τῆς τό-
πῳ αὐτῆς, ἐὰν μὴ μετανοήσῃ. καὶ ἐπεὶ πολλὰ
καὶ ἐνδεσμένη ἡ Ῥώμη, ὡς ἔρπται ἀνωτέρω ἐν
πολλοῖς, καὶ ἰδίως ἐν τῷ ὁ γότῳ βιβλίῳ, καὶ ἐμ-
πεινόντων, ἀφείδη τῆς σπληνός. ἀλλὰ καὶ ἡ ἀπειλή
κοινὴ ἐστίν, ὑπέρειν γὰρ, ὁ ἔχων ἔς, ἀκυσάτω
τὴν τὸν πρὸς τὸν λέγον ὅτι τρέπον ἐπὶ τὸν, καθότι οἱ λοι-
ποὶ πατριαρχικοὶ θρόνοι ἀποσπῶντες φυλάττει
τὴν Ἐκκλησιαστικὴν ὁρθόδοξον, ἡ δὲ Ἐκκλησία Ῥώ-
μαίων καθάπαξ καὶ τὴν πῖσιν καὶ τὰ ἡθῶν ἐν τοῖς
καίροις παρέτρεψον ὡς ἔρπται καὶ ἐνδεσμένη, ὅ-
θεν ἐσβείδη ἡ λυχνία αὐτῆς, καὶ ἐπὶ τῇ τρέτῃ
λέγα, ὅτι τὰ μετὰ γυνήσεως ἐν τῇ καίρῳ τῆς
Ἀντιοχείας ἐκ τῶν Ῥώμης, ὅμως ὡς ἀπὸ τῶν μετὰ
τὸ χίσμα ἐξελίπον ἡ ὁρθόδοξοι ἀπὸ τῆς Ῥώμης, καὶ
πολιτεύονται ἐν αὐτῇ ὁ ἀντιχριστιανισμός, ὡς ἐδέξα-
μεν καὶ δεξόμεν. οἱ δὲ καὶ ἀποβάλλουσιν οἱ πατρί-
αρχοι.

αὐθιμύντες, καὶ μὴ μετανοῶντες τὸν τόπον, ἥτοι
ταῖς οἰκοδομαῖς τὰς Ναεὶς τὰς ἁγίας Πέτρης, καὶ τὰς αὐ-
λὰς αὐτῶν τὰς μεγάλας, καὶ τῆς Ῥώμης, τὸ μέγε-
θος, καὶ τὰ τέχη, καὶ πῶς τρέπυργον τὰς Ῥώμης
μίτρας, καὶ κληρικὰς κοκκινόφορος, βυζαντινὰς
ὑπὸ τῶν τοιούτων τόπων δαΐδας πῶς ἀλλήθως τῆς πί-
στεως ὡς ὑπὸ αὐτῶν ἀναγκαίως, ματαιοποιεῖται. ὅτι
γὰρ ὑπὸ τῆς παροφάσεως ταύτης ἐδὲν ὠφελεῖται,
ὑποκρινόμενός ἐστι ἡ ἀλήθεια κατὰ Ἀντιχρίστου
Ἄρσανος, κατακρατῶντος τῆς Ἐκκλησίας Μεσολαύων,
Φησὶ γὰρ, Προτίχετε ὑπὸ τῶν Ἀντιχρίστου, κακῶς
γὰρ ἡ ἀγάπη τῶν τῶν κυριότητων ὑμῶν, κακῶς πῶς
τῶν Θεῶν Ἐκκλησιῶν ἐν ταῖς σκέπαις καὶ ταῖς οἰκοδο-
μαῖς παροσκυῖται, κακῶς ὑπὸ αὐτῶν τῶν οἰκοδο-
μῶν τῆς ἐρήνης ὄνομα ἀβυσσῶν, ἵσως ἀμφι-
βολοῦνται, ὅτι ἐν αὐτῶν μέλει καθίστην ὁ Ἀντίχριστος.
τὸ ὅτι, ἐπεὶ οὐκ ἐστὶν μοι, αἰετήριος, αἰλίμνιος, αἰ-

φυλικαὶ, αἰὲρ παὶ τῆς γῆς ἀσφαλέστερόν ἐστι. Ἀλλὰ
πῶς τῶν Θεῶν παροσκυῖται, ἐν ταῖς γὰρ οἱ Προφήται
ἢ ἀπαγγέλλοντες, ἢ καταβυθισθέντες τῇ θείᾳ Πνεύματι
παροφύτουν. Φύγετε ὑπὸ τῶν Ἀντιχρίστου τῶν ἀγγέ-
λων τῶν Σατανῶν, τῶν ἐχθρῶν τῶν Χριστῶν, καὶ Χρυσό-
φορος ὁμιλία τριακοστὴ εἰς τὸν Ἰωάννην, κεφαλῶν
τετάρτῳ φησὶ, Τόπος μὲν σέκου ἐδὲν δὲ λοιπὸν
φιλονεικῶν. Καὶ, τίνες ἐσὶν οἱ ἀληθινοὶ παροσκυ-
ταί, οἱ μὴτε τῶν παροσκυῖται πῶς λατρεύον, καὶ
Θεὸν ἐν Πνεύματι θεραπεύοντες; ἐγὼ γὰρ τέχνης καὶ ἰο-
λῶν σωφίσταται ἡ Ἐκκλησία, ἀλλὰ ἀληθινὰ δογ-
μάτων. τὸ αὐτὸ διδάσκει ὁ ἱερώνυμος ἐν τῇ ἐρμη-
νείᾳ τῶν ἐκατοστῶν τριακοστῶν τριτῇ ψαλμῷ, ὅπως φη-
σὶν, Ἡ Ἐκκλησία ἐκ ἐν ταῖς ταῖς, ἀλλὰ ἐν τῇ ἀλη-
θείᾳ ἐστὶ τῶν δογμάτων. τὸ αὐτὸ διδάσκει καὶ πρὸς 15
ἀλλὰ τῶν λοιπῶν ἐγκρίτων πατέρων.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Ζ΄.

Περὶ τῆς εἰς τὸ ἐπάγγελμα ἀδοχῆς. ἥν ἐδὲν ἐαυτῶν λαμβάνει, ἀλλὰ ὁ καλέμενος Θεός.

29

Τῶν ποιμαστικῶν ἐπαγγέλματος, ἥτοι τῆς νομίμης
χρηστίας τῶν ὁρθοδόξων Ἐπισκόπων πῶς ἀνά-
γκη πάντες γνώσκοντες, ὅτι διωκταίτε ἀρετῆς ἵνα
πῶς ἀνάγκη τῆς νομίμης κλήσεως εἰς τὸ ποιμαστικὸν
ἐπάγγελμα, ἐδὲν ὅμως ἐαυτῶν λαμβάνει ταύτην πῶς

τιμῶν, ἀλλὰ ὁ καλέμενος Θεός, ὡς Μωϋσῆς ἐν
Ἀραβίᾳ. Ποιμὴν δὲ ἐστὶν ὁ εἰσερχόμενος ἀπὸ τῆς θυ-
ρας, ὁ δὲ ἀλλοχόθων, ἥτοι ὁ καλέμενος Ἰσραὴλ 25
χόρμος, καὶ παροσκήπιον ἐαυτῶν ἀπὸ ἐκ ἐξέσι,
κλήσεως ἐστὶ καὶ λησῆς.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Η΄.

Ὅτι διττὴ ἡ κλήσις, ἡ μὲν ἀδοχῆς, οἷα ἦν ἡ τῶν Προφητῶν καὶ τῶν Ἀποστόλων, ἡ δὲ ἀδοχῆς, ὅποια
ἦν καὶ ἐστὶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἡ τῶν ὁποσολικῶν ἀνδρῶν καὶ τῶν καθ' ἑξῆς Ἐπισκόπων, ἡν ὁ καλέμενος Ἰσραὴλ
ῥωμαϊκῇ Ἐκκλησίᾳ, ὡς ῥωμαϊκῇ ὑποβέβληται.

30

Ἡ δὲ κλήσις, ἡ μὲν ἐστὶν ἀδοχῆς, οἷα ἦν τῶν
Προφητῶν καὶ Ἀποστόλων, ἡ δὲ ἐστὶν ἀδοχῆς,
ὅποια ἦν καὶ ἐστὶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἐκείνῳ, οἱ ἀδοχο-
μίμης ἀδοχῆς μετὰ τῶν ἀποστόλων ἀρχιερέων, τῶν
ἐκείνῳ οἱ ὁποσολικοὶ ἀνδρες, καὶ καθ' ἑξῆς οἱ τῆς
καθολικῆς Ἐκκλησίας Ἐπισκοποι, οἵτινες πάντες
διεδέχθησαν τῶν ἀποστόλων ἐν τῇ ποιμαστικῇ ἐπαγ-
γέλματι ἐξέσις ἀλλήλων τῆς σήμερον, ἐκ ἀδιορίστως
μῶντες ὡς οἱ Ἀπόστολοι, ἀλλὰ ἐν τόποις διωρισμένοις.
ταύτην λέγουσι ὅτι ἐστὶν ἀναγκαῖα συνέκρησις τῆς συ-
στάσεως καὶ τῆς φυλικῆς τῆς Ἐκκλησίας, χωρὶς
γὰρ τῶν Μυστηρίων τῆς Ἐπισκοπῆς ὅτε Ἐκκλησία ἐστὶν,
ὅτε Ἐκκλησία φυλάσσεται. ἀποτίθεται δ' αὐτῇ
ἀπὸ τῶν νομίμως χρηστῶν Ἐπισκόπων ὁ Χριστός,
ὅς ἐστι διττὴ τῆς ταξέως καὶ τῆς ἐρήνης, ὅτε συγ-
χύνεται ἡ ἀκαταστάσις, ὅτε καὶ ἐν τῇ οἰκῇ αὐτῇ
πάντα ἐν ὁρίῳ καὶ κατὰ τάξιν γίνονται ἐπιγυ-
νάται. ἐρδάνει δὲ ἐδὲν ἐπὶ τῶν οἰκῶν οἱ παπῆς
ὑπὸ τῆς μάχης ἥν κινεῖται περὶ τῆς κλήσεως ἐκείνῳ,
ἐν τῇ ἀδοχῇ τῶν παρὰ τῶν Χρυσῶν ἢ ἀληθῆς

διαδοχῇ καὶ ὁρθοδόξῃ εἰς πῶς Ῥώμην, καὶ γὰρ ἐν 35
τῷ Θεῷ ὁποσῶνται κατάλυσις ἰσχυρὰ τῇ ἐπαγγέλ-
ματι καὶ τῆς ἀρετῆς τῶν Παπῶν τῆς Ῥώμης.
διδάσκει γὰρ, ὡς ἐρεται, ὅτι πῶς γράφει καὶ
πῶς κοινῇ διδασκαλίᾳ τῶν ἀγίων πατέρων, περὶ
δὲ τῶν ταύτων λέγει πρὸς Γαλάτας ὁ Παῦλος, Εἰσὶν 40
καὶ Ἀγγέλους ἐξ Οὐρανοῦ ἀγγελίζονται ὑμῖν παρ' ὁ
παρελάβετε, ἀνάθεμα. καὶ ἰωάννης Ὁποσολῇ δό-
τερος, ἐδαφίῳ ἐβδόμῳ, Πολλοὶ πλῆθος ἐσθλάθον εἰς
τὸν κόσμον. καὶ ἐν τῇ ἀγίᾳ Εὐαγγελίᾳ, τῶν πα-
τέρων τῶν Χριστῶν ἰδιότης τῆς φωνῆς τῶν Χριστῶν ἀκούει, 45
καὶ αὐτῶν ἀκούει, ἀλλοτρίῳ δὲ ἐμὴ ἀκούει ἡσυχ-
σι, ἀλλὰ φέρονται ἀπ' αὐτῶν. ὅτε καὶ ἀπὸ γράμ-
ματων τῶν πατέρων, καὶ ἀπὸ συνόδων ἡ καθολι-
κῇ Ἐκκλησίᾳ χριστιανικῇ καὶ ὑποβέβληται ἐκείνῳ πῶς
ῥωμαϊκῇ, ὡς ἐρεται ἀνώτερος βιβλίῳ ὁ γδοῦ καὶ 50
ἐν αὐτῷ, καὶ ἐν τῇ πρὸς μέρει τῆς τῶν βιβλίων, καὶ
ἐν αὐτοῖς, καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς πρὸς τῶν ὁποσολικῶν τῶν
Πάπῶν Νικολάου, καὶ παρὰ τῇ ἐν τῇ ἀρχῇ τῶν τριτῶν μερῶν.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Θ'.

Τερτυλιανὸς κατὰ τὴν οὐσίαν Αἰρετικῶς Ἐπισκόποις οἰκοδομημένων, καὶ περὶ τῆς τῆς τρέψης αὐτοπολιτικῆς Ἐκκλησίας τὴν Διαδοχὴν αὐτῶν καταλιμπάνει, ὅν μετὰ τὸ χρίσμα ἡρώμαϊκή Ἐκκλησία ἔκ' ἔχει.

Τερτυλιανὸς βιβλίῳ περὶ ἀνταγραφῶν κεφαλῶν
 τρίτῳ λέγει, φιλεῖν ἔτοιμοι ἡμεῖς οὐκ ἔσμεν
 πρὸς τοὺς οὐκ Αἰρέσει λαφύειν οἰκοδομημένους πρὸς
 ὁλοθρῶν. τί ἄρα ἡ Ἐπίσκοπος, ἡ Διάκονος, ἡ Χή-
 10 ρα, ἡ Παρθένος, ἡ Διδασκαλός, ἡ Μάρτυς ὑπο-
 πέτοι ὅτι τὸ Κανὼν, τὰς ἐκείνων δόξασιν αὐτο-
 κρίτως ἀληθεῖς εἶναι; ὅτι τὴν πρὸς τὸν βιβλίου
 τὴν πίσιν, ἡ ὅτι τῆς πίσεως τὰς ἀποστολὰς; αὐτοὶ
 15 ὁ πρὸς τὸς τῆς Χρῆστος ὅτι τὴν Ἀποστόλων ἡ - ταυ-
 τὰ ὅτι. ὅτι μὴ γὰρ τὸ ἀρχαῖον τῆς Ρώμης ἡ ὑπο-
 σολικὴ Διαδοχή, πασίδηλον, καὶ μαρτυρεῖ ὁ αὐ-
 τὸς ὅτι τὴν τριακοντὴ δούτῳ κεφαλῶν τῶν αὐτῶν
 βιβλίων, τῶν λοιπῶν, φησὶν, εἰ καὶ ἡμεῖς Αἰρέσεις
 20 πολυῶσι συζυγνύονται τῇ ὑποσολικῇ ἡλικίᾳ, ἵνα
 δόξωσι παρὰ τὴν Ἀποστόλων παραληφόμεναι, ὅτι
 οὐ τὴν κατὰ τὴν Ἀποστόλων ἦσαν, σφαλερὰ ἡ ἐ-
 πίνοια. ὅτι ἐτίθωσαν τὰς ἀρχὰς τὴν αὐτῶν Ἐκκλη-
 σίαν, ἐρρίπτωσαν τὴν τάξιν τὴν σφῶν Ἐπισκόπων
 κατὰ τὴν Διαδοχὴν ἐξ ἀρχῆς τὴν τρέχουσαν, ὡς
 25 ὁ πρῶτος ἐκείνων Ἐπίσκοπος τίνα ὅτι τὴν Ἀποστό-
 λων, ἡ τὴν ὑποσολικῇ ἀνδρῶν ἔχει ἀρχηγόν, καὶ
 πρὸ αὐτῶν ὅτι τῇ ὑποσολικῇ διδασκαλίᾳ ἐτελέω-

σε, τὴν γὰρ τὴν τρέψιν αὐτοπολιτικῇ Ἐκκλησίᾳ
 τὴν Διαδοχὴν αὐτῶν καταλιμπάνει, δηλονότι ἡ
 τὴν Συμεωνίων Ἐκκλησία ἔχεισα πρὸς τὸν
 Πολυκαρπον πρὸς Ἰωάννην ὅτι τὴν τρέψιν δέκνυ-
 σιν, ὡς καὶ ἡ τὴν Ρώμης Κλήρις πρὸς Πέτρον
 κεχερσπονημένην, ἔτω καὶ αὐτῶν τὴν ὑποσολικῇ
 πρὸς τὴν Ἀποστόλων ἡ τὴν Ἐπίσκοπὸν κα-
 ταλιμπάνει, καὶ ἐχέτωσαν τὴν ὑποσολικῇ ἀπο-
 κρίνῃ. ἔχον ἔν ἡ ὅτι Ρώμῃ Ἐκκλησία πρὸς τὴν σμῆ-
 νης τὴν ὅτι ἔχει Αἰρέσεων τὴν ὑποσολικῇ ἀπο-
 κρίνῃ, μετὰ δὲ τὸ χρίσμα ἔκ' ἔχει. ὅτι οὐ αὐτοὶ οὐ
 τὴν αὐτῶν τὸν περὶ τὴν τοιούτων φησὶν, Προσπο-
 τῶσαν τοιούτων ἡ οὐκ Αἰρετικοί, τί γὰρ αὐτοῖς μετὰ τὴν
 βλασφημίαν ἔκ' ἔχει; καὶ γὰρ εἰ καὶ προσπο-
 τῶσαν, ὅτι οὐκ ἀφελόνται, αὐτῇ γὰρ ἡ αὐτῶν διδασκα-
 λία μετὰ τῆς ὑποσολικῆς συγκεράσεται ὑπο-
 τῶ τῆς Διαδοχῆς καὶ τῆς ἀντιστάσεως ἀφελόνται ἔτε Ἀποστό-
 λων ἡμεῖς, ἔτε ὑποσολικῇ εἶναι τὴν διδασκαλίαν.
 ὡς περὶ γὰρ οὐκ Ἀποστολοὶ ἔκ' αὐτῶν ἐδίδαξαν μετὰ τὴν αὐ-
 τῶν Διαδοχῆν, ἔτω καὶ οὐκ ὑποσολικοὶ ἔκ' αὐτῶν ὅτι αὐτῶν
 τοῖς Ἀποστόλοις ἐξέθεντο, εἰ μὴ τὴν Ἀποστόλων ἐαυ-
 τὴν ὑποσολικῇ, καὶ ἐτέρως διδάσκωτες.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Ι'.

ὅτι τὸ Ἀμακρὸν χρόνῳ ὑποσολικῇ Αἰρετικῶς Πατριάρχης Διαδοχῇ πεποίηκε κατὰ τὴν ἐθελήσαν
 κακογίαν βλασφημίαν τῆς ὁνταὶ πατριάρχης Ἐκκλησίας τὴν πάλαι Παιδῶν Διαδοχῇ, δέκνυται καὶ
 30 πρὸς τὴν τὴν Ρώμῃ χρηματισάντων Αἰρετικῶν, καὶ ἐξάρχων τὴν ἀσεβείας Παπῶν μὴ Διαδοχῇ, καὶ οὐκ ἡ τῆς
 παλαιᾶς Ρώμης λυχνία καθάπερ ἐβέβαιη κατὰ τὴν Διαδοχῇ τῆς ἐπαγγελίας καὶ τῆς διδασκαλίας ὡς δέκνυται.

Ὁ βλασφημῶν βιβλίῳ περὶ σημειώσεων ὁκνη-
 σιασίων, κεφαλῶν ὅγδοον φησὶν, Αἱ πατριάρ-
 χικαὶ Ἐκκλησίαι ἔχον Ἀμακρὸν χρόνῳ Ἐπι-
 40 σκόπους Αἰρετικούς; διὸ καὶ διεκόνει τὴν παλαιάν
 ποιῶν ἡ Διαδοχή. Ἀλλὰ ῥητέον, ἐθέλοντι κα-
 κεργεῖν ὁσοφιστής, μετὰ γὰρ μακροδύμον, Εὐσεβίου,
 καὶ Εὐδόξιον τὸς Κωνσταντινουπόλεως Ἀρχιερεῖς Ἐπισκό-
 πους, ἐγχεῖν τὸν διαδοχῇ τὴν Ἀποστόλων Ἱερὸς
 καὶ νοκτῶν, καὶ μετὰ Νεστόριον Μαξιμιανὸς, ὡς
 45 καὶ μετὰ τὸς Ἐκκοινομάχους ὁ θείος Τράχης. ἔτω
 καὶ ἡ τὴν Ἀλεξάνδρειαν μετὰ Διόσκορον ὁ Πρεσβύτερος.
 καὶ ἡ τὴν Ρώμῃ μετὰ Λιβέριον καὶ Ὀλίνα τὸς
 Ἀρχιερεῖς ὁ Δάμασος, ὡς καὶ μετὰ Μάρκελλον τὸν
 ἐν ὁλοκατεστάταις Εὐσεβίου, καὶ μετὰ Ὀνώριον τὸν
 50 μονοθελήτην ὁ Σεβέρῳ. ὡς ἔν ἡ ὅτι Ρώμῃ ἔκ' ὅτι
 νόπη ἡ ὑποσολικὴ διαδοχῇ ἔτῳς ἔτε ὅτι τὰ ἄλλα
 πατριάρχαι, μάλιστα ἡ Ρώμῃ, εἰ καὶ μὴ ἡ δια-
 δοχῇ τῆς πίσεως καὶ τῆς τρέψης, ἀλλ' ὅμως τῆς κατὰ
 διδασκαλίαν διότι φθαρθείης διαδοχῆς, ὅτι αὐτοὶ
 καὶ ἡ πατριάρχαι καὶ ὑποσολικὴ διαδοχῇ. λέγει

γὰρ ὁ θείος Ἀμβρόσιος βιβλίῳ πρώτῳ περὶ με-
 τανοίας, κεφαλῶν ὅγδοον, οὐκ ἔχει τὴν Πέτρον τὴν
 κληρονομίαν οὐ τὴν πίσιν μὴ ἔχοντες. καὶ Ἰερώνυ-
 50 μος ὅτι τὸς ἡρώμαϊκῶν ὑποσολῇ, οὐκ ἔστιν ἔφη,
 καὶ τὴν αὐτῶν οὐ ἔχοντες πρὸς τὸν τὴν αὐτῶν, ἀλλ'
 εἰ ἀσθενεῖς τὰ ἔργα τὴν αὐτῶν. καὶ Τρηγόρος ὁ
 Θεολόγος λόγῳ εἰς τὸν μέγαν Ἀθανάσιον λέγει περὶ
 αὐτῶν, ὅτι ἐγχεῖν ἔχ' ἡ τὴν τῆς ἀσεβείας, ἡ τῆς ἀσε-
 βείας Διαδοχῆς, ἡν δὲ καὶ κυρίως ὑποσολικῇ Δια-
 δοχῇ. τὸ γὰρ ὁμόγνωμον, καὶ ὁμόθετον, τὸ δὲ
 αὐτίδοξον, καὶ αὐτίθετον. καὶ ἡ μὴ, πρὸς τοι-
 οῦν, ἡ δὲ, ἀλήθειαν ἔχει Διαδοχῆς. ἔτε ὅτι αὐ-
 τῶν αὐτῶν δόξας, ἀλλ' ὅτι τῆς αὐτῆς πίσεως. ἔπειτα
 55 καὶ ἀναγκάως τῇ Διαδοχῇ τὴν ἐπαγγέλλεται καὶ ἡ
 Διαδοχῇ τῆς διδασκαλίας, τῇ δὲ Διαδοχῇ τῆς δι-
 δασκαλίας ἀναγκάως ἔπεται ἡ Διαδοχῇ τὴν ἀπο-
 στήσεων. ἡ Διαδοχῇ ἔν τῇ ἐπαγγέλλεται χαρὶς
 τῆς Διαδοχῆς τῆς διδασκαλίας ἔμμενον ἀντιφύσης,
 ἀλλ' ἡν δὲ καὶ ὑποσολικός, Θεομισθίας τε καὶ ὑποσολικός.
 λέγει δὲ Διαδοχῇ διδασκαλίας, ἔχ' ἡ ἐκείνη.

ὅτι κατὰ πᾶσαν ἀνάγκην δεῖν εἶναι τὸν Ἐπίσκοπον
ἐπιστήμονα καὶ διδάσκαλον. καὶ σοφίας καὶ μαθησι-
ως τεχνικῆς (ἐπεὶ πολλοὶ πολλὰς ἐχρημάτισαν
ἐπίσκοποι ὀλίγων γραμμάτων ὄντες εἰδήμονες, καὶ
ἔτε ὁ πᾶν διωκτὴς, κατὰ τὸν μέγαν Ἐπιφάνιον ἐν
λόγῳ τῶν ἐν τῇς Ἐκκλησίαις παροισώτων, ἔτερον τῶ-
ν ἐρεῖ, ὅτι οὐ γὰρ ὑπὲρ τὸν διδάσκαλον, ἔτε ὁ
ἀποστόλος ἐν λόγῳ ἐλαττώσει τὸν ποιητὴν, μὴ γὰρ
καὶ τῆς αὐτῆς πίστεως ἔσται, ἔτε ὁ πολὺ περὶ αὐτῆς
διωκτὴς εἶπεν, ἐπλεόνασεν, ἔτε ὁ ὀλίγος, ἡλᾶ-
τῶσεν. ἴδε καὶ ἀνωτέρω μέρες τρίτης κεφαλῆς τρίτης
τιμήματος ἐξδοῦναι Πατριάρχῳ δαυτέρῳ τὴν ἐργασίαν ὁ
ἀγᾶθων καὶ ἡ συνόδος αὐτῆς πρὸς τὴν βασιλεῖς τῶν
Ρωμαίων περὶ τῆς σοφίας τῶν τότε ἐν τῇ Δύσει Ἐπι-
σκοπῶν, καὶ βιβλίῳ δαυτέρῳ κεφαλῆς δεκάτης Πα-
τριάρχῳ πρώτῳ τὴν εἰσοὶν ὁ Πλάτων περὶ τῶν ἐν
τῇ ἐν Ἀρμενίᾳ συνόδῳ δυτικῶν πατέρων, ὅτι ἦσαν
ἀπλοὶ καὶ ἀγέγραμτοι, ἦσαν ὁμοῦς ὡς ἐβέβηκεν τῶν
σοφωτάτων Ἀρεσάνδῳ) ἀλλ' ὅτι ἡ Δαδοχὴ τῆς ἐπαγ-
γελίας πρὸς τὴν ἵνα ἔχῃ τὸν Δαδοχὴν τῆς δι-
δασκαλίας, ὅπως ὁ Ἐπίσκοπος ἵνα φρονῇ καὶ ἵνα δι-
δάσκῃ ὁρθόδοξα. ἐπὶ δὲ ὁρθόδοξα, τὰ συμβαί-
νουσι τῇ πατρὶ καὶ ποιῶσι πίσει, τὰ τῇ τῇ πίσει
ἢ παρὲδωκεν εἰς αἰῶνα Ἀποστόλοι, καὶ ἡρμήνευσαν

εἰς αἰῶνα καὶ αἱ κανονικαὶ συνόδοι. ὅθεν ὁ Ἐπιφάνιος
καὶ αὐτοὶ φησὶ, καὶ ὅροι γὰρ ἐτέθησαν ἡμῖν, καὶ
θεμέλιοι, καὶ οἰκοδομή πίσεως, καὶ Ἀποστόλων
ἐπιτάξεις, καὶ γραφαὶ αἰῶνα, καὶ διδασκαλίας διδασ-
καλίας, καὶ πανταχόθεν ἡ ἀλήθεια ἡσφάλισται, καὶ
καὶ μηδὲς ἀπατάσθαι καὶ οὐ μύθοις. ταῦτα Αἰρε-
σεως πωτητικῆς πέμπτῃ. ἐπεὶ δὲ ἔν ὁ πᾶσι τῆς
Ρώμης παροισώθηκε, καὶ ἀφῆρκε πολλὰ, καὶ ὁ-
σημέριον παροισώθηκεν ἐν τῇ τῆς Ἐκκλησίας διδασκα-
λίᾳ, καὶ ὡφελεί αὐτὸν ἡ Ρώμη, καὶ ἡ ἐπαγγελία, ἡ
μάστιξ ἔτε τὸν Δαδοχὴν τῆς ἐπαγγελίας ἔχει,
ἐπεὶ δὲ καὶ ἐκλέγαντο αὐτὸν οἱ Ἐπίσκοποι κατὰ τὸ
ἀρχαῖον πάτριον καὶ κανονικὸν ἔθος, ἀλλ' οἱ Καρ-
θιναῖοι, καὶ οἱ πολλοὶ τῶν ἐν δὲ Πρεσβυτέρων, ἀ-
λλὰ Διάκονοι καὶ Ἀναγνώσται ὄντες, καὶ τὸ δὴ χεί-
ρισαν, ὅτι καὶ ῥηδιστῶν καὶ σημαντικῶς ἐκλέγαντο
αὐτὸν ὡς ῥηδιστῶν. εἴτα εἰ κατὰ ἡμέρας, ὅν τε-
τον ἐρεῖται ἀνωτέρω, ἐν τοῖς λοιποῖς Πατριάρχ-
κοις θύροις γεγενῆσιν Πατριάρχῳ Αἰρετικῷ, ἀλλ'
καὶ πάντες, καὶ οἱ πλείους τῶν ὑποκειμένων αὐτοῖς Μη-
τροπολίτων καὶ λοιπῶν Ἐπισκοπῶν ἦσαν ὁρθόδο-
ξοι, εἰ δὲ τῇ Ρώμῃ ὑποκειμένοι καὶ ἀπάξ χρισμα-
τωρεῖν καὶ γεγενῆσιν, ὅθεν καὶ καὶ ἀποστρέφεται
ἡ λυχνία τῆς ἐν τῇ παλαιᾷ Ρώμῃ καὶ ἀθέτου.

ΒΙΒΛΙΟΤ Ι'. ΜΕΡΟΣ Ε'. ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

Λόγος καθολικωτέρῳ περὶ τῆς ἐκκλησίας καὶ μοναρχίας τῆς Πάπας, ὅτι τὰ συνόμοια εἰς ὅτῳ τινι ἐν ταῖς συνωτέμονι. 39

ΠΟΛΛΑ ἀρεθμοὶ τῆς Πάπας τῆς Ρώμης παρο-
ισώσιν οἱ κανονισαί, συνωτέμονται ὁμοῦς εἰς ὅτῳ,
πρώτων, ὅτι εἰς τὸν καθόλου Ἐκκλησίαν ἐπὶ μοναρχ-
λίᾳ, καὶ μόνος ὁ Πάπας ἐπὶ παντὶ τῷ κόσμῳ κοινός
Ἐπίσκοπος, καὶ πάντας κέρει, καὶ ἐκ τῆς Διοικη-
σεως ἐτέρων Ἐπισκοπῶν καὶ βλάπεται ἐξαιρεῖ, καὶ
ὅτι πάντας πείσεται ἀνάγκη, ὅθεν ἐγενήθησαν
ἐκείνη τὰ ῥητὰ παρ' αὐτοῖς, μεταφῆρας, Καθαίρει,
μερίζει, εἰσὶ, ἐξαιρεῖ, μεταβάλλει, ὀρίζει, κέρει,
Προσάγει, δηλονότι καὶ κοινός τῆς οἰκουμένης Ἐ-
πίσκοπος, καὶ καὶ μόνον πάντας ἀνάγκη ὑποκείσθαι,
αὐτὸ γὰρ τέτε καὶ ἐπὶ σωτηρίας τυχεῖν. δαυτέρῳ
ἐπὶ ἡ ἐξουσία τῆς ἀπορίσκειν τὰς οἰκουμένης συνό-
δος. τρίτῳ ἐπὶ ἡ ἐξουσία τῆς διορίσκειν ὁποια-
σδήποτε περὶ τῶν πραγμάτων τῆς πίσεως, καὶ βε-
βαιῶν, καὶ ἀνακαλεῖν τὰς ὁποίας τῶν συνόδων.
τέταρτον ἐπὶ ἡ ἐξουσία τῆς μεταλαμβάνειν τὰς Ἐκ-
κλησίας, ὅτι πρὸς αὐτὸν ὁποῖον πάντες ἄλλοι κλητὴ τῆς
λαλῶν ἐκκλησιαστικῆς, καὶ περὶ ὁμηροποικῶν πραγ-
μάτων, καὶ ὅτι ὡς ὡς ἀποφασίσει, δικαίον ἐγκα-
λεῖν. πέμπτῳ ἐπὶ, ὅτι μετὰ τὸν αὐτὸν ὁποῖον
ἐνδεῖν χῶρος πλέον Ἐκκλησίᾳ τινος, ἀλλ' ἴδε περὶ
τῶν αὐτῶν περὶ τῆς ἐν Σαρδικῇ συνόδου, καὶ

βιβλίῳ τετάρτῳ κεφαλῶν πέμπτῳ, καὶ μέρες
τρίτης κεφαλῆς ἔχει, καὶ μάστιξ ὅλου τοῦ πα-
τρὸν βιβλίον. ἔκτον ἐπὶ ἡ ἐξουσία τῆς σωτη-
ρίαν νόμους περὶ τῶν μέσων, ἡ ὡς αὐτοῖς φασὶ δια-
φορῶν πραγμάτων, αὐτοῖς νόμοι ἰσχύουσι δεσμεῖν
τὸν σωτήριον, καὶ ἔξω καταφρονήσας καὶ σκα-
δάλα ποιῶν, τὰ τῇ τῇ πρὸς τὸν Πάπα
ποιητέον ἐκ τῆς σκληρῆς καὶ κατὰ τῆς σωτηρίας ἐπὶ,
ἀλλὰ τῆς ὁποῖα βλάπεται ἀνωτέρω μέρες τῆς κεφα-
λαίῳ δαυτέρῳ. ἔβδομόν ἐπὶ ἡ ἐξουσία τῆς συγχωρεῖν
μετὰ ἐλπίδας νόμους, ἀφορισμοὺς, ἀναθεματισμοὺς,
ἀμαρτήματα, ἀλλὰ τῆς κατὰ βίβληται ἀνωτέρω, τῇ
καὶ, ὅτι ἡ ἀρχιερεῖς ἡ ἐξουσία ἀποκρινεῖται, τῇ
δὲ, ὅτι ἡ συνόδος ἐπὶ τῇ Πάπα, ὡς καὶ παντὶς
Ἐπισκοπῆς, ὁποῖον ἐπὶ, ὅτι ὁ Πάπας ὑπὸ ἑνὸς
ἀποφασίσει, ἡ συνόδος ἐπὶ γὰρ κλητὴ διώκεται.
ταῦτα καὶ τὰ συνόμοια ἰσχυρῶς αἰρεται ἀνωτέρω
ἐπὶ ὁμοῦς ἐν ταῖς διαδοχικωτέρον περὶ μόνους
τῆς πρώτης, καὶ τῆς κατὰ φασὶ, ἡ τοῖς τῆς πε-
πλασμένης μοναρχίας καὶ οἰκουμένης Ἐπισκοπῆς,
καὶ πάντας τὰ λοιπὰ συνόμοια καὶ ὁποῖον τῆς τῆς
καθαρῶς καὶ ματαιωρήσονται.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Β'.

Ὅτι ἔδός ἀνθρώπων καθολικὸς Ἐπίσκοπος παντὶ τῷ κόσμῳ, δέκνυται.

7 Εἰ καὶ παντὶ τῇ δικαίᾳ κλίνοντι αὐτῇ ἡ μυσθία μοιραρχία φανερώς ἐκπομπύεται ἐξ ὧν ἔρται αὐτῶν, ὅμως ὀλίγ' ἅπαντα εἶναι καὶ ὄντα ὅσα, ἃ ἔστιν ἀνυφελές, ἀλλὰ μάστιγα ἀναγκαῖον, κηρύσσεται γὰρ ἡ ἀλήθεια τηλαυγέστερον. ὅτι μὲν

10

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Γ'.

Ὅτι ἐκ τῶ ὄντα ὅσα συλλογισμῶ συμπεραίνεται μὴ πρέπειν τῷ Πάπᾳ Ῥώμης μοναρχικὸν εἶναι Ποιμένα καὶ καθολικὸν Ἐπίσκοπον παντὶ τῷ κόσμῳ.

15

Τὸ ἐξ αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων μετὰ τὰς ὁποσολικὰς χεῖρας πρέπειν, ὅτε τῷ Πάπᾳ τῆς Ῥώμης πρέπει, ἢ ἄλλως τῇ αὐτῇ ὀνομασίᾳ. Τὸ πρέπειν τῷ Πάπᾳ τῆς Ῥώμης, τῷτο καὶ ἑτέρῳ τινὶ τῶν ἀνθρώπων πρέπει μετὰ 20 τὰς ὁποσολικὰς χεῖρας. ἀλλὰ μὲν τὸ εἶναι μοναρχικὸν Ποιμένα καὶ καθολικὸν Ἐπίσκοπον παντὶ τῷ κόσμῳ, ἔδός τῶν ἀνθρώπων μετὰ τὰς ὁποσολικὰς χεῖρας πρέπει, ἀλλὰ τὸ εἶναι μοναρχικὸν Ποιμένα καὶ καθολικὸν Ἐπίσκοπον παντὶ τῷ κόσμῳ τῷ 25 Πάπᾳ τῆς Ῥώμης ἔπρεπε. λέγουμεν δὲ μετὰ τὰς ὁποσολικὰς χεῖρας, διότι καὶ ἐξ αὐτῶν πατε ὅτι τῷ Σωτῆρι μοιάρχης εἶναι, ἢ καὶ καθολικὸς καὶ μοναρχικὸς Ποιμὴν παντὶ τῷ κόσμῳ, ἢ καὶ τῆς ἀνὰ πᾶσαν τὴν οἰκουμένην καθολικῆς Ἐκκλησίας ὁπο- 30 κατίστη, ὁτέον ὅμως ἐπὶ αὐτῶν, καὶ ἐκάστη τῶν

ἐν ὁ Πάπᾳ τῆς Ῥώμης ἢ ἔστι μοναρχικὸς Ποιμὴν καὶ καθολικὸς Ἐπίσκοπος παντὶ τῷ κόσμῳ, συμπεραίνεται ἐκ τῶν τῶν ἀνθρώπων ἐπὶ καθολικὸς Ἐπίσκοπος παντὶ τῷ κόσμῳ.

Ἀποσώλων Ποιμένας καθολικὸς εἶναι τῆς Ἐκκλησίας, οἷς ἔρηται, Πορεύεσθαι εἰς τὸν κόσμον ἅπαντα κηρύττετε, καὶ μαθητεύσατε πάντα τὸ ἔθνος, εἰ καὶ ἔδός τῶν ἐχόντων ταῦτα τῷ ἐξουσίαν ἐρέσθαι αὐτονομικῶς καθολικὸς Ἐπίσκοπος, ὡς διδάσκει ὁ Διάλογος βιβλίῳ τεταρτῷ τῶν Ἐπιστολῶν αὐτῶν, κεφαλαίῳ ὀγδοικοσῷ δευτέρῳ, ὅτε ἐπιστολῇ τετακοσῇ ὀγδοῇ. ἡ μαζὶν πρῶτης ἀρνηθῆναι ἐδύαται ὅτι τῶν ὁμολογούντων τὸν Πάπαν εἶναι αὐθρυσον θνητόν. τῶν ἐλάττω ἀποφάσκουσιν εἰς παπιστὰ μετὰ ἐνστάσεως ὅτι ὁ καὶ μόνον περὶ ἐζητήται τιθέντι ὅτι τῷ Ἀρχιερεὶ τῆς Ῥώμης, ὃν φασὶν εἶναι μοναρχικὸν Ποιμένα, καὶ καθολικὸν Ἐπίσκοπον παντὶ τῷ κόσμῳ. ὅμως βεβαιωθεὶς τὴν ἡμετέραν μέζοντος πρῶτης τῇ ἐλάττω, εἴχεται καὶ ἡ ἐνστάσις αὐτῶν.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Δ'.

Δείξει τῆς ἐλάττω τῷ ἀντίτῳ συλλογισμῷ, ὅτι τῷ βαθμῷ τῆς ὑποτακτικῆς, ἢ οἱ παπιστὰ ὑποφάσκουσιν.

35

Ἡ Ἐπισκοπὴ εἶναι ἄνευ βαθμοῦ τιμῆς ἐκκλησιαστικῆς, καὶ τῇ ἐπισκοπικῇ ἐξουσίᾳ κατὰ τὰς 40 τὰς διατάξεις πάντες οἱ Ἐπίσκοποι ἀλλήλους εἰσὶν ἴσοι, ἀλλὰ ἔδός τῶν λαμπρῶν ταύτῃ τῇ ὑποτακτικῇ ὑπέρ-

40

τέρως εἶναι, ὅτε εἶναι αὐτὸν μοναρχικῶς ἀπάσης τῆς Ἐκκλησίας, καὶ παντὸς τῷ κόσμῳ καθολικὸν Ἐπίσκοπον. ἢ δὲ τῆς μέζοντος ἀλήθεια κατὰ πλάτος ἐδάχθη κεφαλαίῳ ὀβδόμῳ τῷ παρῶν μέρεος.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Ε'.

Διούρει δαίξει τῆς αὐτῆς ἐλάττω ὑπὸ τῶν τῷ κυριακῇ ἐπιστολῶν πρὸς Ἀντωνίου καὶ τῆς Πάπας Κορηλίον καὶ Στέφανον, ὅτι ἔδός αὐτῶν Ἐπίσκοπος μοναρχίας τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ Ποιμὴν μίας ποιμένης.

45

Ὅπως τῆς Ἐκκλησίας ὅτι χεῖρας εἰς ἅπαντα τὸν κόσμον ἐκπομπὰς μέρεσι διηγερούμεν, ὁμοίως καὶ τῆς Ἐπισκοπῆς μίας ποιμένης ἐκπομπὰς ὁμοφρονῶν ἀειμότητι μεμερισμένων, ὡς φησὶν ὁ κυριακὸς ἐπιστολῇ πρῶτῃ πρὸς Ἀντωνίου, Οὐδέ τις εἰς Ἐπίσκοπος ἐστὶ μοναρχίας ἀπάσης τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ Ἐπισκοπὴ μία ἐστὶ, ἢ τὸ μέρος παρῶν 50 κατὰ τὴν φησὶν ὁ αὐτὸς κυριακὸς βιβλίῳ περὶ ἐλάττω Ἐκκλησίας, τατίσιν ἐκάστῳ Ποιμῇ μέρος τῆς ποιμένης παρεδόθη τῷ πρῶτῳ αὐτῷ, ὡς δόσον

ἢ λόγον περὶ ταύτης τῇ κυριακῇ τῆς ἐργασίας αὐτῆς, ὡς ἐκτίθησιν αὐτῶν ὁ κυριακὸς ἐπιστολῇ πρῶτῃ πρὸς Κορηλίον. καὶ ἀλλὰ καὶ ἐαυτὸς νηθεὶς τῇ Στέφανον Ῥώμης ἐπὶ τῇ γραφῇ τοῖς ἐν Γαλιλαίᾳ Ἐπισκόποις, ἵνα ἐξώσωσιν ἐκ τῆς τάξεως τὸν Ἐπίσκοπον Μαρτινιανὸν τὸν Ἀελατοσίαν, τὸν ἀκόλουθον τῷ Νοβατιανῷ, ἢ καὶ ἀφῆκε μνημὸν ποιῆσαι τῆς μοναρχικῆς ἐξουσίας τῇ τῆς Ῥώμης Ἐπισκοπῇ, εἰ αὐτῷ ἐγίνωσκον, ὅτε ἐκ τῶ ἀδελφικῆ ἐπαγγελματὸς τῶν Ἐπισκόπων

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΟΙΣ ΠΑΤΡΙ ΑΡΧΕΥΣΑΝΤΩΝ

1130

σκοπῶν πάντων τῶν δυνάμιν τῆς αὐτῆς νουθεσίας ἀπε-
γερῆσαν αὐτὸν λέγων, Διὰ τὸ γὰρ ἀδελφεῖ πε-
ρατῆσαι πολυπληθεῖς ἐπὶ τῷ σώματι τῶν ἱερομελῶν
δεσμῶν τῆς σῶσεως καὶ τῆς ὁμοφροσύνης συνδεδε-
μένων, ὥστε ἔτις ἐκ τῆς ἡμετέρας συνοδείας Ἀγρε-
σιον ποιῆσαι καὶ τῶν τῆς Χρυσῆς ποίμνης Ἀναστασίου
γλημήσοι, βοηθῆσαι τοῖς λοιποῖς, καὶ ὡς ἐπωφελεῖς
Ποιμνάρχας καὶ ἐλεήμονες πρὸς τοὺς τῆς ἐκείνου ποί-
μνης συναγαγέτωσαν, καὶ γὰρ εἰ πολλοὶ ἐσμὲν Ποιμέ-
ναι, μίαν ὁμῶς ποίμνην ποιμαίνοντες, καὶ πάντα τοὺς
ἐκείνου ἐν τῇ αἰματὶ αὐτῇ ὁ Κύριος ἐζητήσας,
καὶ θάλασσαν, καὶ ἄγην ὁφθαλμοῦ, ὥστε ὑποφέρειν
τῆς δεξιότητος, καὶ πολυμελῶς ἀδελφεῖς ἡμῶν. σκλη-

ρῶς καταφρονεῖσθαι, καὶ ὑπερφανῶς τινῶν ὑπερυ-
ψία καταπατῆσθαι, Κυριακῶς ὑπεροχῇ ἐξήκοστῃ
ἐβδόμῃ, ἥτοι βιβλίῳ τέτταρῳ ὑπεροχῇ δεκάτῃ τέ-
ττῃ πρὸς Στέφανον Ῥώμης, ὅπου τὰς ἀδελφὰς καὶ
καὶ τῆς Μαρτυριανῆς σκληρῶς καταφρονεῖσθαι βίβλ., 5
τῆς μετανοήσας δηλονότι, ὡς αὐτὸς ἐκτὸς ἐκτίθησι.
σημαίνει δὲ καὶ πάντα τὰ ῥήματα, ἡγὼν ἔτις ἐκ
τῆς ἡμετέρας συνοδείας Ἀγρεσιον ποιῆσαι, καὶ τῆς
ἐκείνου, οἷς φαίνεται μὲν ἐκείνου ἐπίσκοπον, μήτε αὐτὸν
τὸν Ῥώμης ἐξαίρειν ὅσοι τὰ τῆς ἐκείνου, ἀπ' αὐτοῦ
τίνας Ἀγρεσιῶν καὶ Σχίσματος. ὡς ταῦτα καὶ ἐτί-
ς τὸν γυναικῶν ὑποδείξει.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Σ'

11

Ἀπόδειξις ἐτέρη συνοδικὴ καὶ τῆς μοναρχίας τῆς Πάπας ἀπὸ τῆς ἐκείνου ἐκτίθηται καὶ ὑποκρίσθαι τὸν αὐτὸν ἡγεῖ.

Ὅτι τισὶν ὑποκρίσθαι, ὅτι ἔστι μοναρχικῶς πᾶσι
ἐκείνου. ἀλλὰ μὲν πᾶσι ἐπίσκοποι, καὶ αὐ-
τὸς ὁ Ῥώμης ἐστὶ τισὶν ὑποκρίσθαι, ὅρα ὅτι ἐπὶ ἐπί-
σκοποι, ὅτε ὁ Ῥώμης, ὅτε ἄλλοι, τίς ἐστὶ μοναρχι-
κῶς ἐκείνου τῶν ἄλλων. τὴν μέγιστον καὶ τοὺς τῆς
ἐκείνου φωτὶ φανερὰ ἔσαν βεβαιαί ὁ Βελαρμίνος
φάσκει, Ἀντίκεινται τὸν αὐτὸν εἶναι καὶ ἐκείνου
πᾶντων, καὶ ὑποκρίσθαι τισὶ, βιβλίῳ δαύτε-
ρον περὶ τῆς Πάπας, κεφαλῶν τεσσαρεσθδεκάτῃ.
ἐκείνου ἐπὶ τῆς Κυριακῆς ἐν τοῖς ἐκείνου. μᾶ-
λιστα τὸ φανερῶς διδάσκει ἡ δὲ γὰρ γερῆ, τὸ
Πνεῦμα τὸν Περφρητὴν Περφρήτα ὑποκρίσθαι φά-

σκεισθαι πρώτη πρὸς Κορυθίους κεφαλῶν δωδεκάτῃ,
διὸ ἐκείνου Ἰσίδωρος ὁ Πηλεσιώτης βιβλίῳ τέτταρῳ, ὑπε-
ροχῇ Ἀνακτοροῦ ἐκείνου ἐκείνου. φησὶ τὴν ἐπίσκοπον
εἶναι μὴ ἀνὸς αὐτὸν ἐκείνου, ἀλλὰ ὑπεροχῇ λατρε-
τήν. πλεονεξία τῶν τῶν ἐκείνου βεβαιαί ὁ
ἐκείνου ἐν τοῖς ἐκείνου ἐκείνου καὶ ὑποκρίσθαι
κατὰ τὴν Ἀρχιερέων τῆς Ῥώμης, ὡς Βιβλίῳ, ὡς
ἐκείνου, καὶ τῶν λοιπῶν, καὶ ἐκείνου, ὅτι αἱ συνοδοὶ
αὐτοῦ ἐκείνου ὑπεροχῇ ἐπὶ πάντων, καὶ αὐταῖς ὑπο-
κρίσθαι ὁ Πάπας, ὡς καὶ πᾶσι ἐπίσκοποι. ἴδε καὶ ἐκεί-
νῳ κεφαλῶν, ὅγδοον.

39

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Ζ'

Ἀπόδειξις ἐτέρη συνοδικὴ κατὰ τῆς μοναρχίας τῆς Πάπας ἐκ τῶν τῆς Κυριακῆς ῥημάτων, ὅτι ὁ ἐκείνου
ἐστὶ ἐπίσκοπος ἐπίσκοπων.

35

Ὁ μοναρχικὸς Ποιμὴν, καὶ καθολικὸς ἐπίσκο-
πος πάντες τὸ κόσμος, ἐστὶν ἐπίσκοπος τῶν ἐπι-
σκοπῶν. ἀλλὰ ὅτι ἐστὶν ἐπίσκοπος ἐπίσκοποι,
ὅρα. τὴν μέγιστον καταφάσκει καὶ οἱ ὅτι, ἐκ-
είνου πᾶντας τῆς Χρυσῆς, καὶ αὐτὸς τῆς ἐπι-
σκοπίας ὡς ἐκείνου ὑποκρίσθαι τὴν καθολικὴν ἐπι-
σκοπίαν, ὁ Βελαρμίνος καὶ ὁ Γρετζέρος βιβλίῳ δε-
κάτῃ περὶ τῆς Πάπας κεφαλῶν ἐκείνου, ὁ δὲ
Βελαρμίνος περὶ τῆς Πάπας βιβλίῳ δαύτερον κεφα-
λαίῳ τεσσαρεσθδεκάτῃ, βέβαια τῶν τῆς Τίτλων ἰδίων
ἐκείνου μὲν τῆς Πάπας, ὥστε λέγεσθαι ἐπίσκοπος
τῶν ἐπίσκοπων. ἡ ἐκείνου ἐκείνου ἐκείνου ἐκείνου
τῆς Κυριακῆς λόγων ἐν τῇ συνοδῇ τῶν ἐκείνου
ἐκείνου ἐκείνου, καὶ γὰρ φησὶν, Οὐδὲς ἡμῶν
ἐπίσκοπος ἐπίσκοπων ἐκείνου ἐκείνου, ἡ συ-
νοδικὴ φάσκει τὴν αὐτὴν τῆς ὑποκρίσθαι τῆς
ἐκείνου αὐτὴ καταναγκάζει. ἔχει γὰρ ἔχει πᾶσι
ἐκείνου ὡς ἐκείνου τῇ ἐκείνου καὶ τῇ αὐτῇ

ἐκείνου ἰδίων αὐτῇ ἐκείνου, ὥστε μὴ δύνασθαι ὑπο-
κρίσθαι ἐκείνου. ἀλλὰ μὲν τὴν καθολικὴν ἐπι-
σκοπίαν τῆς Κυριακῆς ἡμῶν ἰδίων Χρυσῆς, ὅστις μόνος ἔχει
τὴν ἐκείνου ἐκείνου ἡμᾶς ἐκείνου αὐτῇ ἐκείνου
ἐκείνου ἐκείνου, καὶ ἐκείνου ἐκείνου κατὰ τὴν ἐκεί-
νου αὐτῇ. ταῦτα ὁ Κυριακῶς, συμφωνήσαντες αὐ-
τῇ καὶ τῶν λοιπῶν τῶν ἐκείνου συνοδῇ. ἐκείνου πᾶ-
σι πολλὰς διακρίσεις ποιῶνται, ἵνα συγκρίσθαι
τῇ Κυριακῇ καὶ ῥήματα, ἀλλὰ καὶ ὁ ἐκείνου, 45
καθότι ὁ ἐκείνου καὶ ἐκείνου ἐκείνου ἐκείνου, ὅτι
ἐκείνου ὁ Στέφανος Ῥώμης, καὶ τὸ ῥήματα
τῆς Κυριακῆς τῆς Τίτλων καὶ τῆς καθολικῆς ἐκεί-
νου τῆς ἐπίσκοπος τῶν ἐπίσκοπων καθολικῶς ἐκεί-
νου ἐκείνου αὐτῇ ἡ καὶ τῆς Τίτλων καὶ τῆς
ἐκείνου ἐκείνου καὶ αὐτῇ ῥήματα τῆς Κυριακῆς
καὶ Λουκῆ βιβλίῳ τέτταρῃ περὶ βασιλείας καὶ
δοξασιῶν, κεφαλῶν τέτταρῃ ἀναγκάζει, καὶ κατὰ
ἐκείνου, καὶ ἐκείνου λόγος τῆς ἐκείνου.

ΠΑΡΑ-

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Η'.

ὅτι τῶ, ἔχον παρ' ἐπίσκοπος αὐτοῦσιον ἴδιον ὥστε μὴ κλίνεσθαι ὑφ' ἐτέρου μήτε αὐτὸν ἑτέρου κλίνειν ὁ
ῥηγὲ τῶ Κυπριανῶ, δευτέρῳ τῶ ἐννοίῳ ὁ Αὐγουστίνος, ἐπαυῶν αὐτόν.

Εὐαὶς δὲ λέγει ὁ Κυπριανός, ὅτι ἔχον παρ' ἐπί-
σκοπος αὐτοῦσιον ἴδιον, ὥστε μὴ κλίνεσθαι
ὑφ' ἐτέρου μήτε αὐτὸν ἑτέρου κλίνειν, πρὸς ταῦτα
τῶ Κυπριανῶ λέγει ὁ Αὐγουστίνος, Νομίζω πάντως
10 ὅς τῳ τοῖς ζητήμασιν, αἷτια ὡς δὲ ἐδιδούκην
ῥηθῆσαν, οἷδε γὰρ ὁ Κυπριανός πόσον τῶ Μυσσελίου
τῶ βήθῳ, ὥστε τὸ αὐτοῦσιον τῶ ζήτησιν ἐκείνῳ
πατελέθῃσιν ἀφίησιν, ἵνα διενεργηθείησιν τῆς
ὑποθέσεως ἡ ἀλήθεια φανερωθῇ. ταῦτα ὅκῃ ὁ
25 Αὐγουστίνος, ὅπως τῶ ἐξήτασιν τῶν ζητημάτων τὴ
βύλειται δηλωθῆσαι, ἐξ ἐτέρων αὐτῶ λόγων, ἥτοι βί-
βλιν δούτερον κεφαλῶν τετάρτῳ περὶ τῶ ζήτημα-
τος τῶ βαπτισμῶ, φανερώσιν, καὶ αὐτὸν τὸν Κυπρια-
νὸν ἐπαυῶν, συμφάσκει τῶ δόξῃ αὐτῶ, λέγων,
30 ὅντες ἡμεῖς αὐτοῖς τοιαῦτα τι ἀπετολήσαμεν αὐτῷ ὁμο-

λογῆσαι, ἢ μὴ τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας τῶ ὁμο-
φρονεῖσθαι ἐξέτασιν ἐμελεῖσθαι, ἢ καὶ αὐτὸς (ὁ Κυ-
πριανός) παρήχον αὐτῶν τῶν ἀμφιβόλων, ὅς
ἐν ἐκείνῳ τῶ ὑμῶν τῶν τῶ ζήτηματῶ ἡ ἀλήθεια
ἀφ' ἀπλῆστατος Συνοδῶν διωρίσθαι. ἴδε αὐτέρῳ μέν
τρίτῳ κεφαλῶν τῶ τῶ τμήματος τρίτῳ Πατριάρχῳ ἐκ-
τά τῶ τῶ Αὐγουστίνου, καὶ ἐτι βιβλίῳ τρίτῳ τῶ Αὐγου-
στίνου κεφαλῶν τετάρτῳ, ὅπως φησὶν, Ἡσασαμίμω αὐ-
τῶν τῶν τῶν γινώσκων, ἢ μὴ πρὸς ἐπὶ μελεσέ-
σθαι καὶ κοινῶ σκέψιν ἢ συσθεθῆσιν καταπύκαζέ με-
35 ὑστε ποτὲ εἰς ἐλάττωμα τῶ Κυπριανῶ ἐλογίσθαι, ὅτι
ἐν ἀμφιβόλῳ ζήτηματι στεφάνῳ τῶ Πάπῳ ῥώμης
τῶ κλίνει καὶ τῶ ἐξέτασιν αὐτῶ τῶ Πάπῳ ὑπο-
διδάσκων τῆς κρίσεως τῶν ὁπαδῶν κρίσεως ἐγίνωσκε.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Θ'.

Ἀποδοχῆς ἐτέρῳ κατὰ τῆς μοναρχίας τῶ Πάπῳ ἐκ τῶ ἐπαύον τῶν Κυπριανῶ ῥημάτων πρὸς τῶ Αὐγουστίνου,
45 τῶ δὲ ἐκλαμβάνειν τινὰς τὸ ἀρχιερεῖς ὁμίχους κατὰ Τερτυλλιανὸν ὁ ἐπίσκοπος, τῶν ἐπισκόπων, καὶ
ἐπιδόθῃ συμμάχον ὅτι ἔχει τότε ὁ Πάπας τῶν τῶ κλησιν, ἀχρεῖς καὶ λίαν ἐπίσυνες, καὶ ἀπάσιον
τῶν ἐκταῶν πατέρων καὶ Πάπῳ.

Εἰτέρεον πρὸς ἐτι διηκολογίαν ἐρίσκοντο οἱ αὐτοὶ
30 τῶ πρὸς τῶ Αὐγουστίνου ἐπαύον τῶν τῶ Κυπριανῶ
ῥημάτων, ὅθῳ ἔως ὑπὸ Χρησίου, Ἡ' ἐξέτασιν εἰς
καὶ μόνῳ ἔχον ὁ Χρησίδης, ἐδὲς αὐτῶ τῶν ἀνθρῶ-
πων αὐτῶ ἔχον, ἀρα ἔπ' ὁ Πάπας. ἀκαμῶν τῶ
ἐξέτασιν τῶ μοναρχίῳ Ποιμῶ, ἥτοι τῶ ἐπισκόπῳ
35 τῶν ἐπισκόπων πρὸς ἐτι πᾶσιν αὐτῶν τῶν λοιπῶν ἐ-
πισκόπων ἐν τῇ διοικήσει τῆς ἐκκλησίας, καὶ
λόγῳ ἐπαύον περὶ τῶν ἔργων αὐτῶν, εἰς καὶ
μόνῳ ἔχον ὁ Χρησίδης, ἀρα ἥ ἐλάττω ἐπὶ τῶ Κυ-
πριανῶ καὶ τῶ Αὐγουστίνου ἐν τοῖς πρὸς ἐτι
40 ἂν ὁ Βιλαρμῶν ἐν τῇ ἐπιγνώσει τῶ δούτερον βί-
βλιν περὶ τῶ Πάπῳ κεφαλῶν τετάρτῳ πρώτῳ,
καὶ Βερνῶν ἐπὶ ἀποστολῶν δεκάτῳ ἑκτῳ, καὶ
Βίβλιν ἐν ταῖς σημειώσεσι τῆς ὑπὸ τῶ Κυπρια-
νῶ συγκεκληθείσης ἐν Καρθαγίνῃ Συνοδῇ, καὶ Παμ-
45 μέλιν. ἐν ταῖς αὐτῶ σημειώσεσι εἰς τὸ τῶ Τερτυλλια-
νῶ περὶ σωφροσύνης, κεφαλῶν πρώτῳ, ἐκείνῳ
πέμπτῳ, ἐκλαμβάνει τὴν λέγειν τὸς ἐπὶ
τῶ τῶ τῶ Τερτυλλιανῶ, ἀρχιερεῖς δηλαδὴ
ὁ μέγας, ὁ ἐπίσκοπος, τῶν ἐπισκόπων, καὶ
50 ἐπιδόθῃ συμμάχον, ὅτι ἔχον ὁ Πάπας τότε ταῦ-
τῶ τῶ κλησιν. ἀχρεῖς ὅμως ἐπὶ αὐτῇ ἡ ὑπο-
διδάξιν, καὶ λίαν ἐπίσυνες, ἵνα ἐδὲς ἀνθρῶπων ἀρετῆς

καὶ ἀκαμῶν τῶ κατὰ τῆς ἐκκλησίας μίση
ὁ λόγος. διωκθῇ συστῆσαι δόγμα εἰς τῶ ἐκκλη-
σίαν, καὶ ὁ ἀποβεβλημῶν τῆς ἐκκλησίας ἵνα
ἔχῃ δόξαν ὁρθόδοξον καὶ ἀγίαν ἀνδρῶ, καὶ μάλιστα
ὅπως ὁ λόγος ἐπὶ τῶ πρὸς τοῖς παλαιοῖς ὁρθόδοξοις
ἐπὶ τοῖς γινώσκουσιν αὐτῶν ὑπομνήμασιν ἐχ' ἐρίσκειται.
εἴτα ἀπεδέχθη αὐτέρῳ βιβλίῳ πρώτῳ κεφαλῶν
δεκάτῳ πέμπτῳ, ὅτι αὐτῇ ἡ λέξις, ΜΕΓΙΣΤΟΣ
ΑΡΧΙΕΡΕΥΣ ἐξ ἀσβεβείας ἤρξατο, καὶ ἐδωλοάτρη καὶ
διώκτη τῶ Χρησίου, ἐφ' ὅριμά ἐστιν. ἔπειτα πρὸς τῶ
Κυπριανῶ καὶ τῶν πατέρων τῶν κατ' αὐτὸν Συνοδῶν
καὶ τῶν λοιπῶν ὁπαδῶν αὐτῶ, καὶ πρὸς Αὐγουστίνον, καὶ
ἐπὶ πρὸς κελαρίαν, καὶ Γρηγορίαν τῶ Διαλόγῳ φα-
νερῶς κατακρίνεται, ὅπως τῶν Τίτλων τῶ ἐπισκόπῳ
τῶν ἐπισκόπων ἀνῆνται οὐδέποτε τῶν ἀνθρῶπων ἐ-
φαρμοσθῆναι, καὶ δὴ καὶ τὸ ἰσοδύναμον ὄνομα τῶ
καθολικῶ ἐπισκόπῳ, καὶ ἀφ' ἐαυτῶν καὶ ὑπὸ πα-
τρὸς αὐτῶ ἐπισκόπῳ πόρρω ἐκβάλλεται Πελάγος ὁ
πρώτος καὶ Γρηγόριος ὁ Διάλογος, καὶ ὁ συνεκκοσῆ
ἐκείνῳ διωκθῆσαι τῶν Καθόνων, ἥ ἐκείνῳ, ΟΥΔΕΙΣ,
καὶ Καθόνι, ἸΔΟΤ', ἐμποδίζονται ταῦτα. ἐπιδόθῃ
δὲ ἐτέρῳ τῶ ἐπιφύεται ὑποδιδάξιν τῆς, ἡμετέρας
ἐκείνῳ πρὸς ἐτι.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΟΙΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΥΣΑΝΤΩΝ

132

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Ι.

Ἀπόδοξαι ἐτέρῃ συλλογικῇ Τρηγορίῃ τῷ Διάλογῳ κατὰ τῆς μοναρχίας, τῷ Πάπῳ, ὅτι λήψις διαβολικῇ ἢ καθόλου πρὸς Τρηγορίαν.

Συλλογίζεται ὁ Διάλογος φερύμενος κατὰ τῷ Νηφελῇ Διά τὴν πρὸς Τρηγορίαν τῷ καθολικῷ ἔγω, τὸ νέον ὄνομα, ἥτοι τὸ καθολικὸς Ἐπίσκοπος ἐστὶν ἔθνικόν, αὐθαδὲς, δεσποταῖς, ἄφρον, πομπηϊκόν, ὑπερήφανον, ἀλιτήριον, ληρώδες, εὐδελικόν, βλασφημιῶν πλήρες, τὸ δὲ οἰκοδομεῖσθαι τῷ, λήψις ἐπὶ Διὰ βολικῇ. ἐκ μὲν τὸ οἰκοδομεῖσθαι νέον ὄνομα, καὶ τὰ ἐξῆς, ἅρα τὸ οἰκοδομεῖσθαι τὸ ὄνομα, τῷ καθολικῷ Ἐπισκόπῳ, Διὰ-

βολικῇ ἐπὶ λήψις, δηλαδὴ ὡς περὶ ὅθεν ἑαυτὸν καλῶν αὐθροπος ὡς ψιλός, οἰκοδομεῖται ὄνομα ἔθνικόν, αὐθαδὲς, δεσποταῖς, ἄφρον, πομπηϊκόν, ὑπερήφανον, ἀλιτήριον, ληρώδες, εὐδελικόν, βλασφημιῶν πλήρες, ὅπερ ἐπὶ Διὰ βολικῇ λήψις, ἔγω παρ' ἡς τὸν Ἐπισκόπον ἑαυτὴ ταύτῃ τὴν παρὰ δόξαν τιμὴν οἰκοδομεῖται, ἵνα καθολικὸς καλεῖται.

15

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ ΙΑ.

Ἐν πόσει ῥποις τῶν συγγεγραμμάτων αὐτῷ Τρηγορίῳ ὁ Διάλογος καὶ πρὸς τίνες καλῶς τὸ ὄνομα τῷ καθολικῷ Ἐπισκόπῳ νέον, ἔθνικόν, αὐθρο, καὶ τὰ ἐξῆς, λέγων καὶ αὐτὴς τὰς πρώτας τῶν Ἀποστόλων κεφαλὰς μὴ μερικῶν ὀχλῶν, μέλη δὲ πάντας τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας ὑπὸ μιᾷ κεφαλῇ τῷ Χριστῷ.

20

Ὁ συλλογισμὸς ἔπει ἐπὶ Τρηγορίῳ τῷ Διάλογῳ, ὅς τις τὴν οἰκοδομήσαν τέταρτῃ τῷ ὀνόματι καλῶς οἰκοδομήσαν Διὰ βολικῇ βιβλίῳ τεταρτῷ τῶν ὁπισθο- λῶν κεφαλῶν ὁ γδοηκοστῷ, ἥτοι ὁπισθολῇ τεταρ- τῇ οὕτῃ πρὸς ἑυλόγιον τὸν Πατριάρχην Ἀλεξανδρεί- ας, ὅστις αὐτὸ τὸ ὄνομα τῷ καθολικῷ Ἐπισκόπῳ λέγει ὅτι ἐπὶ νέον, ἔθνικόν, καὶ τὰ ἐξῆς, βιβλίῳ τεταρτῷ τῶν ὁπισθολῶν κεφαλῶν ἐβδομηκοστῷ ἔκτῳ, ἐβδομηκοστῷ ὁ γδοῶ, ὁ γδοηκοστῷ, ὁ γδοηκοστῷ δευτέρῳ, καὶ βιβλίῳ οὕτῃ κεφαλῶν ἐκατοστῷ ἐξηκοστῷ ὀκτῷ, ἐκατοστῷ ὀκταηκοστῷ δευτέρῳ, ἐκατοστῷ ὀκταηκο- στῷ τεταρτῷ, ἐκατοστῷ ὀκταηκοστῷ πέμπτῳ, καὶ βιβλίῳ ἐβδόμῳ κεφαλῶν ἐξηκοστῷ ὀκτῷ. καὶ πρὸς Ἀντωνὸν Διακόνον Κωνσταντινουπόλεως γε- γνησιν λέγει, ταύτην τὴν αἴσαν λέξιν εἰργασίαν, ὅ- δοῦ ἑτερόν ἐστιν, ἡμῇ τὴν κρίσιν ὑπολέσται, βιβλίῳ τεταρτῷ, ὁπισθολῇ τεταρτῇ ὀκτῷ, ἥτοι κεφα- λῶν ὁ γδοηκοστῷ τρίτῳ. καὶ ἵνα μή τις νομίῃ ὅτι ἐξαιρεῖ τὸν Πάπαν τῆς Ῥώμης, ταύτῃ τῇ λοι- πῶν μέντοι μὴ ἀρμόδιον τὴν λέξιν, τῷ δὲ Πάπῳ καὶ δίκῃ καὶ ὁ λόγος ἐστὶ τὸ οἰκοδομεῖσθαι τὸ ὄνομα τῷ, ὁ Διάλογος αὐτὸς ἀπαυτῇ, καὶ μεγαλοφώνως βοᾷ, Οὐδέποτε πῶς ἀποκατόχων με ταύτῃ τῇ αἰ- θείᾳ λέξει χρῆσθαι ἡθέλησαν, ἡ ὑμῖν τε ἀγνωσίᾳ ὡς ταῖς ὁπισθολαῖς αὐτῆς ὅδε καὶ ποτὲ καθολικὸν ὀνο- μασάτω, βιβλίῳ τεταρτῷ κεφαλῶν ὁ γδοηκοστῷ, ἥτοι ὁπισθολῇ τεταρτῇ οὕτῃ πρὸς ἑυλόγιον τὸν Ἀλε-

ξανδρείας. καὶ ἐτέρῳ λέγει ὁ αὐτὸς, Ἐγὼ δὲ θαρ- ρῶν λέγω, ὅτι παρ' ὅ ἑαυτὸν καθολικὸν Ἐπίσκοπον καλῶν, ἡ καὶ καλεῖσθαι ὁπισθολῶν οὕτῃ ἐπαρσεν αὐτῷ, πρὸς τοὺς ἐπὶ τῷ Ἀντιχρίστῳ, ὑπερηφανοῦς. 25 ὁ γδοῦ γάρ, ἑαυτὸν τὸν λοιπῶν ἀποτίθειται, ὡς τῷ ἑκ αὐτοῦ ὑπερηφανοῦς τῷ τῷ Ἀντιχρίστῳ ὁλοκῶ φέ- ρεται, βιβλίῳ οὕτῃ κεφαλῶν ἐκατοστῷ ὀκταηκο- στῷ πέμπτῳ, ἥτοι ὁπισθολῇ τεταρτῇ πρὸς καυρί- κιον τὸν Ἀυτοκράτορα. πρὸς τὴν οὕτῃ διαλέξει ἐκεί- 30 νη καὶ αὐτὴς τὰς Ἀποστόλους, καὶ πάντας τὰς ἁγίας ἐξαιρεῖ ὑπὸ τῷ τοιούτῳ τίτλῳ, ταύτῃ λέγων, Ἀλη- θινὸς Πέτρος ὁ Ἀπόστολος τὸ πρῶτον μέλος ἐστὶ τῆς ἁγίας καθολικῆς Ἐκκλησίας, Παῦλος, Ἀνδρέας, Ἰωάννης, τί ἕτερον, ἡμῇ τὴν μερικῶν ὀχλῶν κε- 35 φαλαῖσιν, καὶ ὅμως ὑπὸ μιᾷ κεφαλῇ ἀπαυτῇ μέλη αὐτῆς τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας, καὶ ἵνα τὰ πάντα βραχυτάτῃ τῷ λόγῳ περιέδωκε φησὶν, ἅγιοι πάν- τες ἡμεῖς, ἅγιοι ὑπὸ τὸν νόμον, ἡμεῖς ὑπὸ τὴν χάρι, πάντες ἔσμεν τελειῶντες τὸ σῶμα τῷ Κυρίῳ 40 ὡς μέλη τῆς Ἐκκλησίας καθίστανται, καὶ ὅθεν ποτε καθολικὸν ἑαυτὸν ὀνομάσαι ἡθέλησαν, ἡ δὲ σὴ ἀγνωσίᾳ γνώτω πόσῳ μάλλον τυφῶται ὁ τέταρτος τῷ ὀνόματι καλεῖσθαι ζήτην, ὡς ὅθεν ποτε καλεῖσθαι ἐθέμι- σον, ὅστις ἀληθινὸς ἁγιος τὸν ταύτῃ Τρηγορίῳ βιβλίῳ 45 τεταρτῷ τῶν ὁπισθολῶν κεφαλῶν ὁ γδοηκοστῷ δευτέρῳ, ἥτοι ὁπισθολῇ τεταρτῇ ὁ γδοῦ πρὸς ἑαυτὸν τὸν Πέτρον, ὅς ἑαυτὸν ὡς ἁγία καθολικὸν ὀνομάσκει.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ ΙΒ.

50

Πρὸς τὸν Πάπαν, ὅτι τὸ ὄνομα τῷ καθόλου Ἐπισκόπῳ διχῶς διωρεῖται, ὡς αἱ εἰς αὐτὸν πασῶν τῶν πόλεων Ἐπισκοπῶν, ὡς καὶ ὁ Διάλογος ἀπερὶ φερεται, ἡ εἰς τὸν ἔχοντα τὴν μὴ μνησιν πασῶν τῶν Ἐκκλησιῶν, ὡς τὴν οὐνοῦ φασὶν ὁ Διάλογος μόνῃ τῷ Ῥώμῃ ἀρμόζειν. ὡς αὐτὸς ὁ Πάπας μὴ τρεῖς ὑποδείξει βιβλιῶσαι.

Πρὸς τὸν

αὐτὸς τὸς Κωνσταντινουπόλεως Ἐπισκόπος τῆς ἁγίας Ἐκκλησίας, καὶ τῶν λοιπῶν τῆς Ἀνατολῆς Ἐπισκόπων δίδεται αὐτῷ, ὡς ἀληθινῶς ἐκείνος ἐμοτίμως συνεισκόπος γινώσκῃ, καὶ αὐτὸς τῶν Νησούτων καὶ τῶν Κυριακῶν ὑπὲρ τῶν συναντιωμένων Συνοδῶν ὑπὸ Γεωργίου τῶν Κωνσταντινουπόλεως καὶ Μηνῶ οἱ Ἐπίσκοποι Κωνσταντινουπόλεως Οἰκουμενικὴν ἐκκαλέστω, ὡς φαίνεται πρῶτον δούτερον καὶ τετάρτον καὶ πέμπτον τῆς ὑπὸ Μηνῶ Συνοδῆς, καὶ εἴρηται αὐτῶν ἐν βιβλίῳ πέμπτῃ κεφαλῇ οὐδεκάτῃ. ἀλλὰ δὲ καὶ ὁ μέγας Ἰσπανὸς Μηνῶ, Ἐπίσκοπος καὶ Ἀντιμον τῶν Κωνσταντινουπόλεως Ἐπισκόπος Οἰκουμενικὴς καλεῖται, ὡς φαίνεται εἰς τὰς Νεσούς αὐτῶν, δηλαδὴ τρίτῳ καὶ πέμπτῳ καὶ ἐβδόμῳ καὶ ἐκκαδέκατῳ καὶ τεσσαρεσθῶν δούτερον καὶ ἐβδόμητος ἐνάτῳ

καὶ ὀγδοοκτῶν τρίτῳ, καὶ τῷ Κώδικι Κανόνι ἐβδόμῳ περὶ τῆς ἁγίας Τριῆτος, καὶ Κανόνι τετρακοσῷ τετάρτῳ περὶ τῶν ὁμιλιῶν τῶν Ἐπισκόπων. καὶ δὲ καὶ ὁ Μαυρίκιος Οἰκουμενικὸν ἐκάλεσεν τὸν Νησούτων, καὶ ὁ Ἡράκλειος τὸν Σέργιον, ὡς καὶ Λέων ὁ σοφὸς ἐν ταῖς Διαπραγαῖς τῶν Στεφανῶν. καὶ ἐν ταῖς πράξεσι τῆς ἐβδόμης Συνοδῆς μεγαλοφώνως καὶ πάντων τῶν πατέρων ὁ Τερσίσιος Οἰκουμενικὸς ἐκκλησίου, ἀλλὰ ἐδέχθη ἐφύνησαν οἱ Ἐπίσκοποι Κωνσταντινουπόλεως, ὅτε ὑπὸ τῶν Νησούτων καὶ τῶν Κυριακῶν, ὅτε αὐτῶν, ὅτε μετ' αὐτῶν περὶ αὐτῶν καὶ δὲ γεγενησέναι, ὡς ὁ Βελλαρμίνος φησὶ κατηγορεῖν τῶν Νησούτων, καὶ ὡς ὁ Πάπας τῆς Ῥώμης καταχρησάμενος τῷ ὀνόματι ἐς περιέλευμα τῆς ἁγίας ὑπαρχίας αὐτῶν, ἀλλὰ δὲ ὅτι λίαν μωροῦται. 15

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ ΙΔ'.

Ἀντίθεσις δούτερον, ὅτι ὁ δευτέρως ῥητὰ τῶν Διαλόγων ὁ Βελλαρμίνος εἰς πρώτην διαίρεσιν τῶν Οἰκουμενικῶν οἰόματι, δέκνυται ἐκ τῶν αὐτῶν ῥητῶν τῶν αὐτῶν καὶ ἐπιστολῶν ἐκ ἀπολελυμένων ἀλλὰ συγκελεῖται ἐρηθῆσαι, 29

Τῶν Διαλόγων τὰ ῥήματα, ὅτινα ὁ Βελλαρμίνος λαμβάνει δὲ τὰ τετάρτη βιβλίῳ ὑποσολῇ τριακοσῇ τετάρτῃ καὶ τριακοσῇ ἑκτῇ, καὶ ἐκ τῶν ἐβδόμῃ βιβλίῳ ὑποσολῇ ἑξήκοστῃ ὁμολογῇ, ἐκείνους τῶν ὅπερ λέγει ὁ Βελλαρμίνος, καὶ γὰρ ἐκ ἀπολελυμένων, ἀλλὰ συγκελεῖται λυθῆεν τὰ ῥήματα, ὅ γινεται δὴλον ἐκ τῶν αὐτῶν τῶν Γρηγορίου Ἀλεξάνδρου, καὶ ἐξ ἐτέρων αὐτῶν ὑποσολῶν, ὅπως δέκνυται ταύτῃ τῆς ὑπερηφανίας τῇ λέξει τὸν Ἐπίσκοπον Κωνσταντινουπόλεως μιμῆσθαι τὸν Διάβολον, ὅτις καταφρονήσας τῶν Λειτουργῶν τῶν Ἀγγέλων τῶν συνόντων αὐτῷ ὁμοφρονῶν χαρᾷ, ἠναγκάσθη πρὸς τὸ ὑψῆσαι τῆς μονότητος ὑπεβῆναι. ὅπως ἔννομολογᾷ ὁ Γρηγόριος, καὶ βιβλίῳ τετάρτῳ ὑποσολῇ τριακοσῇ τετάρτῃ, ἥτοι κεφαλῇ ἑξήκοστῃ ὀγδόῳ πρὸς Κωνσταντίνον καὶ Εὐλογίαν Ἀλεξανδρείας γραφῶν φησὶ, Διὰ τὸν ἡμετέρον ἀγισμὸν ἐν ταῖς αὐτῇς ὑποσολαῖς μεθ' ὧν ποτὲ καθολικὸν ὀνομασάτω, ἵνα μὴ τὸ πρέπον σοὶ ἐλαττωθῇ, ἐτέρῳ πᾶν μὴ πρέπον ἡμῶν περὶ φέρων. Καὶ, μετὰ λαυχίαν ἔλαβον ἱωάννης ὁ Κωνσταντινουπόλεως πρῶτον, ὅτι πάντα δοκιμάζα ἐκείνῳ περιγράφαν, καὶ πάντα, ὅ μιν μόνον κεφαλῇ συγγίνονται δηλαδὴ τῇ Χριστῷ, διὰ τῆς ἐπαύσεως τῆς πομπικῆς λόγῃ, τῶν Χριστῶν τὰ μέλη ὑποχέμενα ποιῆσαι σωδάζει, βιβλίῳ τετάρτῳ ὑποσολῇ τριακοσῇ ἑκτῇ, ἥτοι κεφαλῇ ὀγδοοκτῶ πρὸς Εὐλόγιον. Ὁ αὐτὸς φησὶν, Οὐδέποτε ποτὲ τῶν Ἀρχιερέων τῆς Ῥώμης ἔλαβον ταύτῃ πᾶν λέξιν τῆς μονότητος, ὅτε χρῆσθαι ἐκείνῳ μετὰ φέρων, ἵνα μὴ ἐν μερικόνῃ διδωδῶν τῆς πρεσβυτερίου ἡμῶν αἰετός (ἥτοι οἱ λοιποὶ Ἐπίσκοποι) τερηθῶσι, βιβλίῳ τετάρτῳ ὑποσολῇ τριακοσῇ δούτερον, ἥτοι κεφαλῇ ἐβδόμητος ἑκτῇ πρὸς Μαυρίκιον Ἀντιμον. καὶ αὐτῶν γραφῶν

τὸν Νησούτων φησὶ, Πρὸς τὸ πᾶν περὶ τῆς ἀρετῆς, ὅτι καταφρονήσας τῶν ἀδελφῶν, μόνον καλεῖται Ἐπίσκοπος ὑποβῆναι. λέγει κατὰ τὸν ὁμοκαλῶν, ὅτι ἐν ταύτῃ τῇ αὐθάρτῃ αἴσθησι ἀπάσας τῆς Ἐκκλησίας ἡ εἰρήνη διεσπείρεται, καὶ ἀλλήλων τῇ χάριτι τῇ κοινῇ πάσας ταῖς Ἐκκλησίαις ἀδελφότης. ἀλλὰ δὲ Παῦλος ὁ Ἀπόστολος ἀπέων ἡμῶν λεγόντων, Ἐγὼ εἰμι Παῦλος, ἐγὼ δὲ Ἀπολλῶν, ἐγὼ δὲ Κηφᾶ, ταῦτ' ἅπαντα τῶν ἀδελφῶν τῶν κυριακῶν σώματι, δι' ἧς τὰ μέλη 39 αὐτῶν τρεῖς ἵνα ἐτέρας τῶν κεφαλῶν συνενέοντο, σφοδρῶς φησὶν ἐβόησαι, Μὴ Παῦλος ὑπερῶν ἐσαυρώθῃ; ἢ εἰς τὸ ὄνομα Παύλου ἐβαπτίσθητε; εἰ ἀρετὴ ἐκείνῳ τὰ μέλη τῶν κυριακῶν σώματος μερικῶς ἵσιν ἔξω Χριστῷ κεφαλῇ, καὶ μὴ τοῖς ὅμοιοις 35 σαλικῶς ὑποτάσσονται μερικῶς ἀποφρονήσας, εὐ τῇ Χριστῷ τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας τῇ κεφαλῇ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς κείνης ἐξέτασεν ἅποιος; ὅς παῖτα τὰ μέλη σοὶ μόνῳ τῇ κλήσει τῶν Οἰκουμενικῶν αἰαγμάτῃ. τίς ὁμοκαλῶν ἐν ταῖς τῇ πρῶτῃ δια- 40 τεραμνίᾳ ὀνόματι πρὸς τὸ μιμῆσθαι περὶ λέγει, εἰ μὴ ἐκείνῳ ὁ καταφρονήσας τῶν Λειτουργῶν τῶν Ἀγγέλων τῶν συνόντων αὐτῷ ἀποτιγνύμεν, μόνον πρὸς τὸ ὑψῆσαι τῆς μονότητος ἐπιβῆναι ἠναγκάσθη, ἵνα μεθ' αὐτοῦ ὑπεβῆναι, καὶ μόνον πᾶσι περὶ σπείρειν 45 διόξῃ, οὕτως καὶ εἶπον, ἀναβήσομαι εἰς τὸν οὐρανόν, ὑπὲρ τῶν Ἀστέρας τῶν οὐρανῶν ὑψώσω τὸν θρόνον μου, καθίσομαι ἐν τῷ ὄρει τῆς ἀσθενείας ἐν τοῖς μέρεσι τῶν Βορέων, ἀναβήσομαι ὑπὲρ τῶν ὕψους τῶν Νιφελῶν, καὶ ἔσομαι ὁμοῖος τῇ ὑψίστῃ. εἰ γὰρ πάντες εἰσὶν 50 οἱ ἀδελφοὶ τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας Ἐπίσκοποι, ὅ μιν Ἀστέρες τῶν οὐρανῶν εἰσὶν, ὡς ἡ ζωὴ ὁμοῖος καὶ ἡ γλῶσσα μετὰ τῶν πνευματικῶν καὶ τῶν σωματικῶν τῶν ἀδελφῶν, ὡς εἰρησὶν τῶν σκότους τῆς εὐκλείας ἐκκαλέμεσθαι, ὡς ἐπὶ τῶν συνόντων τῇ ῥήματι τῆς ὁμοφρονείας

ἐπαύρουν· περιθώαι, τότε ἀντὶ τοῦ ὀνόματος τῆς σαυ-
τῆς συγκρίσει καταπατήσαι, τὶ ἕτερον φῆς, εἰ μὴ ἀνα-
βήσομαι εἰς τὸν οὐρανόν, ὅτι πάλιν ἄρα ὁ οὐρανὸς ὑψώ-
σῃ τὸν θρόνον μου. ἄρα ἔτι πάντες οἱ ἐπίσκοποι Νέ-
5 φη, οἱ τοῖς λόγοις τῆς κηρυγματος βρέχοντες καὶ τῶν ἁγ-
γέλων ἔργων φωτὶ, καὶ καταφρονήσαντες ἀδελφότητος, ὑπὸ
σεαυτῶν καταβαλόντες ἀσπίδας, τὶ ἕτερον φῆς, εἰ μὴ
τὸ τῶν παλαιῶν ἔχθρὸν λεγόμενον, ἀναβήσομαι ὅτι τὸ
ὑψώσῃ τῶν Νεφελῶν. γινώσκω δὲ ἡ σὴ ἀγνωσίαν πό-
10 σου πρὸς τὴν τοῦ φέτος εἰς ἐκείνῳ τῷ ὀνόματι κα-
ταπατῆσαι ποθεῖν, ὡς ἔχεις ὀνομασθῆναι ὡς ἦθ'· οἱ ἀν-
θρῶποι δὲ ἄνθρωποι. ἄρα ἐγνώσκεις καὶ ἄλλος τις ὡς ἡ
σὴ ἀγνωσίαν, ὅτι ἂν τὸ περὶ σκηνοπηγίας ἁγίας ἐν Καλκιδόνι
Συνόδου τῆς τῶν θρόνων καὶ Ἀρχιερέων, καὶ θρόνων
15 καὶ γὰρ θεῶν ὑποκέντητος ὑπερεῖται, καθολικοὶ πρε-

πόντας ὀνομάδισαν, ἀλλ' ὅμως ἐδέετο ταύτην
τῇ λέξει καλεῖσθαι ἡθέλησαν, ἕως ἐαυτῶν τὸ
ἀνάχωντον ὄνομα ἔλαβον, ἵνα μὴ ἐν τῷ βαθμῷ
τῆς Ἀρχιερωσύνης πάλιν τῆς μονότητος ἰδιοποιή-
μην· ταύτῃ πάντων τῶν λειπῶν ἀδελφῶν ἀπαγο-
ρεύσει δόξῃ. τί δὲ ὁ κύριος φησὶ; Πατέρα ὅτι
τῆς γῆς μὴ θέλετε καλεῖσθαι, εἰς γὰρ ὁ Πατὴρ ὑμῶν
ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. τί ἄρα ἀδελφεὲ περιπόθει ὅτι
ἐκείνη τῇ φρεσὶ ἐπαύει ἐρχομένη τῇ κελτῇ δοπο-
κρίσει; ὅστις ἔμνησεν πατὴρ, ἀλλὰ καὶ γυνικὸς
πατὴρ ἐν τῷ κόσμῳ ὀνομάζεσθαι ποθεῖ· ταῦτα
Γεργόριος ὁ διάλογος βιβλίῳ τετάρτῳ, κεφαλαίῳ
ὀγδοικοστῷ ὀγδὲξ, ἦτοι ἐπιστολῇ τετρακοστῇ ὀγ-
δόξ, ὡς ἰωάννου τὸν Κωνσταντινουπόλεως.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ ΙΕ'.

Ἀντίθεσις τρίτη εἰς τὴν αὐτὴν, ὅτι τὸ ὄνομα τῆς καθολικῆς ἐπισκόπου ἐλαμβανόμενον καὶ ὃν τρέπον εἰς σχο-
20 λαστικοὺς διδόναι τῷ ῥώμῃ, ἐπὶ καὶ τὸν καὶ τῶν διαλόγων ἐβλήθη καὶ διαβολικὴν λῆψιν, ὡς ὑψὸς μονότητος δηλῶν.

Τὸ ὄνομα τῆς καθολικῆς ἐπισκόπου λαμβανόμε-
νον κατ' ἐκείνους τὸν τρόπον, ὃν οἱ σχολαστικοὶ
ἐκείνους δεκνύσκει, καὶ διδόναι τῷ ῥώμῃ, ἐπὶ κατὰ
25 τὸν καὶ τῶν Γεργόριου ἐβλήθη, ἐξουσίαν, ἀνιχνεύον-
των καὶ καθολικὴν λῆψιν, ἐπὶ τῷ τῷ ὀνόματι,
ὡς αὐτὸ σήμερον ἐαυτῶν ἰδιοποιεῖται ὁ ῥώμῃ, δι-
λαὶ ὡς ὑψὸς τῆς μονότητος, καὶ πάλιν ὡς μόνῃ
καὶ κεφαλῇ συγκρίνεται δηλῶν τῇ χρεῖσιν, καὶ
30 ἐπαρῇ τῆς πομπικῆς λόγῳ, αὐτῇ τῇ χρεῖσιν τὰ
μέλη ὑποτάσσεται τῷ Πάπῃ τῆς ῥώμῃ, καὶ τὸν Πά-
παν ἀποτίθει πάντων τῶν λειπῶν, καὶ μερικόνῃ
δίδωσιν ἐν, δι' ἧς περὶ σκηνοπηγίας τιμῇ, ὑπερένται
ἐν λοιποῖς Πατριάρχασι καὶ πάντες οἱ ἐπίσκοποι, καὶ
35 ἀντιλέγεται τῇ χρεῖσιν τῇ κοινῇ παντὶ Διακρυθα-
σῇ, καὶ βεβαίως ἴδω τῇ χρεῖσιν ὡς αὐτῇ τῇ κεφαλῇ

τὰ μέλη τῆς κυριακῆς σώματος μερικῶς ὑποτάσσονται,
καὶ πάντα τὰ μέλη τῆς χρεῖσιν τῇ κλήσει τῆς κα-
θολικῆς τῷ Πάπῃ ὑποτίθενται, καὶ ὁ Πάπας κα-
ταφρονήσας τῶν ὁμοιωτῶν τῆς χάριτος, εἰς ὑψὸς τῆς
μονότητος ἐπιβάλλει, καὶ ἐαυτῶν ταύτῃ πάλιν δόξαν τῆς
μονότητος ἰδιοποιεῖται, εἰς μηδὲν ὑπερένται, καὶ μόν-
ῃ πάντων ἀποτίθειται δόξῃ, καὶ πάντων τῶν
ἀλλῶν ἐπισκόπων τὸ ὄνομα συγκρίσει τῇ ἐαυτοῦ κα-
ταπατήσῃ, καὶ ἐαυτοῦ τῇ τῆς λέξεως ἐπαύσει ἐκείνων
ὑπερετίθει, καὶ ἕως ἐαυτοῦ μνηστὴν τῶν διαβόλων
καθίστασιν, ὡς ἔπρεπε, ἐπὶ τῆς Ἀσείρας τῆς οὐρανῆς
ὑψώσῃ τὸν θρόνον μου, καὶ ἀναβήσομαι ἐπὶ τὸ ὑψὸς
τῶν Νεφελῶν, καὶ ἔσομαι ὅμοιος τῷ τῷ ὑψώσῃ, ὅθεν καὶ
γυνικῶς πατὴρ ἐν τῷ κόσμῳ καλεῖσθαι ὑπερετίθει.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ ΙΣ'.

Ἀντίθεσις τετάρτη εἰς τὴν αὐτὴν, ὅτι ὁ διάλογος κατὰ πάλιν πάλιν Ἀνιανὸν ἐπισκόπον αὐτῇ τὸ τῆς καθολικῆς ὀνο-
μα ἀπλῶς ἀφ' ἐκείνης ἐπισκόπου ἀποκηρύττει.

Ὁ μόνος ἐκείνη περὶ σκηνοπηγίας, ἔτι κατὰ Διαφορὰς
τῶν περὶ σκηνοπηγίας, ἀλλ' ἀπλῶς παρ' ἐκείνης ἐπι-
45 σκόπῃ, εἰς ῥώμῃ, εἰς ἄλλῃ, τὸ ὄνομα τῆς κα-
θολικῆς ἀποκηρύττει ὁ Γεργόριος ὡς ἄθεον, ἀντι-
χειριστικόν, διαβολικόν, ὡς αὐτῇ, καὶ αἰρετικόν,

καὶ γὰρ πάλιν Ἀνιανὸν γραφῶν ὅτι, ἐν τῷ τῷ
αὐτῇ ὀνόματι συγκρίνεται, ὅθεν ἕτερον ἐστίν, εἰ μὴ
πάλιν πάλιν ἀποκηρύττει, ἐβλήθη τετάρτῳ ἐπιστολῇ τετρα-
κοστῇ ἐκείνῃ, ἦτοι κεφαλαίῳ ὀγδοικοστῷ τετάρτῳ.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ ΙΖ'.

Ἀντίθεσις πέμπτη εἰς τὴν αὐτὴν, ὅτι καὶ ἡν σὺν οἱ Βεβαρμῆτες λέγει τὸ ὄνομα τῆς καθολικῆς ἐβλήθη
κατ' αὐτὴν οἱ Γεζυβῆται καὶ ἄλλοι τῷ Πάπῃ διδόναι, ἐμμέσας παρ' αὐτῇ ὡς μοιάρχη ἀπάσης τῆς ἐκ-
45 κλησίας τῆς Πατριαρχίας καὶ πάντα ἐπίσκοπον λαμβάνει πάλιν ἀποκηρύττει διηρησολογίας λέγοντες, ὡς
ἀκούεται τῆς καὶ οὐ τῆς αὐτῇ τῶν Γεζυβιτῶν Διακρυθῆς τῆς τετάρτης ἐνοκοπῆς ἐν τῇ ἐν Πατριαρχίᾳ Συνόδῳ.

ρικῆς Σουλδου βεβαίωσαι, ὁποφαινόμεθα, ὅτι με-
 τὰ τὴν ῥωμαϊκὴν Ἐκκλησίαν, ἣτις θεῶ δ' ὁκνῶντες
 ἐστὶ πάσαι τὰς λοιπὰς τὴν τῆς κοινῆς ἐξουσίας κατέ-
 χεαι ἡγούμεναι, οἷα μήτηρ ἀπαξιαπτῶν τῶν πι-
 εῶν καὶ διδάσκαλος, ἡ ὅν Κωνσταντινουπόλιν πρώτη, 3
 δευτέρα ἡ Ἀλεξανδρινή, τρίτη ἡ Ἀντιοχείαν, καὶ τε-
 τάρτη ἡ ὤν Ἱερουσολύμει τὸν τόπον κατέχουσα, φυ-
 λαποποιῶντες ἐκώσω τῆς ἰδίας ἀξίας ἕτως, ὥστε με-
 τὰ τὸ λαβεῖν αὐτὰς τὰς Πατριάρχας τὸ Παλίον ὡς
 τὴ Πάπαν τῆς Ῥώμης, ὁπέρ ἐστι τὴ πληρώματος 10
 Ἀρχιερατικῆ ἐπαγγέλματος ἡ σφραγις, δοθόντες
 αὐτῇ παρ' αὐτῶν τὸ ὄραμα τῆς πίστεως καὶ τῆς ὑπα-
 κοῆς, ἵνα εἰς τὸ ὅξῃς ἐξ ἡ καὶ αὐτοῖς τοῖς ὑπ' αὐτὰς διορι-
 σθαι τὸ Παλίον, λαμβάνουσιν ὑπὲρ αὐτῶν τὸ κανονι-
 κὸν ἐπαγγέλμα, καὶ ὑπὲρ τῆς ῥωμαϊκῆς Ἐκκλη- 15
 σίας τὴν ὑπόχρεσιν τῆς ὑπακοῆς, τὴ δὲ κυριακῇ
 Σταυρῇ τὴν σημάαν (παντιέραν) πανταχῇ αὐτῶν
 προσπορεύεσθαι ἐκ τῶς καὶ μόνης τῆς Ῥώμης, καὶ ὅπως
 οἱ ὅ ἄλλοις Ἀρχιερεῦς παρ' ἡ, ἡ καὶ ὁ παρ' αὐτῶ ἀπε-
 σταλμένοι, καὶ τῆς ὁποσολικῆς ἐξουσίας χερσὶν 20
 τοῖς σφραγίσ . ἔτι ἐν πάσαις ταῖς Ἐπαρχίαις ταῖς
 τῇ αὐτῶν δικαιοσυρίᾳ ὑποκαταστάς, ὥστε χρεῖας
 πῶς αὐτὰς, προσκαλέσθωσαν Ἐκκλησίαν, πλὴν
 τῶν Ἐκκληστῶν τῶν ἀντικειμένων τῇ ὁποσολικῇ θείῳ,
 καὶ γὰρ μετὰ ταπεινότερος αὐτῇ μόνῃ τῇ θείῳ τὰ 25
 ἐκ τῶν ἀναφύοντων ἐφάλασιν ἀπαντες αἱ χρεῖαι αὐ-
 τῶντα ἰσοκαταίως ὁ τείνεται, σωμαίνουσιν τῆς Συ-
 νόδου, ὅς ἐστι χιλιοσῶ Ἀσκοσιεσῶ ποταμικῶδε-
 κῆτω, καὶ ἰδὲ αὐτῶν βιβλίᾳ ὁ γὰρ κειφέ-
 λαιον δέκατον ἔρξον . 3

ὅτι τὸ βέβηλον τῆ καθολικῆς ὀνόματι πατρὶς Βεβαρμῆνον, καὶ Βεράρδος Ζαῦας ὁ Σπαλαῖς καὶ Θωμαῆς Ντεβίλο καὶ Χελ- 35
 σφόρος Μάρκελλος, ἐν ᾗ ὁ ἐν Λατεράνῳ Συνοδὸς, ἐπὶ τῇ δευτέρῃ παρῶντι διεδώκεται, μέλη αὐτῶν τὰς
 ἑρσιτικὰς, καὶ μόνον ἐπὶ γῆς Βασιλείας αὐτὸν διμάχασθαι, καὶ κυλιομένην ἐς τὰς πόδας αὐτῶν ὡς θεῶν γῆς
 πρὸς Ἐκκλησίαν ἀπέστειλε.

μιν πάλιν αὖτις· ἀλλὰ τίς ἡ δούτερά βουλή; πα- 40
 ρὰ τῆς σῆς ἀγισμῶς ἐρώπατε ἀρχιερεῖς, ἧς πὰ
 μέλη καὶ εἰς τὰς σὺς ὑποκειμένους παρελθεῖν δυνά-
 ται, ὡς ἡ ἐνότης ἐν τῷ πιστεύειν, καὶ τὰ ἐξῆς· ταῦ-
 τα ἐκὼν. καὶ ἐν τῇ αὐτῇ Συνοδῷ προέβη δούτε-
 ρα, παρόντος τῷ αὐτῷ ἱερεῖ, λόγον ἔθηκεν. 45
 μὰς Ντεβίλο ὁ καὶ τῶν τῆς παύσεως πῶν Περιδικα-
 ρον ὁ Ἡγούμενος, καὶ μετὰ ταῦτα Καρδινάλις, ἐν
 ᾧ λέγει, κατὰ τὸ ἐξῆς ἀγμὸς τῆς ἐν Οὐρανῷ ἱερα-
 ρίας ταύτης· ὅτι ἐν τῇ γῇ μακαριώτατε πῶν Ἡγμενίων
 διετάξατο ὁ Θεός, καὶ ἐκρίθη γὰρ, ἐκὼν πάντων, ἡ 50
 ἐκὼν πολλοῖς, ἀλλὰ βίβη· οἱ τῷ Βικαρίῳ τῷ Χριστῷ,
 καὶ τῆς κυριακῆς ποίησις τῷ Ποιμνί σφαιρίζεται, διό-
 τι καθάπερ ἐν τῇ ἱερατείᾳ τῇ ἐν Οὐρανῷ,
 ἥτις καὶ μήτηρ ἡμῶν ἐστίν, εἰς μέρος ἐστὶν ὁ Κύριος
 ἡμῶν ἰησοῦς Χριστός, ὅπως ἐν ταύτῃ τῇ ἱερατείᾳ
 τῇ

τῇ θυγατρὶ ἐκείνῃ, τῇ τῷ αἵματι τῶ χειρὶ
ἀνδραγαθῇ καὶ ταῖς τῆς μητρὸς λάμψεσι κατα-
γοζομένη ἕως μόνος. Ἡ γέμων ἐστὶ καὶ κύριος τῶ
χειρὶ Βικάριος, καὶ ἄλλοις Ἀρχιερεῶς, ὧς πάντες
5 ἡ τῆς ἐκ οὐρανόθεν καταβαινύσης Ἱερουσαλὴμ πολί-
ται καὶ κάταικοι, ὧς μόνον διηρημένους ἕκαστοι, ἀλλ'
ἔτι ὡς ὁμῶς καὶ καθόλου πάντες ὑποτάσσονται ὁφεί-
λουσιν, καὶ ὁ δὲ τρέπον αἰὼν τῇ αὐτῇ Ἱερουσαλὴμ ἀγί-
οι καὶ ἕως καθ' ἑαυτοὺς καὶ ὁμῶς πάντες ἐνὶ μόνῳ τῷ πλη-
10 ρει ὑπόκεινται, ὑποτάσσονται, ὑπακούουσιν. καὶ με-
ταίτια ὅν τῷ αὐτῷ λόγῳ πρὸς τὸν αὐτὸν Ἰσχυρὸν ὁ αὐτὸς
ταῖς τοῖς ῥήμασι πρὸςφωτισθεὶς, καὶ ἴσα ἐκ πρώ-
της ἀφειρηθείας πλὴν δυνάμειν μιμηθείς, περιζῶσαι
πατέρες ἄλλοι πλὴν ῥομφαίων, περιζῶσαι φημι, δι-
15 τίς γὰρ ἔχας, μίαν σοί, καὶ τοῖς λοιποῖς Ἡ γέ-
μόσι κοινὴν, δούτερον δὲ σοὶ ἰδίαν, καὶ ἔτι σὴν,
ὥς τε αὐτῷ ἑαυτοῦ ἄλλος ἐμὴ ὑπὸ σὲ αὐτῷ ἔχει δύ-

ναται. ταύτην τοῖνυν πλὴν σὴν ῥομφαίαν, ἡ τῆς Ἐκ-
κλησιαστικῆς ἐξουσίας ἐστὶ, περιζῶσαι δυνατὸν ἐστὶ
τὸν μηρόν σου, ταῖς τῆς ἐκείνης πάσας τὰς τῷ ἀνδραγαθίᾳ
γὰρ ἐξουσίας. ταῦτα ὁ καὶ ταῦτος. καὶ πρῶτον τε-
τάρτη τῆς αὐτῆς Συναγωγῆς Χριστόφορος μακάριος
δημηγορῶν, ἔπερ πρὸς Ἰσχυρὸν, σοὶ τῷ καλλίστῳ καὶ
μεγίστῳ Ἡ γέμονι φαιδρῇ δακρύσαι τῇ ψυχῇ ἐπὶ
πλὴν σὴν Βασιλείαν παμπληθεῖα πρὸς ἔρχεται, καὶ ὁ δὲ
ἐς τὰς ἀγίας σου πόδας κυλιεμένη ἡ Ἐκκλησία κα-
τὰ τὰς τῆς τρέπον βοήθειαν ἔχειται, καὶ ὁ δόξας
πρὸς σὲ ὡς ἰσχυρὸς μακαριώτατε ποιμὴν, ἰκετεύουσα
ὡς πρὸς ἀληθινὸν Ἡ γέμονα, διαδοχὰς τῶν καὶ
πατέρων καὶ νυμφίων πρὸς ἔρχεται. ἐπιμελήθητι μα-
καριώτατε πατέρ, ἵνα τῆς σῆς Νυμφῆς τὸ ἕδος
καὶ ἡ σὸς ἐπαίλῃ, σὺ γὰρ Ποιμὴν, σὺ ἱατρὸς,
σὺ κυβερνήτης, σὺ ἐργάτης, σὺ ἄλλος Θεὸς τέως
ἐπὶ τῆς γῆς. ταῦτα ὁ Χριστόφορος.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ ΙΘ'.

20

Ὅτι καὶ Παμμέλιος καὶ Βίνιος τὸ καθολικὴν Ἐκκλησίαν δὲ οὗς Ἐπίσκοπον εἶναι ῥητὸν τῶν ὁμολογητῶν,
αἱ πλὴν παγκόσμιον ἐπισκοπὴν τῶ Ῥώμης μετασύραν, ἣν καὶ Βονιφάτιος ὁ ὀγδοὺς καὶ Λέων ὁ δέκατος
ἐν οἷς σημαῖται ἐνταῦθα ῥηταῖς ἀντιχριστιανικῶς ὑποφαινόμεναι καὶ κατὰ τῆς Ἐκκλησίας.

25 Παμμέλιος δὲ πρὸς ἐμὴ ἐν ταῖς σημειώσεσιν αὐτῶ
ἐς πλὴν ἐπισκοπὴν Κορινθίαν τῶ Πάπα πρὸς Κυ-
πριανόν, ἥτις ἐν ταῖς ἐπισκοπῇς Κυπριανὸς ἀριθ-
μῆται ἐπισκοπὴ πεσάρκως ἐστὶν, καὶ ὁ Βίνιος ἐς
ταῖς σημειώσεσιν τῆς τῆς τῶ Κορινθίᾳ ἐπισκοπῆς
30 πρὸς Φάβιον Ἐπίσκοπον Ἀντιόχειας, καὶ ἄλλους ἐς
τὸν πρῶτον τόμον τῶν Συναγωγῶν, τὰς λόγους ἐκείνας
τῶν ὁμολογητῶν, τὰς ἀνάγκη ἐστὶν εἶναι αἰεὶ καὶ
μόνον Ἐπίσκοπον ἐν τῇ καθολικῇ Ἐκκλησίᾳ,
λέγοντας, ταῖς τῆς ἐν μὴ πόλει οὗς μετὰ τὸν Ἐ-
35 πίσκοπον καὶ ἑξὺς δὲ εἶναι, ὡς ἔρηται ἀνωτέρω
κεφαλῇ ἰσχυρῶς, καὶ βιβλίῳ πρώτῳ κεφαλῇ
δεκάτῳ πέμπτῳ, τὰς λόγους ἐκείνας φημι μετὰ
μεγάλῃς καταστροφῆς καὶ ἀσχυρίας αὐτῶν, καὶ βίβλιν
τῶν συγγραμμάτων, μετασύραν ἕως ἀντιστήλημα
40 τῆς παγκοσμίου Ἐπισκοπῆς τῷ Πάπα. Ὅρα φη-
σὶν ὁ Παμμέλιος οὗς Ἐπίσκοπον ἐνταῦθα ἀπλῶς
αὐτῷ τῶ Ῥώμης λαμβανόμενον. ὁ δὲ Βίνιος φησὶν,
ἐν τῇ καθολικῇ Ἐκκλησίᾳ οὗς Ἐπίσκοπον καὶ ἄ-
λλοις Ἀρχιερεῖς, ὅς τις τὰς πρὸς βατὰ ὁμῶς καὶ τὰς ἄρ-
45 ἵα τὰς κληρικῶν αἵμα καὶ τὰς λαϊκῶν πάντας
διοικήσει. οἷς ἄρα ἔχ ὑποτάξαι ἑαυτὸν τῇ πρὸς-
σηκνύσῃ ὑπακοῇ τῷ ἐνὶ τῷ Ποιμνί ἐν τοῖς ἡθεσι
καὶ ἐν τῇ πίστει, σχηματικῶς ἐστὶ. ταῦτα ὁ Βίνιος
καὶ Παμμέλιος. τὸ βιβλίον τῶ τῆς ἐπαύριος φύ-
50 σμα φαιδρῇ ὁράται καὶ ἐν ταῖς λόγοις τῶ Πάπα
Βονιφάτιος τῶ ὀγδοῦ, λέγει γὰρ, ὅτι δὲ πείθε-

σθαι τῷ Πάπα τῆς Ῥώμης πᾶσαν πλὴν ἀνδραγαθίαν
κτίσιν. ἔστι δὲ πᾶν καὶ πᾶν ἐξ ἀνάγκης τῆς
ἀνδραγαθίας σωτηρίας ἵνα ἐπὶ γράφεται ὁ Πάπας,
Ἐκθέμεθα, Ὁρίζομεν, Διέγομεν, Πρὸς ἀπομνη-
ταῦτα δέφησιν ἐν τοῖς κοινοῖς Τίτλοις αὐτῶ κεφα-
λαίῳ πρώτῳ. Φύεται αὖ αὐτῇ ἡ ποντορεῖ ῥίζα
καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ πρῶτῃ τῆς ἀναβολῆς τῆς ἐν Ἀφ-
τερῶν Συναγωγῇ Ἰερίᾳ τῶ δούτερος, ἡτις ἀρχε-
ται, Ὁ ΑΚΑΤΑΛΗΠΤΟΣ. Τὸ ὅψος τῆς θείας πρὸς-
νοίας ἐστὶ τῆς ἡμᾶς μάστις διδωκίμης τῆς πρὸς-
νοίας τὸ πληρῶμα τῆς αὐτῆς ἐξουσίας ἐπὶ πᾶσαν πλὴν
κυριακὴν ποιμνὴν πρὸς ἑαυτὸς ἔχει, καὶ τὰ ἐ-
ξῆς. ὁμοίως καὶ Λέων ὁ δέκατος ἐν τῇ πρῶτῃ καὶ
Λαθίῃ, ἡς ἡ ἀρχὴ, ΑΝΑΣΤΑΣ ΚΥΡΙΕ. ὡς σφαλερὰν
κατακρίνει πλὴν γνώμην πλὴν λέγουσαν, μὴ εἶναι τὸν
Ῥώμης μόνον Διέδοχον τῶ Πέτρου, μῆτε Βικάριον
τῶ χειρὶ ἐν πάσαις ταῖς τῶ κόσμῳ Ἐκκλησίαις
πρὸς τῶ χειρὶ ἐν τῷ μακαρίῳ Πέτρῳ καθισταμέ-
ναι. Ἀλλ' ὅτι ἡ γνώμη αὐτῇ ἐστὶν ἀληθὴς, μαρτυρεῖ
ἡ γράφῃ, οἱ πατέρες καὶ ἡ ἀρχαία δόξα καὶ πρῶτος
τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας, ὡς ἀνωτέρω ἔρηται ἡμῖν
κατὰ πλάτος, ἡ δὲ αὐτῆς κατακρίσις πρὸς τῶ Λέον-
τος τύπον δέκνυσιν ἀντιχριστιανικὸν, βιβλίον, καὶ
ἀρετικὸν ἐν τῷ Πάπα Διὰ πλὴν ἑπαύριος τῶ ἀνω-
χύντῃ λόγῳ κατὰ τὸν Γρηγόριον, τὰς πρὸς τῶ
μέτρῃ καὶ τῆς ἀνδραγαθίας ἀλλοβόλους ὑποφαινόμενους.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Κ'.

Ἀντίθεσις ἐστὶν αἱ πλὴν δούτερος διαίρεσιν τῶ Βεβαρμίν, ὅτι ἡ δοθείσα φροντὶς ἀπάτης τῆς Ἐκκλησίας τῷ
Πέτρῳ
ψ ψ ψ ψ ψ ψ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΟΙΣ ΠΑΤΡΙ ΑΡΧΕΤΣΑΝΤΩΝ

1138

Πίτρου ὑποπὸν τῷ καθολικῷ Ἐπίσκοπῳ, ὡς γὰρ λέγεται, ὅτι ἐστὶ μονάρχης τῶν Ἀποστόλων, ὁ Πίτρου, ὅτε καὶ πᾶσι τοῖς Ἀποστόλοις τῆς αὐτῆς Φροντίδος ἀποδόσθαι.

Λέγει ὁ Γρηγόριος βιβλίῳ τετάρτῳ ὑποσολῇ τετα-
κοστῇ δακτύλῳ, ὅτι ἡ Φροντίς ἀπάσης τῆς Ἐκ-
κλησίας ἐστὶ Κυρίως ἐδόθη τῷ Πίτρῳ, ἀλλὰ τῷ
ἐκ ἐσ τῷ αὐτῷ τῷ ὁ Πίτρου ἐστὶ καθολικὸς Ἐπίσκο-
πος πάσης τῆς Ἐκκλησίας, ὡς λέγουσιν οἱ παπ-
πὸς περὶ τῷ Πίτρῳ καὶ τῷ Πάπῳ. ἡ Φροντίς λέ-
γει ὁ Διάλογος καὶ ἡ Ἡγεμονία ἀπάσης τῆς Ἐκ-
κλησίας ἐδόθη τῷ Πίτρῳ, καὶ ὁμοῦ καθολικὸς
Ἐπίσκοπος καλεῖται. ταῦτα ὁ Γρηγόριος ἐν τῷ
σημειωθῶν τόπῳ, ταῖς τῆς Φροντίς ἀπάσης τῆς

Ἐκκλησίας ἐδόθη τῷ Πίτρῳ ὡς Ἀποστόλῳ, καὶ πᾶ-
σι. καὶ ἐκάστῳ τῶν Ἀποστόλων ἡ αὐτὴ Φροντίς πα-
ρεδόθη ἰση συζυγία ἡμῆς καὶ ἑξουσίας. ἐν τῷ Φρον-
τίδα ἀπάσης τῆς Ἐκκλησίας ὁ μόνος ἑαυτοῦ ὁ Πί-
τρου σὺν τοῖς ὡκοποιήσας, καὶ καὶ τῷ Ἡγεμονίᾳ
ἔλαβον ἵνα ἡ πρῶτη μὲν τῆς ἀγίας καθολι-
κῆς Ἐκκλησίας, ὡς ἐκτίθηται ὁ Γρηγόριος βιβλίῳ το-
τετάρτῳ ὑποσολῇ τετακοστῇ ὁ γδὲ. καὶ εἶπε δὲ ὁ Γρη-
γόριος ὅτι ἐστὶν ὁ Πίτρου καθολικὸς Ἐπίσκοπος, ἡ
μονάρχης τῶν Ἀποστόλων ἑξουσίας.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ ΚΑ΄.

15

Ἀντίθεσις ἐβδόμη εἰς τὴν αὐτὴν, ὅτι ἄλλο Ἐπίσκοπος τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας καὶ ἄλλο καθολικὸς Ἐπί-
σκοπος καὶ ὁ αὐτὸν κατὰ τὸν Διάλογον.

Ὁ Γρηγόριος καλῶς οἶδεν, ὅτι ἄλλο ἐστὶν Ἐπίσκο-
πος τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας, καὶ ἄλλο κα-
θολικὸς Ἐπίσκοπος, καὶ ἔγνω δὲ ποτὲ ὅτι τῶν
ἐν ταύτῃ, ὅθεν ἀπαντας τὰς Ἐπισκόπους καλεῖ
τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας Ἐπισκόπος, καὶ ὁ αὐτός

θέλει καλεῖσθαι Ἐπίσκοπος καθολικὸν, ὡς τε εἶναι 20
ἐπὶ πᾶσι πάντων τῶν ἀπανταχῇ Ἐπισκόπων. βιβλίῳ
τετάρτῳ ὑποσολῇ τετακοστῇ ὁ γδὲ, ἥτοι κεφαλῶν
ὁ γδοηκαστῷ δακτύλῳ ὡς ἰωάννης πὸν Κωνσταντινουπόλεως.

25

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ ΚΒ΄.

Ἀντίθεσις ὁ γδὲ εἰς τὴν αὐτὴν, ὅτι ἐκ τῆς μὴ ἀνταπῆν τῷ ἐν Καλκηδόνι Συνόδῳ τοῖς εἰρησὶν Οἰκουμενικῶν
τὸν Λέοντα Ρώμης Ἀλά λιβέλων, καὶ διδοται τῷ Ρώμης μοναρχικὸν ἀξίωμα ἐν τῇ καθόλου Ἐκκλησίᾳ, καὶ
ἴσα πρεσβείᾳ ἔχοντι μετὰ τῷ Κωνσταντινουπόλεως κατὰ τὸν εἰκοστὸν ὁ γδοον Κανόνα τῆς αὐτῆς Συνόδου. 30

Ὁ δὲ ὁ Γρηγόριος καὶ Ἰωάννης Διάκονοι τῆς Ἐκκλησίας
Ἀλεξανδρείας, καὶ Ἀθανάσιος Πρεσβύτερος τῆς
αὐτῆς Ἐκκλησίας, καὶ Σωφρόνιος λαϊκὸς ἔδωκαν
λιβέλων κατὰ Διοσκόρου εἰς τὴν τετάρτην Οἰκου-
μενικὴν Συνόδον, ἥτοι τῷ ἐν Καλκηδόνι, ὡς φαίνε-
ται εἰς τὴν τρίτην πράξιν αὐτῆς. ἔγραψαν δὲ εἰς
τὴν ὑπογραφῶν τῶν λιβέλων, τῷ Οἰκουμενικῷ Ἀρ-
χιεπισκόπῳ καὶ Πατριάρχῃ τῆς μεγάλης Ρώμης
Λέοντι. λέγει δὲ ὁ Βεδικαρμῖνος βιβλίῳ δακτύλῳ
περὶ τῷ Πάπῳ, κεφαλῶν ὑστάτῳ, ὅτι τὸ ὄνομα
τῆς Οἰκουμένης, ἐδόθη τῷ Πάπῳ ὑπὸ τῆς
ἐν Καλκηδόνι Συνόδου, καὶ ὅτι ἡ Σύνοδος ἐκ ἀντα-
πῆς, καὶ δὲ ἀπέβαλεν αὐτό. ῥητέον ὁμοῦ πρῶτον,
μαρτυρῶντων Λατίνων, ὅτι ἐπὶ τῆς ἐν Καλκηδόνι
Συνόδου ἐρέθη τὸ πρῶτον ὁ Πάπας Οἰκουμενικός, καὶ
καὶ ὁ αὐτὸς. δακτύλῳ, ὅτι ἐπὶ περὶ τῷ ὀνόμα-
τι τῆς ἡ Συνόδου εἶπε, μαρτυρεῖ καὶ ὁ Βεδικαρ-

μῖνος βιβλίῳ δακτύλῳ περὶ τῷ Πάπῳ, κεφα-
λαίῳ ὑστάτῳ. ἐκείνῳ δὲ, ὅπερ ἐν τῷ τόπῳ τῆς
ἐκτίθηται ὁ Βεδικαρμῖνος, ταῖς τῆς ὀνόμα τῆς
διδομένης τῷ Πάπῳ, μὴ ἀπαρέσκον φαῖναι τῇ συ-
νόδῳ, καὶ εἶναι σημεῖον ὅτι καὶ δὲ τῶν ἐν τῇ Συνο-
δῳ τῶν τῶν ἡλεγε τῷ ὀνομασίαν, λέλυται, καὶ
λίαν ἀφαιρέσει, καὶ γὰρ ἐπολμῇ εἶπεν ὅτι ἦρεσε
τῇ Συνόδῳ, εἰ γὰρ τῆς εἶπε, κατεβάλετο αὐτὸς
ψόγος ἐκ τῆς εἰκοστῆς ὁ γδὲ Κανόνος τῆς αὐτῆς συ-
νόδου περὶ τῶν ἴσων πρεσβείων τῷ Κωνσταντινουπόλεως
μετὰ τῷ Ρώμης Ἀλαμβανόντῳ. καὶ εἶπεν δὲ
λοιπὸν τῷ ὀνομασίαν τῆς Οἰκουμένης τῆς τῆς
τῷ μοναρχικῷ, καὶ τῷ σήμερον οἰκοποιεῖται αὐτῷ
ὁ Πάπας εἶναι ὀνομασίαν τῇ ἀγίᾳ Συνόδῳ, καὶ ἴδῃ
ἐκείνῳ τὸν τόπον, ἥτοι αὐτῷ βιβλίῳ τετάρτῳ κε-
φαλῶν πρῶτον Παράγραφον δωδέκατον. 45

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ ΚΓ΄.

50

Ὅτι τὸ τῷ Κωνσταντινουπόλεως ἐκονόμιον ἐστὶν Συνόδῳ καὶ Πατριάρχῳ καὶ τῷ μεγάλῳ Ἰεστανῷ βεβαι-
ται, ὅθεν ὁ ἐν τῷ πρώτῳ βιβλίῳ κεφαλῶν πρῶτῳ τῷ Κώδικι τῷ Ἰεστανῷ ὡς τὸν Ρώμης ἰωάννη ὑπο-
σολῇ ἐπὶ πλάσμα ὡς μαρτυρεῖται πολλοί.

Πόσον βιβαιῖται καὶ οὐκ ὄντων τῶν παρόντων τῶν
Κωνσταντινουπόλεως, ἐπειδὴ καὶ ἐν ταῖς Συνοδοῖς,
καὶ ἐν τῶν Πατριαρχῶν καὶ τῶν λοιπῶν Ἐπι-
σκοπῶν, καὶ ἐν τῇ τῆς Νησοῦς Συνοδῷ κα-
λῆται Οἰκουμενικὴ Πατριάρχης, καὶ ἴδε αὐτῶν ἐν
πολλοῖς. ἡ Ἐπιστολὴ δὲ, ἡ καὶ τῆς βιβλίου πρώτης κεφα-
λαίᾳ πρώτῃ ὁ κώδικις Ἰεσωνιανὸς ἐκ τῆς Ῥώμης Ἰωάν-
νου, ἐστὶ πλάσμα, ὡς μαρτυροῦσι πολλοὶ Θεολόγοι, καὶ

Ἰάκωβος ὁ Ἐλέκτριος ἐν πολλοῖς, μάλιστα αὐτὸς ὁ
Ἰεσωνιανὸς λέγει τὴν Κωνσταντινουπόλεως Ἐκκλησίαν
πασῶν τῶν Ἐκκλησιῶν κεφαλὴν εἶναι ἐν τῇ περιέ-
πιστότητι καὶ κληρικῶν κεφαλῇ ἐν τῇ κώδικι, καὶ δευ-
τέρῃ αὐτῶν τῇ τῆς Νεαῖας ἐκκλησίᾳ τελευτῇ πρώτῃ,
ὡς ἡ δούτις Οἰκουμενικὴ Σύνοδος διωρίσθη καὶ ἐν τῇ
τῇ. Οὕτως οἱ πολλοὶ τῶν Πατριαρχῶν Κωνσταντι-
νουπόλεως Οἰκουμενικῆς καλῆς, ὡς εἴρηται ἐν πολλοῖς.

10

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ ΚΔ'.

Ὅτι ὁ Βίνος μὴ δέρισκεται λέγων ἐν τῇ ἑπὶ τῆς Νησοῦς Συνοδῷ τὴν Οἰκουμενικὴν Τίτλον τῆς Κωνσταντι-
νουπόλεως, ἐκ ἧς δὲ αὐτὴν περὶ τῆς Τίτλου τῆς Συνοδοῦ, ἥτις μάλιστα καὶ οἱ Πατριάρχαι ὑπερασπιδέν-
τες αὐτῇ, κατεφρόνησαν τῶν νεθεσιῶν Πελαγίου καὶ Γρηγορίου τῶν Παπῶν.

15

Συνοχίζεται ὁ Βίνος λέγων, ὅτι Κωνσταντινουπόλεως
ἔχει τὴν Τίτλον τῆς Οἰκουμενικῆς Πατριαρχίας αὐ-
τῶν τῶν ὁρθοδόξων Ἐπισκόπων ἐν τῇ κατονικῇ αὐ-
τῶν συνελούσῃ ἑπὶ Ἰωάννου τῆς Νησοῦς, καὶ εἰς ἡ-
μῆτιν ἔως ἀπὸ τῆς ἐξουσίας ἐκείνης τῆς Συνοδῆς
τῆς κατὰ Πελαγίου καὶ Γρηγορίου τῶν Παπῶν, τῶν
τῶν παρορμήσῃ τῶν καὶ τοῖς αὐτῶν χειρῶν Ἰωάννη
τῶν Νησοῦς καὶ τῶν Διδόχῳ αὐτῶν Κυριακῷ αὐτι-
λογόντων, πῶς ἐκείνη ἡ ἀπόφασις τῆς Συνοδῆς ἔχ-
ει δέρισκεται; Ἀλλὰ εἴρηται πρῶτον, ὅτι ἐδύναται ὁ
Βίνος δῆσαι τὴν Συνοδὸν ὁπλημῆσαν, ἡ ὅλως
αὐταπῆσαν περὶ τῶν τῶν Κωνσταντινουπόλεως, δὲ

τις, ὅτι ἡ Σύνοδος ὑπερήσπισε τῆς λέξεως, καὶ
φωρεῖται ἐν τῇ ἀποφασί αὐτῆς, καὶ ὅτι κατεφρό-
νησε τῶν νεθεσιῶν Πελαγίου καὶ Γρηγορίου τῶν Πα-
πῶν, ὡς αὐτὰ τὰ πρᾶγματα παρήσθη, καὶ ὁ Γρη-
γόριος μαρτυρεῖ βιβλίῳ ἐβδόμῳ, ἐπιστολῇ ἐκκο-
τῇ ἐκείνῃ. τῇ τῇ, ὁ Ἀλεξανδρινός, καὶ οἱ λοιποὶ
Πατριάρχαι εἰς ἐδὲν ἐλογίσαντο τῆς ἀγῶνας τῶν
Παπῶν, καὶ μνησάμενοι οἱ αὐτῶν Διδόχοι διδόντες
μέλει τῆς σήμερον τῶν Κωνσταντινουπόλεως τῶν ὁ-
μασίᾳ τῆς Οἰκουμενικῆς Πατριαρχίας. ἔτι δὲ, ὅτι ὁ Γρηγό-
ριος ἐκ ἑγὼ τῶν τῶν βέβαιον ἀξίωμα, ὡς τοῖς παρῶ-
ν ἴδε καὶ αὐτῶν μέρους δευτέρου κεφάλαιον πέμπτον.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ ΚΕ'.

30

Ἐπαλάμψῃ τῶν αὐτῶν ὁπλημῆσαν, ὅ ἐστιν, ὅτι πρέπει τῷ Πάπῳ αὐτῷ, καὶ ἐτέρῳ τινὶ πρέπει, καὶ τὰ ἐξῆς ὁ
συνοχισμὸς μετὰ τῶν συμπερασμάτων, καὶ παρορμήσῃ ἐτέρῃ ὁπλημῆσαν, ἐξ ὧν δέκνεται μὴ δύναιτο πατέρας
πατέρας καλεῖσθαι τῇ μοναρχικῇ ἐκείνῃ ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ καταντῶσιν ἡς τὸ μὴ δύναιτο καὶ τὰ ὅτι τῶν Ἰωάννου τῆς Ῥώμης.

35

Ἐπαλαμβάνοντες τὸ ἐπιχέρημα ὅπερ ἐξάρατος
ἐθέμεθα, ἥτοι ὁ πρέπει τῷ Πάπῳ αὐτῷ, καὶ ἐτέ-
ρῳ τινὶ πρέπει, ἀλλὰ μὴ ἡ καθολικὴ Ἐπισκοπὴ
ἐκείνη τῇ ἐκείνῃ, ἡ καὶ διδόνται τῷ Πάπῳ, ἐδὲν τῶν
αὐτῶν πρᾶσι, ἀλλὰ ἐπὶ τῷ Πάπῳ πρέπει. ἡ
ἐλάττω πολλοὶ διανοησάμενοι ἐβελώνθη, εἰς καὶ
ταῦτα τῶν παρῶν βελώνθη παρῶν, ὁ κα-
θολικὸς Ἐπίσκοπος πᾶσι τῶν κόσμῳ κατὰ τὴν
ἐκείνην ἐννοίαν ἐπὶ πατὴρ πατέρων, καὶ ὡς αὐτοὶ εἰς
καὶ μόνον πρῶτος μεταξὺ πάντων τῶν ἐκκλησιασ-
τῶν Ποιμένων, ἀλλὰ μὴ ἐκείνῃ τῶν αὐτῶν κατὰ
τῶν τῶν τῶν ἐπὶ πατὴρ πατέρων, ἀλλὰ ἐκείνῃ
τῶν αὐτῶν ἐπὶ καθολικὸς Ἐπίσκοπος πᾶσι τῶν
κόσμῳ κατὰ τὴν ἐκείνην ἐννοίαν. τὴν μάλιστα κα-
ταφάσκον ἐπὶ ὑποκαταστάσι, καὶ ἀποφάσκον τὴν
ἐλάττω, καὶ γὰρ λέγουσι, ὁ Πάπας ἐπὶ πατὴρ
πατέρων, καὶ ὡς αὐτοὶ ἐπὶ καὶ μόνον, καὶ ἐδὲν ἐτέρῳ
ποτὲ τῶν τῶν ὀνόματι κοινῶς ἀναγνωστικῶν, Βε-
λαρμίνος βιβλίῳ δευτέρῳ περὶ τῶν Πάπῳ, κεφα-
λαίᾳ τελευτῇ πρώτῃ. ὡς δὲ τὸν Βελαρμίνον
ἐσυγκρίσας ὁ Γρηγόριος ἐν τῇ ὑπερασπίσει τῶν αὐτῶν

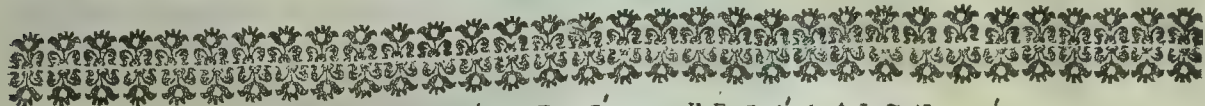
κεφαλῶν, καὶ ἡ ἰσηγορία καὶ ἀναγνωστικῇ, τῇ Γρε-
τζέρος καὶ Βελαρμίνος ὑπερασπίσει βέλονται τότε
τῶν κεφαλῶν, ἐθαλοῦν ἀμφω κανεργῶντες, ἡ καὶ
ἀγνοῶντες, εἰ γὰρ ἐγνώσαν τὰ πρακτικὰ τῶν Συνο-
δῶν, καὶ τὰ συγγράμματα τῶν ἁγίων πατέρων, καὶ
τὴν τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας ἐκείνην καὶ πρᾶ-
ξιν, ἡ καὶ τὰ τοιαῦτα εἶπον. Ἐρχόμενοι ἐν ἑπὶ
τῇ παρορμήσῃ λέγουσι, τῇ μοναρχικῇ ἐκείνῃ, καὶ
ἡ ὁ Πάπας τὴν σήμερον δέλεα καλεῖσθαι πατὴρ
πατέρων, ἐδὲν τῶν αὐτῶν πρᾶσι καλεῖσθαι
ταύτη τῇ παρορμήσῃ, καὶ γὰρ κατὰ ταῦτα τὴν
ἐννοίαν τῶν ἐπὶ πατὴρ πατέρων τῶν καθολικῶν πα-
τέρων ἐν τῷ κόσμῳ, ὅπερ ὄνομα ὁ Διάλογος διδά-
σκει μὴ δύναιτο τῶν αὐτῶν πρᾶσι συγχωρεῖσθαι,
βιβλίῳ τελευτῇ ἐπιστολῇ τελευτῇ ἐκείνῃ, ἥτοι
κεφαλῇ ὁ γδοκῶν δούτῳ. ὅμως λέγει ὁ δέκα-
τος ἐν τῇ ἐν Λατινικῇ Συνοδῇ τμήματι πρώτῳ, καὶ
ὁ Πάπας Εὐγένιος ἐν τῇ Φλωρεντικῇ ὅτι, τὸν Πά-
παν φασὶν εἶναι καθολικὸν πᾶσι τῶν χει-
ριστῶν πατέρων. ἐπεμείνεται ἐν καὶ τότε τῶν ἐπι-
χερῶν κατὰ τῆς μοναρχίας, ἥτοι τῆς καθο-
λικῆς

140
 λικῆς Ἐπισκοπῆς τῆ Πάπας, ταύτῃ δηλαδὴ τῇ
 ἀξίᾳ ἐδού τῶν ἀνδρώπων πρέπειν, καὶ ἀπὸ τῆς
 αὐτῆς Πάπας πρέπειν, οὐ φαίνεται καὶ ἀναγκαίᾳ ἐπι-
 χερήματα, καὶ τὰ λοιπὰ ἀνωτέρω ἐρημικῶς οὕτως
 ἴδιον, ὅπερ οἱ Ῥωμαῖοι τῷ Ἐπισκόπῳ αὐτῶν διδόναι

καθ' ἑαυτὴν ἐλαγχύοντα καὶ ἐνταῦθα, τῆς δοκίμης
 ὑποστάσεως αὐτῶν ἀποβέβηκον, καὶ εἰς τὸ μὲν
 καταντῶσι, περὶ δὲ τῆς οἰκουμένης ἴδε καὶ ἀνωτέ-
 ρω τὸ δεύτερον μέρος.

5

ΒΙΒΛΙΟΤ Ι'. ΜΕΡΟΣ Σ'. ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Περὶ τῆς αὐτῆς τῆ Πάπας, ἥτοι τῶν Καρδινάλιων, καὶ τῶν ἁγίων Καρδινάλιων, καὶ περὶ τῆς ἐκείνων Κανόνας ἡμῶν
 τῶν Καρδινάλιων, Θεωρητικῆς καὶ Πρακτικῆς.

1
 Ἰστέον ὅτι τὸ Καρδινάλιον ὄνομα, ὃ δηλοῖ σύλον,
 ἐστὶν ἀρχαῖον, ὅμοιον ἢ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀγνώσκον
 καὶ ἀχρηστὸν, μετὰ δὲ τὸ χρίσμα. ἔφασκεν εἰς αὐτῶν
 αὐτῶν οἱ Πάπαι, καὶ ὠνόμασαν τὰς κληρικὰς Καρδινά-
 λας, αἰεὶ Στυλῆς. ἐπεὶ ἔν τῳ ἁγίῳ ἐστὶν ἀρχαῖα
 καὶ Νόμοι καὶ Κανόνες, ἵνα ὧσιν οἱ μὲν Ἐπισκοποὶ πρῶτοι
 καὶ αὐτοὶ ἀποφασίζουσι Συναγῶν, καὶ κένωσι καὶ
 ἀνακρίνωσι, καὶ λύωσι καὶ δεσμώσωσι, οἱ δὲ κληρικὸι
 μόνοι ὑπουργοὶ τῶν Ἐπισκόπων εἰς ὁρθὴν διεξαγω-
 γῇ τῶν κατ' αὐτὰς Ἐκκλησιῶν, οἱ Πάπαι συνέχεον
 καὶ ἐνταῦθα τὰ ἐκκλησιαστικά, καὶ ἐτίμισαν αὐ-
 τὰς Καρδινάλας ἐκείνων Κανόνας, ἐνδύσαντες αὐ-
 τὰς Σκιάδα καὶ ἱμάτια κόκκινα, ὡς εἴρηται ἐν
 τῷ δεκάτῳ ἀντὶ κεφαλαίῳ τῆς οὐδὲς βιβλίου.
 ἔπειτα ἐθέμισαν πρῶτον, ἐκλέγεσθαι καὶ ἀποστέλλε-
 σθαι τὰς Πάπας ἐκ τῶν Καρδινάλιων, καὶ ἐκ τῶν
 Ἐπισκόπων, δεύτερον, πάντας τὰς ἐν τῇ
 Ῥώμῃ Καρδινάλας εἶναι μέζονας τῶν Ἐπισκόπων
 ὡς ψευδομάρτυρες τὸν Πάπαν. τρίτον, γίνεσθαι καὶ
 Ἐπισκόπους Καρδινάλας. τέταρτον, ὃ Καρδινάλιος
 εἰς ἀπὸ τῆς ἐκείνου Ἐπισκοπῆς Ἐπαρχίαν, καὶ ἐκ εἶναι
 ἱερωμένῳ, ἀποστέλλεσθαι αὐτὸν τὸν Ἐπίσκοπον, εἰδὲ
 ἐκ τῶν ἱερωμένων καὶ ἡ καὶ Διάκονος, ἀποστέλλεσθαι
 τὰς Ἐπισκοπὰς. ἀλλ' εἰς τῷ αὐτῷ κακίαν ἡδονῆς καὶ
 κοσμικῶν ὑπερβολῶν καὶ ματαιότητος ἦλθεν αὐ-
 τῷ τὸ πᾶν, ὥστε πᾶς ἐν τῷ αὐτῷ πάλαιον συν-

2
 νοδον ἐν τῇ ἐκείνῃ τεταρτῇ αὐτῆς συνελθόντα ἀνα-
 σταλέσαντα θεασάσαι, πανταχόθεν δὲν τὸν Πάπαν ἱε-
 ρωμένον, σοφὸν καὶ σώφρον, καὶ ποιῶν αὐτὰς Καρ-
 δινάλας ἵνα ἐκλεχθῶσιν εἰς μόνα τὰ Ἐκκλησιαστι-
 κά, ἀλλ' ἐδὲν ὡφέλιστα ἡ Συναγῶν, ὅθεν ἐπεδὴ
 ἐλάμβανον χρήματα, οἱ Καρδινάλας ἀπὸ τῶν ἐκείνων
 μηδὲν ἐκλεχθῶντων Πρέσβειων τῶν Βασιλέων, ἵνα ψη-
 φίζοντες Πάπας ἀπὸ τῶν μέρεος αὐτῶν, Πίος ὁ τέ-
 τартος ἐκ τῆς χιλιοσῆς πεντακοσίου ἐξέκοσμος, καὶ
 Γρηγόριος ὁ δέκατος πέμπτος ἐκ τῆς χιλιοσῆς ἑξα-
 κοσίου ἐθέμισαν μετὰ ἀναθέματος, ἵνα ὅταν οἱ
 Καρδινάλας ἐκλέγωσι Πάπαν, μὴ δέχωνται τινοὺς 25
 Πρέσβεις γράμματα, μήτε τίς γράφῃ αὐτοῖς, μήτε
 συνομιλῇ μετ' αὐτῶν, καὶ ἐκείνοι ὅμοιοι οἱ οὗτοι με-
 σίται εἰς τὰ γράμματα ἢ εἰς τὰ λόγια ἵνα ὧσιν ἐν
 τῷ ἐπιμύθῳ. ἀλλὰ ματαίως οὐκ ὤπισσαν, ἐπεὶ οἱ
 Καρδινάλας ἢ διὰ χρήματα, ἢ διὰ χάριν ψευδίζον- 30
 ται τὰς Πάπας σιμωνιακῶς τε καὶ ὑποκρίνοντες, καὶ
 ἀποστέλλουσιν τὸν ἀφορισμὸν τῆς Ἐκκλησίας τὸ ἀργύ-
 ριον, καὶ διὰ τὴν τιμὴν συνίστασιν πολὺν βί-
 βλιν, ἐρωτῶντες καὶ ἀποκρινόμενοι, πόσον καιρία
 δὲ παῖναι ἐκείνας τὰς Καρδινάλας, οἱ λαμβάνοντες 35
 χρήματα, γίνονται ἐπὶ βέλτοι διὰ τῆς σιμωνίας ὁ-
 λῆς τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας. τοιοῦτον ἔντελος
 ἔχει καὶ ἡ εἰς τὰς κληρικὰς κηνοποιία τῆς Ῥώμης.

40

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Β'.

ὅτι οἱ ματισμοὶ καὶ ἡ φατερία τῶν Καρδινάλιων καὶ τῶν ἀποστέλλουσιν τῶν Ἐπισκόπων, ἀποσφατόν ἐστι καὶ ἀπο-
 σμὸν ἔργον, τὸ γὰρ Καρδινάλιον Μοναχὸς Ἀββάς καὶ Διάκονος ἢ Ὀφφίκιον.

45

Ὅτι δὲ καὶ μόνον οἱ ματισμοὶ τῶν Καρδινάλιων ἀπο-
 σφατόν ἐστιν, ἀλλὰ καὶ ἡ φατερία αὐτῶν ὑπερ-
 γωγῆς ἐστὶ, δέκνεται διὰ πολλῶν, τὴν γὰρ Διακόνου
 Πέτρου καὶ μετὰ τὴν αἰὶν Γρηγορίου τὰς ἀπολόγους
 παύσαντες, γράψαντες ὅτι οἱ Καρδινάλας τῷ κατ'
 ἐκείνῳ καὶ ἐκ δυνάστεως ἀποκρίνοντο τῶν Ἐπισκόπων,
 ὃ Βασίλειος λέγει, τῷ ὅτι ὁ Γρηγόριος ἀπο-
 κρίμα τῶν Καρδινάλιων τῶν Ἐπισκόπων ψευδὲς
 εἶναι, ὡς μαρτυρεῖ Ἰωάννης ὁ Διάκονος, ὃ γὰρ καὶ
 τὸ ἀξίωμα τῶν Καρδινάλιων ὑψηλότερον ἐστὶ τῷ ἀξίω-

ματι τῶν Ἐπισκόπων, ὡς δέκνεται ἐκ τῆς Λατί-
 νης πολλοῖς, ἀλλὰ ἐκ τῶν ἀρχαίων καὶ ἢ ἔτι
 εἰς Βασιλείαν τῆς οὐδὲς, εἰς γὰρ τότε τὴν Ῥω-
 μαϊκὴν ἐκείνην ἡρώδη πορφυροκράτωρα, ἐνόμενον
 γὰρ οἱ τότε ἀνδρες σοφοὶ καὶ ἀλαβῆς οἷτος, ὃς 50
 θεσμον εἶναι τὸ ἀποστέλλεσθαι τὰς κληρικὰς, ἥτοι
 τὰς Καρδινάλας τῶν Ἐπισκόπων, καὶ Καρδινάλας
 ἐκλεχθῶσιν ὅσοι ἐβλάπτον, τὰς κατηχημένους καὶ ἀπα-
 κόμιζον τὰς νεκρὰς ἐκ τῶν τάφων. ταῦτα ἰσορῶσι
 πολλοὶ, καὶ ἱππολύτους ὁ μαρτυρεῖ, ὃς ἀποστέλλουσιν
 ὅτι

ὅτι μέχρι κλήσεως τρίτης, ἐν ἑτα χιλιοσῶ ἑκα-
τοσῶ ἀγδοκοσῶ ὀγδόω, τὸ Καρδηνάλεον εἰδόσο
μόνας Μοναχοὺς καὶ Διάκονοι καὶ Δικαστοὺς καὶ ἡ-
γυμνοὺς, ψαύδος ἄρα ὅτι ἐπὶ τῇ Διαλόγῃ οἱ Καρδη-
νάλες ἀπετιμῶντο τῶν Ἐπισκόπων. ταῦτα οἱ Λατῖ-

οὶ. ὅτι δὲ οἱ Πόλυτος ἀλόθηναι ἔπει, φανερὸν
ἐστὶ καὶ διὰ τῆς αὐτῆς Σιωδῆς, καὶ ἰδε αὐτῶν
βιβλίῃ ἐβδόμῃ κεφαλῇ δέκατος τετάρτος Παρά-
γραφον δέκατον ἐβδόμον, ὅπου λέγεται ὅτι ἐν τῇ
Δύσει Κληρικοὶ ἐγίνοντο μόνοι Μοναχοί.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Γ'.

Ὅτι τὸ ἀπετιμῶντο τὰς Καρδηνάλες τῶν Ἐπισκόπων δακνύται ἐν ταῦτα ἀντικείμενον τῇ γραφῇ, τοῖς πα-
10 τράσι, καὶ τοῖς Κανόσι, καὶ ἡ δὲ αὐτὴ τῶν Σιωδῶν μετὰ τῶν βεβαιώσαντες πάντα ἀθέμιτος καὶ ἀνόμιμος.

Ὅτι δὲ ἔπει οἱ τῶν ὑπερφανίας σωρὸς ἀντίκειται τῇ
ἀγίᾳ γραφῇ καὶ τοῖς ἀγίοις πατέρεσι καὶ τοῖς ἱεροῖς
Κανόσι, ὅλον, ἀπετίθεται γὰρ καὶ ὁ μακάριος
15 Παῦλος τὰς Ἐπισκόπους τῶν Πρεσβυτέρων, καὶ τῶν
τῶν Διάκονων, καὶ τῶν μόνοι οἱ νέοι Αἰρετικοὶ
ἐδέχοντο, ταῦτα λέγοντες εἶναι Ἐπισκόπους καὶ
Πρεσβυτέρους, οἱ δὲ ἀγιοὶ πατέρες καὶ ἐκθετικῶς
καὶ ἐξηγηματικῶς, ἦτοι τῶν θείων γραφῶν ἐρμη-
20 νύοντες, τῶν Διαφορῶν ἀποκρίνομενοι ὡς παρέλαβε
καὶ παρέδωκεν ἡ καθολικὴ τῆ Χριστοῦ Ἐκκλησία,
τὸ γὰρ ἔλαβον ὑπὸ τῆς κρείττονος ἀπολογίας. Ὁ
θεοφόρος Ἰγνατίος λέγει, Τὶ γὰρ εἰσι Ἐπισκό-
ποι, ἀλλ' ἡ πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας ἐπέκεινα,
25 οἱ ἱεροὶ σύμβουλοι, καὶ συνεδρεύοντες τῷ Ἐπι-
σκόπῳ, Διάκονοι λειτουργοὶ τῷ Ἐπισκόπῳ. καὶ
Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης φησὶν, Ἡ θεία τῶν ἱεραρ-
χῶν τάξις πρώτη μὲν εἰσι τῶν Διοικήσων τάξεων, καὶ
ἰδε αὐτῶν μέρες πέμπτης κεφαλῆς πρῶτον, καὶ
30 βιβλίῃ πρώτῃ κεφαλῇ εἰκοσάτῃ Παράγραφον
τέλει. Ἡ ἐν Λαοδικαῖς Σύνοδος Κανόνι εἰκοσῶ φη-
σὶν, Οὐδεὶς Διάκονος ἐμπροσθεν πρεσβυτέρου κα-
θεύδειται, ἀλλὰ μετὰ κειμένους τῷ πρεσβυτέρῳ.
Ἡ ἐν Νικαίᾳ Οἰκουμενικῇ πρώτῃ Κανόνι δέκατῃ ἀγ-
35 γόφῃ φησὶν, Οἱ Διάκονοι ὑπηρετοῦντες εἰσι τῷ Ἐπισκό-
πῳ, τῷ δὲ πρεσβυτέρῳ ἐλάττωτες, καὶ μὴ ἐξίσω
αὐτοῖς ὡς μέσῳ τῶν πρεσβυτέρων καθεύδειται, ὡρῶν
Κανόνας γὰρ καὶ ὡρῶν τάξιν ἐπὶ τῷ γινόμενον. Σύνο-
δος ἡ ἐν Τρένδῳ Κανόνι ἐβδόμῃ φησὶ περὶ τῶν ὀφ-
40 θείων ἐκκλησιαστικῶν ἐχόντων Διοικήσων, καὶ ἐξ αὐ-
θαδίας τῶν πρεσβυτέρων ἀποκαθιστάμενοι, ὡρῶν

μὴ ὡς τὸν Διάκονον, καὶ ἐν ἀξιώματι, ταῦτα
ἐν ὀφθελίῳ οἷον δὴ ποτε ἐκκλησιαστικῶν τυγχάνει,
τὸν τοιαῦτον μὴ ὡς τῷ πρεσβυτέρῳ καθεύδειται, ἐκ-
τὸς εἰ μὴ τὸ ἀρῶσαν ἐπέχων τῷ οἰκῆσι Πατριάρχῃ,
ἡ Μητροπολίτῃ, ἐν ἐτέρᾳ πόλει ὡρῶν καὶ ἐπὶ
ἡν κεφαλῇ, τότε γὰρ, ὡς τὸν ἐκείνῃ τόπον ἀνα-
πληρῶν, ἡμνηθῆσεται. καὶ ἐν τῷ τέλει, τὸ δὲ αὐτὸ
φυλαχθήσεται καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ἱερῶν ταγματῶν,
ἐπεὶ τῶν κατὰ κόσμον ἀξιαμάτων κρείττονα τὰ
πνευματικὰ ἀπαιτῶμεθα. καὶ βιβλίῳ τῶν Διαταγῶν
ὀγδόω, κεφαλῇ τρισεκδεκάτῃ, μεταλαμβάνει-
τω ὁ Ἐπίσκοπος, ἔπειτα οἱ πρεσβύτεροι καὶ Διάκονοι.
καὶ ὁ Γελάσιος βιβλίῳ δέκατῃ, κεφαλῇ τρια-
κοσῶ φησὶν, ὡρῶν οἱ τριακόσιοι δεκαοκτὼ πα-
τέρεις, τὸν μὲν Ἐπίσκοπον ἐπέχων τὸν τόπον τῷ
Κυρίῳ, τὸν δὲ πρεσβύτερον τὸν Σεραφικὸν ἐπέχων
τόπον, τὸν δὲ Διάκονον τὸν Χερυβικόν. καὶ ὁ
Ἰερώνυμος γράφει πρὸς Εὐάγγελον, ὅτι ἐν τῇ Ἐκ-
κλησίᾳ Ῥωμαίων οἱ Διάκονοι ἴσαντο, οἱ δὲ ἱεροὶ
καθῆντο, εἰ καὶ ἀντικείμενος τῆς κακίας, καθῆ-
ται οἱ Διάκονοι ὡς μέσῳ τῶν πρεσβυτέρων. ταῦτα
οἱ Κανόνες καὶ οἱ πατέρες. καὶ ἐπεὶ οἱ Καρδηνάλες
ὡρῶν τὰς Κανόνας καὶ ὡρῶν τὰς τάξεις ἀποτίθενται
τῶν Ἐπισκόπων, ὡρῶν καὶ αὐτῶν ἔργων ποι-
ῶσι, καὶ ὡρῶν ταῦτα αὐτοῖς Σύνοδος, ἀθέμιτος,
καὶ ὁ βιβλικὸν τὰ τοιαῦτα πάντα, ἔλκεα πρὸς ἐαυ-
τὸν, πάντα τὰ ὡρῶν τῶν διδασκαλῶν καὶ ὑπο-
τύπων τῶν ἀγίων πατέρων παραχθῆναι, ἡ παραχ-
θισμένη, ἀνόμιμος ἔστω.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Δ'.

45 Ἀνθυποφύλας παπιστῶν, ὅτι ἐλάττωτες τῶν Ἐπισκόπων τῷ βαθμῷ οἱ Καρδηνάλες, μέζοντες δὲ τῷ ἀξιώματι,
ὡς οἱ καὶ πρὶν τινὰ ἀποτάσσιν εἰς βεβαιώσιν.

Ἀνθυποφύλας οἱ παπιστῶν πρῶτον, ὅτι οἱ πρε-
σβύτεροι καὶ Διάκονοι καὶ ἀναγνώσαντες Καρδη-
50 νάλες, εἰ καὶ ἐλάττωτες τῷ βαθμῷ τῶν Ἐπισκό-
πων εἰσιν, ὅμως ἐπὶ τῷ ἀξιώματι μέζοντες, ὅτι
ἐν ἀκατοπον, ὅλον, ἐν τῇ ταῖς Οἰκουμενικαῖς Συ-
νόδοις οἱ τοποθετοῦνται τῶν ἱεραρχῶν ἐμόνον Ἐπί-
σκοποι, ἀλλὰ καὶ πρεσβύτεροι ἦσαν, καὶ ὅμως ἔχον
τὰς τάξεις τῶν διδασκαλῶν αὐτοῖς, δούτερον, ὅτι

ὁ Ἐπίσκοπος Ἰεροσολύμων, καὶ οἱ ἐλάττω κατὰ
τὸν ἐξουσίαν τῶν Καισαρείας ὧν, ἐκείνῳ γὰρ εἰσι ἀ-
πλῶς Ἐπίσκοποι, ἔτι δὲ Μητροπολίτες, ὅμως
κατὰ τὸν ἐβδόμον Κανόνα τῆς ἐν Νικαίᾳ μεζόνων ἐ-
πελάβετο πρεσβυτέρων ὡρῶν τὰς λοιπὰς Ἐπισκόπους
τέρει, ὅτι οἱ Καισαρεῖς ἐν τοῖς ἐκκλησιαστικαῖς πραγ-
μασι τοῖς ἱεροῖς εἰσιν ὑποκείμενοι. τετάρτον, Ἀλέ-
ξιος ὁ Κομνηνός, τὸν Χερυβύλακα ἀποκαθῆναι τῶν
Ἀρχιε-

П А Р А Г Р А Ф О Н Ё.

ζῶντα ἀσυνκρίτως δύναμιν ἔχουσαν οἰκωνοδικαίαν καὶ το
 νόνας τῶν βασιλικῶν διπλωμάτων, διὸ καὶ τὸ
 πρῶτον τῆς βασιλείας ἀλλεξίαν κατὰ τῶν κανόνων
 πρῶτον, εἰς ὃν λογιζήσεται ἰδεῖ καὶ αὐτῇ
 τῷ βιβλίῳ πρῶτον κεφαλῇ ἐκαστῷ πρῶτον τὸ περὶ
 τῆς καρτοφύλακας. πρῶτον δὲ τὸ πέμπτον, ὅτι συ- 15
 κληθεῖσιν τῶν Συγκλήτων οἱ λατινοφώνες, ἐπειδὴ
 ἐκείνοι λέγουσιν πρῶτον Εὐσεβίου καὶ αὐτοῦ
 ἔργον τῆς Πατριάρχης ἐπιστολῆς, ἥτοι εἰς καὶ ἰ-
 σόματα, ἰσόπεδα, ἦσαν ὑπὸ ὁμοίων συνόδων
 συγκλήτου ἔχουσιν ἐπὶ τῶν, ἵνα ἔχῃ ἡ Πα- 20
 τριάρχης ἐκείνην αὐτὴν ποσὴν ὄντας, εἰπεὶ τῶν
 τῶν ἀναγκῶν, ἐκείνη δὲ τὸ καθίσταται ἡν ὁπιοῦ τῆς
 Πατριάρχης, ἐκ εἰς τὴν κατ' αὐτῶν σεραὶν οἱ ἡ ἐκ-
 ἄλλω οἱ ἀρχιερεῖς μετὰ τῆς Πατριάρχης, καὶ οἱ μὲν
 κληρικοί, ἥτοι μοῖοι οἱ ἐκκλησιαστικοὶ ἐκείνῳ 25
 τοῖς τῶν καθισμάτων, καὶ ὁπιοῦ, αἱ δὲ ἀρχιερεῖς
 ὅτι θρόνων, καὶ κατὰ σεραὶν. εἶπα τῶν ἰγύνετο
 ἐν ταῖς μεγάλαις συνάξεσιν, ἐμὲν καὶ πᾶσι, καὶ
 ἡθότι ἐν ταῖς οἰκονομῇς συνόδοις οἱ κληρικοί ἐκ
 ἐκείνῳ, ἀλλ' ἴσμεν, ὅτι ἐν ταῖς συνόδοις τῶν 30
 Πατριάρχων λέγεται, προηγουμένη τῆς ἀνωτάτης
 Πατριάρχης, συνεδριάζοντων αὐτῶν καὶ τῶν δέοντων
 ἀρχιερέων, καὶ ἐκκλησιαστικῶν ἀρχόντων παρισταμένων.
 πρῶτον ἀρα τὸ ἐκείνῳ βαθμῷ δυνάται ἔχου- 35
 μεῖον ἀξίωμα οὐτῇ ἐκκλησίᾳ. ὅτι δὲ καὶ ἡ χρι-
 στιανὰ τῆς Πάπας μὴ γινώσκῃ ὑπὸ τῶν ἐπισκόπων
 τῆς δυτικῆς συνόδου, ἀλλ' ὑπὸ τῶν κληρικῶν, ἐκ εἰς
 νόμιμον, ἀπὸ. σημεῖον οὖτως εἶτι τῶν τινῶν,
 πρῶτον, ἐπειδὴ τὸ τῶν τῶν καρδινάλιων ἐπὶ ἐμ-
 νον πρῶτον τῶν ἐκκλησιαστικῶν τῶν καὶ τῶν 40
 τῶν, ἀλλὰ καὶ ὑπερεργαίως, ἐκείνῳ ἐπὶ, καὶ πρ-
 φανὲς κατὰ τῆς ἐκκλησιαστικῆς πατρωνίας ὅτις ἐπι-
 ξίας ἐκείνῳ. δεύτερον, ὅτι οἱ τοποτηρεταὶ τῆς
 Πάπας ἀγάζοντες ἐλέγον ἐπ' ὅψα τῆς οἰκονομικῆς
 ἐκείνης συνόδου πρῶτον βασιλείας, ἀπεσάλλοντες 45
 ἀγάζοντες ἐπὶ τῇ τῆς θεοσχετικῆς ὑμῶν γαλή-
 νης. καὶ λοιπὸν πρῶτον παπικὸν ἐπὶ τὸ, οἱ καρδι-
 νάλοι εἰσὶν ἰσότημοι τῶν βασιλέων. τρίτον, ἐπὶ
 ἐβδόμῃ οἰκονομικῇ, οὐτῇ δούτῳ πρῶτον, ὅτι
 κανονιστικῶς τῶν τῶν τῶν, εἰς οἱ τοποτηρε- 50
 τῶν τῆς Πάπας ἀληθείας ἐπὶ, καὶ ἐμαρτυροῦσαν τῶν
 ἐπισκοποὶ σικελοί, οἱ ἀληθείας ἐπὶ. καὶ ὁ Πάπας
 ἀνδριανὸς ἔγραφε τῶν τῶν, ἵνα συζητήσῃ αὐτῶν
 ἐπὶ τὴν βασιλείαν. ἐξ ὅτων γίνεται ὅτι ἡλθεν ἐκ
 κανονιστικῶς οἱ τοποτηρεταὶ σεμνῶς, καὶ ὡς ο-
 δικῶς,

λικῶς, τῆς ταπεινῆς καὶ κανονικῆς, ταύτην εἶπεν
αὐτὸς τινὸς φαντασίας καὶ κόμπη. ὥστε, ὡς εἰρη-

ται, ἡ οὐκ ὁδὸς καὶ ἐπαγγελία τῶν καρδηνάλεως
ἐκ τῶν ἐνδοταῶν ἀσπλάγχων τῆς ἐκτερηφαιίας ἐστίν.

ΒΙΒΛΙΟΤ Ι'. ΜΕΡΟΣ Σ'. ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Περὶ τῆς ἀγεβείας Βησσαρίωνος Νικηίας τῆς Καρδηνάλεως.

10 **Μ**ανηλ ὁ ῥήτωρ ἴστωρ πῶ μισρὰν ζωὴν Βη-
σσαρίωνος καὶ Γεμισῆ, ἡμῶς ὁμῶς ἀφέντες
τὴν Γεμισὸν, γράφομεν ὅλ' ἡν' ἔστι ἐξ ὧν εἶπεν ὁ κεί-
νος περὶ τῆς Βησσαρίωνος. Φησὶ γὰρ ὅτι ἦν θεομα-
15 χος, καὶ πολυσὺν διέφθαρτον, κόσῳρον, καὶ
θεοκάπηλον, καὶ ἡ χ' αἰρετικὸς μόνον ὑπελάμβανεν
ὅσον καὶ τοῖς ὁμοῖοις ὡς δίδωκε, καὶ τὰς πα-
σαιέχοντας αὐτῇ παρσέφθαρε, καὶ πῶ ἀλήθειαν
20 παρδέναι τιμῶν καὶ δωρεῶν ἐπαγγελίας, ἀλλὰ καὶ
ἀσεβῆς ἀνὴρ ἦν, τὴν πάλαι τῶν Ἑλλήνων περὶ
Θεῶν, ἡ δαιμόνων εἰπὴν οἰκιστέραν βδελυγμίαν ἐν
τῇ αὐτῇ περιφέρειν ψυχῇ, καὶ ὡς τὰ αὐτῇ ἀθεώ-
τατα τῶν ἐν συγγράμματι ἀποσφάσσει. γράφει γὰρ
30 ὁ Βησσαρίων ὁ Καρδηνάλες τῆς ῥωμαϊκῆς Ἑκκλησίας
πρὸς Γεμισὸν, λῦσα δὲ θῶν ζητῶν ἐπ' ὁποῦν τῶν
κατ' αὐτὸν ἀνθρωπίνων, ἡ Θεῶν, ταῦτα, Κοιμῆς
ἐν, φησὶ, πᾶσιν ἐκπαρδῆς ἐνοίας, καὶ τῶν
τῆς ἀληθείας, μηδὲν μηδαμῇ ἀναιμὸν εἶναι, ἡ
ὀλίγης δὲ τῶν Πλάτωνος ἑτέρων, ὡς Πρὸς Κλον,
35 Ἐρμείαν καὶ Δαμάσκιον, τήν τε ψυχὴν, τὴν τε
πρὸ αὐτῆς πᾶντας, εἴτε βοητῆς καὶ νοερός, εἴτε
νοερός Θεὸς ἀνθυποστάτης εἶναι τιθεμένης ὅς ῥ' ὁκο-
ιδμ. εἴποι δ' αὐτὶς, μὴ δ' αὖ μὴδὲ πορφυρίαν, ἱαμβλί-
χον καὶ Συριανὴν περὶ γὰρ τῆς ταύτης καὶ τοσάδε πράγ-
40 ματος ἄλλως δοκεῖν, τῆς τε παρερημῆς ὁρᾶν σμυ-
χῶς τὰς τέτων ἀναλεγομένης ἐνοίας, καὶ τῆς αὐτῶν
ἐπολιμῆς ὡς τὰ πολλὰ δόξαις. ὡς περ τοῖσι ἐκ μίας
δόξης ἡ τριᾶς τῶν παρερημῶν αὐδρῶν ἀνθυπόστατα
εἶναι τὰ τοιαῦτα τῶν ὄντων δοποφάνεται, καὶ ἕως
45 ἀνθυπόστατα ὡς αὐτὰ εἰατὰ ὕφιστῶντα, καὶ εἰα-
τῶν αἰτία ὄντα, καὶ ὅλα ἅμα αἰτιατά τε, καὶ αἰ-
τία. Ὁ αὐτὸς λοιπὸν ὁμῶς τῆς Γεμισῆ γράφει πα-
ραμυθέρων τὰς ἡδὲ αὐτῇ, καὶ φησὶ, Πῶς
εἶμαι τὸν κοινὸν πατέρα καὶ μαθημένον τὸ γεῶδες πᾶν

λοιπὸν, εἰς οὐρανὸν καὶ πᾶν ἀκραιφνὴ μεταστῆ-
ναι χώρον, τὸν μυστικὸν τοῖς ὀλυμπίοις Θεοῖς συγ-
χορῶντα ἱαχον. καὶ κατωτέρω, ὡς αἰτίς τὴν
περὶ τῆς ἀπαρῆς τῶν ψυχῶν αὐδρῶν καὶ καθεδρῆς
Πυθαγόρας τε καὶ Πλάτωνος λοιπὸν δέχεται λόγον,
πᾶν ἀλλοτῶν ὄντα, ἡ ἀν' ὡκῆσε καὶ τῆς παρ-
δέναι, ὡς ἄρα Πλάτωνος πῶ ψυχὴν τοῖς ῥ' ἄδρα-
σεῖας ἀρρήκτοις δεισιῶς δεῖσαν δελεῶσαι, καὶ
πῶ ἀναγκάσαν ὁποδέναι περίδον, ὅτι τῆς γῆς
καθίσταν τὸ Γεμισῆ σκότος, καὶ τῆς σὺν ὁκῆν
εἰς ἔχειν. ταῦτα τὰ συγγράμματα τῆς ἀθῆς.
ὡς οἱ φησὶν ὁ Μανηλ, Φῶς, μετ' αἰθρίαν κέφος ζο-
φῶδες, μετ' ἀλήθειαν ψεῦδος, μετὰ Ἑλίου σκό-
τος, μετὰ τρισυπόστατον ὡς τῇ ἑστία Θεὸν ἀλη-
θῆν, καὶ τῶν ὄντων ἀπάντων δι' ὑπερβολὴν ἀγαθό-
τητος δημιουργόν, Θεοὶ πολλοὶ, κατὰ τε φύσιν καὶ
χρόνον καὶ τόπον ἀφῶρεν, καὶ ἀνθρωπίνων καὶ
αὐτῶν. καὶ αὐτῶν, Πῶ μὲν ἀνθρωπῶν κατ' ἡ-
λικας τῶν κατ' αὐτῆς θεολόγων, πῶ δὲ ἀνθρωπῶν,
καὶ ἀνθρώπων ἕως μετ' ἑξῆς, ἡ δ' ὅλως Θεοὶ παρ-
σαγορεύεται αἰετῶν, τὸ γὰρ θῆν ἀμέλειον, ὡς οἱ γὰρ
καὶ εἰσῆξις ἱαχῶν, καὶ τῶν ὡν ψυχῇ καὶ χεί-
λεσιν ἐμφερόμεν, καὶ δόγμασι τῆς τῆς πρεσβυτέ-
ρας ῥώμης χρηματίζαντες Καρδηνάλεως Βησσαρί-
ωνος. ἀκούετωσαν σιωπῶς οἱ ἐν τῇ ἱταλίᾳ κοινῶς
ἅπαντες Χριστιανοὶ, ἀνάστοντες καὶ ἀνασκόμφοι,
ιδιώται καὶ Ἀρχιερεῖς. ἀκούετωσαν οἱ ἐν ἀφῆντατον
ἄνδρες δάσους ὅτι πολλοὶ καὶ ἀξιώμασι λαθόντες
λαμπρῶς ἐτίμων, παρδέναι ἐργασίαν καὶ λόγους
Χριστὸν τὸν Θεὸν ἡμῶν ἀφῆντα, καὶ τῇ μισ-
ρᾷ αὐτῇ ψυχῇ περιφέροντα Θεὸς πολλὰς αὐτοπα-
ραγωγῆς, ἡτοι πλῆθος ἀκαθάρτων δαιμόνων, καὶ
τὸν ἐν αὐτοῖς, καὶ τοῖς ἀριστοφανέσι βατράχοις ἀχ-
μοιέσων ἱαχῶν, καὶ τὰ ἐξῆς.

ΒΙΒΛΙΟΤ Ι'. ΜΕΡΟΣ Σ'. ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Πόσας ἡμῶς γνώσκων Ἑλλήνας συγγράφοντας κατὰ τὴν κακοτομίαν τῶν λατρίων

Αδελανδὸς Βυλαρείας. ὁ δαιμόνιος ὁ καματηρός.
Ἀνδρῆνικος Δέκας ὁ Σ. ὁρῶς. Ἀγγελος Γρη-
γόριος. Ἀγορίται πολλοὶ κατὰ ἀφῶρεν κα-
ρῆς. Ἀλέξιος ὁ Κομνηνός. Ἀγγελος Νησιζέλης.

ὁ Ἀθηναῖος. Ἀρσένιος. Ἱερωνόμαχος. Ἀλέξιος
Ἀρσένιος. Βασίλειος ὁ Κερκύρας. Βαρλαάμ ὁ
ἱταλός. Βαρλαάμ Μοναχός. Βασίλειος Θεσσα-
λονίκης ὁ Ἀχελιδνός. Βαρλαάμ Μοναχός ἑπρεσ.
Βασίλειος.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΟΙΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΥΣΑΝΤΩΝ

114+

Βασίλειος. Σπυρίδης ὁ Σιδηρῆς. Βησσαρίων Μα-
κρῆς ὁ ἐξ Ἰωαννίνων. Γεώργιος ὁ Γερμανός. Γεώρ-
γιος μίχα. Λογοθέτης ὁ Ἀκροπολίτης. Γεώργιος
Κωνσταντινουπόλεως ὁ ἐπὶ Νικαίας. Γρηγόριος Κων-
σταντινουπόλεως Πατριάρχης ὁ Κύριος. Γρηγόριος
ὁ Παλαμάς. Γεώργιος Τορνίκης. Γεώργιος Γαβρι-
λοπύλας. Γεώργιος Κύριος. Γεώργιος ὁ Σχο-
δάριος. Γαβριήλ ὁ Φιλαδελφάος. Γεώργιος ὁ
Κορίσιος. Γουάδιος Βυλαρῆς. Γεώργιος ὁ Πα-
χυμέρης. Αἰαλέξιος ἐπὶ Ἀλεξίᾳ τῷ Κομνηνῷ. Δη-
μήτριος Χρυσολωγῆς. Εὐθύμιος ὁ Ζυραβηνός.
Εὐσεβίου ὁ Νικαίας. Εὐθύμιος Πατριάρχης Κων-
σταντινουπόλεως. Ἐπιφάνιος Μοναχός. Θεοφύλακ-
τος Βυλαρῆς. Θεόδωρος Σμυρναῖος ὁ Κερυπαλά-
της. Θεόδωρος Ἀγαθαιεύς. Θεοφάνης ὁ Νικαίας.
ἡ Βασίλειος Θεόδωρος. Δάκας Ἀσκητής. Θεοφά-
νης Πατριάρχης Ἱερουσολύμων. Θεόδωρος Ἀντιοχείας
ὁ Βαλσαμών. Ἰερώνυμος Μοναχός. Ἰωάννης πρε-
σβύτερος ὁ Φερῆς. Ἰωάννης ὁ Ζωναράς. Ἰωάννης
Πατριάρχης Ἱερουσολύμων. Ἰωάννης Πατριάρχης Ἀν-
τιοχείας. Ἰωάννης Κλαυδιουπόλεως. Ἰωάννης ὁ Μό-
σχος. Ἰωσήφ ὁ Βρυσηῖος. Ἰωάννης ὁ Νομοφύλαξ.
Ἰωάννης Ναυπάκτου. Ἰωάννης Βασιλείος ὁ Καντακ-
ζηνός. Ἱερομνήμων. Ἰωσήφ Φιλαίθρης ἡ Φιλα-
γυρῆς. Ἰωάννης Κυβερνήτης. Ἰωάννης Σαΐτης Κρής ὁ
Κυδωνιάτης. Ἰωάννης ἡ Σωφρόνιος. οἱ Κεφαλαῖοι Ἱε-
ρομόναχοι καὶ αὐτὰδελφοί. Κύριλλος Μοναχός ὁ Πε-
τρινός. Κάλλιστος Μεθυστικός. Κυρίλλος Κωνσταν-
τινουπόλεως ὁ Ἀνταρῆς. Κωνσταντῖνος Ἱεροδῶς ὁ Ἀγ-
γελῆς. Λέων Βυλαρῆς. Λέων Πρεσλάβας ἡτοιμα-
στιανοπόλεως. Λέων Ἀχιρεϊνός. Μιχαήλ ὁ Κρηναριος.
Μιχαήλ ὁ Ψεβός. Μιχαήλ Βαλσαμών. Ματθαῖος
Κοιμιστῆς Ἀγγελῆς. Μιχαήλ ὁ Ἀγχιτάλης. Ματθαῖος
ὁ Κομνηνός. Μελέτιος Μοναχός. Μεθυστικός Πατριάρ-
χης Κωνσταντινουπόλεως ὁ ἐπὶ Νικαίας. Μάξιμος ὁ
Πλατυδής. Ματθαῖος ὁ Βλάσταρις. Ματθαῖος Κρής.

Μεθυστικός Μοναχός. Ματθαῖος ὁ Ῥήτωρ. Ματθαῖος
Μονότρεπος. Ματθαῖος ὁ Καμαριώτης. Μανασῆς
Ἱερομόναχος ὁ Μακρῆς. Μάρκος ὁ Ἐφέσιος. Μάρ-
κος ὁ Ἀγκύρας. Μάξιμος ὁ Μαργαρίτης. Μελέ-
τιος Ἀλεξανδρείας ὁ Περγᾶς. Μάξιμος ὁ Πελο-
ποννήσιος. Μιχαήλ ὁ Σμύρνης σύγχρονος. Φω-
τίος. Μιχαήλ ὁ Γλυκαῖς. Μιχαήλ Ἀποστόλης
Βυζαντίου. Μοχαμπάρ. Ματθαῖος Βυλαρῆς.
Ματθαῖος Μυρτῶν. Μάρκος Ἀλεξανδρείας. Νι-
κήτας Δαβὶδ ὁ Παφλαγών. Νικήτας ὁ Σιδηρῆς. 10
Νικήτας Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως. Νικήτας
Σιδηρῆς ὁ ἐξ Ἰκονίου. Νικήτας ὁ Χανιάτης. Νι-
κόλας Μεθυστικός. Νικηφόρος ὁ Βλεμμίδης. Νι-
κόλας Μεθυστικός. Νικηφόρος ὁ Γεργουῶς. Νε-
λῆς ὁ Θεσσαλονίκης. Νικόλαος ὁ Καβάσιτης. Νε-
λῆς Ἀμύλας. Νελλῆς Ῥόδου. Νελλῆς Ἱερομόνα-
χος ὁ Τερχανιώτης. Νικήτας Σερβῶν. Νικηφό-
ρος ὁ Κάλιστος. Νελλῆς Κωνσταντινουπόλεως. Να-
θαναήλ ὁ Χύρας. Νοκπέρσιος Ἱερουσολύμων. Νικό-
λαος ὁ Ἐπίσκοπος Ἱδρῶν. Νικόλαος Κερ- 20
μύς ὁ ἐξ Ἰωαννίνων. Νοκπέρσιος Ἐγγεῖς. Νι-
κήτας Μισσηνιώτης. Νικόλαος Σελουκείας. Οἰκ-
μήμιος. Πέτρος ὁ Ἀντιοχείας. Πανάρης Πατριάρ-
χης Συρίας πρὸς Ἰωάννην τὸν Παλαιολόγον. Συ-
μεὼν Πατριάρχης Ἱερουσολύμων. Συμεὼν ὁ Θεσσα- 25
λονίκης. Συμεὼν ὁ ἐπὶ Κωνσταντίνῳ τῷ Μονομά-
χῳ. Συμεὼν ὁ ἐπὶ Ματθαίῳ τῷ Κομνηνῷ. Συμε-
ὼν ὁ ἐπὶ Γερμανῷ ἐν Νικαίᾳ. Συμεὼν ὁ κατὰ
Βοσκῆ. Συμεὼν ὁ ἐν τῇ ἀγίᾳ Σοφίᾳ ἐπὶ Ἰωάν-
νῳ τῷ Παλαιολόγῳ. Συμεὼς ὁ ἐν τῇ ἀγίᾳ Σοφίᾳ ἐπὶ Κων- 30
σταντίνῳ τῷ Παλαιολόγῳ. Συμεὼν Κωνσταν-
τινουπόλεως ἐν τῇ ἐξακχιλίῳ ἐν ἀνακοπιστῇ ἐκκοπη-
στῇ δαυτέρῃ. Σίλβερος ὁ μέγας Ἐκκλησιάρχης. Συμεὼν
ὁ νέος Θεολόγος. Σιλβασὸς Τραπεζούντιος ὁ Κυμινίτης. Φω- 35
τίος ὁ Κωνσταντινουπόλεως. Φιλόθεος Κωνσταντινουπόλεως.

ΒΙΒΛΙΟΤΙ ΜΕΡΟΣ Ε΄. ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ΄.

Ὅτι οἱ Λατῖνοι ἀπεστέφον τὸν γραφεὶν, καὶ φέρονται πρὸς βίβλια τῶν ἁγίων καὶ τὰς Κανόνας.

Ὁ μέγας Κύριος ἐπιστολὴν πρὸς Ἰωάννην τὸν
Ἀντιοχείας, ἥς ἡ ἀρχὴ, ΕΤΕΡΑΙΝΘΕΩΩΣΑΝ Οἱ
ΟΤΡΑΝΟΙ. καὶ γὰρ, φησὶν, ἔτις τῶν νομοθετῶν
ἀπεστέφον τὸν ὁρθὸν καὶ τὰς ἐμὰς φωνάς, καὶ κα-
τὰ ἀρεσκίαν μετατίθησι, μὴ θαυμάζετε ὅτι
ἀγνόητες εἰδῆα ὅτι καὶ πάντες οἱ Αἰρετικοὶ ἐκ
τῆς Θεολογίας γραφῆς τὰς τῆς ἑαυτῶν πλάνης
συλλέγουσιν ἁπορροίας, καὶ ἀπὸ τῆς ἀγίας Προφῆας
ὁρθῶς ἐρρηκτοῦ τὰς ἑαυτῶν κακοποιίας ἀποφθε-
ρυντες. τίς οὖν δὲ ἀποδείξαι, ὅτι ἡ ἐπιστολὴ τῆς
ἀγίας Ἀθανασίας πρὸς Ἐπίκτητον ἐφάρρη. καὶ ἐν
τῇ πρὸς Ἀκάκιον ἐπιστολῇ, ἥς ἡ ἀρχὴ, Αἰμοιβία

ΠΑΡΗΓΟΡΙΑ. ὅς τῳ τέλει φησὶν, Ἐἰ δὲ ὡς παρ' ἐμῇ
γραφῶντι ἀπὸ τινος περὶ αὐτοῦ ὅτι μετμελήσαν 45
περὶ τῶν αὐτῶν ἐν τῇ ἑφεσίῳ ἐπὶ ἑξακχιλίῳ, γλαυδίῳ
καὶ τῷ π, ἰσχυρῶς γὰρ ἀπὸ τῆς τῆς Κεραίας χάριτος
καλῶς βοᾷ, ἀλλ' ἐδ' ἐξω τῆς ὁρθῆς λόγῳ ἀγόμεθα.
ταῦτα ὁ Κύριος. οἱ Λατῖνοι ἐν ἐξομοιωσὶ τοῖς ἐπὶ
Κυρίλλῳ Αἰρετικοῖς, ἑμὸν ἀπεστέφον τὰς γρα- 50
φάς, τὸν ἐν ἑαυτῶν ἀποσπασάδοντες, ἀλλὰ καὶ τινος
τῶν ἁγίων πατέρων ἢ πολλὰς Κανόνας ἀποφθε-
ρυσιν, ὅθεν Νικήτας Μισσηνιώτης ἐν τῇ περὶ ἐκ-
πορεύσεως τῆς ἀγίας γράμματος κατὰ Λατίνων φη-
σὶν, Ἐπὶ δὲ ἐν αἷς τῶν βίβλων καὶ περὶ τῶν γραφῶν
κακουργοί,

τῶν ἐβδόμῳ Σωόδον, καὶ νοθέουσας, κατη-
 χύθησαν, δι' αὐτοὺς γὰρ τὴν ἐβδόμῳ Σωό-
 δον τὸ ἐκ τῆς γῆς τῆς Συμβόλης τῆς δευτέρας παρθε-
 ναι. ἐνόθασαν καὶ τὸν Θεὸν Μάξιμον, καὶ συμ-
 φῶναι παρήγαγον Χρήσας Ρωμαίων, ἐξ ὧν καὶ αὐ-
 τὴν ποιῶντας τὸν Τῶν τῆς Πνεύματος ἀπέδωξαν,
 μίαν γὰρ ἴσασι τὸν Πατέρα αὐτῶν τῆς γῆς καὶ τῆς
 αἰνῆς Πνεύματος. ἔτα ἀδίκως ἔγκληται τὰς δυ-
 κὰς μίαν εἰδόμεναι τὸν Πατέρα καὶ τὸν Τῶν αὐτῶν
 τῆς Πνεύματος μετὰ τελευτῶντες. ἴδε περὶ τῆς ἐβ-
 δόμης Σωόδος καὶ ἀνωτέρω βιβλίου ἐβδόμης κεφα-
 λαίης πρώτης Παράγραφον εἰκοτὸν δεύτερον, καὶ ἔτι
 περὶ φθορᾶς βιβλίων βιβλίου ἑκτὲ κεφαλῆς ἐκ-
 τῆς

τῆς Παράγραφου τέταρτον. δέδοκται ἔν τῳ συ-
 τόμῳ, ὅτι οἱ λατῖνοι φθορᾶς εἰσι τῶν αἰνῶν βι-
 βλίων. ἴδε καὶ ἀνωτέρω μέρος πρώτης κεφαλῆς
 πέμπτον, ἔτι ἴδε ἀνωτέρω βιβλίου δευτέρῃ κεφα-
 λαίᾳ οὐδὲς Παράγραφον ἑκτον, καὶ βιβλίου τρίτῃ
 κεφαλῇ δεκάτῃ πέμπτῃ Παράγραφον τετακοτὸν
 οὐδὲς ἐν τῇ τέλει, καὶ βιβλίου ἐκτῆς κεφαλῆς
 πρώτης Παράγραφον δέκατον τέταρτον, καὶ βιβλίου
 τῆς ἐν χειρὶ μέρος πρώτης κεφαλῆς πέμπτον, καὶ
 βιβλίου πρώτης κεφαλῆς δεκάτῃ πέμπτῃ Παρά-
 γραφον δευτέρων, καὶ βιβλίου τρίτῃ κεφαλῇ δε-
 κατῇ τρίτῃ Παράγραφον ἑκτον.

ἐν τῷ θᾶ λῆξε καὶ δέκατον βιβλίον.

καὶ τῆς ἐξουσίας αὐτῆς . περὶ δὲ τὸ ὀκτακοσὸν τε-
σσαράκοσιν ἔτῃ καὶ αὐτοὶ οἱ Σαρακενοὶ κατέδρα-
μον πρὸς ἰταλίαν καὶ πρὸς ἰσπανίαν ἕως εἰς ὀκτα-
κοσίαις χρόνους . καὶ ὅτε ἔλαβον οἱ Λατῖνοι πρὸς ἰε-
ρυσσαλήμ καὶ Συρίαν καὶ Φοινίκην , ἀρξάμενοι ἀπὸ
Ἀλεξίᾳ τῆς Κομνηνῆς , ἀπὸ τῆς χιλιότης ὀκτωκωσθῆ
ἐν αὐτῇ δηλονότι ἔτης καὶ ὁ γένοντο ἡ ἀλλωσις τῆς
Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ πᾶν Λατίνων , ἕως ἃ ἀνέχοντοσαν
εἰς πρὸς ῥόδον κατὰ τὴν χειρὸς τῶν τετρακοσίων ὄγ-
δον ἔτῃ , ποσάκις αὐτὰς κατέκωψαν οἱ Σαρακενοί ,
καὶ τέλῃ παύτων αὐτὰς ἐδίωξαν ἐκ αὐτῶν , καὶ
ἐδώκαν τὰ πρεσβυτήρια τοῖς Ῥωμαίοις . καὶ παρῶ-
ντα Βασιλεῖα Λατίνων γεγονόσι Λάτριοι , Καλ-
βῖνοι , Εὐαγγελισαί , Ἀνταδαμίται , καὶ ἐδίωξαν
καὶ κατέκωψαν τὰς παπῖσας ἕως καὶ σήμερον , ὁ-
μείας καὶ οἱ Καζάκοι . καὶ ὅτε ἔλαβον οἱ Ὀθωμανοὶ
ἐκ τῶν Λατίνων Κύπρον , Κρήτην , Οὐγγρίαν ,
καὶ ἄλλα μέρη , ἐν ταῖς πᾶσι τίνος Πάπα κα-
τὰ ἔφθασον ἀνυπατάσι τῇ πρὸς τὰς ἡνω-
μένας τῇ Ῥώμῃ , καὶ ὕστερον τὰς ἀντικειμένης , ὥστε
ὅτι τὰ πᾶν παπῖσιν εἰσὶ νόμοι καὶ συνοφωτία
καὶ κατηγορία ψόδους καὶ ἀνυπόστατοι . πρὸς τὰ-
τοις , εἰς ἐπερὶ τοῖς Ῥωμαίοις ἀγανάκτησις θεία ,
ἀλλὰ πρὸς πᾶσι πάντως ἐγόνει , ἐπειδὴ ἐδέξαντο πρὸς
κατέκωψαν , καὶ ἐμνημόνευσαν καὶ τὰ χρισματικὰ
Πάπα . ὅθεν ὅτι Μιχαὴλ τῆς Παλαιολόγης τῆς πρώ-
της ἐν τοῖς Βασιλεῦσι Ῥωμαίων διεχθρίσθη τὴν
παπῖσιν , ἐφάνητο ὁ ὅτι καὶ . καὶ εἰς τὸς αὐτὰς
Ἀνδρόνικος ἐστῆκε πρὸς ὁρδοξίαν , ἀλλὰ ἐκ ἐπαυσε
ἡ θεία ὁρμή , καθὼς μήτε ἀλλὰ πρὸς ἄλλαν περὶ τὸν
νόμον δικαιοσύνην τῆς ἰσότητος ἐπαυσε ἡ θεία καὶ ἀπὸ-

φασιν ἀπὸ τῆς Ἱσραήλ ἀλλὰ τὰς ἀμαρτίας τῆς μα-
νοσῆ Βασιλείας ἰδέσθαι , ὡς ἔλεγον ὁ Θεὸς ἀλλὰ τῆς
καρφῆς ὁ ἄλλος , καὶ ἰδεῖ Βασιλεῶν τετάρτης
κεφάλαιον ἐκ τῶν δούλων . ἐπειδὴ λοιπὸν οἱ Βα-
σιλεῖς ἐκ ἐσωφρονισθῶσαν , ἀλλὰ ἐπέβλεπον εἰς παπῖ-
μον ἀλλὰ βοήθησαν δὴ τὸν ἐγκόσμιον , καὶ ὁ ἰσχυρὸς γέ-
γονε κάρχος τῆς βλασφημίας , ὡς τε καὶ Συνοδὸν ἡθελ-
σεν ἐν τῇ Φλωρεντία ὑπὲρ αὐτῆς , καὶ ὁ μετ' αὐτὸν
Κωνσταντῖνος ἐμνημόνευε τὰ Ῥώμης ἐν τῇ ἀγίᾳ Σο-
φίᾳ , καὶ ἡκολύθη παύτως ἐκκλῖναι εἰς παπῖ-
σιν τὰς ἑλλήνας , καὶ ἔτι πρὸς ἑκκλησίαν ὑπο-
στήσειαν ἑλπίσιν κατὰ πρὸς ὁρδοξίαν , ὁ ἐπὶ πᾶν
πύλαι ἄλλὰ ἐκ ἀνυπόστατοι αὐτῆς , ἐκπέσειαν τὴν
Μωαρίτιον καὶ κατέκωψαν πρὸς Βασιλείαν , ἵνα ἀρσώ-
σῃ ὁ ἀλλὰ σῶσεν πρὸς ἑκκλησίαν , ὅπερ καὶ γέγονε , 15
καθὼς καὶ ἐξ ἐκείνης μένει ἡ ἑκκλησία ἁπλοῦς καὶ
ἀσκητοσύνης , καὶ ὡς ἕως τῆς ἡμέρας τῆς Κυρίας
συνὴ αὐτῇ τῇ Θεῷ , καθὼς ὅτι ὁ Ναβυχοδονόσορ
κατέκωψε πρὸς Ἱερουσαλήμ , συγκατέκωψε καὶ πρὸς
ἐκκλησίαν , καὶ ἔλαψεν ἀπὸ τῆς Ἱσραήλ ἕως τῆς 20
Χριστῆ . ὅτι δὲ ὁ παπισμὸς ἦν τὸ πρὸς ἐκείνους αὐ-
τίον τῆς ἀλώσεως , μαρτυρεῖ ἱστορική ὁ Λογοθέτης
εἰ πᾶν , ὅτι ἀλλὰ τὸ γονεῖαι πρὸς Φλωρεντίαν Συνο-
δον , νομίσαντες οἱ Ὀθωμανοὶ γεγονῆναι εὐωσιν πᾶν
Χριστιανῶν κατ' αὐτὸν , κατεπολέμησαν πρὸς Κωνσταν- 25
τίνε πόλιν ἀπὸ ὑπερδύσεως καὶ , καὶ ἔτι καὶ ἡ
βοήθησα , ἦν ὑπερδύσεως ὁ Ῥώμης τοῖς Λατινέφεροι Βα-
σιλεῦσιν , ἦν ἀντίστροφος , ἐπειδὴ τὰς πρὸς ἐκείνους
αὐτὰς ἐγόνει συνοφωτὸς τοῖς Ὀθωμανοῖς εἰς καταστρο-
φὴν τῆς πόλεως .

30

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Β΄.

Πρὸς ἑλλήνας Λατίνων δούτερν , ὅτι Λέων ὁ πρῶτος καὶ Γρηγόριος ὁ Διάλογος , Νικόλαος ὁ πρῶτος καὶ ὁ πέμ- 35
πτος παρεφθόσαν πρὸς ἰσορροπὴν παντελὴ ἀπώλεσαν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀλλὰ πρὸς ἑκείνους καὶ ἐπὶ βίβαν
καὶ ἀποστασίαν αὐτῆς εἰς πρὸς Φλωρεντίαν συναγωγὴν καὶ τὴν Πάπαν , καὶ ἀπὸ τῆς καὶ αὐτὰς καὶ αὐτὰς .

Λέγει δούτερν , ὅτι Λέων ὁ πρῶτος καὶ Γρηγόριος ὁ Διάλογος καὶ Νικόλαος ὁ πρῶτος καὶ ὁ πέμ-
πτος παρεφθόσαν , ὡς ἡ Κωνσταντινὴ πόλις ἐμείβε-
το πρὸς ἀλλὰ πρὸς ἑκείνους εἰς παντελὴ ἀπώλεσαν , ἰδίως
δὲ ὁ Νικόλαος ἔπε , καὶ ἀπαρτήσονται εἰς τὰ ἑθνη
οἱ Ῥωμαῖοι , ἀλλὰ δὴ καὶ Νικόλαος ὁ πέμπτος γρά-
φον εἰς Κωνσταντῖνον τὴν Βασιλείαν , παρεφθόσαν , ὅτι
ἀλλὰ τὸ πρὸς ἑκείνους τὰς Ῥωμαῖους τὰς συνοφωτίας τὰς ἐν
Φλωρεντία συνοφωτίας , καὶ ἀποστατήσαν τὴν Πάπα , ὁρ-
γῶν αὐτοῖς ὁ Θεός , ἵνα ἀφανισθῇ τὴν Βασιλείαν αὐ-
τῶν μετὰ τρεῖς χρόνους . Ἀλλὰ ῥητέον , περὶ ὧν Λέωντος
(καὶ ὁ ἡμῖν ἴσως αὐτός τε καὶ ὁ Διάλογος , περὶ
τῆς πρὸς λοιπῶν δύο ἀδελφῶν ἡμῖν λόγος) ὅτι ἡ ἀν-
τιθέσις ἡ ἀποφάσις τῆς δούτερας καὶ τετάρτης τῶν
Ὀικουμενικῶν Συνοδῶν περὶ τῆς Κωνσταντινουπόλεως , ὡς
ἐπὶ αὐτῆς εἰς τὰς τόπας , εἰ δὲ τοιαῦτα ἔπαρθετο
σιν , ἀλλὰ ἔτι καὶ συγγνώμης , ἐπειδὴ ἀμαρτανίσαν ,

καὶ αὐτοὶ . περὶ δὲ Γρηγορίου διώλεσαν εἰς τὸ δέ-
κατον βιβλίον κατὰ ποῖον τρόπον τὸ Ὀικουμενικὸν 40
πρὸς ἑκείνους ἐπὶ βλασφημία , καὶ κατὰ ποῖον ἐκ ἑστῶν .
ὁ δὲ Κωνσταντινουπόλις καὶ πρὸς τῆς Διαλόγους ἔτι καὶ
πρὸς ὁρδοξίαν , ἀπὸ Θεοδοσίου δηλονότι τῆς μικρῆς ,
ἕως Μαυρικίου ἐλέγετο Ὀικουμενικὸς κατὰ τὸν αὐτό-
θωρον τρόπον , καὶ ὅτι καὶ ὁ Πάπας ἐρρίθη οἱ 45
Ὀικουμενικὸς ἐν τῇ ἐν Χαλκηδόνι Συνοδῷ . ὁ δὲ Γρηγό-
ριος ἐν αὐτῇ ἐπὶ τῇ ἑκκλησίᾳ , ἐπὶ παρεφθόσαν ,
ἀλλὰ ἡμῶν καὶ αὐτῶν ὑπὸ φιλαρχίας ὡς
αὐτῶν καὶ ὁ δὲ ἀμαρτανίων περὶ πρὸς ἀλήθειαν
ἐδιδάσκαι λέγειν κατὰ τῆς ἀλήθειας , καὶ ἔτι ἑστῶ
κακῶς αὐτὸ λέγει . περὶ δὲ Νικόλαου , ἕως πρῶτον
ὅτι ἡ σκανδαλοποιός , καὶ ἀρχικὴ αὐτῇ τῆς ἰσότη-
τος , καὶ ὅτι καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ
καὶ εἰς τὴν καὶ αὐτὴν ἐδιδάσκον οἱ Λατῖνοι εἰς πρὸς
Βελαγγίαν τὰς ἐκείνους , δόγματι , καὶ ὑπερβύθου-
30

ζῆτο ἡ καθ' ἡγήκη . δούτερον , ἦν φίλαρχος , διότι
 ἐζήτει υποτάξαι Λοδοβίκον τὸν Βασιλέα , ἐκὼς μὴ
 ἐδωκῆν . τρίτον , ἔλεγεν κατὰ τὴν ὑποταγήν , ὅτι
 τὸ βασιλείου ἐκὼς γένηται καὶ εἰς μέσον τὸ οὐνομα
 5 Χριστῶ , ἐπὶν ἀρκούν . τέταρτον , ὅτι καθ' ἑαυτὸν ἐψύ-
 αθη , ἐπειδὴ οἱ Ῥωμαῖοι εἰς τὰ ἔθνη ἔδιδασκάζουσιν ,
 ἀλλ' εἰς τὰ ἔθνη ῥηθύνοντες , πικρύνουσιν , καὶ νικῶσι .
 καὶ εἰτινὲς πωλύνονται ὑπὸ τῶν ἔθνηκων , ἀλλὰ τὰ
 θειότερα πάχυνται καθ' ὅσον καὶ οἱ παπισταὶ , λέ-
 10 χοι , Οὐγγροι , Νέμτζοι , Ἰταλοὶ , Φραντζέζοι , καὶ
 Ἰσπανοὶ . ἐπειδὴ πωλύνονται καὶ ὠνύνται εἰς τὴν Αἰα-
 πάλω καὶ Δύσει , Αἰγυπτίον καὶ Λιβύην ὑπὸ τῶν
 ἔθνηκων , ὥστε ἀπλῶς ψευδοκαθηγῆται ὁ πρῶτος Νι-
 κόλαος . περὶ δὲ Νικολάου τὴν πέμπτην ῥητήριον , ὅτι
 15 ἦν σχισματικὸς , καὶ σωμηνόρως τὴν φλωρεντινὴν συλ-
 λόγην , τὴν ὑποταχθέντων σωμηνόρως κατὰ τὴν Κυρίαν καὶ
 κατὰ τὴν Χριστῶν αὐτῶν , ἐποίησε τὴν ὑποταχθέντων Ἰοβηλαίων ,
 ὡς ἀπεπείγησαν πληθὺς ἀνθρώπων φθαρῆσαι τὴν γε-
 20 φύρας εἰς τὴν ποταμὸν Τίβεριον , καὶ φθαρῆσαι περὶ τὴν
 Τριανκόποι ἀνθρώπων , οἱ δὲ τοῖς τοῖς Πάπαις ἐκ εἰς
 Προφήταις , ἀλλ' ἐνοχοὶ αἰνῶνις κρίσεως . ἐπὶ εἰς
 Προφήταις , καὶ ἐγίνωσκε πάντας τὴν καταστροφὴν τῆς
 Κωνσταντινῆς πόλεως μετὰ τὴν ἔτη ἰσομῆτον , ἔδει
 25 μὴ βοηθῆσαι βοηθῆσαι τοῖς Ῥωμαῖοις , ἀλλ' ἐπεμελή-
 θη βοηθῆσαι , καὶ ἐκ ἐδωκῆν , ὅθεν ἡ πα-
 ραγορῆα τῆς αὐτῆς ἀνθρωπίνης ἐξέφυγε τὴν ἀφορμὴν
 εἰς τὴν κρίσιν καὶ κατὰ τὴν Πλάτωνα . ἀλλὰ δὴ καὶ
 Κάλιστος ὁ Πάπας καλὸς ἀγαθὸς ἀνὴρ πολλὰ συ-
 νεβλάσει τοῖς δυνάμεις ἡγεμόσι κατὰ τὴν ἐθνομίαν ,
 30 ἀλλ' εἰς ἐξὸν ἐτίθειτο τὴν λόγους αὐτῶν , ὅθεν ἐκ-
 ῥαζον ὁ Κάλιστος , φθαρῶν τῆς τῆς γένους οἰκίας ,
 φθάρηται καὶ ἡ ἡμετέρα . ἐμὴν ἀλλὰ καὶ τὴν Βασιλεῖς
 τῶν Ἀρμενίων καὶ Περσῶν λίαν ἐπαύδασε κινήσας
 κατὰ τὴν ἐθνομίαν . ἐξὸν ὅμως ἰδωκῆν . τί δὲ αὖ :
 35 ὁ μετὰ Κάλιστον Πῖος πολλῶν ἐπαύων ἔχων ἡδὺν
 ἐνέρεται αὐτῶν καὶ ὁσίαν ζωὴν , καθότι ἡδὺν ἀσ-
 κητικῶς ταῦτα , καὶ ὡς ἀπλῶς Μοναχὸς ἀνέγινωκε τὴν
 ἀποκαθάρσιν αὐτῶν . ἔτις ἡ φροσύνη εἰς τὸν Ἀγκύρα
 τὴν Ἀνθούρας κατὰ τὴν ἐθνομίαν , ὅπου φορεῖται καὶ
 40 αὐτὸς ἀπῆλθε , καὶ θύσας , παρήγγαλε τοῖς
 Καρδινάλοις μετὰ ἀποκρίων , μὴ ἀφῆναι τὸν κατὰ
 τῶν ἐθνηκῶν πόλεμον . ἀλλὰ θάμνοντες αὐτῶν , πα-
 ῖσα ἡ ἐλπίς αὐτῶν ἔμεινε νεκρά . ὅθεν Ἀδελφὸς
 ἐξέκτος , ὁλιγοδύναμος καὶ αὐτὸς καὶ σοφὸς ἀνὴρ ,
 45 παρωμοιάζον ἐαυτὸν ὁ ψαλμὸς δυνάω , ὅπερ ἐκ ἔχει
 ἡμῖν , εἰμὴ ὡς τοῖς πτωχοῖς , ἔλεγε δὲ ταῦτα ,
 μεμφομένης τῆς κακῆς Πάπας , καὶ τῆς δυτικῆς
 αὐτοῦτας , μὴ φροντίζοντας περὶ τῆς ἐλευθερίας
 τῶν Αἰταπλίκων . ἀλλ' ὅτι λοιπὸν ἦν τὸ αἶμα τῆς
 50 ἀλώσεως Βυζαντινῆς ἡ καθ' ἡγήκη τῆς πίστεως τῶν
 Ῥωμαίων , καὶ ἡ αὐτὴ παπισμὸν κλίσιν , ἐμὴν ἡ δὲ
 τὴν παπισμὸν διάστασις , ἥτις ἀντιτρέφεται ἐπὶ κοι-
 νωνία τῆς πίστεως τῶν Ἀποστόλων καὶ τῶν ἁγίων πα-
 τέρων , θηλὸν ἐστὶν . καθ' ἡγήκη : τοῖσι αἰμακαρῶ-
 νται τὸ τοῖσι αἰμακαρῶν , εἰς αἰμακαρῶν , καὶ μὴ εἰς

λατίνων πλάσματα , ὥστε αὐτοῖς ἀρμόζειν τὴν ἐν τῷ
 δούτερον αἰμακαρῶν τῶν ψευδοκαθηγῶν ῥησιν τὴν , ἐν
 ἀσεβείᾳ ἐλάλησαν , καὶ ἐκ τῶν Κυρίων . ἔπειτα εἰς τὸν
 βασιλεῖον ἐφθάρη , ἀλλ' ἡ ὁρδοδόξος πίσις ῥησιν ,
 καὶ λάμπει ὡς ἔλαμπε , καὶ λάμψει ἔως τῆς ἡμέ-
 ρας τῆς Κυρίων . καὶ καθ' ὅσον κατὰ τὴν Χριστῶν ἔως τὴν
 μεγάλην Κωνσταντίναν ἐκ εἰχον οἱ Χριστιανοὶ Βασιλεῖον ,
 ἦσαν δὲ ἀγιώτατοι καὶ ὁρδοδόξοτατοι καὶ κεκοσ-
 μημένοι ἀνέροις πλήθει μαρτύρων , ἔγω καὶ νῦν ὁ
 αὐτὸς καὶ ἐπὶ ἐν τῇ Ἀνατολικῇ Ἐκκλησίᾳ , καὶ
 ἐκείνη ἡ πολιτεία καὶ τὸ ἀπλεον πληθύνει τῶν μαρ-
 τύρων ἀκμαῖα ἐκ αὐτῇ , ἐμὴν ἀλλὰ καὶ χαρακτη-
 ριστικὸν ἐκ τῆς Ἐκκλησίας ἡ κοσμικῆς Βασιλείας ,
 ἦν ὁ Χριστὸς ἡγήσας ἐπὶ τῆς Πιλάτας , ὅθεν θλί-
 ψας , ταλαιπωρίας , ἀρπαγὰς καὶ θανάτους ἐπηγ-
 γέλατο , ἐμὴν καὶ κοσμικὴν βασιλείαν . ἔτις τὸν
 Ἀδελφὸν ἔως τὴν Χριστῶν εἰς γενεὰν τρισαρχοντα-
 δύο , ὡς αἰμακαρῶν ἐκκυβερνήσας Κριταῖς ,
 ἐν δὲ μόναις ταῖς τρισαρχονταδεκα ἦσαν Βασιλεῖς
 ὑπὸ Σαβλῆ ἔως τῆς μετακρίσεως Βαβυλῶν , δη-
 λοῦντι κατὰ τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ τὴν Σαμάρειαν , καὶ
 σημείνται πρῶτον , ὅτι οἱ Κριταῖς ἦσαν πάντες ὁρ-
 δοδόξοι . δούτερον , εἰς μὴν τὴν Ἱερουσαλὴμ Βασιλεῖς
 ἦσαν ὁρδοδόξοι μόνοι ἐπὶ αὐτῶν , οἱ δὲ λοιποὶ εἰδωλο-
 λάτραι , εἰς δὲ τὴν Σαμάρειαν σχεδὸν ἀπαξάπαυται εἰδω-
 λολάτραι καὶ ὡρῶνται . τρίτον , ὅτι ἡ Βασιλεία
 ἐγένετο ἀκμαῖα τὴν Θεῶν , ὡς περιέχεα ἡ πρώτη τῶν
 Βασιλεῶν , καὶ δὴ καὶ ἐκ τῶν νέων Ἀναθήκων πολλοὶ
 Αἰρετικοὶ ἐφάνησαν ἔως τὴν μεγάλην Κωνσταντίναν , ἀλλὰ
 ἔξων διελύθησαν ὑπὸ τῶν Ἐπισκόπων καὶ Διδα-
 σκάλων , μετὰ δὲ Κωνσταντίνον , ἐπειδὴ Κωνσταντῖνος
 καὶ Οὐάλης ἐβλήθησαν τῷ Ἀθανασίῳ , Ζήνων καὶ
 Ἀνακασίῳ τοῖς Μονοφυσίταις , Ἡράκλειος καὶ Κών-
 στας καὶ Ἀρτέμιος τοῖς Μονοθελίταις , Λέων Κο-
 πρύνουμος , Λέων Ἀρμένιος , Μιχαὴλ ὁ Τραυλὸς
 καὶ Θεόφιλος τοῖς Εἰκονομάχοις , ἔλαβον οἱ Αἰρε-
 τικοὶ αὐξήσιν καὶ πληθυσμὸν , καθ' ὅσον φαίνονται
 ἔως τῆς σήμερον . τέλει πάντων ῥητήριον εἰς πα-
 τελεῖ αἰσχύνῃ τῶν κατηγόρων ὑμῶν παπιστῶν , εἰ
 ἡ Βασιλεία τῆς Κωνσταντινῆς πόλεως ἐφθάρη , ἀφῆλθον
 ὁ Θεὸς τὴν Ἱθέραν ἐλευθερίαν , εἰς δὲ τὴν Ῥώσιν
 αἰετήσας τὴν χριστιανικὴν πίστιν καὶ πνευματικὴν
 ἀκακίαν , ἐπαπόσειπεν Βασιλείαν , ἀλλὰ Θεός τε-
 ρησεν αὐτοκαταρτίαν , καὶ λοιπὸν εἰχοντα πάντες οἱ
 συνομισμοὶ τῶν λατίνων καὶ ἐν ταῖς τῶν κατεβλή-
 ματι . Σὺ δὲ σημείωσαι καὶ ταῦτα ὡς ἐν ὀλίγῃ
 τῶν πολλῶν ἐρμηνείων , ὅτι ἐμὸν τῆς δυτικῆς
 Ἐκκλησίας εἰς Ἀναφόρας Αἰρέσεις Ἀνατομὴ γένουσι
 ἡ ἕκστα τῆς Πάπας αὐτῆς , ἀλλὰ καὶ τῆς Βασιλείας
 τῶν Ῥωμαίων κατεστροφὴν , ἐμὸν Ἀλλὰ τὸν Παπισμὸν ,
 ἀλλὰ καὶ Ἀλλὰ τὸ κοσμικὸν πᾶσι , καθ' ὅσον ὁ Γρη-
 γόριος τῇ περὶ τῆς Ἰσαύρας Λέοντος ἀπορμὴ ἀ-
 πείρεται τὴν φέρει τῆς Δύσεως τὴν δὲ ἰσχυρὰν τῇ
 Βασιλείᾳ τῆς Κωνσταντινῆς πόλεως , καὶ ἰσχυρῶς
 ἐποίησε τὴν Βασιλείαν . δούτερον , ὅτι ὁ Λέων αὐτὸς

φίλῳ θεῷ περιποιήσας τὸν Κάρλον Βασιλέα τῆς Δύσεως, διὰ τὴν τῶν Βασιλείων δόξασι τῆς αἰ-
 ρων, ὅτι οἱ Πάπαι ποτὲ μὴ τοῖς Ἰταλοῖς Αὐθούταις
 ποτὲ δὲ τοῖς Ρῶξί τῆς Ἀλκαμίας, καὶ ποτὲ τοῖς
 Σικελοῖς καὶ Βοιετοῖς καὶ Κελτοῖς καὶ ἄλλοις Αὐθού-
 ταις τῆς Δύσεως μαχομένοι, διήγαγον αὐτὰς κατ'
 ἀλλήλων, καὶ παρεξέοντο τοῖς Χριστιανοῖς πολέμους
 καὶ μάχας, καὶ ἐγένοντο ἐμπόδιον βοηθῆσαι τοῖς
 Ῥωμαίοις κατὰ τῶν ἑθνῶν. τέταρτον, ὅτι ὁ αὐτὸς
 Λέων, τῇ αὐτῇ δόξῳσι καὶ τοῖς νεωτερισμοῖς χρί-
 σμα παροχρήσας ἐς τὴν καθολικὴν τῆ Χριστῆ Ἐκ-
 κλησίαν, ἔβαλε σκανδαλον μετὰ τῶν Χριστιανῶν
 καὶ ἔχθραν, ὥστε ἑμὸν τὸν τῆς Δύσεως ἑγέμο-
 νας μὴ βοηθῆν τοῖς Ῥωμαίοις, ἀλλὰ καὶ ἐπιβυλῶναι
 αὐτοῖς, καὶ πολεμῆν, ὡς δηλῶσι τὰ δὲ Καρόλου
 αὐτοῖς, καὶ καθεξῆς ἐως τῆς αἰώσεως. πέμπτον, ὅτι οἱ
 καθεξῆς ἐως τῆς αἰώσεως τῆς Ἱερουσαλὴμ,
 Λατῖνοι ἀφορμῇ τῆς λυτρώσεως τῆς Ἱερουσαλὴμ,
 ἐπεβλήσαν τῇ Βασιλείᾳ τῶν Ῥωμαίων Διαφύσεως
 ὥστε καὶ τὴν Κωνσταντινέπολιν ἔλαβον, καὶ διήρη-
 σαν περὶ αὐτῆς τὴν Βασιλείαν ἐς τὴν Ἀνατολήν καὶ
 Τραπεζῆν καὶ Ἡπειρον, καὶ καθεξῆς αὐτοὶ δὲ
 Ἰταλίας καὶ Σικελίας ἀνταποκρίνοντες τὰς Ῥω-
 μαίους καὶ κατακρίνοντες καὶ οἰκιστοὶ ἐμῶν, ἐποίη-
 σαν ὀδυνημὸν τῶν ἑθνῶν, φθιόντες καὶ
 ἀφανίζοντες τὰ Ῥωμαίων, ὅτι καὶ αὐτοὶ ὁ Πάπας
 ἔχαροτο γλυκίως καὶ λιγυρῶς, γανυμῆρας ἐς φθορὰν
 τῆς Βασιλείας, Βασιλεῖς καὶ Πατριάρχαις ὡς ἀνόμως καὶ
 ἀθέτως ἐν τοῖς Ἀνατολικῶν ἑθνοῖς συγχέων καὶ συν-
 ταράσσων τὴν Ἐκκλησίαν τῆ Θεοῦ, καὶ πολεμῶν αὐτῇ
 ψυχικῶς καὶ σωματικῶς. ἕκτον, εἰ ἦθελον καὶ
 οἱ Χριστιανὲς Αὐθούταις βοηθῆσαι κατὰ τὰς τοῖς Ῥωμαίοις,

αὐτοῖς τοῖς ἰδοῖς αὐτὰ πολέμοις ἐκώλυν αὐτὰς,
 καὶ ἴδε τὸν Λαόνικον καὶ ἄλλους ἰσορικούς. ἔβδο-
 μον, οἱ Λατῖνοι ἐκ ἐδελώθησαν μὴ τοῖς ἑθνοῖς,
 ἀλλὰ ὑπέπεσαν ἐς μυρίας Αἰρέσεις καὶ χρίσματα.
 ἔτα ἐκρίνεται ἡ ὁσέβεια ἐκ τῆς κοσμικῆς θαλάσσης
 καὶ ἐκρίνεται, ἀλλὰ ἐκ τῶν δογμάτων καὶ τῶν ἡθῶν,
 καθότι πολλοὶ μὴ Βασιλεῖς εἰσὶν ἐν τῇ κόσμῳ ἔχον-
 ται πλεον καὶ δόξαν ἄφατον, ἐπὶ ὅμοις ἐξ αὐτῶν
 αἱ μὴ ἐδωλολάτραι, αἱ δὲ Αἰρετικαὶ, καὶ ἄλλαι κατ'
 ἄλλας τρεῖς ἀσεβείας. Σὺ δὲ παῖδες τὸν Αὐ-
 γουστίνον ὑποσολῇ τρωσσοῦσιν ὁ γὰρ παῖς Βικτό-
 ριον λέγοντα, Ἡ Ἐκκλησία ἡ καθολικὴ ποτὲ μὴ
 φαίνεται ἡσυχία καὶ ἐλευθέρᾳ ἐν τῇ γαλήνῃ τῆ
 κατὰ, ποτὲ δὲ καλύπτεται τοῖς κύμασι τῶν θλί-
 ψεων καὶ τῶν περισμῶν, καὶ κλυδωνίζεται. τοῦτο 15
 ἦν ὁ κατὰ περὶ ἡ γράφει ὁ Ἰάκωβος, καὶ τότε μὴ
 οἱ σαθροὶ ἐδωλήθησαν ἐνοῦσαι τὰ ποιητὰ ἐκ-
 λύματα τῶν Αἰρετικῶν, οἱ λίγαι μὴ ἦσαν ὅσον ἐς
 τὴν σύγκρισιν τῶν λοιπῶν, ἀλλὰ τινὲς μὴ αὐτῶν γεν-
 ναίως ἠγωνίσθησαν ὑπὲρ τῆς πίστεως, τινὲς δὲ παν- 20
 τί τῇ κόσμῳ ἐλάττανον, ἀλλὰ ὥστε ἡ Ἐκκλησία,
 ἥτις ἀπὸ πάντων τῶν ἑθνῶν αὐξάνει ἐν ταῖς κυρια-
 καῖς ἀράραις, καὶ ἐως τέλους φυλαχθήσεται, ἐως
 αὐτῆς πάσα τὰ ἔθνη, καὶ αὐτὰ τὰ βασίλεια.
 ταῦτα ὁ Αὐγουστίνος. λέγοντι δὲ καὶ ἡμεῖς ἅπερ 25
 ἔγραψον ὁ Πάπας Ἀγάθων καὶ ἡ κατ' αὐτὸν ἐν Ῥώ-
 μη Σύνοδος πρὸς τὸν Βασιλέα Κωνσταντῖνον, ὅτι
 μόνη ἐπὶ ὑπόστασις ἡπίσις ἡμῶν, καὶ οἱ ἑθνοὶ κρα-
 τῶσιν ἡμῶν, ἐδὲ μία ζημία τῆς πίστεως, καὶ ἴδε αἰω-
 τίμα βιβλίον δεκάκις μέγας τρεῖς κεφαλαῖς τρεῖς 30
 τμήμα ἔβδμον.

ΠΑΡΑΤΡΑΦΟΝ Γ'.

Πρὸς τὴν Λατίνων τρεῖτον, ὅτι Βελγίτη τινὲ γυναικὶ χριστιανικῇ καὶ ἐγγεγραμμένῃ ἀπεκαλύφθη ὁ 35
 ἀφανισμὸς τῆς βασιλείας τῶν Ῥωμαίων, ὥς ἔπαυσε τὴν δολάβαν τῇ Ἐκκλησίᾳ Ῥωμαίων, καὶ
 ἀπὸ κρισεως πρὸς αὐτὰς ἐκ τῶν ἀγίων γραφῶν καὶ πατέρων καὶ τῆς περὶ τῆς Τροίαν ψυχῆς Διαφωτίαν Βελ-
 γίτης καὶ μετὰ τὴν καὶ αὐτῶν παπιδῶν, ὅτι ὁ ἀποκάλυψις αὐτῇ τῆς Βελγίτης πρὸς τὴν ἐκ τῆς πλάσματος παπιδῶν.

Λέγουσι τρεῖτον, ὅτι γυναικὶ τινὲ μαρτὶ καὶ Βελγίτη
 καλεσθῆναι ἐς Ἱερουσαλὴμ ἀπερχομένη κατὰ τὴν
 κύσαν ἀπεκαλύφθη ὁ μέλλων ἔσεσθαι ἀφανισμὸς
 τῶν Βασιλείων καὶ δεσποτειῶν τῶν Ῥωμαίων ἀπὸ τῶν
 πρὸς τὸν Πάπαν αὐτῶν ἀπείθεαν, ἐως αὐτῶν ὑποκλίνο-
 σι τὴν δολάβαν αὐτῶν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ῥώμης.
 ἀλλὰ περὶ τὰ ποιῆται εἶδος τῆς περὶ τῆς ἀποκάλυ-
 ψης ἐν τῇ οὐκ κεφαλῇ τῆς ἐνάτης βιβλίου Πνευματικῆς
 φωνῆς, εἰδὲ δὲ καὶ τινὰ ἐπὶ, ἔπειτα πρῶτον,
 ὅτι τὸ ἐπὶ μεγάλην ἀγάπην τῶν Λατίνων, ἐπὶ δὲ
 ἀπὸ τῆς αὐτῆς καθάπερ ἀνόμως ἀπὸ τῶν ἀπο-
 κάλυψις ἡ ἄλλος αὐτῶν βλασφημίας, καὶ τὸ ἀνα-
 γνῶν βίβλιν, ὅτι ἔμενον ἐν αὐτοῖς ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων,
 ἀλλὰ ἀποφύγετε γυνή. δεύτερον, ὅτι ψεύδεται,
 ἐπὶ δὲ ἡ δὲ τῆς οἱ Ῥωμαῖοι ὑπετάγησαν τῇ Ἐκκλη-
 σίᾳ τῆς Ῥώμης, ἀλλὰ ὁ, τρεῖτον ἦν ἡ Ῥώμη ἡνυμνήθη

αὐτοῖς, ἦσαν καὶ αὐταὶ ὁκαίη ἡνυμνήθη, ἀλλὰ ἐδὲ 40
 ὑποκλήσονται ποτὲ, ἔγχετε ὡς ἀπὸ τῆς Θεοῦ
 ἐκκλῖναι αὐτὰς τῆς ἀσεβείας. καὶ γυνή αὐ-
 τῶν ἐκκλῖναι, γινέται δὲ τῇ ἐλέει τῆ
 Θεοῦ, καὶ ἐκ τῆς δὲ τῆς τῆς Ῥώμης ὁχλῆς ἡ τι-
 νη αὐτοῖς γινώσκουσιν βλασφημίαν, οὐκ ὡς αὐτῶν 45
 γὰρ φησὶ ὁ Σαβῶν αἶνος ἐν τῇ ἀμαρτανῇ.
 τρεῖτον, ὅτι τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας τὴν δόγματι
 ἐπὶ βεβαιωμένη δὲ τῆς γρηφῆς, δὲ τῆς ὡς ἀ-
 πόκρυψις, δὲ τῶν Σωμάτων καὶ δὲ τῶν ἐκκλῖναι
 πατέρων, καὶ εἰς ἄλλους ἀναγγελλέσθαι πρὸς τὸν 50
 καὶ Ἀγγέλῳ ἡ ἐξ Ὀυρανῶν γινώσκουσιν αὐτὴν αὐτί-
 διον καὶ ὑπὸ ἀνάθεμα, κατὰ τὴν κομμοδοσίαν τῆ
 μακαρίου Παύλου, ἐπὶ δὲ μακρὸν πιστὸς ἡ Ἀνατο-
 λικὴ Ἐκκλησία τῇ γὰρ καὶ καὶ τὰς Σωμάτων, ἡ
 ἀποκάλυψις καὶ θάνατος, μὴ ὅτι γυναικὶ, καὶ
 ταύτη

ταύτην χριστιανικήν, κατὰ τὴν ἀληθείαν λαλήσῃ. τίταρ-
 5 τον, ἡ Ἐκκλησία καταφρονεῖ τῶν ταύτων ὑποκαλύψαν,
 καὶ ἐξ αὐτῶν οὐδὲν σωματικόν, καὶ ἴδε τὸ δούτερον Παράγρα-
 φον τῶν οὐτὶς κεφαλῶν τῶν ἐν αὐτῇ βιβλίῳ. πέμπτον, Αἰ-
 10 ρεῖν τὸν ἐπὶ ἴδιον τὸν περὶ Σαβέλλιον καὶ Μάρκελλον
 τὸν Γελάτιον ἀποφύρας εἰς καταφρόνην
 τῆς διδασκαλίας τῶν ἀγίων, καὶ ἴδε τὸν μέγαν
 Βασίλειον εἰς τὴν ὑποταγήν, ἥ ἡ ἀρχή. Ἡ ΜΕΝ
 ΣΥΜΦΩΝΙΑ. καὶ εἰς τὴν αὐτὴν Νεοσυνοδικήν, ἥ ἡ ἀρ-
 15 χή, ὉΛΩΣ ΜΕΝ, ὅτι τὸ τοιοῦτον εἶδος ἐλέγχου
 Βασίλειος λέγων, Τὴν χρὶς αὐτὸς ὁνέρας καταφύγειν,
 καὶ ἀνάγκη τὴν ὑποταγήν ὅλην. οἶτον, ἡ χαρὴ
 καταργεῖ τὰ τοιαῦτα, ὡς Ζαχαρίας φησὶ κεφαλῶν
 20 δέκατῳ, Οἱ ἀποφθεγγόμενοι ἐλάλησαν κόπας, καὶ
 τὰ ἐνυπνια ψαύει ἐλάλησαν. καὶ Ἡ σάβας κεφα-
 λαίῳ πενήκωτῳ ἐκτῳ, Ἐνυπνιαζέμενοι κοίτῳ,
 φιλεῖντες νυκτὶ. ἴδε καὶ τὸ δέκατον τρίτον κεφα-
 25 λαίον τῶν δούτερον οὐκ, καὶ τῶν ἱερειῶν τὸ εἰκοστὸν
 τρίτον καὶ εἰκοστὸν ἐξδοκον καὶ εἰκοστὸν οὐκ τὸν
 30 κεφαλῶν, ἵν' ἴδῃς ὅτι αἰ τοιαῦτα ἀποφθεῖται εἰς
 πλάτῃ σατανικῇ ἐκείνης ἀποφθεῖται ἀποφθεῖται
 καὶ ὅτι πολλὰς ἐκείνης πλάτῃ ἀποφθεῖται
 35 καὶ ὅτι τῆς ἀποφθεῖται, καὶ ὅτι τὸ πονηρὸν
 πνεῦμα ἐπέμψῃ εἰς ἀπάτην τῶν Ἀχάβ, εἰδὲ ἐκ-
 40 λη, ἴδε τὰ τοιαῦτα πλατύτερον εἰς τὸ Νεκταρέῳ
 Συνοδικῶν. ἐξδοκον, ἐψεύθη ἡ Βεργίτη,
 καὶ ἐπὶ φανερῶν Ἐγγαστέρων, ὅτι εἰπε τὰ τοιαῦ-
 45 τα, καὶ μὴ εἰς πλάτῃ τῶν Λατίνων, ἐπειδὴ
 ἡ μοναρχία τῶ Παπᾶ εἰς κληρονομία, καὶ αὐτικῇ
 50 ὁρμῇ κατὰ ἀλλομετρὸν τὴν τε γραφὴν καὶ τὴν Ἐκκλησίαν,
 καὶ ἴδε τὰς τόπας τῶν Συνοδικῶν εἰς τὴν παρῆσαν
 ἱστορίαν. καὶ δὲ τὸν καταργεῖται καὶ βλασφη-
 55 μῶν ὁ ἀποφθεῖται συσπῆκτα, βλασφημῶν, ὁ ἀπο-
 φθεῖται. καὶ ὅτι τῶν Λατίνων καὶ τῶν τῶ ἐπι-
 60 χάρημα, ἀπὸ τῶν αὐτῶν ἴδιον, καὶ κατὰ τῆς
 ἀληθείας ἀποφθεῖται ἀποφθεῖται, μάλιστα οἱ Λα-

τίοι οὐκ ἔδωκε λυπηθῆναι ὑπὸ τοῖς Ἀναπληροῖς
 χαίρειν, ὅπερ ὡς ἔργον ἀσεβέστατον μέμφεται ὁ
 Θεὸς τῶ Ἀμὼς κεφαλῶν οὐκ, οὐκ ἔπαχον ἐ-
 65 δὲ ὑπὸ τῇ σωτηρίῳ ἰωσήφ, καὶ τῶ Μιχαῖα πρῶ-
 τῳ περὶ τῶν τῶ Συνοδικῶν οὐκ, οὐκ ἔπαχον ἐ-
 κόψαται οἱ οὐκ ἔπαχον αὐτῶν. ὅθεν ὁ Θεὸς πα-
 ρεχώρησεν αὐτοῖς τὰ αἰσθήματα, εἰ καὶ ἐκ αἰσθήματος
 οὐκ πεπρωμένοι. ὅθεν, τῶ τῶ παπῶν
 70 ἴνδῃς μὴ ἀποφθεῖται τὴν Βεργίτην ὡς ἀποφθεῖται Περ-
 φῆτην, οἶτινες καὶ ἐν ταῦτα ἀποφθεῖται εἰς μαρ-
 τυρίαν κατὰ ἡμῶν τὴν ἀποκαλύψαν αὐτῆς. οἱ δὲ
 ἐγκριτῶτεροι αὐτῶν τὴν ἀποκαλύψαν αὐτῆς ταύτην
 ὡς αἰσθήματα τῇ Ἐκκλησίᾳ νομίζουσι, καὶ ἀπο-
 σκοραρίζουσι, λέγουσι γὰρ, ὅτι ἡ περὶ τῆς ἀποκα-
 75 λυψῆς τῆς Βεργίτης καὶ μεκτίλδης ἱστορία ἡ λέ-
 γουσα τὸν Τραϊανὸν λυτρωθῆναι τῆς κολάσεως, ψαύ-
 δῆς ἐστίν, λέγεται γὰρ ἐν οὐκ, ὅτι ὁ Τραϊανὸς ἀγα-
 θὸς καὶ ἐκείνῳ ἦν, καὶ μόνον ἡ ἀσεβεία ἐλίπετο
 πῆσις αὐτῶν, ἀλλ' ἐσυμφωνεῖν. ἡ γὰρ Βεργίτη ἀπο-
 λευκῶς ἀποφθεῖται τὴν τῶ Τραϊανὸς ἀποφθεῖται,
 80 ἡ δὲ μεκτίλδη φησὶν ἐκείνῳ εἰδῆναι τί περὶ ἐκεί-
 νης, ὡς γὰρ τῇ ἐκείνῳ ἔτι φησὶ αὐτῶν ὁ Νυμ-
 φῖος, ὅπερ ἐγὼ ἐκ τῆς ἐμῆς ἐλευθεριότητος ἀπο-
 φθεῖται περὶ τῆς Τραϊανὸς ψυχῆς, ἐβλάμην ἵνα
 85 ὡς ἀνθρώπων γνώσκουσι, ἵνα μάλλον αὐτοῖς ἡ
 καθολικὴ πῆσις, ἐκείνῳ γὰρ καὶ τοῖς πολλοῖς ὡς ἀ-
 ρετοῖς κατηλαίσθη, ἀπὸ τῶ ἦν, καὶ ἐπὶ τῶ
 βλάτῃς ἔλαβε. ταῦτα ἡ μεκτίλδη, ἐν οἷς φασὶν
 οἱ ἀλλοφθεῖται, εἰ ἡ τῆς μεκτίλδης διήγησης ἀλη-
 90 θῆς, τῆς Βεργίτης πάντας ψαύδῃς, καὶ τῶ μαλιν,
 ἐν οἷς σημείωσαι, ὅτι καὶ αὐτὸς Περφῆτης ψαύ-
 δῆς εἰς καὶ κατὰ Λατίνους. ὅτε δὲ οἱ Περφῆται ἐν
 ἐν, καὶ μάλιστα μεγίστῳ ψαύσαι εἰς, δῆλον ὅτι
 95 καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς ψαύσαι εἰσιν, ὥστε καὶ ἡ ἀποκα-
 λυψῆς τῆς Βεργίτης περὶ τῆς ἀληθείας τῶν Ῥωμαίων,
 καὶ κατὰ Λατίνους αὐτῶν ψαύδῃς ἐστίν.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Δ'.

40 Τὸ δηλοῦν ἡ Νυκτὶ λέξις, καὶ πόθεν σωτηρίαται, καὶ ἀπὸ τοῦ οἰονταί εἶναι ἀμαρτίαν τὸ χρε-
 ῖται ἐν ταῖς σωθήσει αὐτῶν τὴν ἡμετέραν ἀλλοκτον, καὶ ὅτι καὶ οἱ Λατῖνοι ὁμοίως ἀποφθεῖται μὴ εἶναι
 ἡγεμονίαν καὶ Βασιλείαν τινὰ τῆς ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, λέγουσι ἀπὸ τὸ μὴ δέξασθαι τὸν παπισμὸν
 ἐξερῆθη τῆς βασιλείας.

45 Ἰστέον δὲ, ὅτι ὁ Ἀρχηγὸς τῶν Σαρακηνῶν καὶ ὁ
 Ὁμαῶν ἐν τῇ ἐκείνῳ αὐτῶν ὡς ὑπὸ τῆς ἀποφθεῖται
 βλασφημῶν τῶν Χριστιανῶν λέγουσι. τινὲς δὲ μεταγενέ-
 50 τεροι τῆς θρησκείας αὐτῶν λέγουσι αὐτῶν ἀσεβεῖς,
 ὅπερ δηλοῖ ἡ Νυκτὶ λέξις, ἡ περὶ δηλοῖ ἀγνοῶν
 καὶ αὐτῶν καὶ παρῶν βοῖ, ὅτι τῶ Νυκτὶ τῶ
 περὶ δηλοῖ βῆν, καὶ τῶ βῆν τῶ δηλοῖ τῶ
 55 αὐτῶν σωτηρία εἰς μίαν λέξιν Νυκτὶ, ἡ τοῖς ἀγίων
 τῶ βῆν, ἡ τοῖς ἀποφθεῖται, ἡ ὡς βῆν ἀφῶν ὡν, καὶ
 ὡς ἀποφθεῖται τῶ σωτηρία, ὅτι εἰς ὅτι οὐκ πῆσις.
 λέγει καὶ τὴν Νυκτὶ λέξιν αὐτῶν μάλιστα κατὰ

τῶν Ῥωμαίων ἰδίως, καὶ ὅτι νομίζουσι τῶν Ῥωμαίων
 καὶ Κωνσταντῖνον τὸν μέγαν ἰσχυρὸν ὄντα Βασιλέα ἀ-
 60 θροῖται ἐν τῇ Νυκτὶ παρῶν Σωτηρίαν καὶ ἐκβα-
 λῆν ἀπὸ τῶ Εὐαγγελίου (Ἰλως ἔσω Θεός) τῶ Νυκτὶ
 τῶ Ἀρχηγῶ τῆς θρησκείας αὐτῶν, ὅθεν καὶ ἐν τῇ
 βασιλικῇ Παλατίᾳ, καὶ ἐν πάσῃ αὐτῶν σιγῇ αὐ-
 65 τιμον, λαλοῦν οἱ γνώσκοντες λατινικὴν Ῥωμαϊκὴν
 ἱερὴν καὶ πᾶσαν ἄλλην ἀλλοκτον, τῶ Ῥωμαϊκῇ
 ἀλλοκτῶ χρεῖται, ἀλλοκτῶ ἔχει καὶ μαρτίαν,
 ὡς μόνον Ῥωμαίων ὄντων ἀλλοκτῶ αὐτοῖς ἀποφθεῖται.
 70 καὶ οἱ Λατῖνοι ὑποφθεῖται μὴ εἶδῃς ὅτι εἰσιν
 οὐ